ZŠ Klatovy
Čapkova ul. 126

ŠVP

Zdravá škola

Platnost od 1. 9. 2016

1. Identifikační údaje

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

se zapracovanými změnami

vyplývajícími z úpravy
RVP ZV na základě novely školského zákona (zákon č. 82/2015 Sb.),
požadavků Evropské komise
a Akčního plánu vzdělávání MŠMT na období 2016 - 2018

Z D R A V Á Š K O L A

Základní škola Klatovy, Čapkova ul. 126

Adresa:	**Základní škola Klatovy, Čapkova ul. 126, 339 49 Klatovy**	
Forma/ IČO:	**příspěvková organizace, 70825912**	
Ředitel:	**PaedDr. Bc. Dana Martinková, Ph.D.**	
Kontakty:	sekretariát:	376313353
	ředitel**:**	376312046
	e-mail:	zscapkova@investtel.cz

Zřizovatel:	**Město Klatovy**	
Adresa:	**Městský úřad Klatovy, Nám. Míru 62, 339 20 Klatovy I**	
Kontakty:	ústředna:	376347111
	sekretariát starosty:	376347214
	vedoucí odboru školství, kultury a cestovního ruchu:	376347262
	e-mail:	info@mukt.cz

Platnost dokumentu: **od 1. 9. 2016**
Č. j.: **198/2014** (se zapracovanými změnami č.j. 157/2016)
Projednáno pedagogickou radou dne 13. 4. 2016
Projednáno školskou radou dne 17. 5. 2016
Zrušuje se předchozí znění ŠVP Zdravá škola ze dne 1. 9. 2014. Uložení ŠVP v archivu školy se řídí spisovým a skartačním řádem školy.

Podpis ředitele:

Razítko školy

Obsah

1. Identifikační údaje 1
2. Charakteristika školy 5
2.1 Úplnost a velikost školy 5
2.2 Tradice školy 5
2.3 Charakteristika pedagogického sboru 6
2.4 Projekt Škola podporující zdraví 6
2.5 Dlouhodobé projekty 17
3. Charakteristika školního vzdělávacího programu 18
3.1 Základní zaměření školy 18
3.2 Výchovné a vzdělávací strategie 19
3.3 Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami 21
3. 3. 1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP 22
3. 3. 2 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP 23
3.4 Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných 23
3.5 Začlenění průřezových témat 25
4. Učební plán 32
4.1 1. stupeň 32
4.1 2. stupeň 34
4.2 Nepovinné předměty 37
5. Jazyk a jazyková komunikace 39
5.1 Český jazyk a literatura 41
5.2 Seminář z českého jazyka 75
5.3 Cizí jazyk - Anglický jazyk 77
5.4 Konverzace v anglickém jazyce 100
5.5 Další cizí jazyk – Německý jazyk 104
5.6 Konverzace v německém jazyce 114
5.7 Další cizí jazyk – Ruský jazyk 118
5.8 Konverzace v ruském jazyce 126
6. Matematika a její aplikace 129
6.1 Seminář z matematiky 156
7. Informační a komunikační technologie 159

7.1 Volitelná informatika ... 166
8. Člověk a jeho svět ... 171
8.1 Prvouka ... 173
8.2 Vlastivěda ... 185
8.3 Přírodověda ... 195
8.4 Úvod do křesťanství ... 203
9. Člověk a společnost ... 204
9.1 Dějepis ... 205
9.2 Seminář z dějepisu ... 216
9.3 Člověk a svět práce ... 218
10. Člověk a příroda ... 228
10.1 Fyzika ... 229
10.2 Seminář z fyziky ... 239
10.3 Chemie ... 241
10.4 Seminář z chemie ... 250
10.5 Přírodopis ... 252
10.6 Seminář z přírodopisu ... 266
10.7 Zeměpis ... 269
10.8 Seminář ze zeměpisu ... 281
11. Umění a kultura ... 283
11.1 Hudební výchova ... 285
11.2 Sborový zpěv ... 302
11.3 Výtvarná výchova ... 304
11.4 Výtvarné činnosti ... 316
12. Člověk a zdraví ... 318
12.1 Výchova ke zdraví ... 320
12.2 Tělesná výchova ... 329
12.3 Volitelná tělesná výchova ... 340
13. Člověk a svět práce ... 342
13.1 Pracovní výchova ... 343
13.2 Ekoklub ... 353
13.3 Vaření ... 355
13.4 Ruční práce ... 357

13.5 Technická praktika 359
15. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků 361

2. Charakteristika školy

2.1 Úplnost a velikost školy

Základní škola Klatovy, Čapkova ul. 126 je městskou úplnou školou s 1. a 2. stupněm, školní družinou a školní jídelnou. Kapacita školy je 570 žáků, kapacita školní družiny 180 dětí. Ředitelství školy, učebny a školní družina se nachází v hlavní budově **Čapkova ul. 126**. Součástí ZŠ je budova sportovní haly a venkovního víceúčelového hřiště **Čapkova ul. 136**. V pronajatých prostorách **Hálkova ul. 135** sídlí školní jídelna.

Věkové složení žáků se pohybuje od 6 do 15 – 16 let. Žáci, kteří navštěvují školu, jsou převážně městské děti, v menší míře dojíždějící z okolních obcí, pro které je zajištěna dobrá dostupnost městskou i mimoměstskou autobusovou dopravou, jejíž spoje mají zastávku před školou. Ve školní družině jsou přednostně umísťovány děti zaměstnaných rodičů, dojíždějící žáci a žáci z nejnižších tříd 1. stupně ZŠ. Ve školní jídelně se mohou stravovat všichni zájemci z řad žáků i pracovníků školy, chod ŠJ zajišťuje personál s potřebnou kvalifikací pod vedením vedoucí ŠJ.

2.2 Tradice školy

Škola byla založena a zahájila provoz 1. 9. 1959 jako Jedenáctiletá střední škola v Klatovech v prostorách nové budovy na ulici Národních mučedníků 347, Klatovy. Od 7. 11. 1959 měla název Jedenáctiletá střední škola Antonína Zápotockého v Klatovech.

Po reorganizaci od 1. 9. 1963 došlo k oddělení Základní devítileté školy, které zůstal její čestný název, a Střední všeobecně vzdělávací školy v Klatovech. Prostory pro výuku zůstaly společné, došlo k oddělení ředitelství a pedagogických sborů a rozdělení pomůcek. V průběhu existence této školy se změnila délka povinné školní docházky na 8 let a pak opětovně na 9 let, název byl postupně změněn (od r. 1990 již bez čestného názvu) na Základní školu Klatovy, tř. Národních mučedníků.

Od 1. 9. 2000 se celá základní škola přestěhovala do nově vybudovaných prostor rekonstruované budovy v areálu bývalých kasáren na Plánické ulici a získala současný název **Základní škola Klatovy, Čapkova ul. 126** a zároveň právní subjektivitu. Současně s otevřením nové školní budovy byla zrušena Základní škola Klatovy, Husovo nám. a část jejích žáků i učitelů doplnilo stavy žáků a pedagogického sboru původní ZŠ. Nová školní budova byla upravena pro bezbariérový přístup do všech prostor a založila tradici výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Od 29. 5. 2002 je škola na základě vlastního projektu zařazena Státním zdravotním ústavem v Praze do sítě škol podporujících zdraví a používá logo **ŠKOLA PODPORUJÍCÍ ZDRAVÍ.**

Škola spolupracovala a spolupracuje se vzdělávacími centry pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (prostory, personální zajištění a organizace metodické pomoci). Pravidelně zajišťuje vedení pedagogické praxe studentů pedagogických škol a posluchačů fakult vzdělávajících učitele. Úzce spolupracuje s dalšími vzdělávacími institucemi a školami

ve městě a mimo Klatovy. Škola má dlouholetou tradici v dobré přípravě žáků na nejrůznější soutěže a olympiády i v přípravě žáků na další studia. Individuálně integruje žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, které podporují zkušení asistenti pedagoga. Sestavuje na základě doporučení školských poradenských zařízení individuální vzdělávací plány, zajišťuje ve spolupráci s rodinou individuální přístup k výuce i hodnocení diagnostikovaných žáků. Má zkušenosti se vzděláváním žáků mimořádně nadaných. Škola nabízí škálu volitelných i nepovinných předmětů a zájmových kroužků. Především sborový zpěv se ve škole těší dlouholeté tradici s mnoha úspěchy (DPS Karafiát koncertuje nepřetržitě od r. 1975 a DPS Berušky od r. 1996). Aktivně spolupracuje s rodiči jako rovnocennými partnery, na škole pracuje funkční Spolek přátel školy, z.s. Od 1. 1. 2006 je zřízena školská rada, která má 6 členů.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Ve škole působí pedagogický sbor, který má 45 členů (33 učitelů, 5 vychovatelek a 7 asistentů pedagoga). Všichni učitelé splňují odbornou kvalifikaci, aprobovanost výuky se dlouhodobě pohybuje na 95 %. Vychovatelky splňují odbornou kvalifikaci nebo si ji doplňují. Všichni asistenti pedagoga splňují odbornou kvalifikaci.

Ve škole působí výchovný poradce, který se věnuje poradenské službě směrem k rodičům i žákům v oblasti vzdělávacích problémů a profesní orientace. Úzce spolupracuje se školním metodikem prevence, který se věnuje sociální prevenci a výchovným problémům žáků. Dále na škole působí koordinátor ŠVP a metodik ICT. Ve škole působí kvalifikovaný učitel nepovinného předmětu Úvod do křesťanství.

Pedagogický sbor je stabilizovaný, schopný týmové spolupráce a vzájemné vstřícné komunikace. Řízení zajišťuje vedení školy, které tvoří ředitel, zástupce ředitele pro 1. stupeň a zástupce ředitele pro 2. stupeň, dále výchovný poradce, vedoucí ŠD, vedoucí ŠJ a školník. Vedení školy usiluje o neustálý odborný a profesní růst svůj i svých podřízených a podporuje aktivity dalšího vzdělávání.

2.4 Projekt Škola podporující zdraví

Základní škola je od roku 2002 zařazena do sítě škol podporujících zdraví. Podpora zdraví ve škole je členěna do tří základních pilířů:

a) Pohoda prostředí
b) Zdravé učení
c) Otevřené partnerství

a) Pohoda prostředí se člení na následující oblasti:

I. pohoda věcného prostředí
II. pohoda sociálního prostředí
III. pohoda organizačního prostředí

Poznámka:
Každá z částí obsahuje rámcový projekt, který je rozpracován na cíle a představu prostředků (co, jak), a prováděcí plán (co, kdo, kdy).

I. Pohoda věcného prostředí:

Hlavní části rámcového projektu		**Hlavní části prováděcího plánu**
Představa cílů:	Představa prostředků:	Prováděcí plán:
Pravidelná obnova školního vybavení	výzdoba chodeb a tříd	• upřednostňovat využití dětských prací a prezentace úspěchů školy, podporovat iniciativu a kreativitu žáků
	vybavení k pohybovým aktivitám	• panáky na skákání na chodbách, stoly na stol. tenis na chodbách, přístupnost sálu poh. výchovy a jeho vybavení pro relaxační činnosti o přestávkách, vybavení ŠD pro sportovní a pohybové vyžití dětí
	vybavení k posílení hyg. a ekologických návyků	• nádoby na třídění odpadu (sběr plastů v budově, využití kontejnerů před budovou), zabezpečení hyg. pomůcek ve třídách a na soc. zařízení, umožnit mytí nebo sprchování po vyučovacích hodinách Tv, Pv, Vv ap.
	odpočinkové kouty ve třídách	• zajištění koberců, nábytku, motivace žáků i rodičů k jejich dalšímu vybavování (knihy, hry, časopisy, počítače, ap.)
	studijní a relaxační kouty v kabinetech a jiných prostorách	• vhodná úprava pro využití prostorů žáky o přestávkách v kabinetech D, Z, žákovské knihovně, učebně výpočetní techniky a jazykové učebně (k dispozici literatura, časopisy, pomůcky, výstavky, přístup na internet,…)
	doplňování a obměny nábytku a vybavení	• lavičky na chodbách, školní nábytek odpovídající ergonomickým potřebám dětí a další modernizace vybavení odborných učeben a kabinetů (včetně informační a didaktické techniky)
	pravidelný úklid, údržba	• dbát na čistotu a bezpečnost provozu ve všech budovách, aktivně zapojit žáky do péče o květiny a úklid okolo školy
Sportovní zázemí	využívat školní sport. areál a sál pohybové	• zřizovat sportovní kroužky podle zájmu dětí, připravovat žáky na sportovní soutěže, reprezentovat školu

	výchovy pro výuku i mimovyuč. aktivity	na veřejnosti

II. Pohoda sociálního prostředí:

Představa cílů:	Představa prostředků:	Prováděcí plán:
Stmelování třídních kolektivů	diagnostika vazeb a vztahů ve třídách	• spolupracovat s PPP a SVP při provádění sociometrických výzkumů ve třídách
	pomoc při navazování nových kontaktů mezi žáky	• formou projektů připravovat vícedenní nebo jednodenní akce zaměřené na komunikaci, etickou výchovu a prevenci protispolečenských jevů
	společné třídní akce v mimovyučovací době	• nabízet žákům mimovyučovací aktivity pro třídní kolektiv v prostorách školy i mimo, diskutovat se žáky o jejich přáních a představách, vyplnění společného volného času
	nedopustit ovlivňování kolektivu nevhodně dominantními žáky	• analyzovat ve spolupráci s PPP nebo SVP příčiny chování těchto typů žáků, hledat možnosti jejich přizpůsobení a začlenění do kolektivu
	vést žáky ke vzájemné pomoci při zdolávání prosp. problémů	• sledovat potíže žáků s učením, cesty pomoci hledat ve spolupráci třídní učitel – vyučující – žák – rodič - spolužáci
Stmelování školního kolektivu	vzájemné setkávání a poznávání dětí různých věkových skupin	• společné trávení přestávek v sále pohybové výchovy a ostatních prostorách • akce starších žáků pro mladší (patronáty nad třídami, divadla, besídky, čerti, diskotéky, Den dětí, … - starší děti v roli organizátorů) • podporovat přípravu relací žáků do šk. rozhlasu a televizního vysílání
Jednotné působení a vzájemná spolupráce všech pracovníků školy	koordinace plánovaných akcí	• vytvářet měsíční plány akcí, plánované akce zařazovat po dohodě s třídními učiteli, ostatními pedagogy a vedením školy
	vzájemná spolupráce učitelů obou stupňů ZŠ	• poznávání práce kolegů při vzájemných hospitacích, suplování • poloodborná výuka některých předmětů na 1. stupni učiteli 2. st. a naopak
	sjednocování požadavků	• trvalý kontakt všech

	na posuzování chování žáků a na výkon služby dozoru	pracovníků, vzájemná informovanost porady zaměřené na postup při řešení konfliktů • podpora vzdělávacích akcí DVPP se zaměřením na řešení konfliktů v jednání s dětmi i rodiči • tolerantní výkon dohledů o přestávkách (vůči pohybu žáků po budově)
Ovlivňování volného času dětí, realizace minimálního prev. programu v rámci ŠVP	spolupráce s DDM	• propagace kroužků, využívání Dnů otevřených dveří • využití nabídky k výuce v prostorách DDM (výtvarných a pracovních činností)
	nepovinné a volitelné předměty, kroužky	• rozšiřování nabídky podle zájmu žáků a finančních možností ZŠ
	naukové soutěže	• ve školních kolech soutěží dát příležitost k úspěchu i méně nadaným žákům (zjednodušení úkolů, mírnější hodnocení)
	pohybové aktivity	• přispívat na lyžařské výcviky, turistické, vodácké a jiné pohybové aktivity a umožnit účast žákům ze soc. slabších rodin • co nejvíce žáků zapojovat do pohybově zaměřených kroužků a sportovních soutěží

III. Pohoda organizačního prostředí.

Představa cílů:	Představa prostředků:	Prováděcí plán:
Režim dne ve škole přizpůsobit potřebám žáků a možnostem vybavení školy	do školního řádu zařadit 2 velké přestávky	• vnitřní režim školy upravit tak, aby byly využity prostorové možnosti (přístupné prostory odborných učeben, kabinetů, knihovny, odb. učeben) • možnosti využití školního bufetu • využití odpočinkových zařízení
	školní řád pravidelně projednávat s pedagogy i žáky (posilovat pocit volnosti a svobodného rozhodování a využití volného času ve škole)	• připomínky a náměty projednávat ve vedení a na ped. radách, reálná přání vyzkoušet v praxi, pokud se osvědčí zařadit je do školního řádu
Plánování akcí pro žáky i pedagogy	sestavovat roční i měsíční plány	• pedagogové předkládají návrhy

	konkrétních akcí	jednotl. akcí tak, aby mohla být koordinována jejich četnost i časové rozvržení
Pedagogické dohledy	tolerovat volný pohyb po budově mimo šaten a podkroví	• pedagog by neměl být příliš nápadný, ale měl by mít přehled o tom, co se kde děje
	reagovat na spontánní projevy chování tak, aby byl dozor chápán jako rádce, pomocník ne represivní orgán	• děti by měly vědět na koho se mohou obracet v případě potřeby
Organizace výuky	dodržovat 45 minutové vyuč. jednotky, při výuce v blocích nebo mimo školu zařazovat přestávky podle potřeby, rovnoměrná zátěž v hodině	• včasné nástupy vyuč. do hodin, nepřetahování, zařazování relaxačních chvilek
	umožnit pitný režim	• děti mohou pít i během vyuč. jednotky, pokud tím neruší své okolí a výuku
	rovnoměrná zátěž během vyučovacího týdne	• kvalitní rozvrh • koordinace zadávání domácích úkolů • koordinace kontrolních pís. prací (pouze jedna denně)
Zdravá výživa	sestavování jídelníčku v ŠJ	• jídelníček v duchu zásad zdravé výživy a dodržování spotřebního koše
	ovlivňování žáků	• vhodné využití učiva • besedy a exkurze ve ŠJ a odborných pracovištích středních škol, hledat možnosti exkurzí v potrav. provozech
	ovlivňování rodičů	• využít schůzek s rodiči
	ovlivňování sortimentu v bufetu ve škole	• jednání s vedoucí školního občerstvení
	školní mléko, ovoce do škol	• umožnit odběr mléka za dotované ceny všem žákům, využít projektu Ovoce do škol pro žáky 1. stupně

b) Zdravé učení (způsob výuky) se člení na následující oblasti:

I. smysluplnost výuky
II. možnost výběru a přiměřenost výuky
III. spoluúčast a spolupráce ve výuce
IV. motivující hodnocení žáka

I. Smysluplnost výuky:

Představa cílů:	Představa prostředků:	Prováděcí plán:
Propojení obsahu učiva a způsobu učení se skutečným životem	tvořivá práce se ŠVP	• aktivní podíl pedagogů při aplikaci ŠVP • integrace obsahu učiva některých předmětů (ČJ+OV, Ov+D, …) • znalost obsahu učiva příbuzných předmětů • plánovat obsah ŠVP individuálně pro potřeby jednotl. tříd a s ohledem na procvičování a systemizaci poznatků v rámci předmětů i okruhů
	hledat prakt. souvislosti, mezipředmětové vazby	• podle ŠVP využívat průřezových témat a přesahů do ostatních předmětů uvedených v ŠVP i podle aktuálních možností učiva, besed, exkurzí apod. • pedagogové konzultují, co žáci v dané oblasti znají • studium odborné literatury a časopisů (k dispozici pro žáky i pedagogy) • organizované další vzdělávání ped. pracovníků
	účelná aktualizace učiva	• pružně reagovat na reakce žáků, využívat jejich vlastních příspěvků, reagovat na konkrétní situaci ve třídě, škole, městě, ČR, ve světě
Praktická využitelnost poznatků	vhodné motivování	• motivujeme každou hodinu, oznamujeme cíl, pracujeme s motivací průběžně při přechodu na jiné úkoly
	informujeme žáky, kde lze učivo a získané poznatky dále prohloubit, rozvíjet a uplatnit	• učivo prezentujeme jako otevřený systém (konkrétně kde, v jaké literatuře, v jakém studiu, v jakých médiích)
Moderní metody práce	preferujeme ty metody, které umožňují přímou zkušenost, komunikaci a spolupráci	• volíme metody, které umožňují aktivní zapojení žáků do výuky: vyhledávání informací a jejich třídění, vyhodnocování, zobecňování individuálně i ve skupinách • zařazujeme metody pozorování a pokusů, využíváme pomůcek i donesených materiálů

	snažíme se o komplexní pojetí učiva	• využíváme internet a výukové programy a jinou didaktickou techniku • viz mezipředmětové vazby, bloková výuka a výchovné využití učiva

II. Možnost výběru a přiměřenost výuky:

Představa cílů:	Představa prostředků:	Prováděcí plán:
Výběr předmětů nebo kroužků	rozšiřovat nabídku volitelných a nepov. předmětů	• ve 2. pololetí předchozího roku provést průzkum zájmů a podle výsledků sestavit nabídku a učební plán na příští rok
Výběr učiva jednotlivých předmětů	učitelé tvořivě pracují se ŠVP	• v rámci ŠVP doplnit konkrétní obsah pro jednotl. ročníky po úvodním seznámení s učivem daného předmětu na šk. rok, prodiskutovat se žáky, co by je nejvíce zajímalo a tomu uzpůsobit časové rozvržení učiva
	zapojení žáků do sestavení časových plánů	• naukové i výchovné předměty včetně volitelných doplnit o vycházky, exkurze, besedy, výlety podle zájmu žáků
		• sestavovat výstavky prezentaci samostatných prací žáků, využít prací starších žáků pro výuku i v nižších třídách
Možnost individuální integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných	pro žáky se speciálními potřebami vybírat učivo podle doporučení školského poradenského zařízení, dát jim možnost úspěchu v oblastech jejich zájmů	• doporučovat rodičům vyšetření v PPP a SPC při podezření na vývojové poruchy učení a jiné problémy • pracovat s integrovanými žáky podle individuálních plánů sestavených po dohodě s rodiči, žáky a školským poradenským zařízením • využívat speciálních učebnic a pomůcek • ve výuce využívat metod doporučených PPP nebo SPC a tolerantní (motivující) hodnocení dílčích výkonů
	v odůvodněných případech umožnit opakujícím žákům dokončení základního vzdělání	• pro žáky 9. ročníku zpracovat ind. studijní plán, dohodnout s rodiči účinnou pomoc, aby byla další školní docházka smysluplná
	s nadanými žáky zpracovávat rozšiřující	• vhodnou diferenciací vytvářet prostor pro práci nadaných žáků

	úkoly, motivovat je k dalšímu studiu	v jednotlivých vyuč. hodinách, využívat alternativní učebnice, internet a další studijní materiály • podporovat je ve výběru volitelných předmětů, získávat je pro zapojení do soutěží, olympiád, doporučovat jim odbornou literaturu a další vzdělávací akce
Vyváženost rozumové a citové výchovy	učitel v hodinách nejen vyučuje, také vychovává	• obsahu učiva i forem práce je využíváno k výchově k sebepoznání, poznávání a tolerování potřeb druhých, ke schopnosti empatie, projevení svých citů apod.

III. Spoluúčast a spolupráce ve výuce:

Představa cílů:	Představa prostředků:	Prováděcí plán:
Možnost podílet se na výběru učiva	viz část II.	
Možnost podílet se na výběru metod a forem práce	rozvíjet iniciativu žáků, dát jim najevo, že počítáme s jejich přínosem (otevřenost vůči jejich potřebám, nápadům)	• umožňovat a oceňovat iniciativní přípravu referátů, doplňovaček, dalších úkolů a využívat donesených ukázek (literatura a pomůcky na vyučování) • sami nabízíme žákům alternativu pro volbu metod a forem práce s cílem, aby se učitel stal průvodcem při hledání poznání a nebyl jen předkladatelem moudra
Spoluúčast rodičů	využívat jejich profesního zapojení a životních zkušeností, schopností a možností k obohacování výuky	• vyzveme rodiče ke spolupráci – besedy se žáky, exkurze na jejich pracovištích, poskytování studijních materiálů, sponzorování vzděl. akcí • sledovat a zjišťovat možnosti institucí, které mohou přispět k obohacení výuky
Využívání nabídek různých institucí	spolupráce s muzeem a galerií, knihovnou, divadlem, kinem, kult. střediskem, DDM, PPP, SVP, Úřadem práce, MÚ a dalšími partnery	• sestavovat a koordinovat akce ve spolupráci s partnery i formou projektů

IV. Motivující hodnocení žáka:

Představa cílů:	Představa prostředků:	Prováděcí plán:
Jednotný přístup učitelů k hodnocení a klasifikaci	sjednocovat požadavky jednotlivých učitelů na posuzování vědomostí a dovedností žáků	• koordinovat zadávání kontrolních cvičení a srovnávacích testů určených jako podklad ke klasifikaci • srovnávání a analýzy výslednosti práce jednotlivých učitelů v rámci předmětů, ročníků nebo skupin žáků
Žáky hodnotit tak, aby byla rozvíjena jejich sebedůvěra, samostatnost, iniciativa a zodpovědnost, vzájemná úcta a uznání	využívat různé způsoby vyjádření uznání, nešetřit pochvalou, při hodnocení posuzovat především pozitivní vývoj v rámci žákových možností	• preferovat ústní i písemné slovní hodnocení, bodové hodnocení nebo hodnocení počtem chyb v písemném projevu, individuální vztahovou normu • na žádost rodičů využívat slovní hodnocení na vysvědčení • vystavovat nejlepší práce dětí ve třídách, ve společných prostorách školy i jinde ve městě, na internetu publikovat úspěchy žáků v soutěžích a jiných aktivitách

c) Otevřené partnerství se člení na následující oblasti:

I. škola jako demokratické společenství

II. škola jako vzdělávací středisko obce

I. <u>Škola jako demokratické společenství</u>

Představa cílů:	Představa prostředků:	Prováděcí plán:
Respektovat a stmelovat činnost všech sociálních partnerů uvnitř školní komunity	funkční a neustále aktualizovaný systém informací pro žáky, učitele, rodiče i veřejnost	• ve výuce i mimo ni soustavně informovat žáky o jejich právech i povinnostech, vést ke správným vztahům a k úctě ke škole jako celku, k rodičům, k lidem obecně • projednávat s žáky i s rodiči důležité dokumenty (školní a klasifikační řád, výroční zprávy) a zapracovávat do nich jejich připomínky a podněty
	vzájemná spolupráce žáků, pedagogických i správních zaměstnanců	• pomoc při úklidu a výzdobě tříd i společných prostor
Rozvíjet demokratické principy řízení	dávat možnost všem sociálním partnerům vyjadřovat se k řízení	• důležité dokumenty konzultovat v pedagogické radě (včetně schvalování dlouhodobých záměrů a plánů práce, analýz a výr.

	školy a ke vzájemné spolupráci	zpráv, řádů), ve školské radě • vedení školy bude vstřícné k jednání se všemi partnery a bude hledat možnosti pro realizaci námětů a řešení připomínek

II. Škola jako vzdělávací středisko obce

Představa cílů:	Představa prostředků:	Prováděcí plán:
Otevřenost školy vnějším sociálním partnerům ve městě	škola a její představitelé musí udržovat úzký kontakt se zřizovatelem a školskou radou	• pravidelně projednávat program rozvoje školy, předkládat výroční zprávy včetně rozborů hospodaření, respektovat připomínky MÚ a školské rady • organizovat besedy s představiteli města a exkurze na MÚ • aktivně se podílet na kulturních akcích pořádaných městskými institucemi
	otevřená spolupráce s orgány školské správy	• spolupráce s KÚ Plzeňského kraje při tvorbě rozpočtu, ale i při zajišťování vzdělávacích akcí (podporovat činnost metodiků)
	spolupráce se školní inspekcí	• vytváření podmínek pro kontrolní činnost i poradenství
	spolupráce se zdravotní a hygienickou správou	• pomáhat při zajišťování zdravotní péče (kontroly a očkování, stomatologická péče) • spolupráce s KZÚ při sledování a řešení hygienicko epidemiologických problémů • konzultace při realizaci projektu Škola podporující zdraví • besedy s pracovníky zdravotní a hygienické služby
	spolupráce s psychologickou poradnou a střediskem výchovné péče, SPC	• využívat vzdělávací nabídky organizovat besedy se žáky při výuce • organizovat skupinovou terapii v problémových kolektivech tříd • respektovat výsledky vyšetření žáků a doporučení PPP, SVP, SPC, konzultovat realizaci doporučených opatření
	podpora iniciativy a respektování samostatnosti a zároveň odpovědnosti	• učitelům ponechat svobodnou volbu metod a forem práce v duchu zdravého učení, vyžadovat odpovědnost za výsledky

	jednotlivých partnerů za své jednání a výsledky své práce	• žáky vést k odpovědnosti za vyučovací výsledky i za své chování, ke spoluúčasti na úhradě svévolně poničeného majetku školy i spolužáků • podporovat úsilí správních zaměstnanců o udržování zdravého prostředí, vytvářet k tomu materiální i organizační podmínky, zároveň důsledně vyžadovat plnění jejich pracovních povinností a péči o bezpečnost prostředí • respektovat autoritu rodičů, umožnit jim pravidelné i mimořádné konzultace s pedagogy, návštěvy v hodinách, ale zároveň vyžadovat plnění jejich zákonných povinností vytvářet prostor pro činnost školské rady
Zpřístupnění dokumentů týkajících se chodu školy	schvalovat důležité dokumenty v PR a ŠR, po schválení uveřejnit	• školní řád ve třídách, sborovnách, na přístupném místě ve škole • plány práce, analýzy, hodnocení ve sborovnách • výroční zprávy ve sborovnách • všechny tyto dokumenty a další, které nepodléhají ochraně osobních údajů jsou veřejnosti k dispozici u ředitele školy, který je zároveň oprávněn k poskytování informací o škole • dokumenty týkající se pracovně právních vztahů jsou individuálně a v rámci dodržení zásad ochrany osobních údajů k dispozici pracovníkům a kontrolním orgánům v kanceláři školy
	poskytovat poradenské služby rodičům	• ve výchovných otázkách poskytovat poradenské služby výchovného poradce a metodika prevence nebo doporučovat školská poradenská zařízení • při individuálních konzultacích s výchovným poradcem, metodikem prevence, vedením školy nebo učiteli a vychovatelkami poskytovat informace o dětech tak, aby byly budovány vztahy vzájemné důvěry a pomoci

2.5 Dlouhodobé projekty

Dlouhodobým projektem je aktivní zapojení školy v síti škol podporujících zdraví. Škola nemá partnerskou školskou organizaci v zahraničí. Bude se průběžně snažit partnerskou školu získat. Škola je zapojena do projektu Adopce na dálku. Financujeme vzdělání dívky Swethy v Indii.

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Základní zaměření školy

Škola poskytuje základní vzdělání podle **zákona č. 561/2004 Sb.,** o předškolním, základním, středním a vyšším odborném vzdělávání (školský zákon). Škola integruje žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, k čemuž vytváří materiální a personální podmínky. Škola může poskytovat základní vzdělávání mimořádně nadaným žákům podle individuálního vzdělávacího plánu.

Školní vzdělávací program (dále ŠVP) vychází z **Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.** ŠVP obsahuje program dlouhodobého projektu **Škola podporující zdraví** a počítá s naplňováním **Minimálního preventivního programu,** který je zapracován ve výše uvedeném projektu a dále rozpracován v krátkodobých projektech v oblasti sociální prevence, etické výchovy, multikulturní výchovy, osobnostního rozvoje a výchovy demokratického občana a v dalších oblastech podle aktuálních možností školy i možností získávání grantů k jejich realizaci.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření žáka není v ŠVP rozpracována. Očekávané výstupy budou zapracovány do individuálního vzdělávacího plánu žáka z RVP ZV na základě doporučení školského poradenského zařízení.

ŠVP navazuje na vzdělávací programy pro předškolní vzdělávání; na ŠVP základní školy navazuje Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání (školní družina).

Priority školy:

- utvářet a rozvíjet zdravé prostředí materiální a sociální,
- otevřená komunikace na základě partnerství učitel – žák – rodič – veřejnost (zřizovatel, školská rada, další instituce podporující vzdělávání) – školská poradenská zařízení,
- kvalitní vzdělávání pro život, které bude směřovat k dovednosti aplikovat poznatky získané učením v praktických činnostech a jednání žáků a schopnosti kooperace,
- podpora a rozvoj jazykové gramotnosti žáků i pedagogů,
- podpora a rozvoj znalostí a praktických dovedností v oblasti informačních technologií,
- směřovat k výchově sebevědomého občana schopného vnímat svět a společnost v globálních souvislostech, který umí korigovat své jednání a chování i prosazovat své názory,
- vytvářet podmínky pro integraci a vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami i žáků nadaných,
- umožnit úspěch i prospěchově slabším žákům v oblasti jejich zájmů.

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

ŠVP směřuje k naplňování **klíčových kompetencí**, které jsou chápány jako souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro rozvoj a uplatnění každého žáka ve společnosti. Škola vede žáky tak, aby po skončení 9. ročníku povinné školní docházky si osvojili následující klíčové kompetence:

kompetence k učení
učíme žáky

- výběru a využívání vhodných a efektivních způsobů svého učení,
- schopnosti rozplánovat si čas potřebný k učení a organizovat si jej,
- vyhledávat a třídit informace na potřebné a nepotřebné, důležité a podružné,
- systemizovat vytříděné informace spolu s poznatky již známými a využívat je v procesu učení i v praktickém životě,
- operovat se známými i nově poznanými termíny a pojmy a uvádět je do širších souvislostí, získávat komplexní pohled na jevy společenské, přírodní, kulturní, matematické, jazykové, …,
- samostatně pozorovat, provádět pokusy, porovnávat získané výsledky a zobecňovat je a vyvozovat z nich závěry pro další použití,
- poznávat smysl a cíl učení, budovat si pozitivní vztah k učení a celoživotnímu vzdělávání, kriticky posuzovat své možnosti a výsledky vzdělávání,

kompetence k řešení problémů
učíme žáky

- vnímat problémové situace v učení i v běžném životě, rozpoznávat problémy, snažit se je pochopit,
- přemýšlet o nesrovnalostech a příčinách, hledat jejich souvislosti a navrhovat způsoby řešení na základě vlastního úsudku a zkušeností,
- vyhledávat informace vhodné k vyřešení problému, nacházet jejich shodné, podobné i odlišné znaky a snažit se jich využít,
- hledat různé varianty řešení, nenechat se odradit případným nezdarem, postupovat cílevědomě ke konečnému názoru a řešení problému,
- problémy řešit samostatně, užívat při tom logické, matematické a empirické postupy,
- kriticky posuzovat správnost řešení problémů ostatních řešitelů, správná řešení umět přijmout a aplikovat,
- kriticky myslet, uvážlivě rozhodovat, rozhodnutí obhájit a nést za ně zodpovědnost,

kompetence komunikativní
učíme žáky

- naslouchat promluvám druhých, porozumět jim, vhodně na ně reagovat,
- ovládat řeč těla (neverbální komunikace), formu ústní i písemné komunikace,
- formulovat a vyjadřovat své myšlenky kultivovaně, výstižně a v logickém sledu,
- zapojovat se do diskuse, uplatňovat a obhajovat svůj názor, vhodně argumentovat,

- rozumět různým typům textů, záznamů, tabulek, statistik, map a obrazových materiálů, mediálním i elektronickým informacím, přemýšlet o nich, reagovat na ně a využívat je ke svému rozvoji a zapojení do společenského dění,
- prakticky ovládat a využívat technické komunikační prostředky,
- získané komunikativní dovednosti využívat k navazování vztahů potřebných pro spolupráci a soužití s ostatními lidmi,

kompetence sociální a personální

učíme žáky

- účinně se zapojovat do práce ve skupině, umět rozdělit úkoly pro jednotlivé členy i přijímat úkoly pro sebe,
- pocitu potřeby spolupracovat efektivně na splnění úkolu s ostatními a zároveň respektování různých myšlenek, hledisek a zkušeností druhých,
- zodpovědnosti za výsledný podíl své práce v týmu a zároveň k pocitu odpovědnosti za výsledky práce celého týmu,
- přispívat k diskusi v malé skupině i ve větším kolektivu,
- podílet se na utváření příznivé pracovní atmosféry, být ohleduplný, mít úctu a uznání k práci druhých,
- při jednání s ostatními přispívat k utváření dobrých kamarádských vztahů, vztahů k učitelům a ostatním pracovníkům školy i mezilidských vztahů mimo školu,
- vážit si svých rodičů, uznávat jejich autoritu a dbát na jejich rady,
- umět pomoci podle svých možností ostatním a zároveň sám umět o pomoc v případě potřeby požádat,
- vytvářet si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a směřuje k dalšímu jeho rozvoji,
- ovládat a usměrňovat své chování tak, aby ostatním neubližoval, ani nenechal ubližovat sobě, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty,

kompetence občanské

učíme žáky

- uznávat a umět přijmout názor druhých,
- vážit si lidí a přijímat jimi vyznávané hodnoty,
- schopnost vcítit se do pocitů druhých, odmítat jakékoli formy násilí, umět jim účinně čelit,
- znát svá práva a povinnosti, umět se jimi řídit a přijmout důsledky svého jednání,
- chápat základní principy, z nichž vycházejí morální i zákonné normy,
- rozhodovat se zodpovědně podle dané situace, poradit si v situacích krizových i v situacích nebezpečí poškození zdraví nebo ohrožení života,
- uznávat a chránit vlastenecké tradice, kulturní a historické dědictví,
- pozitivnímu vztahu k umění, k vytváření si vlastního estetického cítění, vedeme je podle svých možností k zapojení do kulturního života,
- utvářet si pozitivní vztah ke svému zdraví, vědět, co mu prospívá a škodí, aktivně se podle svých možností zapojovat do sportovních a pohybových aktivit,

- chápat základní ekologické a environmentální souvislosti a problémy, respektovat právo všech na zdravé životní prostředí,
- chovat se a rozhodovat v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti,

kompetence pracovní
učíme žáky

- používat bezpečně a účinně různé pomůcky, nástroje, přístroje a materiály, chovat se bezpečně ve školním, domácím i jiném prostředí,
- dodržovat pravidla bezpečnosti, plnit závazky a povinnosti z nich vyplývající,
- umět se přizpůsobit měnícím se pracovním podmínkám,
- využívat znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých oblastech i znalosti a zkušenosti ostatních ve své vlastní praktické činnosti i v zájmu svého vlastního rozvoje,
- k výsledkům pracovních činností přistupovat z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti i společenského významu, vážit si hodnot vytvořených svou prací i prací druhých,
- při praktických činnostech si uvědomovat své možnosti a schopnosti, umět je zhodnotit a využít při rozhodování o své budoucnosti a volbě povolání,
- na základě informací, které si dovede získat, sebepoznání i za pomoci zkušeností dospělých si hledat cestu ke své budoucí profesi,
- orientovat se v základních aktivitách potřebných při uskutečňování podnikatelského záměru, chápat přednosti i rizika podnikání, rozvíjet své podnikatelské myšlení.

3.3 Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami se rozumí osoba, která k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů.

Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (dále jen PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení. V rámci podpůrných opatření vypracovává škola individuální vzdělávací plán (dále jen IVP) tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.

U žáků s lehkým mentálním postižením s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory lze v IVP upravovat očekávané výstupy vzdělávání, popř. přizpůsobit i výběr učiva. Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření žáka není v ŠVP rozpracována. Očekávané výstupy budou zapracovány

do IVP přímo z RVP ZV na základě doporučení školského poradenského zařízení. Část vzdělávacích obsahů některých vzdělávacích oborů lze v IVP nahradit jinými vzdělávacími obsahy nebo celý vzdělávací obsah některého vzdělávacího oboru lze nahradit obsahem jiného vzdělávacího oboru, který lépe vyhovuje vzdělávacím možnostem žáka, což souvisí i s možností změn minimální časové dotace jednotlivých vzdělávacích oblastí. Na základě doporučení školského poradenského zařízení může být do IVP v souladu s přiznanými podpůrnými opatřeními spočívajícími v úpravě vzdělávacích obsahů zařazena speciálně pedagogická a pedagogická intervence (předměty speciálně pedagogické péče).

3. 3. 1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP

Škola volí podpůrná opatření prvního stupně tehdy, pokud žák má při vzdělávání takové obtíže, že je nezbytné jeho vzdělávání podpořit prostředky pedagogické intervence (změny v metodách a výukových postupech, změny v organizaci výuky žáka, úpravy v hodnocení, v začleňování do sociální a komunikační sítě školní třídy).

Před zahájením poskytování podpůrných opatření prvního stupně zpracuje škola PLPP. Plán zahrnuje zejména popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka, podpůrná opatření prvního stupně, stanovení cílů podpory a způsobu vyhodnocování naplňování plánu. Škola PLPP průběžně vyhodnocuje a aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka.

Nejpozději po 3 měsících od zahájení podpůrných opatření škola PLPP vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Není-li tomu tak, doporučí zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení. Do doby zahájení poskytování podpůrných opatření druhého až pátého stupně na základě doporučení školského poradenského zařízení poskytuje škola podpůrná opatření prvního stupně na základě PLPP.

PLPP vytváří třídní učitel v součinnosti s výchovným poradcem a dalšími učiteli žáka, seznámí s ním zákonného zástupce žáka, všechny vyučující žáka a další pedagogické pracovníky podílející se na provádění tohoto plánu. Plán obsahuje podpis osob, které s ním byly seznámeny.

Výchovný poradce školy odpovídá za spolupráci se školským poradenským zařízením v souvislosti s doporučením podpůrných opatření žákovi se speciálními vzdělávacími potřebami. Výchovný poradce zajistí bezodkladné předání PLPP školskému poradenskému zařízení, pokud se žák podle něho vzdělával.

3. 3. 2 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP

Pokud zákonný zástupce žáka respektoval doporučení školy nebo se rozhodl sám k návštěvě školského poradenského zařízení, konzultuje školské poradenské zařízení s výchovným poradcem školy nastavení podpůrných opatření pro žáka.

Pokud zákonný zástupce žáka přes opakovaná upozornění a vysvětlení důsledků nenavštívil školské poradenské zařízení za účelem nastavení podpůrných opatření ve vzdělávání žáka a způsobil tak žákovi obtíže při vzdělávání, protože škola sama dostatečná podpůrná opatření vytvořit nemůže, škola se obrátí na zástupce orgánu veřejné moci (OSPOD) a v souladu se zákonem o sociálně právní ochraně dětí požádá o součinnost.

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně škola poskytuje po obdržení doporučení školského poradenského zařízení a udělení písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka.

Škola vyhodnocuje poskytování podpůrných opatření na pedagogických radách a následně se žákem (přiměřeně k jeho věku) a zákonným zástupcem žáka. V případě potřeby probíhá vyhodnocování častěji.

Shledá-li škola, že podpůrná opatření nejsou dostačující nebo nevedou k naplňování vzdělávacích možností a potřeb žáka, bezodkladně doporučí zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení. V případě, že poskytovaná podpůrná opatření již nejsou potřebná, postupuje škola obdobně.

Jedním z podpůrných opatření je IVP. Na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zákonného zástupce žáka vypracuje IVP třídní učitel v součinnosti s výchovným poradcem a dalšími dotčenými učiteli žáka. Poskytování vzdělávání podle IVP lze pouze na základě písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka. IVP může být doplňován nebo upravován v průběhu celého školního roku podle potřeb žáka. Efektivita podpůrných opatření IVP je vyhodnocována na pedagogických radách a následně se žákem (přiměřeně k jeho věku) a zákonným zástupcem žáka.

3.4 Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Za nadaného žáka se považuje především žák, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Za mimořádně nadaného žáka se považuje především žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních

dovednostech. Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb žáka provádí školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou.

Žáci jsou integrováni v kolektivu vrstevníků, popř. po složení rozdílových zkoušek mohou být přeřazeni do vyššího ročníku (na základě žádosti rodičů s přiloženým doporučením školského poradenského zařízení a kladným rozhodnutím ředitele školy). Pro žáky mimořádně nadané (v jedné nebo ve více vzdělávacích oblastech) jsou upravovány úkoly, aby dále podněcovaly a rozvíjely talent a nadání, základní učivo je rozšiřováno, žáci jsou podporováni v přípravě a účasti na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol, jsou jim nabízeny další nepovinné předměty a zájmové aktivity. Tyto úpravy jsou zakotveny v plánech pedagogické podpory (dále jen PLPP) nebo v individuálních vzdělávacích plánech (dále jen IVP) projednaných se žáky(přiměřeně k jeho věku), jejich zákonnými zástupci, učiteli a dalšími odborníky a schváleny ředitelem školy. Pro výuku žáků mimořádně nadaných jsou pořizovány alternativní učebnice a učební texty, encyklopedie, pomůcky a vybavení pro elektronické získávání informací.

PLPP vytváří třídní učitel v součinnosti s výchovným poradcem a dalšími učiteli žáka, seznámí s ním zákonného zástupce žáka, všechny vyučující žáka a další pedagogické pracovníky podílející se na provádění tohoto plánu. Plán obsahuje podpis osob, které s ním byly seznámeny. Plán zahrnuje zejména popis oblastí nadání a mimořádného nadání žáka, podpůrná opatření prvního stupně, stanovení cílů podpory a způsobu vyhodnocování naplňování plánu. Škola PLPP vyhodnocuje na pedagogických radách a následně se zákonným zástupcem žáka.

Na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zákonného zástupce žáka vypracuje IVP třídní učitel v součinnosti s výchovným poradcem a dalšími dotčenými učiteli žáka. Poskytování vzdělávání podle IVP lze pouze na základě písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka. IVP může být doplňován nebo upravován v průběhu celého školního roku podle potřeb žáka. Efektivita podpůrných opatření IVP je vyhodnocována na pedagogických radách a následně se žákem (přiměřeně k jeho věku) a zákonným zástupcem žáka.

Komunikaci se školským poradenským zařízením pro žáky nadané a mimořádně nadané zabezpečuje výchovný poradce školy.

Při hodnocení žáků s mimořádným nadáním v některé vzdělávací oblasti se za základ klasifikace bere zvládnutí základního učiva daného ročníku a daného předmětu. V případě nižšího nadání a talentu v jiných vzdělávacích oblastech se k hodnocení těchto žáků přistupuje s uvážlivou tolerancí. Chování těchto žáků je posuzováno stejně jako u ostatních vrstevníků. Zvláště je dbáno, aby dovedli tolerovat a uznávat schopnosti a možnosti ostatních spolužáků a lidí, dokázali svůj talent a nadání uplatnit např. při reprezentaci školy a při pomoci ostatním.

3.5 Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova

1. stupeň:

Tematický celek	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznání - rozvoj sebepoznání, sebepojetí - seberegulace, sebeorganizace - psychohygiena - rozvoj kreativity	 ČJ, Pu, M, práce s PC ČJ, M, VV ČJ, M M, PV M, VV	 M práce s PC ČJ, M, VV ČJ, M ČJ, PV VV	 ČJ, M, práce s PC ČJ, AJ, Pu, VV M, práce s PC práce s PC M, VV	 M, PV, práce s PC AJ M, AJ, práce s PC M, práce s PC M, PV, práce s PC	 M, PV, Inf ČJ, Pd M, AJ, Inf M, Inf M, PV, Inf
Sociální rozvoj - poznávání lidí - mezilidské vztahy - komunikace - kooperace, kompetice	 Pu Pu, M ČJ, M, VV M, PV	 Pu ČJ, Pu ČJ, M, VV ČJ, Pu, M, PV	 AJ ČJ, M ČJ, AJ, M, VV Pu, M, PV	 AJ, M ČJ, Vl, VV AJ, M, PV, práce s PC AJ, PV	 AJ, M ČJ, AJ, VV AJ, M,PV, práce s PC AJ, PV
Morální rozvoj - řešení problémů a rozhodovací dovednosti - hodnoty, postoje, praktická etika	 M, práce s PC	 Pu, M, práce s PC Pu, M	 Pu, M, práce s PC ČJ, Pu, M	 ČJ, M, práce s PC ČJ	 AJ, Inf AJ, Pd

2. stupeň:

Tematický celek	projekt	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Osobnostní rozvoj - rozvoj schopnosti poznání		ČJSV, D, Z, Př, M, F, Inf, HV, VV	ČJSV, D, Př, M, HV, VV	VkZ, AJ, D Z, Př, M, Ch, HV, VV	Z, Př, M, HV, VV, VkZ
- sebepoznání, sebepojetí	Projekt soc. prevence a etická vých. (6. roč.)	ČJSV, Nj, HV, VV PV, Inf,	Př, Nj, HV, VV	VkZ, PaS, Rj, HV, VV	AJ, HV, VV
- seberegulace, sebeorganizace	Projekt soc. prevence a	VV, M, Př, AJ, Nj, HV	PV, VV, M Nj, HV	PaS, VV, M, AJ, Nj,	VV, M, Nj,

	etická vých.	PV, VV, Inf, Rj		Rj, HV	Rj, HV
- psychohygiena	Projekt soc. prevence a etická vých.	HV, PV, Inf, M	PV, VV, Nj, Rj	ČJL, PaS, Rj, VV	ČJL, Rj, VV
- kreativita	Projekt soc. prevence a etická vých.		ČJSV, HV, PV, M, AJ	HV, M, AJ Z	M, HV
Sociální rozvoj - poznávání lidí	Projekt soc. prevence a etická vých. (6. roč.)	ČJSV, Inf, Nj	Nj	PaS, AJ, Z	Nj, VkZ
- mezilidské vztahy	Projekt soc. prevence a etická vých.	ČJSV, VV, Inf	ČJSV, VV, Nj	VkZ, PaS, VV, AJ, Nj	VV, AJ, VkZ
- komunikace	Projekt soc. prevence a etická vých.	ČJSV, AJ, Nj, HV, VV, PV, M, Př, Z, F, Rj	ČJSV, HV, VV, PV, Př F, Nj, Rj	ČJL, AJ, Nj, Rj, PaS, M, HV, VV, Př, F, Ch	ČJL, VkZ, AJ, Nj, Rj, VkZ, M, HV, VV, Př, Z,
- kooperace a kompetice	Projekt soc. prevence a etická vých.	PV, VV, Inf, Př, F, M	ČJSV, PV, VV, Př, F	ČJL, PaS, VV, Př, F, Ch, Z	F,Ch,VkZ, ČJL, VV, Př, F, Ch, Z
Morální rozvoj - řešení problémů, rozhodovací dovednosti	Projekt soc. prevence a etická vých.	ČJSV, Inf, D, Z	ČJSV, D, M	PaS, M, AJ Př, Z, D,	Př, NJ, VkZ
- hodnoty, postoje, praktická etika	Projekt soc. prevence a etická vých.	PV, HV, VV, Př, AJ	ČJSV, HV, VV, PV, Př AJ	ČJL, VkZ, PaS, HV, VV, AJ, Př, Z, Nj	ČJL, Př, HV, VV, AJ, NJ, VkZ

Výchova demokratického občana

1. stupeň:

Tematický celek	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Občanská společnost a škola	ČJ, Pu, M, VV, PV	ČJ, Pu, VV, PV	ČJ, Pu, VV, PV	ČJ, Vl, VV, PV	VV, PV
Občan, občanská společnost a stát	ČJ, M	ČJ	Pu	AJ, Vl, PV	ČJ, AJ, Vl, PV
Formy participace občanů v politickém životě			Pu		Vl
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování					Vl

2. stupeň:

Tematický celek	poznámka	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Občanská společnost a škola	Projekt Zdravá škola (6. – 9. r., garant TU)	F, Př, PV, TV, HV, VV, AJ	Př, F, PV, TV, HV, VV	Př, F, Ch, PaS, TV, HV, VV	Př, F, Ch, PaS, TV, HV, VV
Občan, občanská společnost a stát	Projekt Zdravá škola (6. – 9. r., garant TU)	ČJSV, D, Př VV	ČJSV, D, Př VV	VkZ, D, Př Z, VV, HV, VkZ	D, PaS, Př VV, HV, VkZ
Formy participace občanů v politickém životě			ČJSV	PaS	PaS, D, AJ
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				PaS, Z	PaS, D

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

1. stupeň:

Tematický celek	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Evropa a svět nás zajímá	ČJ, Pu, M	VV	VV	Vl	Vl
Objevujeme Evropu a svět	ČJ, Pu, PV	PV	PV	AJ, PV	AJ, PV
Jsme Evropané		Pu		Vl, PV	Vl, PV

2. stupeň:

Tematický celek	poznámka	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Evropa a svět nás zajímá	Projekt Swetha (7. – 9. R.)	ČJSV, Inf, AJ, VV	ČJSV, AJ, Z, VV	ČJL, AJ, PaS, HV, VV	ČJL, AJ, HV, VV, Nj
Objevujeme Evropu a svět		AJ, Z, Př, Inf, Rj	AJ, Z, Př, Rj	Rj, Př, PaS	AJ, Rj, Nj, VkZ
Jsme Evropané		D, VV	Z, D, Př, VV	Z, D, PaS, Př, VV	D, AJ, VV

Multikulturní výchova

1. stupeň:

Tematický celek	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Kulturní diference	HV	HV	AJ, HV, VV	ČJ, AJ, HV	AJ, Vl, HV
Lidské vztahy	ČJ, M, PV	ČJ,PV	ČJ, HV, PV	HV, PV	ČJ, Pd, HV, PV

Etnický původ	Pu, M, PV	Pu	Hv	VV	ČJ, Vl, Pd
Multikulturalita		Pu	AJ	AJ	ČJ, AJ, Vl
Princip sociálního smíru a solidarity				PV	Pd, PV

2. stupeň:

Tematický celek	poznámka	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Kulturní diference		AJ, HV, VV, Nj, Rj	ČJSV, HV, VV, Nj, Rj	ČJL, AJ, Nj, Rj, Př, HV, VV	ČJL, PaS, AJ, Nj, Rj, Př, Z, HV, VV , VkZ
Lidské vztahy	Projekt Swetha (7. – 9. R.)	ČJSV, AJ, Inf, VV	ČJSV, Př, Z, VV	VV	PaS, AJ, Z VV, VkZ
Etnický původ		AJ, Z Inf, VV	D, Z, VV	Př, Z, AJ, VV	PaS, AJ, Z VV, VkZ
Multikulturalita	Projekt Swetha (7. – 9. r.)	Z, HV	Z, HV	Z, AJ, HV	PaS, Z, D, AJ, HV
Princip sociálního smíru a solidarity	Projekt Swetha (7. – 9. r.)	Z	ČJSV, Z		PaS, Z, VkZ

Environmentální výchova

1. stupeň:

Tematický celek	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Ekosystémy		Pu	Pu	Vl, Pd	Pd
Základní podmínky života	Pu, VV		Pu	Pd, Vl, AJ	Pd
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Pu, M, VV	Pu, M, VV	Pu, VV	Vl, Pd, VV	Pd, VV
Vztah člověka k prostředí	ČJ, M, VV, PV	Pu, VV, PV	Pu, AJ, VV, PV	Vl, Pd, PV	Pd, PV

2. stupeň:

Tematický celek	poznámka	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Ekosystémy	Tematické projekty (podle akt. možností)	Z, Př	Př, Z	VkZ	Př, Z, PaS
Základní podmínky života		Př, Z, D, F, VV	Př, D VV	Př, VkZ, Z, Ch, VV, AJ	Př, Ch, VV, VkZ
Lidské aktivity a problémy životního prostředí		Př, D, F, Z, PV, VV	Př, D, Z, PV, VV	D, Z, Ch, PaS, VV	Př, Ch, Z, PaS, VV

Vztah člověka k prostředí		ČJSV, Př, Z, F, D, AJ Inf, HV, VV, Nj, Rj	ČJSV, Př, Z, F, Nj, HV, VV, Rj	VkZ, Př, Ch, F, AJ, NJ, Rj, HV, VV	PaS, D, Př, Ch, F, Z, AJ, Rj, Nj, VV, HV

Mediální výchova

1. stupeň:

Tematický celek	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Receptivní činnosti - kritické čtení a vnímání mediálního sdělení	ČJ, Pu	ČJ	ČJ	Vl, M	ČJ, Vl, Pd, M
- interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	ČJ	ČJ	Pu	práce s PC	ČJ, Pd, Inf
- stavba mediálních sdělení		ČJ		ČJ, VV	VV
- vnímání autora mediálních sdělení				VV	ČJ, VV
- fungování a vliv médií ve společnosti	Pu, M, práce s PC	práce s PC (ČJ, M,	práce s PC Pu)	práce s PC (Vl, Pd, Č)	ČJ, Vl, Pd, Inf
Produktivní činnosti - tvorba mediálního sdělení		ČJ		VV, práce s PC	Inf, VV
- práce v realizačním týmu				VV, práce s PC	Inf, VV

2. stupeň:

Tematický celek	poznámka	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Receptivní činnosti - kritické čtení a vnímání mediálního sdělení		Inf, Př, Z, NJ	Př, Z, PV	Př, Z, Nj	ČJL, Př, Z, Nj
- interpretace vztahu mediálních sdělení a reality		Inf, Př, Z	Př, Z	Př, Z, AJ	PaS, Př, Z, AJ
- stavba mediálních sdělení		Inf			ČJL, PaS
- vnímání autora mediálních sdělení					ČJL
- fungování a vliv médií ve společnosti		ČJSV, Inf, AJ, HV, VV, PV	ČJSV, HV, VV, PV	ČJL, VkZ, AJ, Z, HV, VV, Nj	AJ, Nj, D, Př, HV, VV, VkZ
Produktivní činnosti - tvorba mediálního sdělení	Volitelné předměty – tvorba	Inf	AJ, Z		PaS
- práce v realizačním týmu	informačních letáků, výstavek, třídních časopisů ap.	Inf, VV	Z, VV	VV	VV

U žáků s **lehkým mentálním postižením** zvolí vyučující při realizaci průřezových témat v jednotlivých ročnících znalosti a dovednosti s ohledem na individuální možnosti žáka. Realizace průřezových témat bude zaměřena především:

Osobnostní a sociální výchova

- utváření pozitivních (nezraňujících) postojů k sobě samému i k druhým,
- na rozvoj zvládání vlastního chování,
- na podporu akceptace různých typů lidí, názorů, přístupů k řešení problémů,
- na uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci,
- na rozvoj dovedností potřebných pro komunikaci a spolupráci,
- na uvědomování si mravních rozměrů různých způsobů lidského chování.

Výchova demokratického občana

- na utváření sebeúcty, sebedůvěry a samostatnosti,
- úcty k zákonu
- úcty k hodnotám, jako je svoboda, spravedlnost, solidarita, odpovědnost, tolerance,
- aktivního postoje v obhajování a dodržování lidských práv a svobod,
- ohleduplnosti a ochoty pomáhat slabším,
- respektu ke kulturním, etnickým a jiným odlišnostem,
- empatie, schopností aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- na překonání stereotypů a předsudků,
- na kultivaci postojů k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života,
- na kultivaci postojů ke kulturní rozmanitosti,
- na utváření pozitivních postojů k tradičním evropským hodnotám,
- na osvojování vzorců evropského občana,
- na podporu smyslu pro zodpovědnost.

Multikulturní výchova

- na uvědomění si vlastní identity a schopnost reflexe vlastního sociokulturního zázemí,
- na utváření hodnotového systému žáků, korekci jejich jednání,
- na rozvoj dovedností potřebných pro uplatňování vlastních práv a respektování práv druhých,
- na utváření tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám,
- na rozvoj dovedností komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin,
- na vnímání odlišnosti jako příležitosti k obohacení, nikoliv jako zdroje konfliktu,
- na uvědomění si neslučitelnosti rasové (náboženské apod.) intolerance s principy života v demokratické společnosti,

- na podporu angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu,
- na vnímání sebe jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám.

Environmentální výchova

- na vnímání života jako nejvyšší hodnoty,
- na rozvoj odpovědnosti ve vztahu k ochraně přírody a přírodních zdrojů,
- na rozvoj aktivity, tvořivosti, vstřícnosti a ohleduplnosti ve vztahu k prostředí,
- na utváření zdravého životního stylu a vnímání estetických hodnot prostředí,
- na podporu angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí
- na rozvoj vnímavého a citlivého přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví.

Mediální výchova

- na uvědomění si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění,
- na využívání potenciálu médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času,
- na vytvoření představy o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec, tak v každodenním životě regionu,
- na rozvoj citlivosti vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení,
- na rozvoj citlivosti vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci,
- na rozvoj komunikačních schopností, zejména při veřejném vystupování,
- na využívání vlastních schopností v týmové práci a dovednosti přizpůsobit se potřebám a cílům týmu.

4. Učební plán

4.1 1. stupeň

a) Tabulace učebního plánu 1. Stupně

Časová dotace						
Vyučovací předmět	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	1. - 5. r.
Český jazyk	7 + 2 D	8 + 2 D	7 + 2 D	6 + 2 D	5 + 2 D	33 + 10D
Anglický jazyk			3	3	3	9
Matematika	4	4 + 1 D	4 + 1D	4 + 1 D	4 + 1 D	20 + 4 D
Informatika					1	1
Prvouka	2	2	2			6
Vlastivěda				1 + 1 D	2	3 + 1 D
Přírodověda				1 + 1 D	2	3 + 1 D
Hudební výchova	1	1	1	1	1	5
Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10
Pracovní výchova	1	1	1	1	1	5
Celkem v ročníku	20	22	24	26	26	118

Poznámka:
D = disponibilní časová dotace. U žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními lze využít disponibilní časovou dotaci k realizaci předmětů speciálně pedagogické péče, pokud jsou tato podpůrná opatření žákovi doporučena školským poradenským zařízením a zákonný zástupce žáka souhlasil s jejich poskytováním.

b) Poznámky k učebnímu plánu 1. stupně

Vzdělávací oblast **Jazyk a jazyková komunikace** se vyučuje v předmětu:

Český jazyk (vzdělávací obor Český jazyk a literatura), který se vyučuje ve všech ročnících, zahrnuje složky: komunikační a slohová výchova, jazyková výchova, literární výchova a prvky dramatické výchovy. Do jednotlivých ročníků se promítají průřezová témata: osobnostní a sociální výchova, výchova demokratického občana, multikulturní výchova, environmentální výchova a mediální výchova. Ve třídách s větším počtem žáků lze třídu rozdělit v některých vyučovacích hodinách na 2 skupiny.

Anglický jazyk (vzdělávací obor Cizí jazyk) se vyučuje ve 3. – 5. ročníku. Výuka probíhá ve skupinách s maximálním počtem 24 žáků, při vyšším počtu žáků se třída dělí na 2 skupiny nebo se vytvoří společné skupiny z paralelních tříd tak, aby počet žáků ve skupině nepřevyšoval 24. Do jednotlivých ročníků se promítají průřezová témata: osobnostní a sociální výchova, výchova demokratického občana, multikulturní výchova, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, environmentální výchova a mediální výchova. U žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) je možné nahradit obsah předmětu Anglický jazyk v nejlepším zájmu žáka jiným vzdělávacím obsahem v rámci IVP.

Vzdělávací oblast **Matematika a její aplikace** se vyučuje v předmětu:

Matematika, který se vyučuje ve všech ročnících. Do jednotlivých ročníků se promítají průřezová témata: osobnostní a sociální výchova, environmentální výchova. Ve třídách s větším počtem žáků lze třídu rozdělit v některých vyučovacích hodinách na 2 skupiny.

Vzdělávací oblast **Informační a komunikační technologie** se vyučuje v předmětu:

Informatika, který se vyučuje v 5. ročníku, a promítá se do něj průřezové téma mediální výchova. Ve třídách s větším počtem žáků lze třídu rozdělit na 2 skupiny tak, aby bylo účelně využito kapacity míst v učebnách výpočetní techniky.

Vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět** se vyučuje v předmětech:

Prvouka v 1. – 3. ročníku, kam se promítá úměrně k věku žáka vzdělávací oblast člověk a zdraví a průřezová témata osobnostní a sociální výchova, multikulturní výchova a environmentální výchova.

Vlastivěda ve 4. – 5. ročníku, kam se promítají úměrně k věku žáka průřezová témata osobnostní a sociální výchova, výchova demokratického občana, výchova k myšlení v evropských souvislostech, multikulturní výchova a environmentální výchova.

Přírodověda ve 4. - 5. ročníku, kam se promítá úměrně k věku žáka vzdělávací oblast člověk a zdraví a průřezová témata environmentální výchova a výchova člověka v evropských a globálních souvislostech.

Vzdělávací oblast **Umění a kultura** se vyučuje v předmětech:

Hudební výchova (vzdělávací obor Hudební výchova) v 1. – 5. ročníku a promítají se do ní průřezová témata osobnostní a sociální výchova, multikulturní výchova, environmentální a mediální výchova.

Výtvarná výchova (vzdělávací obor Výtvarná výchova) v 1. – 5. ročníku a promítají se do ní průřezová témata osobnostní a sociální výchova, multikulturní výchova, environmentální a mediální výchova.

Vzdělávací oblast **Člověk a zdraví** se vyučuje v předmětu:

Tělesná výchova (vzdělávací obor Tělesná výchova) v 1. – 5. ročníku a promítá se do ní průřezové téma osobnostní a sociální výchova. Součástí předmětu jsou preventivní prvky tematického okruhu Zdravotní tělesná výchova

Vzdělávací oblast **Člověk a svět práce** se vyučuje v předmětu:

Pracovní výchova v 1. – 5. ročníku a promítají se do ní průřezová témata osobnostní a sociální výchova a environmentální výchova. Pokud to bezpečnost žáků při praktických činnostech vyžaduje, lze třídu na výuku některých hodin dělit na skupiny.

4.1 2. stupeň

a) Tabulace učebního plánu 2. stupně

Časová dotace					
Vyučovací předmět	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	6. – 9. r.
Český jazyk a společenská výchova	4 + 1 D	4 + 1 D			8 + 2 D
Český jazyk a literatura			4 + 1 D	4	8 + 1 D
Anglický jazyk	3	3	3	3	12
Německý jazyk / Ruský jazyk	2	2	1 + 1D	1 + 1D	6 + 2 D
Matematika	4	4 + 1 D	4+ 1 D	4	16 + 2 D
Informatika	1				1
Dějepis	2	2	1 + 1 D	2	7 + 1 D
Práce a společnost			2	1 + 1 D	3 + 1 D
Zeměpis	2	2	1	1 + 1 D	6 + 1 D
Přírodopis	2	2	1 + 1 D	1 + 1 D	6 + 2 D
Fyzika	1	2	1 + 1 D	2	6 + 1 D
Chemie			1 + 1 D	2	3 + 1 D
Hudební výchova	1	1	1	1	4
Výtvarná výchova	2	2	1	1	6
Výchova ke zdraví			1	1	2
Tělesná výchova	2	2	2	2	8
Pracovní výchova	1	1			2
Volitelné předměty		1 D	1 D	2 D	4 D
Celkem v ročníku	28	30	32	32	122

Poznámka:
D = disponibilní časová dotace. U žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními lze využít disponibilní časovou dotaci k realizaci předmětů speciálně pedagogické péče, pokud jsou tato podpůrná opatření žákovi doporučena školským poradenským zařízením a zákonný zástupce žáka souhlasil s jejich poskytováním.

b) Poznámky k učebnímu plánu 2. stupně

Vzdělávací oblast **Jazyk a jazyková komunikace** se vyučuje v předmětu:

Český jazyk a společenská výchova (vzdělávací obor Český jazyk a literatura a Výchova k občanství) v 6. – 7. ročníku. Předmět integruje vzdělávací obor Výchova k občanství a má proto posílenu hodinovou dotaci o 1 hodinu v obou ročnících na úkor vzdělávacího oblasti Člověk a společnost. Integrovaný předmět zahrnuje všechny složky vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura (komunikační a slohová výchova, jazyková výchova a literární výchova) obohacené o prvky dramatické výchovy a část učiva Výchovy k občanství – Člověk ve společnosti a Člověk jako jedinec. Promítají se v něm všechna průřezová témata.

Český jazyk a literatura (vzdělávací obor Český jazyk a literatura), který se vyučuje v 8. a 9. ročníku, zahrnuje všechny složky mateřského jazyka a prvky dramatické výchovy. Do jednotlivých ročníků se promítají průřezová témata: osobnostní a sociální výchova, výchova demokratického občana, multikulturní výchova, environmentální výchova a mediální

výchova. Ve třídách s větším počtem žáků lze třídu v některých vyučovacích hodinách rozdělit na 2 skupiny.

Anglický jazyk (vzdělávací obor Cizí jazyk) - výuka probíhá ve skupinách s maximálním počtem 24 žáků. Při vyšším počtu žáků se třída dělí na 2 skupiny nebo se vytvoří společné skupiny z paralelních tříd tak, aby počet žáků ve skupině nepřevyšoval 24. Do výuky v jednotlivých ročnících se promítají průřezová témata: osobnostní a sociální výchova, výchova demokratického občana, multikulturní výchova, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, environmentální výchova a mediální výchova. U žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) je možné nahradit obsah vzdělávacího oboru Cizí jazyk v nejlepším zájmu žáka jiným vzdělávacím obsahem v rámci IVP.

Vzdělávací obor Další cizí jazyk – žáci mají možnost volby mezi dvěma cizími jazyky: **německý jazyk** a **ruský jazyk**. Na základě svého rozhodnutí se vzdělávají v daném cizím jazyce v 6. – 9. ročníku. Výuka probíhá ve skupinách s maximálním počtem 24 žáků. Při vyšším počtu žáků se třída dělí na 2 skupiny nebo se vytvoří společné skupiny z paralelních tříd tak, aby počet žáků ve skupině nepřevyšoval 24. Do výuky v jednotlivých ročnících se promítají průřezová témata: osobnostní a sociální výchova, výchova demokratického občana, multikulturní výchova, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, environmentální výchova a mediální výchova. U žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně (týká se žáků s lehkým mentálním postižením) je možné nahradit obsah vzdělávacího oboru Další cizí jazyk v nejlepším zájmu žáka jiným vzdělávacím obsahem v rámci IVP. Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Další cizí jazyk je možné nahradit v nejlepším zájmu žáka – cizince vzdělávacím obsahem předmětu Anglický jazyk

Vzdělávací oblast **Matematika a její aplikace** se vyučuje v předmětu:

Matematika, který se vyučuje ve všech ročních. Do jednotlivých ročníků se promítá průřezové téma osobnostní a sociální výchova. Ve třídách s větším počtem žáků lze třídu rozdělit v některých vyučovacích hodinách na 2 skupiny.

Vzdělávací oblast **Informační a komunikační technologie** se vyučuje v předmětu:

Informatika, který se vyučuje v 6. ročníku, a promítá se do něj průřezové téma mediální výchova. Ve třídách s větším počtem žáků lze třídu rozdělit na 2 skupiny tak, aby bylo účelně využito kapacity míst v učebnách výpočetní techniky.

Vzdělávací oblast **Člověk a společnost** se vyučuje v předmětech:

Dějepis (vzdělávací obor Dějepis) v 6. – 9. ročníku, kam se promítají průřezová témata osobnostní a sociální výchova, výchova demokratického občana, výchova v evropských a globálních souvislostech a multikulturní výchova. Obsah učiva přesahuje do integrovaných předmětů český jazyk a společenská výchova v 6. – 7. ročníku a práce a společnost v 8. – 9. ročníku.

Vzdělávací oblast **Člověk a příroda** se vyučuje v předmětech:

Přírodopis (vzdělávací obor Přírodopis) v 6. – 9. ročníku, kam se promítají průřezová témata environmentální výchova, osobnostní a sociální výchova, výchova v evropských a globálních souvislostech, a je zde výrazný přesah do učiva ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví.

Zeměpis (vzdělávací obor Zeměpis) v 6. – 9. ročníku, kam se promítají průřezová témata výchova v evropských a globálních souvislostech, environmentální výchova, multikulturní výchova a výchova demokratického občana. Učivo má výrazný přesah do integrovaného předmětu Práce a společnost, do Dějepisu, Přírodopisu a do vzdělávací oblasti Umění a kultura.

Fyzika (vzdělávací obor Fyzika) v 6. – 9. ročníku, kam se promítá průřezové téma osobnostní a sociální výchova. Učivo má výrazný přesah do vzdělávací oblasti Člověk a svět práce.

Chemie (vzdělávací obor Chemie) v 8. – 9. ročníku, kam se promítají průřezová témata osobnostní a sociální výchova, environmentální výchova. Učivo má výrazný přesah do ostatních předmětů vzdělávacích oblastí Člověk a příroda a Člověk a svět práce.

Vzdělávací oblast **Umění a kultura** se vyučuje v předmětech:

Hudební výchova (vzdělávací obor Hudební výchova) v 6. – 9. ročníku. Promítají se do ní průřezová témata osobnostní a sociální výchova, multikulturní výchova, environmentální a mediální výchova. Obsah učiva má přesah do vzdělávací oblasti Člověk a společnost.

Výtvarná výchova (vzdělávací obor Výtvarná výchova) v 6. - 9. ročníku. Promítají se do ní průřezová témata osobnostní a sociální výchova, multikulturní výchova, environmentální a mediální výchova. Obsah učiva má přesah do vzdělávací oblasti Člověk a společnost.

Vzdělávací oblast **Člověk a zdraví** se vyučuje v předmětech:

Výchova ke zdraví (vzdělávací obor Výchova ke zdraví) v 8. – 9. ročníku, kam se promítají průřezová témata osobnostní a sociální výchova, environmentální výchova, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a multikulturní výchova. Učivo úzce souvisí s obsahem a zaměřením vyučovacích předmětů Přírodopis, Tělesná výchova a integrovaného předmětu Práce a společnost.

Tělesná výchova (vzdělávací obor Tělesná výchova) v 6. – 9. ročníku. Promítá se do ní průřezové téma osobnostní a sociální výchova a má přesah do vyučovacího předmětu Výchova ke zdraví. Součástí předmětu jsou preventivní prvky tematického okruhu Zdravotní tělesná výchova

Vzdělávací oblast **Člověk a svět práce** se vyučuje v předmětu:

Pracovní výchova v 6. – 7. ročníku a promítají se do ní průřezová témata osobnostní a sociální výchova a environmentální výchova. Pokud to bezpečnost žáků při praktických činnostech vyžaduje, lze třídu na výuku některých hodin dělit na skupiny.

Práce a společnost v 8. – 9. ročníku. Jedná se o integrovaný předmět vzdělávací oblasti Člověk a svět práce a vzdělávacího oboru Výchova k občanství. Má proto posílenu hodinovou dotaci o 1 hodinu v obou ročnících na úkor vzdělávacího oblasti Člověk a

společnost. Integrovaný předmět zahrnuje část učiva Výchovy k občanství – Člověk jako jedinec, Člověk, stát a hospodářství, Člověk, stát a právo, Mezinárodní vztahy, globální svět. Stěžejní postavení má tematický okruh Svět práce, který je doplněn specifickými pracovními činnostmi (zejména téma provoz a údržba domácnosti). Promítají se v něm všechna průřezová témata.

Volitelné předměty
Zařazení konkrétních volitelných předmětů bude závislé na zájmu žáků, jejich počtu a z toho vyplývající možnosti zřízení skupin pro výuku. Skupiny volitelných předmětů budou tvořeny ze žáků paralelních tříd nebo z různých ročníků, a to na základě organizačních možností školy a charakteru předmětu.

Žákům mohou být nabízeny tyto volitelné předměty s dotací 1 h:

Ve vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace:	**Seminář z českého jazyka**
	Konverzace v cizím jazyce
Ve vzdělávací oblasti Matematika a jejích aplikací:	**Seminář z matematiky**
Ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie:	**Volitelná informatika**
Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost:	**Seminář z dějepisu**
Ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda:	**Seminář ze zeměpisu**
	Seminář z přírodopisu
	Seminář z fyziky
	Seminář z chemie
Ve vzdělávací oblasti Umění a kultura:	**Výtvarné činnosti**
Ve vzdělávací oblasti Člověk a zdraví:	**Volitelná tělesná výchova**
Ve vzdělávací oblasti Člověk a svět práce:	**Ekoklub**
	Vaření
	Ruční práce
	Technická praktika

4.2 Nepovinné předměty

Nepovinné předměty mohou být zřizovány podle zájmu žáků a možností školy na prvním stupni s dotací 1 h týdně, na druhém stupni 2 h týdně. Do skupin nepovinných předmětů mohou být zařazováni žáci různých ročníků. Minimální a maximální počet žáků ve skupině je dán charakterem předmětu a ohledem na zajištění bezpečnosti žáků.
Nabídka školy:

1. stupeň:	**Přípravný zpěv** (pro 1. – 2. ročník)
	Sborový zpěv (pro 2. – 5. ročník)
	Úvod do křesťanství (pro 1. – 5. ročník)
2. stupeň:	**Sborový zpěv** (pro 6. – 9. roč.)

Poznámka:

Žáci na 2. stupni v 7. – 9. ročníku si mohou vybrat kterýkoli předmět z nabídky volitelných předmětů jako nepovinný, pokud jim to časový rozvrh a naplněnost skupiny volitelného předmětu umožní.

5. Jazyk a jazyková komunikace

Charakteristika vzdělávací oblasti
Vzdělávací oblast se vyučuje v 1. – 9. ročníku ve třech vzdělávacích oborech: Český jazyk a literatura, Cizí jazyk a Další cizí jazyk.
Pro obor **Český jazyk a literatura** je v 1. a 2. období zřízen předmět **Český jazyk,** ve 3. období integrovaný předmět **Český jazyk a společenská výchova** (6. – 7. ročník) a **Český jazyk** (8. – 9. ročník). Na něj navazuje volitelný nebo nepovinný předmět **Seminář z českého jazyka** (9. ročník).
V oboru **Cizí jazyk** je v 1. – 3. období vyučován předmět **Anglický jazyk.** Povinná výuka prvního cizího jazyka začíná ve 3. ročníku a končí v 9. ročníku. Na něj navazuje volitelný nebo nepovinný předmět Konverzace v anglickém jazyce (7. – 9. ročník).
Jako **Další cizí jazyk** škola nabízí **Německý jazyk** nebo **Ruský jazyk** v 6. – 9. ročníku. Žák si volí jeden z nabízených jazyků a studuje ho 4 roky. Na zvolený další cizí jazyk navazuje volitelný nebo nepovinný předmět **Konverzace v německém jazyce** a **Konverzace v ruském jazyce** (9. ročník).

Týdenní dotace
Vzdělávací oblasti je v 1. období věnováno 31 hodin týdně ve školním učebním plánu, z toho 28 hodin českému jazyku a 3 hodiny cizímu jazyku.
Ve 2. období 21 hodin týdně, z toho 15 hodin českému jazyku a 6 hodin cizímu jazyku.
Ve 3. období je výuce oblasti věnováno 39 hodin týdně, z toho 17 hodin českému jazyku, 12 hodin prvnímu cizímu jazyku, 8 hodin dalšímu cizímu jazyku a 2 hodiny dotace připadá na integraci učiva z oblasti Člověk a společnost (obor člověk a jeho svět je integrován do učiva předmětu český jazyk a společenská výchova v 6. – 7. ročníku).

Výchovné a vzdělávací strategie
Vzdělávací oblast umožňuje žákům rozvíjet a kultivovat mluvenou i psanou stránku mateřského jazyka, které jsou nezbytné pro získávání vědomostí ve všech ostatních oblastech vzdělání a uplatnění se ve společenském životě. Vybavuje žáky nezbytnými základy pro komunikaci v rámci integrované Evropy.
Vzdělávání v oblasti směřuje k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace

- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

5.1 Český jazyk a literatura

Charakteristika vzdělávacího oboru
Vzdělávací obor se vyučuje v 1. – 9. ročníku.
Týdenní dotace předmětu:

	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
Český jazyk	9	10	9	8	7			5	4
Český jazyk a spol. výchova						5*	5*		

***Český jazyk a společenská výchova** v 6. a 7. ročníku 5 vyučovacích hodin týdně (4 hodiny z dotace pro Český jazyk a literaturu, 1 hodina z dotace pro Výchovu k občanství).

Do obsahu výuky ve vzdělávacím oboru je začleněn vyučovací předmět Český jazyk a literatura (složky komunikační a slohová výchova, jazyková výchova a literární výchova), prvky dramatické výchovy a v 6. – 7. ročníku témata z Výchovy k občanství – oblast Člověk ve společnosti a Člověk a jedinec.
Všechny složky jsou vzájemně propojené a jsou doplněné o dílčí úkoly z obsahové náplně průřezových témat:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova.

Ve všech ročnících bude využíváno přesahů do dalších naukových i výchovných předmětů. Součástí výuky jsou návštěvy divadelních, filmových a různých kulturních představení, výstav, knihoven apod., jež napomáhají k realizaci některých výstupů.

Výchovné a vzdělávací strategie

1. **období (1. – 3. ročník)**

Učitel vede žáky k osvojení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení (na výstupu v 3. ročníku):

Žáky naučíme

- využívat čtenářských dovedností a návyků
- chápat četbu jako zdroj informací o světě a sobě
- psát čitelně, úhledně a přiměřeně hbitě
- provádět kontrolu vlastního projevu
- vyjadřovat se v jednoduchých formách psaného projevu
- všímat si významů slov, rozvíjet slovní zásobu

Kompetence k řešení problémů:

Žáky naučíme

- třídit slova podle daných kritérií
- domýšlet a dramatizovat scénky a příběhy
- hledat podstatu literárního příběhu
- orientovat se v textu
- hledat zdůvodnění probraných pravopisných jevů
- vytvářet a řešit zábavné problémové úkoly

Kompetence komunikativní:

Žáky naučíme

- souvisle se vyjadřovat a klást otázky
- naslouchat a vhodně reagovat na promluvy druhých lidí
- vypravovat podle názorných pomůcek
- popisovat jednoduché předměty a činnosti
- vyjadřovat svůj postoj k přečtenému textu

Kompetence sociální a personální:

Žáky naučíme

- zapojovat se do práce ve skupině
- pokoušet se řešit vztahy ve skupině na základě četby
- chovat se ohleduplně ke svým spolužákům
- poskytovat pomoc v případě potřeby nebo o ni požádat
- základním formám společenského styku

Kompetence občanské:

Žáky naučíme

- respektovat názor druhých lidí
- vytvářet si pozitivní postoj k uměleckým dílům

- získávat základní povědomí o svých právech a povinnostech ve škole
- přiměřeně věku se orientovat v nabídce médií

Kompetence pracovní:
Žáky naučíme
- pracovat se soubory a přehledy
- vytvářet vlastní výtvarný doprovod k textu
- vytvářet hygienické návyky správného čtení a psaní

K tomu jsou využívány především následující postupy:
- učitel svým chováním rozvíjí pozitivní vztah k mateřskému jazyku
- učitel vhodným výběrem učebnic, pracovních sešitů, ukázek z dětských knih a dalších pomůcek, vede k získávání pozitivního vztahu k českému jazyku, literárním a dalším uměleckým dílům, k úctě k našim tradicím a kulturnímu dědictví
- učitel výběrem témat písemných i ústních projevů motivuje žáka, aby se vyjadřoval výstižně, souvisle a kultivovaně
- učitel využívá i jednoduchých naučných textů, které vedou žáky k touze získávat nové informace z různých zdrojů
- učitel výběrem přiměřených textů vede žáka k tomu, aby začal vnímat historický a kulturní vývoj národa, vážil si ho a zároveň respektoval práva ostatních národů a etnik
- učitel vhodným výběrem témat diskusí a vedením diskusí vede žáka ke zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace, k vhodnému vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k přiměřenému obhajování svých práv; žák se učí naslouchat promluvám druhých, zachovávat společenská pravidla
- učitel oceňuje úspěchy v ústním i písemném projevu, tím vytváří podmínky k tomu, aby žák získával sebedůvěru při vystupování na veřejnosti
- učitel vybírá pro výuku takové odborné termíny, které odpovídají schopnostem žáků
- učitel vytváří situace, které motivují žáka ke správnému využívání informačních a komunikačních prostředků, učitel vede žáka ke spolupráci ve skupině, k uvědomování si zodpovědnosti, k dodržování vymezených pravidel
- využívá námětů učiva i samotné formy práce k soustavnému výchovnému působení na žáky

Předmět: **Český jazyk**
Ročník: **1. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
Žák: - provádí sluchovou analýzu a syntézu slabik a slov - seznamuje se s tvary písmen, tiskacích, psacích, velkých a malých - čte hlásky, slabiky a slova se správnou výslovností, rozlišuje je - plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti - orientuje se v textu - porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti - respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru - pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost - v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči - zvládá základní hygienické návyky psaní - provádí samostatně podle předlohy různé cviky na uvolnění ruky, paže a zdokonalení jemné motoriky - píše správné tvary písmen a číslic - správně napojuje písmena a slabiky - dodržuje čitelnost a úhlednost - kontroluje vlastní písemný	**Komunikační a slohová výchova** *Čtení* Jazyková, sluchová a zraková příprava na čtení. Hlásky a písmena. Analýza a syntéza slabik. Skládání slabik do slov. Čtení slov a vět. *Naslouchání:* Udržení pozornosti při náslechu. Aktivní naslouchání, zapamatování si. *Mluvený projev:* Základy techniky mluveného projevu. Vypravování. Otázky a odpovědi. *Písemný projev* : Kresebné cviky k uvolnění ruky a zápěstí. Psací tvary písmen a číslic. Psaní slabik, slov a vět. Opis psacího písma. Přepis tiskacího písma na psací. Diktát písmen, slabik, slov a jednoduchých vět. **Jazyková výchova** *Zvuková stránka jazyka:* Sluchové rozlišení hlásek -výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin	**OSV:** Osobnostní rozvoj - cvičení smyslového vnímání - sebekontrola, sebepoznání **Přesahy do učiva** *Prvouky, Hudební výchovy, Matematiky a Výtvarné výchovy* **ENV:** Čtení o přírodě **Dramatická výchova:** Základní předpoklady dramatického jednání

projev - rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky a písmena - odlišuje dlouhé a krátké samohlásky - všímá si významů slov (slova podobná a slova opačného významu) - píše velká písmena v typických případech vlastních jmen a na začátku věty - čte ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku - vyjadřuje své pocity z přečteného textu - pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností - přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku - rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších - odlišuje pohádku od ostatních vyprávění - pokouší se o dramatizaci	-modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk). *Slovní zásoba a tvoření slov:* Slova a pojmy, význam slov. *Tvarosloví:* Tvary slov. *Skladba:* Věta, užití znamének. *Pravopis:* Velké písmeno na začátku věty a u vlastních jmen. **Literární výchova** *Poslech literárních textů:* Poslech literárních textů pro děti - předčítání, audionahrávky. *Zážitkové čtení a naslouchání* *Tvořivé činnosti s literárním textem* *Základní literární pojmy*	

Předmět: **Český jazyk**
Ročník: **2. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
žák - plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti -porozumí písemným pokynům přiměřené složitosti - respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru - volí vhodné verbální a nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích - na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev - seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh - zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním - píše správné tvary písmen a číslic - správně spojuje písmena i slabiky - kontroluje vlastní písemný projev - píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení - rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova - člení slova na hlásky - odlišuje dlouhé a krátké samohlásky - porovnává významy slov,	**Komunikační a slohová výchova** *Čtení:* Plynulé čtení vět a souvětí. Orientace v textu. Tiché čtení s porozuměním. *Naslouchání:* Aktivní naslouchání. *Mluvený projev:* Zdokonalování techniky mluveného projevu. Komunikační žánry : pozdrav, oslovení, omluva, prosba, poděkování, vypravování , *Písemný projev:* Upevňování správných tvarů psacího písma a číslic . Umísťování diakritických znamének. Správné užívání velkých písmen ve větě i slovech. Adresa, přání. **Jazyková výchova** *Zvuková stránka jazyka:* . Samohlásky, souhlásky, dvojhlásky. Seznámení se souhláskami obojetnými. Písmeno ě. Slabikotvorné r, l.	Přesahy do učiva ***Prvouky*** **MDV:** využití médií jako zdroje informací **MKV:** Lidské vztahy - vést žáky ke komunikaci s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, - učit se uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých **VDO:** Občanská společnost - utváření hodnot jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost **OSV:** Osobnostní rozvoj - porozumění sobě samému a druhým - zvládání vlastního chování - utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni, odpovědnost za své jednání Přesahy do učiva ***Výtvarné výchovy*** Přesahy do učiva ***Matematiky***

slova opačného významu, slova souřadná, nadřazená, podřazená - seznamuje se se slovy zobecněného významu – děj, věc, vlastnost - užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves - rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové zvukové prostředky - spojuje věty do souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy - odůvodňuje a píše správně i/y po měkkých a tvrdých souhláskách - chápe a aplikuje psaní – dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě (mimo morfologický šev) - odůvodňuje a píše správně velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování žák - čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku - vyjadřuje své pocity z přečteného textu - rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších - pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	*Slovní zásoba a tvoření slov:* Slovní význam. Třídění slov, slova a pojmy. *Tvarosloví:* Slovní druhy (seznámení s názvy slovních druhů). *Skladba:* Psaní jednoduchých vět, znaménka za větou. Spojky a jejich funkce (a, i, nebo, ani). *Pravopis:* Pravopis i – y po měkkých a tvrdých souhláskách. Spodoba na konci slov. Pravopis u – ú – ů. . Jednoduché příklady psaní velkých písmen. **Literární výchova** *Poslech a čtení literárních textů :* Ukázky z dětských časopisů. Hlasité čtení a předčítání . *Zážitkové čtení a naslouchání:* Orientace v pohádkách. Seznámení s knihami o přírodě a věcech. *Tvořivé činnosti s literárním textem:* Přednes. Reprodukce. Dramatizace pohádky nebo povídky.	Přesahy do učiva ***Prvouky, Výtvarné výchovy, Hudební výchovy a Pracovní výchovy*** **VDO:** motivace k ohleduplnosti a ochotě pomáhat druhým **MDV:** pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě Přesahy do učiva ***Prvouky, Hudební výchovy a Výtvarné výchovy*** **Dramatická výchova:** základní předpoklady dramatického jednání

- orientuje se v nejjednodušších literárních pojmech a rozumí jejich významu	*Základní literární pojmy:* Literární druhy a žánry. Rozpočitadlo, hádanka, říkanka. Poezie: Próza. Divadlo.	

Předmět: **Český jazyk**
Ročník**: 3. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
žák - plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti - porozumí písemným pokynům přiměřené složitosti - pečlivě vyslovuje - opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost - respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru - porozumí mluveným pokynům přiměřené složitosti - správně dýchá a volí vhodné tempo řeči - volí vhodné verbální a nonverbální prostředky řeči - tvoří krátký mluvený projev na základě vlastních zážitků - seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich příběh - zvládá základní hygienické návyky psaní - píše správné tvary písmen a číslic -kontroluje vlastní písemný projev -rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova - porovnává významy slov (slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, slova opačného významu) - vyhledá v textu slova příbuzná	**Komunikační a slohová výchova** *Čtení:* Plynulé čtení . Orientace v textu . Četba naukových textů . *Naslouchání:* Aktivní naslouchání. *Mluvený projev:*. Komunikační žánry: vypravování, popis, pozdravy. . *Písemný projev:* Psaní písmen a číslic. Opis, přepis slov, vět. Vyprávění, dopis, opis, adresa, blahopřání, pozvánka. **Jazyková výchova** *Zvuková stránka jazyka:* Párové souhlásky uvnitř slov. Abeceda. *Slovní zásoba a tvoření slov:* Stavba slova. Význam slova. Slova příbuzná.	Přesahy do učiva ***Prvouky*** **Dramatická výchova:** - základní předpoklady dramatického jednání **OSV:** -chování podporující dobré vztahy - komunikace **VDO:** - demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole **OSV:** Sociální rozvoj - komunikace v různých situacích Přesahy do učiva ***Výtvarné výchovy*** **OSV:** - cvičení sebekontroly Přesahy do učiva ***Prvouky, Hudební výchovy*** Přesahy do učiva ***Matematiky***

- rozlišuje slovní druhy v základním tvaru - užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	*Tvarosloví:* Podstatná jména. Slovesa. Ohebné a neohebné slovní druhy.	
- spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	*Skladba:* Souvětí. Věta jednoduchá. Základní skladební dvojice.	Přesahy do učiva ***Prvouky***
- odůvodňuje a správně píše i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech - odůvodňuje a správně píše velká písmena v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	*Pravopis:* Vyjmenovaná slova. Velká písmena.	**MDV:** vnímání mediálních sdělení Přesahy do učiva *Prvouky* **OSV:** Analýza vlastních i cizích postojů
- čte texty přiměřené věku - vyjadřuje své pocity z přečteného textu - přednáší zpaměti literární texty přiměřené věku - pracuje tvořivě s literárním textem podle svých schopností - rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších - odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	**Literární výchova** *Poslech literárních textů:* Hlasité čtení a předčítání. Četba regionálních pověstí. *Zážitkové čtení a naslouchání:* Vyprávění o knížce, kterou máme rádi. Knihy z mé knihovničky. *Tvořivé činnosti a literárním textem:* Přednes. Reprodukce textu. Vlastní výtvarný doprovod. Vyprávění a dramatizace *Základní literární pojmy:* Divadlo. Poezie. Próza.	Přesahy do učiva ***Výtvarné výchovy***

2. období (4. – 5. ročník)

Učitel vede žáky k osvojení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení (na výstupu v 5. ročníku):
Žáky naučíme

- plynule a správně číst
- využívat poznatků z četby
- hovořit souvisle o přečteném textu, vyjadřovat své názory a pocity z četby, z divadelního představení
- odlišit literární vyprávění od faktického
- psát v přirozené velikosti a liniatuře se správným sklonem písma a rozestupem
- provádět jeho kontrolu své práce
- vyjadřovat se v jednoduchých formách společenského styku
- porovnávat význam slov, všímat si spisovných, nespisovných slov, dbát na spisovnou výslovnost a pravopis

Kompetence k řešení problémů
Žáky naučíme

- odůvodňovat pravopis s přihlédnutím ke způsobu tvoření slov
- hledat informace v učebnicích, slovnících, dětských encyklopediích a jiných textech
- orientovat se v nabídce dětské literatury, využívat pro vlastní četbu školní i místní knihovnu
- navrhovat různá řešení problémů, dokončovat úkoly a zdůvodňovat své závěry, vymýšlet samostatně problémové úkoly

Kompetence komunikativní:
Žáky naučíme

- využívat jazyka jako nástroje k ústnímu i písemnému dorozumívání
- vyjadřovat se výstižně a kultivovaně
- zaznamenávat si zajímavé myšlenky, prezentovat je, prokázat porozumění textu
- umět uplatnit své názory

Kompetence sociální a personální:
Žáky naučíme

- zapojovat se do práce ve skupině, plnit spolehlivě své povinnosti, zachovávat pravidla skupiny
- spolupracovat při vyučování, být vstřícný a tolerantní ke svým spolužákům
- řešit vztahy ve skupině na základě četby
- sdělovat své zkušenosti, vysvětlovat své názory, respektovat pokyny pedagogů
- zvládat základní formy společenského styku

Kompetence občanské:

Žáky naučíme

- utvářet si kritéria k rozeznání dobrých a špatných názorů
- vyjadřovat své názory, diskutovat o nich, přijímat názory druhých, zvládat komunikaci i ve vyhraněných situacích
- dbát o sebe, projevovat se pozitivním způsobem, získávat pocit sebeúcty
- odpovědně se rozhodovat a jednat
- chápat význam dodržování základních lidských práv
- vnímat hodnoty národních tradic, utvářet si postoj k přírodě, k životnímu prostředí prostřednictvím literatury naučné i vědecké

Kompetence pracovní:

Žáky naučíme

- pracovat s Pravidly českého pravopisu, slovníky, encyklopediemi
- pracovat s počítačem (obsluha výukových programů), interaktivní tabulí
- vyhledávat informace
- dodržovat návyky správného čtení a psaní
- dodržovat dohodnutá pravidla při organizování práce

K tomu jsou využívány především následující postupy:

- učitel svým chováním rozvíjí pozitivní vztah k mateřskému jazyku a literatuře
- učitel vhodným výběrem učebnic, pracovních sešitů, ukázek z dětských knih a dalších pomůcek, vede k získávání pozitivního vztahu k českému jazyku, literárním a dalším uměleckým dílům, k úctě k našim tradicím a kulturnímu dědictví
- učitel výběrem témat písemných i ústních projevů motivuje žáka, aby se vyjadřoval výstižně, souvisle a kultivovaně
- učitel využívá i přiměřeně náročných naučných textů, které vedou žáky k touze získávat nové informace z různých zdrojů
- učitel výběrem přiměřených textů vede žáka k tomu, aby začal vnímat historický a kulturní vývoj národa, vážil si ho a zároveň respektoval práva ostatních národů a etnik
- učitel vhodným výběrem témat diskusí a vedením diskusí vede žáka ke zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace, k vhodnému vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k přiměřenému obhajování svých práv; žák se učí naslouchat promluvám druhých, zachovávat společenská pravidla
- učitel oceňuje úspěchy a dosažené pokroky v ústním i písemném projevu, tím vytváří podmínky k tomu, aby žák získával sebedůvěru při vystupování na veřejnosti
- učitel vybírá pro výuku takové odborné termíny, které odpovídají schopnostem žáků
- učitel vytváří situace, které motivují žáka ke správnému využívání informačních a komunikačních prostředků, učitel vede žáka ke spolupráci ve skupině, k uvědomování si zodpovědnosti, k dodržování vymezených pravidel
- využívá námětů učiva i samotné formy práce k soustavnému výchovnému působení na žáky

Předmět: **Český jazyk**
Ročník: **4. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
žák - čte s porozuměním přiměřeně náročný text potichu i nahlas - volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo - rozlišuje podstatné informace v textu - posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení - reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení - vede správný dialog, telefonický rozhovor - rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost - sestaví osnovu vyprávění - dovede volit správné vyjadřovací prostředky pro vypravování, popis, dbá na časový sled - píše správně jednoduché komunikační žánry	**Komunikační a slohová výchova** *Čtení:* Pozorné a plynulé čtení uměleckých a populárně naučných textů. Čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova *Naslouchání* Soustředění při naslouchání. Aktivní naslouchání – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami. *Mluvený projev* Správná výslovnost, srozumitelné vyjadřování. Komunikační žánry: dialog na základě obrazového materiálu telefonování ústní přání, požádání, poděkování, zdvořilé vystupování mimika, gesta *Písemný projev* Dodržování správných tvarů písma při respektování osobního rukopisu. Úprava, úhlednost psaného textu Žánry písemného projevu: vypravování oznámení omluvenka pozvánka písemný vzkaz, SMS zpráva přihláška dopis,	**Dramatická výchova:** základní předpoklady dramatického jednání Přesahy do učiva ***Výtvarné výchovy*** **VDO:** Občanská společnost a škola - vyjádření a vyslovení přání - slušné požádání Přesahy do učiva ***Přírodovědy, Výtvarné výchovy a Matematiky*** Přesahy do učiva ***Vlastivědy, Přírodovědy, Výtvarné výchovy***

- porovnává významy slov, slova stejného nebo podobného významu, slova vícevýznamová - umí označit a poznat kořen slov, předpony a přípony, koncovky - určuje slovní druhy a používá správné gramatické tvary - umí poznat jednoduchou větu a souvětí, užívá vhodné spojovací výrazy - určí podmět, přísudek - zvládá pravopis žák - čte literární texty přiměřené věku - vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je - volně reprodukuje text dle svých schopností - rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů - při jednoduchém rozboru	blahopřání adresa popis **Jazyková výchova** *Slovní zásoba a tvoření slov:* Stavba slova: kořen, předpona, přípona. *Tvarosloví:* Ohebné a neohebné slovní druhy. Tvary slov. *Skladba:* Věta jednoduchá, souvětí. Stavba věty jednoduché. *Pravopis:* Vyjmenovaná slova Koncovky podstatných jmen. Shoda podmětu s přísudkem. **Literární výchova** *Poslech literárních textů* *Zážitkové čtení a naslouchání:* *Tvořivé činnosti s literárním textem:* Přednes nejméně 5 vhodných	**MDV:** Stavba mediálních sdělení - jasné, srozumitelné vyjadřování **OSV:** Morální rozvoj - hodnoty, postoje, praktická etika (analýza vlastních a cizích postojů a hodnot) Přesahy do učiva ***Vlastivědy,Výtvarné výchovy, Hudební výchovy*** - mezilidské vztahy Přesahy do učiva ***Vlastivědy*** **MKV:** Kulturní diferenciace - seznámení s různými kulturami, národnostmi, etniky

literárních textů používá elementární literární pojmy	literárních textů. Reprodukce obsahu textu. Dramatizace *Základní literární pojmy:* Divadelní představen: herec Poezie: verš, rým, přirovnání Próza: povídka	

Předmět: **Český jazyk**
Ročník: **5. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
žák - čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas - volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo - rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu, podstatné informace zaznamenává - posuzuje úplnost, neúplnost jednoduchého sdělení - vede správně dialog, zanechává vzkaz na záznamníku - rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost - rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě - reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj fakta - vytváří krátký mluvený nebo písemný projev dle sestavené osnovy - dovede volit správné a výstižné vyjadřovací prostředky pro popis, dbá na časový sled - vede správně a věcně dialog - píše správně známé komunikační žánry - dovede si dělat poznámky z učebních a naukových textů	**Komunikační a slohová výchova** *Čtení:* Čtení jako zdroj informací *Naslouchání:* Aktivní naslouchání *Mluvený projev:* Vyjadřování závislé na komunikační situaci. Komunikační žánry: vypravování popis dialog *Písemný projev:* Čitelnost, úhlednost psaní. Kontrola vlastního písemného projevu. Věcné, formálně správné psaní. Žánry písemného projevu: vypravování, zpráva, oznámení, pozvánka, přihláška, dotazník písemný vzkaz	**VDO:** Občan, občanská společnost a stát - jasné, srozumitelné vyjadřování - odpovědnost za své činy **MDV:** Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - kritický přístup k reklamě - rozdíl mezi informativním, zábavním a reklamním sdělení **MKV:** Lidské vztahy - tolerantní vztahy mezi lidmi - empatie, solidarita - pomoc zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu **OSV:** Osobnostní rozvoj

	dopis, blahopřání adresa popis inzerát psaní poznámek z Vlastivědy a Přírodovědy **Jazyková výchova**	- sebepoznání a sebepojetí (cvičení sebekontroly) Přesahy do učiva ***Vlastivědy a Přírodovědy***
žák - poznává a správně píše předpony a přípony - určí základní skladební dvojici - v neúplné základní skladební dvojici označí základ věty - umí správně doplnit a odůvodnit psaní i/y v příčestí minulém	*Stavba slova:* Kořen, část předponová, příponová, koncovka *Tvarosloví:* Slovní druhy, tvary slov. Podstatná jména. Slovesa Přídavná jména. Zájmena. Číslovky. Předložky. *Skladba:* Věta jednoduchá, souvětí. Základní skladební dvojice. *Pravopis:* Koncovky podstatných a přídavných jmen tvrdých a měkkých. Shoda holého podmětu s přísudkem.	Přesahy do učiva ***Pracovní výchovy, Vlastivědy*** Přesahy do učiva ***Výtvarné výchovy*** Přesahy do učiva ***Vlastivědy, Přírodovědy*** Přesahy do učiva ***Hudební výchovy***
žák - volně reprodukuje text podle svých schopností - rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů - při jednoduchém rozboru literárních textů a dramatických představení používá elementární literární pojmy	**Literární výchova** *Poslech literárních textů* *Zážitkové čtení a naslouchání* *Tvořivé činnosti s literárním textem:* Předčítání. Volná reprodukce. Dramatizace. Vlastní výtvarný doprovod. *Základní literární pojmy:* bajka, povídka báseň – přirovnání Divadelní představení: režisér	**Dramatická výchova** recepce a reflexe dramatického umění Přesahy do učiva ***Pracovní výchovy*** Přesahy do učiva ***Vlastivědy, Přírodovědy a ostatních předmětů*** **Dramatická výchova** základní předpoklady dramatického jednání

3. období (předmět Český jazyk a společenská výchova pro 6. - 7. ročník):

Učitel vede žáky k osvojení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení (na výstupu v 7. ročníku):
Žáky naučíme

- vyhledávat, třídit, propojovat a kriticky posuzovat informace
- pracovat s obecně užívanými termíny
- poznávat smysl a cíl učení, kriticky zhodnotit výsledky svého učení
- logicky uvažovat a řešit problémy

Kompetence k řešení problémů
Žáky naučíme

- vnímat, rozpoznávat a pochopit problém, přemýšlet o příčinách, vyhledat informace vhodné k řešení problému, podle svých zkušeností a schopností problémy řešit
- nacházet jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívat získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechat se odradit
- kriticky myslet
- být schopen obhájit svá rozhodnutí, uvědomovat si zodpovědnost za rozhodnutí

Kompetence komunikativní
Žáky naučíme

- vyjadřovat se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- komunikovat otevřeně, zachovávat společenská pravidla
- naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagovat, zapojovat se do diskuse, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat
- zpracovávat různé druhy textů
- využívat informační a komunikační prostředky a technologie pro komunikaci s ostatními
- využívat získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k soužití a spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální
Žáky naučíme

- spolupracovat ve skupině, vytvářet a respektovat pravidla práce ve skupině
- chovat se ohleduplně při jednání s druhými lidmi
- přispívat k upevňování dobrých mezilidských vztahů, umět poskytnout pomoc
- umět o pomoc slušně požádat
- respektovat názory jiných lidí, být tolerantní k ostatním
- chovat se tak, aby neubližoval sobě ani ostatním

Kompetence občanské
Žáky naučíme

- respektovat přesvědčení druhých lidí
- být schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítat útlak a hrubé zacházení
- chápat nutnost dodržování společenských norem
- být si vědom svých práv a povinností
- chránit naše tradice a kulturní i historické dědictví
- mít úctu k uměleckým dílům a smysl pro kulturu

Kompetence pracovní

Žáky naučíme

- dodržovat vymezená pravidla, plnit povinnosti, adaptovat se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- chránit kulturní a společenské hodnoty

K tomu jsou využívány především následující postupy:

- učitel svým chováním rozvíjí pozitivní vztah k mateřskému jazyku
- učitel vhodným výběrem literárních děl vede k získávání pozitivního vztahu k literárním a dalším uměleckým dílům, k úctě k našim tradicím a kulturnímu dědictví
- učitel výběrem témat písemných i ústních projevů motivuje žáka, aby se vyjadřoval výstižně, souvisle a kultivovaně
- učitel vybírá odborné texty tak, aby žák pochopil význam jazyka jako nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání
- učitel ve spolupráci s vyučujícími odborných předmětů vede žáky k samostatnému získávání informací z různých zdrojů, ke kritickému posuzování informací
- učitel výběrem textů vede žáka k tomu, aby chápal jazyk jako jev, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa, aby si vážil svého národa a zároveň respektoval práva ostatních národů a etnik
- učitel vhodným výběrem témat diskusí a vedením diskusí vede žáka ke zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace, k vhodnému vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k přiměřenému obhajování svých práv; žák se učí naslouchat promluvám druhých, zachovávat společenská pravidla
- učitel oceňuje úspěchy v ústním i písemném projevu, tím vytváří podmínky k tomu, aby žák získával sebedůvěru při vystupování na veřejnosti
- učitel vybírá pro výuku takové odborné termíny, které odpovídají schopnostem žáků
- učitel vytváří situace, které motivují žáka ke správnému využívání informačních a komunikačních prostředků
- učitel vede žáka ke spolupráci ve skupině, k uvědomování si zodpovědnosti, k dodržování vymezených pravidel

Předmět: **Český jazyk a společenská výchova**
Ročník: **6. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
Komunikační a slohová výchova žák - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru - rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj - dorozumívá se jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci - odlišuje spisovný a nespisovný projev - v mluveném projevu připraveném vhodně užívá verbálních, nonverbálních prostředků řeči - zapojuje se do diskuse - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky z přečteného textu - využívá poznatků o jazyce a stylu ke správnému písemnému projevu a k práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů **Jazyková výchova** - spisovně vyslovuje česká slova - rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby	**Komunikační a slohová výchova** **čtení** – praktické (pozorné, přiměřeně rychlé naslouchání – praktické (výchova k empatii, podnět k jednání), věcné **mluvený projev** – zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální); komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát, diskuse **písemný projev** - vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: výpisek, soukromý dopis, objednávka, popis, vypravování) **Jazyková výchova** **zvuková podoba jazyka** – zásady spisovné výslovnosti, **slovní zásoba a tvoření slov** – slovní zásoba a její jednotky, význam slova, synonyma, obohacování slovní zásoby,	**OSV:** Osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání, sebepoznání Morální rozvoj - řešení problémů Sociální rozvoj - mezilidské vztahy, komunikace **MDV:** Vliv médií ve společnosti **VDO:** Občan, občanská společnost a stát **VEGS:** Evropa a svět nás zajímají **MKV:** Lidské vztahy **ENV:** Vztah člověka k prostředí Přesahy do učiva: Dějepis, Výtvarná výchova, Hudební výchova, Informatika, Zeměpis

a zásady tvoření českých slov - pracuje s Pravidly českého pravopisu - třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché (jednoduché případy) - rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu **Literární výchova** - reprodukuje přečtený text - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování - vyhledává informace v různých typech katalogů - rozlišuje základní literární druhy a žánry **Společenská výchova** - uvede důležité symboly našeho státu a popíše způsoby jejich používání - rozlišuje projevy vlastenectví od nacionalismu - vybírá si akce z nabídky kulturních institucí, sleduje program divadla, navštíví knihovnu - zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné	způsoby tvoření slov (základy) **tvarosloví** – slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov **skladba** – rozvíjející větné členy (seznámení) **pravopis** – lexikální, morfologický, syntaktický (základy) **obecné poučení o jazyce** – čeština (jazyk národní, jazyk mateřský), rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky **Literární výchova** tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům literární druhy a žánry – poezie, próza, drama, pohádka, pověst, povídka, bajka nejstarší literární památky **Společenská výchova** důležité instituce obce a regionu, zajímavá a památná místa našeho kraje a vlasti, státní symboly, státní svátky, významné dny, kulturní hodnoty, kulturní tradice; kulturní instituce. Rozdíly mezi lidmi, lidská solidarita. Vklad vzdělání pro život.	

solidarity mezi lidmi - popisuje své možnosti, jak může projevovat solidaritu lidem v nouzi		

Předmět: **Český jazyk a společenské výchova**
Ročník: **7. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
Komunikační a slohová výchova žák - odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru - rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích - dorozumívá se výstižně a kultivovaně - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky - v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních prostředků řeči - zapojuje se do diskuse, využívá zásad komunikace a pravidel dialogu - využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky z přečteného textu - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému	**Komunikační a slohová výchova** **čtení** – praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu), věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací), naslouchání – praktické (výchova k empatii, podnět k jednání), zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové **mluvený projev** – zásady dorozumívání, zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální); komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev **písemný projev** – na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech; vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: výpisek, žádost, soukromý a úřední dopis, popis, vypravování)	**OSV:** Osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání, sebepoznání Morální rozvoj - řešení problémů Sociální rozvoj - mezilidské vztahy, komunikace **MDV:** Vliv médií ve společnosti **VDO:** Občan, občanská společnost a stát **VEGS:** Evropa a svět nás zajímá **MKV:** Lidské vztahy **ENV:** Vztah člověka k prostředí Přesahy do učiva: Cizí jazyk, Dějepis, Výtvarná výchova, Hudební výchova, Informatika, Zeměpis

projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů **Jazyková výchova** - spisovně vyslovuje slova - rozlišuje nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov - pracuje s Pravidly českého pravopisu - třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci - využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace - - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché - rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití **Literární výchova** žák - reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - rozlišuje základní literární druhy a žánry - porovnává různá ztvárnění	**Jazyková výchova** **zvuková podoba jazyka** – zásady spisovné výslovnosti **slovní zásoba a tvoření slov** – slovní zásoba a její jednotky, význam slova, synonyma, obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov **tvarosloví** – slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov **skladba** – stavba věty, rozvíjející větné členy, souvětí podřadné **pravopis** – lexikální, morfologický, syntaktický **obecné poučení o jazyce** – čeština (jazyk národní, jazyk mateřský), rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky - jazykové příručky) **Literární výchova** tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu základy literární teorie a historie – struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná	

téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování - vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích **Společenská výchova** - objasní potřebu tolerance ve společnosti - respektuje kulturní zvláštnosti, odlišnosti, názory a zájmy, způsob chování a myšlenek lidí - zaujímá demokratický postoj k menšinám - rozpozná projevy rasismu, xenofobie - rozlišuje projevy vlastenectví od nacionalismu - posuzuje a na příkladech dokládá přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci	pojmenování; zvukové prostředky poezie: rým, rytmus) literatura umělecká a věcná literární druhy a žánry – poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické Nejstarší literární památky. **Společenská výchova** společná pravidla a normy, rovnost a nerovnost, lidská solidarita, morálka a mravnost. Pojem vlasti a vlastenectví, památná místa, významní rodáci, místní tradice, státní svátky, významné dny. Volby do zastupitelských úřadů	

3.období (předmět Český jazyk pro 8. - 9. ročník):

Učitel vede žáky k osvojení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení (na výstupu v 9. ročníku):

Žáky naučíme

- vyhledávat, třídit, propojovat a kriticky posuzovat informace
- pracovat s obecně užívanými termíny, vnímat souvislosti, spojovat své poznatky z různých vzdělávacích oblastí
- poznávat smysl a cíl učení, posuzovat vlastní pokrok, kriticky zhodnotit výsledky svého učení
- logicky uvažovat a řešit problémy
- povedeme je k touze a ochotě věnovat se dalšímu vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

Žáky naučíme

- vnímat, rozpoznávat a chápat problémy, přemýšlet o příčinách, vyhledávat informace vhodné k řešení problému, podle svých zkušeností a schopností problémy řešit
- kriticky myslet
- obhajovat svá rozhodnutí, uvědomovat si zodpovědnost za rozhodnutí

Kompetence komunikativní

Žáky naučíme

- vyjadřovat se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- komunikovat otevřeně, zachovávat společenská pravidla
- naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagovat, vhodně se zapojovat do diskuse, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat
- zpracovávat různé druhy textů
- využívat informační a komunikační prostředky a technologie pro komunikaci s ostatními
- využívat získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k soužití a spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Žáky naučíme

- spolupracovat ve skupině, vytvářet a respektovat pravidla práce ve skupině, chápat potřebu vzájemné spolupráce, chovat se tak, aby neubližovali sobě ani ostatním
- slušně požádat o pomoc
- čerpat poučení z toho, jak žijí ostatní, respektovat různá hlediska a názory jiných lidí, být tolerantní k ostatním

Kompetence občanské

Žáky naučíme

- respektovat přesvědčení druhých lidí

- schopnosti vcítit se do situací ostatních lidí, odmítat útlak a hrubé zacházení
- chápat nutnost dodržování společenských norem
- uvědomovat si svá práva a povinnosti
- chránit naše tradice a kulturní i historické dědictví
- mít úctu k uměleckým dílům a smysl pro kulturu, sledovat kulturní dění

Kompetence pracovní

Žáky naučíme

- dodržovat vymezená pravidla, plnit povinnosti a závazky, adaptovat se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- chránit kulturní a společenské hodnoty
- využívat získané znalosti v zájmu své přípravy na budoucí povolání

K tomu jsou využívány především následující postupy:

- učitel svým chováním rozvíjí pozitivní vztah k mateřskému jazyku
- učitel vhodným výběrem literárních děl vede k získávání pozitivního vztahu k literárním dalším uměleckým dílům, k úctě k našim tradicím a kulturnímu dědictví
- učitel výběrem témat písemných i ústních projevů motivuje žáka, aby se vyjadřoval výstižně, souvisle a kultivovaně
- učitel vybírá odborné texty tak, aby žák pochopil význam jazyka jako nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání
- učitel ve spolupráci s vyučujícími odborných předmětů vede žáky k samostatnému získávání informací z různých zdrojů, ke kritickému posuzování informací
- učitel výběrem textů vede žáka k tomu, aby chápal jazyk jako jev, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa, aby si vážil svého národa a zároveň respektoval práva ostatních národů a etnik
- učitel vhodným výběrem témat diskusí a vedením diskusí vede žáka ke zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace, k vhodnému vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k přiměřenému obhajování svých práv; žák se učí naslouchat promluvám druhých, zachovávat společenská pravidla
- učitel oceňuje úspěchy v ústním i písemném projevu, tím vytváří podmínky k tomu, aby žák získával sebedůvěru při vystupování na veřejnosti
- učitel vybírá pro výuku takové odborné termíny, které odpovídají schopnostem žáků
- učitel vytváří situace, které motivují žáka ke správnému využívání informačních a komunikačních prostředků
- učitel vede žáka ke spolupráci ve skupině, k uvědomování si zodpovědnosti, k dodržování vymezených pravidel

Předmět: **Český jazyk**
Ročník: **8. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
Komunikační a slohová výchova žák - odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru - rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích - dorozumívá se výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru - v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních prostředků řeči - zapojuje se do diskuse a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu - využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu	**Komunikační a slohová výchova** **čtení** – praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu), věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací), prožitkové **naslouchání** – praktické (výchova k empatii, podnět k jednání), věcné (soustředěné, aktivní), kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové **mluvený projev** – zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální); komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek **písemný projev** – na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech; vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: výpisek,	**OSV:** Osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání, sebepoznání Morální rozvoj - řešení problémů Sociální rozvoj - mezilidské vztahy, komunikace **MDV:** Vliv médií ve společnosti **VDO:** Občan, občanská společnost a stát **VEGS:** Evropa a svět nás zajímá **MKV:** Lidské vztahy **ENV:** Vztah člověka k prostředí Přesahy do učiva: Cizí jazyk, Dějepis, Výtvarná výchova, Hudební výchova, Informatika, Zeměpis

- uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů **Jazyková výchova** - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova - rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné - třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci - využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí - rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití **Literární výchova** žák - reprodukuje přečtený text,	žádost, soukromý a úřední dopis, objednávka, pozvánka, charakteristika) **Jazyková výchova** **zvuková podoba jazyka** – zásady spisovné výslovnosti **slovní zásoba a tvoření slov** – slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova, homonyma, synonyma, obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov **tvarosloví** – slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov **skladba** – výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí, přímá a nepřímá řeč, stavba textu **pravopis** – lexikální, morfologický, syntaktický **obecné poučení o jazyce** – čeština (jazyk národní, jazyk mateřský), rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky), jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči, jazykové příručky) **Literární výchova** tvořivé činnosti s literárním	

jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty - rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování - vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům základy literární teorie a historie – struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu) literární druhy a žánry – poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času – hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé	

Předmět: **Český jazyk**
Ročník: **9. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
Komunikační a slohová výchova žák - odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru - rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru - v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních prostředků řeči - zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	**Komunikační a slohová výchova** čtení – praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu), věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací), kritické (analytické, hodnotící), prožitkové naslouchání – praktické (výchova k empatii, podnět k jednání), věcné (soustředěné, aktivní), kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové mluvený projev – zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální); komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát, diskuse písemný projev – na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech; vyjádření	**OSV:** Osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání, sebepoznání Morální rozvoj - řešení problémů Sociální rozvoj - mezilidské vztahy, komunikace **MDV:** Vliv médií ve společnosti **VDO:** Občan, občanská společnost a stát **VEGS:** Evropa a svět nás zajímají **MKV:** Lidské vztahy **ENV:** Vztah člověka k prostředí

- využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát - uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel navazování - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů **Jazyková výchova** - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova - rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami - správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: výpisek, žádost, soukromý a úřední dopis, objednávka, teze, strukturovaný životopis, pozvánka, charakteristika, subjektivně zabarvený popis, výklad, úvaha) **Jazyková výchova** zvuková podoba jazyka – zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný), intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování) slovní zásoba a tvoření slov – slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova, homonyma, synonyma, obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov tvarosloví – slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov skladba – výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy,	Přesahy do učiva: Dějepis, Výtvarná výchova, Hudební výchova, Informatika, Zeměpis

- využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí - rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití **Literární výchova** žák - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla - rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie - rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží	souvětí, přímá a nepřímá řeč, stavba textu pravopis – lexikální, morfologický, syntaktický obecné poučení o jazyce – čeština (jazyk národní, jazyk mateřský), skupiny jazyků (slovanské – především slovenština – a jiné, jazyky menšinové), rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky), jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny, jazykové příručky) **Literární výchova** tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům základy literární teorie a historie – struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování; zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš), literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu,	

argumenty - rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele - uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování - vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	publicistické žánry) literární druhy a žánry – poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času – hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé	

5.2 Seminář z českého jazyka

Volitelný a nepovinný předmět

Charakteristika předmětu
Vyučovací předmět Seminář z českého jazyka vychází z obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura RVP ZV. Vyučuje se podle zájmu žáků v 9. ročníku (3. období základního vzdělávání).

Týdenní dotace
1 vyučovací hodiny týdně. Výuka může probíhat také ve dvouhodinových lekcích (jednou za dva týdny 2 vyučovací hodiny).

Organizace výuky:
Do obsahu předmětu je začleněn předmět Český jazyk a literatura - složky komunikační a slohová výchova, jazyková výchova a literární výchova. Všechny složky jsou vzájemně propojené. Výuka probíhá ve škole nebo v některém vzdělávacím a kulturním zařízení, jehož aktuálních nabídek bude využíváno.

Výchovné a vzdělávací strategie

3.období (výstup pro 9. ročník)
Učitel vede žáky k osvojení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení
Žáky naučíme

- pracovat s obecně užívanými termíny, logicky uvažovat a řešit problémy, vyhledávat, třídit a posuzovat informace

Kompetence k řešení problémů
Žáky naučíme

- rozpoznávat problém, přemýšlet o příčinách, vyhledávat informace vhodné k řešení
- uvědomovat si zodpovědnost za rozhodnutí

Kompetence komunikativní
Žáky naučíme

- vyjadřovat se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu

Kompetence sociální a personální
Žáky naučíme

- spolupracovat ve skupině, vytvářet a respektovat pravidla práce ve skupině

Kompetence občanské

Žáky naučíme

- mít úctu k uměleckým dílům a smysl pro kulturu, sledovat kulturní dění

Kompetence pracovní

Žáky naučíme

- využívat získané znalosti v zájmu své přípravy na budoucí povolání

Očekávané výstupy	Učivo
žák - pracuje s jazykovými příručkami - prohlubuje své znalosti o jazykové normě a využívá je - využívá základy studijního čtení - vyhledává informace v různých informačních zdrojích	Jazykové příručky. Obohacování slovní zásoby. Stavba věty jednoduché a souvětí. Tvarosloví – prohlubování poznatků. Pravopis – prohlubování poznatků.

5.3 Cizí jazyk - Anglický jazyk

Charakteristika vzdělávacího oboru
Vzdělávací obor **Cizí jazyk** vyučovací předmět **Anglický jazyk** se vyučuje ve 3. – 9. ročníku ve 3 obdobích základního vzdělávání. Na výuku cizího jazyka může navázat volitelný nebo nepovinný předmět **Konverzace v anglickém jazyce**. Požadavky na vzdělávání v cizích jazycích formulované v RVP ZV vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje různé úrovně ovládání cizího jazyka. Vzdělávání v Cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A2.

Týdenní dotace

	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
Anglický jazyk			3	3	3	3	3	3	3

1. a 2. období (3. - 5. ročník)

Učitel vede žáky k osvojení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení (na výstupu v 5. ročníku)
Žáky naučíme

- porozumět jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reagovat
- rozlišovat grafickou a mluvenou podobu slova
- chápat obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění
- používat abecední slovník učebnice
- rozlišovat v oblasti fonetiky anglické hlásky od českých a správně je vyslovovat
- rozumět známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům
- vyhledat v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvořit odpověď na otázku
- sestavit gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení
- zásady tichého čtení a práce s textem
- první poznatky o zemích, kde se mluví anglicky
- postupně chápat význam znalosti angličtiny pro život

Kompetence k řešení problému
Žáky naučíme

- používat dvojjazyčný slovník
- rozumět obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využít je při své práci
- zdůvodnit a vyvodit známé jazykové jevy
- reprodukovat ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace

- soustředit se na písemnou formu práce s textem – doplňování, obměna vět, tvoření otázek, odpovědí

Kompetence komunikativní
Žáky naučíme
- aktivně se zapojovat do jednoduché konverzace, pozdravit a rozloučit se s dospělým i kamarádem, poskytnout požadovanou informaci
- navázat konverzaci s novým kamarádem – cizincem, představit se, zeptá se na jméno, na věk, totéž říci o sobě, říci, co má a co nemá rád
- jednoduše objednat nejběžnější jídlo a pití v restauraci
- požádat o něco a poděkovat, specifikovat určitý počet
- přiměřeně konverzovat o rozličných oblastech (barvy, rodina, popis osoby,…)

Kompetence sociální a personální
Žáky naučíme
- zapojovat se do práce ve skupině
- chovat se ohleduplně ke svým spolužákům
- v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat

Kompetence občanské
Žáky naučíme
- respektovat názor druhých lidí
- respektovat odlišnost kultur, jazykových prostředí, etnik
- poznávat kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledávat nejdůležitější informace o zemích studovaného jazyka
- chápat význam znalosti cizích jazyků pro osobní život, vzájemné porozumění mezi zeměmi, respekt a toleranci k odlišným kulturním hodnotám jiných národů

Kompetence pracovní
Žáky naučíme
- manipulovat se soubory a předměty
- dodržovat hygienické návyky správného čtení a psaní
- udržovat pořádek na svém pracovním místě

K tomu jsou využívány především následující postupy:
- učitel svým chováním a vystupováním rozvíjí pozitivní vztah k anglickému jazyku
- učitel vhodným výběrem učebnic, pracovních sešitů, ukázek z dětských knih a časopisů, vede k získávání pozitivního vztahu k jazyku a k úctě k anglofonním tradicím a kulturnímu dědictví
- učitel výběrem témat písemných i ústních projevů motivuje žáka k zájmu o předmět i ke snaze o jeho praktické využití

- učitel využívá i jednoduchých textů, které vedou žáky k touze rozšiřovat si slovní zásobu a získávat nové informace
- učitel výběrem přiměřených textů vede žáka k tomu, aby začal vnímat shodnosti a odlišnosti zvyků a tradic různých národů a etnik, vážil si jich a zároveň respektoval jejich práva a uvědomoval si jejich přínos ke svému obohacení
- učitel vhodným výběrem témat diskusí a vedením diskusí vede žáka ke zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace, k vhodnému vyjadřování vlastních myšlenek v cizím jazyce, naslouchat promluvám druhých, snažit se jim porozumět a zachovávat společenská pravidla
- učitel oceňuje úspěchy v ústním i písemném projevu, tím vytváří podmínky k tomu, aby žák získával sebedůvěru při využívání jazyka na veřejnosti
- učitel vybírá pro výuku takové odborné termíny, které odpovídají schopnostem žáků
- učitel vytváří situace, které motivují žáka ke správnému využívání informačních a komunikačních prostředků, učitel vede žáka ke spolupráci ve skupině, k uvědomování si zodpovědnosti, k dodržování vymezených pravidel
- využívá námětů učiva i samotné formy práce k soustavnému výchovnému působení na žáky

Předmět: **Anglický jazyk**
Ročník: **3. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
Řečové dovednosti žák - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně verbálně i neverbálně - zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal - rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu - přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení - píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	**Audioorální výcvik**. - motivační hry a aktivity - písně a říkanky - rozhovory, poslech - pozdravy (greetings) - sloveso „to be“, v záporu, otázce - přivlastňovací zájmena - pokyny (commands) - poznávání, popis předmětů - představení se -abeceda (alphabet) - číslovky 1-10, počítání - věk (age - telefonní čísla (phone numbers) - neurčitý člen a/an - člen určitý - the - Vánoce (tradice v angl. mluvících zemí) -vyjádření věku ve 3. osobě čísla jednotného - přídavná jména big, small - členové rodiny, popis - povolání rodičů - sloveso mít („to have“)	**OSV:** Osobnostní rozvoj - sebepoznání a sebepojetí **OSV:** Sociální rozvoj - poznávání lidí - komunikace **Přesahy do učiva** *Matematiky* **MKV:** Kulturní diferenciace - vlastní kulturní zakotvení - odlišnost kulturních tradic jiných národů **Přesahy do učiva** *Českého jazyka,Prvouky, Hudební výchovy, Výtvarné výchovy*

Předmět: **Anglický jazyk**
Ročník: **4. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
Žák **Poslech s porozuměním** - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu **Mluvení** - se zapojí do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá **Čtení s porozuměním** - vyhledává potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má	- zvuková a grafická podoba jazyka-fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - slovní zásoba- žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem - procvičování členů - vazba „there is/are“ - procvičování přídavných jmen - tématické okruhy- domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, orientace ve městě, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, tvary a počasí - otázky na počet „How many…“ - počitatelná/nepočitatelná podstatná jména - otázka na čas „What time is it?“ - mluvnice- základní gramatické struktury a typy vět - procvičování sloves být, mít, moci/umět - přítomný čas průběhový ve	**Přesahy do učiva** *Výtvarné výchovy* **OSV:** Sociální rozvoj- komunikace – řeč předmětů vytvářených člověkem (značky, semafory,…) **Přesahy do učiva** *Vlastivědy, Matematiky* **MKV:** Kulturní diferenciace - odlišnost kulturních tradic **VDO:** Občan, obč. společnost - respektování odlišností, soužití s minoritami **Přesahy do učiva** *Českého jazyka, Hudební výchovy***,** **OSV:** Sociální rozvoj - komunikace, různé způsoby dorozumívání (dopis, pohlednice)

k dispozici vizuální oporu **Psaní** - napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života - vyplní osobní údaje do formuláře	větě kladné, tázací, záporné - pohlednice (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	

Předmět: **Anglický jazyk**
Ročník: **5. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
Žák **Poslech s porozuměním** - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu **Mluvení** - se zapojí do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá **Čtení s porozuměním** - vyhledává potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má	- zvuková a grafická podoba jazyka-fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - slovní zásoba- žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem - číslovky 0- 100 - přivlastňovací přídavná jména, zájmena - množné číslo- u pravidelných i nepravidelných podstatných jmen -čas- časové předložky - orientace ve městě- místní předložky - tematické okruhy- domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, anglicky mluvící země (základní informace, hlavní města, vlajky, mapa) a počasí - pozdravy - pokyny - výzva „let´s“ (pro 1.osobu mn. č.)	**Přesahy do učiva** *Výtvarné výchovy* **OSV:** Sociální rozvoj- komunikace – řeč předmětů vytvářených člověkem (značky, semafory,…) **Přesahy do učiva** *Vlastivědy, Matematiky* **MKV:** Kulturní diferenciace - odlišnost kulturních tradic **VDO:** Občan, obč. společnost - respektování odlišností, soužití s minoritami Přesahy do učiva ***Českého jazyka, Hudební výchovy,*** **OSV:** Sociální rozvoj - komunikace, různé způsoby dorozumívání (dopis, pohlednice)

k dispozici vizuální oporu **Psaní** - napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života - vyplní osobní údaje do formuláře	- mluvnice- základní gramatické struktury a typy vět - procvičování sloves být, mít moci/umět - přítomný čas prostý a průběhový - pohlednice, dopis (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	

2. období (6. – 9. ročník)

Učitel vede žáky k osvojení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení (na výstupu v 9. ročníku)
Žáky naučíme

- rozlišovat grafickou a mluvenou podobu slova
- chápat obsah a smysl konverzace dvou osob (s dostatkem času pro porozumění)
- číst s porozuměním přiměřený text
- rozumět známým slovům a větám se vztahem k osvojovaným tématům
- číst nahlas plynule a foneticky správně texty obsahující známou slovní zásobu
- vyhledávat v přiměřeně obtížném textu potřebnou informaci a vytvořit odpověď na otázku
- obměňovat texty se zachováním smyslu textu
- správně používat anglické časy, tvořit v nich oznamovací věty, věty tázací i záporné
- odvozovat pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu
- používat dvojjazyčný slovník, vyhledávat informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku
- získávat poznatky o anglicky mluvících zemích
- sestavovat sdělení (ústní i písemné) týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy
- písemně a gramaticky správně tvořit a obměňovat věty a texty
- sestavit gramaticky a formálně správně písemné sdělení, text a odpověď na sdělení
- zvládnutí jazyka na úrovni uživatele jazykových základů
- aktivně využívat poznatků z předcházejícího období
- rozumět názvům věcí ve třídě, škole, číslům, instrukcím učitele
- reagovat správně na otázky
- porozumět frázím běžného života kolem nás
- chápat smysl jasných zpráv
- orientovat se v přiměřených textech a pracovat s nimi – najít základní informace, odpovědi na otázky, obměňovat věty, sestavit text podle pokynů
- zpracovat základní témata formou projektu
- porozumět obsahu promluvy a rozlišovat základní informace – hlavní smysl
- porozumět i monologu či dialogu s malým počtem neznámých slov
- odhadovat význam neznámých slov ze souvislostí
- vyjadřovat svůj názor, zážitky, přání, komunikovat v situacích vyplývajících z života v rodině, škole a z každodenních situací
- zcela uvědoměle chápat gramatické a lexikální vztahy a být schopen odvodit některá gramatická pravidla

Kompetence k řešení problému
Žáky naučíme

- používat dvojjazyčný slovník

- porozumět obsahu a smyslu autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívat je při své práci
- sestavit osobní dopis, pohlednici, blahopřání, vyplnit formulář s osobními daty
- vyhledat informace – ve slovníku, literatuře, jízdních řádech, jídelních lístcích, na internetu
- reprodukovat ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a konverzace
- soustředit se na písemnou formu práce s textem – doplňování, obměna vět, tvoření otázek, odpovědí
- písemně zachytit anglický text na základě poslechu

Kompetence komunikativní
Žáky naučíme
- aktivně se zapojovat do přiměřeně obtížné konverzace, poskytnout či si vyžádat potřebnou informaci
- stručně reprodukovat obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace
- přiměřeně konverzovat o rozličných oblastech
- jednoduchým způsobem se domluvit v běžných každodenních situacích
- pohotově využívat jazyk v komunikativních situacích např. při pohybu v zahraničí nebo při komunikaci s rodilým mluvčím

Kompetence sociální a personální
Žáky naučíme
- zapojovat se do práce ve skupině
- chovat se ohleduplně ke svým spolužákům
- v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- spolupracovat při tvorbě skupinových projektů (průběžné uplatnění mediální výchovy)

Kompetence občanské
Žáky naučíme
- respektovat názor druhých lidí
- respektovat odlišnost kultur, jazykových prostředí, etnik
- poznávat kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledávat nejdůležitějších informace o zemích studovaného jazyka
- chápat význam znalosti cizích jazyků pro osobní život, vzájemné porozumění mezi zeměmi, respekt a toleranci k odlišným kulturním hodnotám jiných národů

Kompetence pracovní
Žáky naučíme
- aktivně vyhledat potřebné informace
- orientovat se v možnostech získávání informací z různých zdrojů

K tomu jsou využívány především následující postupy:
- učitel svým chováním a vystupováním rozvíjí pozitivní vztah k anglickému jazyku

- učitel vhodným výběrem učebnic, pracovních sešitů, ukázek z dětských knih a časopisů, internetu, vede k získávání pozitivního vztahu k jazyku a k úctě k anglofonním tradicím a kulturnímu dědictví
- učitel výběrem témat písemných i ústních projevů motivuje žáka k zájmu o předmět i ke snaze o jeho praktické využití
- učitel využívá i jednoduchých textů, které vedou žáky k touze rozšiřovat si slovní zásobu a získávat nové informace
- učitel výběrem přiměřených textů vede žáka k tomu, aby začal vnímat shodnosti a odlišnosti zvyků a tradic různých národů a etnik, vážil si jich a zároveň respektoval jejich práva a uvědomoval si jejich přínos ke svému obohacení
- učitel vhodným výběrem témat diskusí a vedením diskusí vede žáka ke zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace, k vhodnému vyjadřování vlastních myšlenek v cizím jazyce, naslouchat promluvám druhých, snažit se jim porozumět a zachovávat společenská pravidla
- učitel oceňuje úspěchy v ústním i písemném projevu, tím vytváří podmínky k tomu, aby žák získával sebedůvěru při využívání jazyka na veřejnosti
- učitel vybírá pro výuku takové odborné termíny, které odpovídají schopnostem žáků
- učitel vytváří situace, a využívá formy práce, které motivují žáka ke správnému využívání informačních a komunikačních prostředků, učitel vede žáka ke spolupráci ve skupině, k uvědomování si zodpovědnosti, k dodržování vymezených pravidel
- využívá námětů učiva i samotné formy práce k soustavnému výchovnému působení na žáky

Předmět: **Anglický jazyk**
Ročník: **6. ročník**

Očekávané výstupy	Učivo	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
žák - reaguje v dialogických situacích -zná základní reálie anglicky mluvících zemí a rozšiřuje si své znalosti o Velké Britániii ostatních zeměpisných pojmech - popíše v základních rysech předměty a osoby - je schopen představit svou rodinu a přátele, hovořit o svých zálibách a zvycích - dokáže využít základních frází k nakupování - využívá správné časové předložky - ovládá popis základních částí těla živočichů - zná nejdůležitější živočišné druhy - vytvoří popis či povídání o domácím mazlíčkovi v ústní i písemné podobě - dokáže formulovat jednoduché věty v přítomných časech, minulém čase, utvořit otázku a zápor, správně používat znalosti vybraných nepravidelných sloves - je schopen pojmenovat některé nemoci a jejich příznaky - převypráví jednoduchý příběh v přítomném a minulém čase -dokáže vyjádřit blízkou plán. budoucnost	- země (countries) – anglicky mluvící země - přítomný čas prostý a průběhový - řadové číslovky - základní předložky - datumy,měsíce a události -použití členů - části těla - zvířata - přídavná jména a jejich stupňování - porovnávání (vazba „as…as“) - zájmena osobní a ukazovací - minulý čas prostý - nemoc a zdraví - vyjádření blízké budoucnosti (vazba „to be going to…“) - počitatelnost podstatných jmen - modální slovesa -příslovce a jejich tvoření -zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby -slovní zásoba -rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem -tematické okruhy – volný čas kultura, sport, péče o zdraví, nemoc a zdraví , jídlo a	**VEGS:** Evropa a svět nás zajímá - poznávání nových zemí a kamarádů Objevujeme Evropu a svět - artefakty, místa, události vztahující se k Velké Británii - život dětí ve Velké Británii - rozdílnost tradic ve stravování Přesahy do učiva ***Pracovní výchovy, Výchovy ke zdraví, Zeměpis*u** **OSV:** Osobnostní rozvoj - seberegulace a sebeorganizace (rodina, záliby) **ENV:** Vztah člověka a prostředí Přesahy do učiva ***Přírodopisu*** **MDV:** Fungování a vliv médií ve společnosti - zábavní průmysl

- v restauraci dokáže využít základních frází k objednání jídla a pití - zná nejdůležitější potraviny - uvědomuje si rozdíl mezi počitatelností podstatných jmen v češtině a angličtině a z toho plynoucí používání členů, zájmen atd. - zvládne sestavení jednoduchého receptu - aktivně je schopen využít znalostí o přídavných jménech pro porovnávání věcí - zná běžné výrazy k popisu krajiny - dokáže pojmenovat rozdílné druhy zábavy a hovořit o své oblíbené činnosti - je schopen tvořit příslovce a používat je POSLECH S POROZUMĚNÍM žák -rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně -rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat MLUVENÍ žák -se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích -mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech -vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života ČTENÍ S POROZUMĚNÍM	stravovací návyky, počasí, příroda a město, reálie zemí příslušných jazykových oblastí, formulář -mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	

žák -vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech -rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace PSANÍ žák -vyplní základní údaje o sobě ve formuláři -napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat reaguje na jednoduché písemné sdělení		

Předmět: **Anglický jazyk**
Ročník: **7. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
žák - používá minulý čas v porovnání se současností - dokáže používat různé způsoby žádostí podle situace - rozlišuje přítomné časy a správně je používá podle kontextu - dokáže vyjádřit své blízké budoucí plány - je schopen vyjádřit svůj názor na současnou mladou generaci - dokáže hovořit o aktivitách volného času - zvládne utvořit oznamovací větu, otázku a zápor se slovesem „will“, chápe jeho používání v různých situacích - vyjádří svůj názor na vzdálenou budoucnost - vyjádřuje návrh jiné osobě, přijímá či odmítá pozvání - dokáže sestavit oznamovací větu, otázku a zápor v minulém čase průběhovém (vyvodit způsob tvoření z přít. času) a chápe její použití podle situace - je schopen popsat cestu městem a vyžádat si informaci - utvoří oznamovací větu, otázku a zápor v předpřítomném čase a rozumí jeho používání - je schopen vyjádřit pozvání,	- minulý čas prostý, rozšíření nepravidelných sloves - přítomný čas prostý a průběhový - blízká plánovaná budoucnost - rodina - využití volného času - sloveso „will“a jeho využití - místní předložky - pozvání a návrhy - minulý čas průběhový - přítomný čas průběhový ve vyjádření budoucnosti - členy - procvičování a rozšíření přídavných jmen - popis cesty - reálie anglicky mluvících zemí - modální slovesa - frázová slovesa - velká čísla -zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby -rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem -tematické okruhy – domov, rodina, volný čas, kultura, pocity a nálady, nákupy a móda, společnost a její problémy, reálie zemí	**OSV:** Morální rozvoj - hodnoty, postoje - zájmy mladé generace - vzájemná tolerance, respektování - kreativita - tvořivost v mezilidských vztazích Přesahy do učiva ***Českého jazyka, Výchovy ke zdraví*** **VEGS:** Objevujeme Evropu a svět - anglicky mluvící země, jejich krajiny, život lidí Přesahy do učiva ***Zeměpisu, Dějepisu, Českého jazyka*** **MDV:** Fungování a vliv médií ve společnosti - význam médií v našem životě (dopady na chování, politické a kulturní dění) Tvorba mediálního sdělení - mediální sdělení, recenze

přijmout či zamítnout nabídku s využitím běžných anglických frází - používá základní modální slovesa, dokáže vyjádřit rozkaz, zákaz, možnost, radu - je schopen používat některá frázová slovesa - dokáže vytvořit vlastní jednoduchý příběh - ústně i písemně vyjadřuje velká čísla - je schopen porozumět jednoduchým textům o slavných Britech POSLECH S POROZUMĚNÍM žák -rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně -rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat MLUVENÍ žák -se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích -mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech -vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života ČTENÍ S POROZUMĚNÍM žák -vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech -rozumí krátkým a jednoduchým textům,	příslušných jazykových oblastí -mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	Přesahy do učiva ***Českého jazyka***

vyhledá v nich požadované informace PSANÍ žák -vyplní základní údaje o sobě ve formuláři -napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat reaguje na jednoduché písemné sdělení		

Předmět: **Anglický jazyk**
Ročník: **8. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
- rozlišuje přítomné časy a správně je používá podle kontextu - zná některé profese a dokáže o nich hovořit - je schopen sestavit formální dopis - žádost o zaměstnání - je schopen vyjádřit svůj názor na současnou módu, porovnat svůj styl s ostatními - správně hovoří v předpřítomném čase a aplikuje předložky - dokáže hovořit o volném čase - zná různé druhy oblečení , dokáže vyjádřit jejich velikost a je schopen si je zakoupit - dokáže sestavit oznamovací větu, otázku a zápor v minulých časech, chápe jejich použití podle situace - chápe použití modálních sloves a jejich opisů a umí je aplikovat - diskutuje o problémech stravovacích návyků, cvičení - dokáže utvořit gerundium, zná jeho různá využití a je schopen aktivně ho používat - rozlišuje použití předpřítomného a minulého času podle kontextu	- práce, volba povolání - přítomné časy - statická slovesa - formální dopis - popis osob -styl, móda, nakupování - předpřítomný čas a vyjádření jeho trvání (since/for) - příliš/dost (too/enough) - aktivity volného času - oblečení - minulé časy - blahopřání - modální slovesa umět, muset v čase minulém a budoucím - tvorba slov skládáním - jídlo a stravovací návyky - vyjádření rady -reálie anglicky mluvících zemí - použití gerundia - přídavná jména - předpřítomný a minulý čas - zkracování vět - podmínkové věty I (reálné) - vyjádření souhlasu, nesouhlasu - e-mail - frázová slovesa - trpný rod - sloveso „might“a jeho využití - počasí, voda, přírodní zdroje, zvířata - britské léto -zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně	**VEGS:** Evropa a svět nás zajímá - poznávání nových zemí a kamarádů Přesahy do učiva ***Zeměpisu*** **OSV:** Morální rozvoj - hodnoty, postoje Sociální rozvoj - mezilidské vztahy (vzájemná tolerance - volný čas, móda) - seberegulace (zdravý životní styl) - kreativita, představivost - řešení problémů, rozhodovací dovednosti - praktická etika Přesahy do učiva ***Výchova ke zdraví,*** **MKV:** Etnický původ - vývoj lidské společnosti Přesahy do učiva ***Dějepisu*** **MDV:**

- je schopen odvodit tvoření přídavných jmen - rozpozná podmínkové věty I ,je schopen je aktivně tvořit a používat - je schopen vyjádřit souhlas, nesouhlas - rozšiřuje si své znalosti frázových sloves - rozumí způsobu tvoření trpného rodu, jeho užívání v angličtině a správně ho používá v přítomném čase - rozumí předpovědi počasí a dokáže ji i vyjádřit - dokáže porovnat rozdíly mezi naším a britským klimatem POSLECH S POROZUMĚNÍM žák -rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně -rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat MLUVENÍ žák -se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích -mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech -vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života ČTENÍ S POROZUMĚNÍM žák	srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby - rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem -tematické okruhy – kultura, počasí, sport, péče o zdraví, stravovací návyky, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, reálie zemí příslušných jazykových oblastí -mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	Fungování a vliv médií ve společnosti - zábavní průmysl Stavba a tvorba mediálního sdělení - uspořádání - technická realizace **ENV:** Základní podmínky života - voda, vzduch (klimatické změny) Vztah člověka a prostředí - přírodní zdroje Přesahy do učiva ***Přírodopisu***

-vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech -rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace PSANÍ žák -vyplní základní údaje o sobě ve formuláři -napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat reaguje na jednoduché písemné sdělení		

Předmět: **Anglický jazyk**
Ročník: **9. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
žák - vyčte z textu potřebné informace a je schopen se k textu vyjádřit - je schopen utvořit vedlejší větu přívlastkovou za použití správného spojovacího výrazu - vyjádří svůj názor na mezilidské vztahy, dokáže vyjádřit radu(společnost a její problémy) - rozšiřuje si poznatky v oblasti popisu lidí a předmětů a je schopen je prakticky využít - rozlišuje použití časů podle situace - dokáže tvořit otázky v různých časech a použít je k sestavení jednoduchého dotazníku - žák reaguje na jednoduché písemné sdělení - chápe tvoření a využití tázacího dovětku - správně používá předložky - dokáže pojmenovat rozličné typy televizních pořadů i hudebních směrů - je schopen vyjádřit podmiňovací způsob, utvořit otázku a zápor - chápe tvoření a použití II. typu podmínkových vět a prakticky je využít	- opakování, prohlubování a používání znalostí o časech včetně otázek a záporů - přívlastkové věty - frázová slovesa - přídavná jména - použití gerundia nebo infinitivu - z historie angličtiny - místa a jejich vybavení - příslovce - tázací dovětek - předložky - druhy zábavy - podmiňovací způsob - nereálné věty podmínkové (II.typ) - vyjádření pravděpodobnosti - zvratná a zdůrazňovací zájmena - podstatná a přídavná jména, přídavná jména záporná - počitatelnost podstatných jmen - opakování použití členů - rozličné způsoby vyjadřování budoucnosti - žádost - opakování trpného rodu - cestovní ruch - dopis -zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný	**OSV:** Sociální rozvoj - mezilidské vztahy - komunikace - kreativita Přesahy do učiva ***Českého jazyka*** **MKV:** Kulturní diference - respektování zvláštností - kulturní zakotvení národů **MDV:** Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality - sdělení a zkušenost Fungování a vliv médií ve společnosti - vliv médií na každodenní život - vliv na chování mladé generace Přesahy do učiva ***Přírodopisu, Zeměpisu, Informatiky, Výchovy k občanství*** **VEGS:** Objevujeme Evropu a svět - vzdělání u nás, v Evropě, v USA Přesahy do učiva ***Přírodopisu, Zeměpisu, Informatiky, Výchovy k občanství***

- dokáže aplikovat jistotní modalitu, vyjádřit varování a radu - chápe odvozování přídavných jmen jako jeden ze způsobů rozšiřování slovní zásoby v angličtině - rozlišuje počitatelná podstatná jména od nepočitatelných, chápe jejich provázanost s kvantifikátory, použitím členů - je schopen přednést, přijmout i odmítnout návrh či nabídku a domluvit si schůzku - správně podle kontextu používá různé způsoby pro vyjádření budoucnosti - popíše dům a jeho zařízení za použití správných předložek - používá trpný rod v několika časech - dokáže si vyžádat informace o cestování a objednat si ubytování POSLECH S POROZUMĚNÍM žák -rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně -rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat MLUVENÍ žák -se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích -mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších	přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby - rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem -tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, reálie zemí příslušných jazykových oblastí -mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	**MKV:** Multikulturalita - vzájemné obohacování - specifické rysy jazyka, myšlení, kultury Přesahy do učiva ***Zeměpisu, Informatiky, Výchovy k občanství*** **VDO:** Formy participace občanů v politickém životě - demokratické volby - parlamentní demokracie **VEGS:** - státní a evropské symboly a instituce Přesahy do učiva ***Zeměpisu, Dějepisu, Výchovy k občanství***

osvojovaných tématech -vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života ČTENÍ S POROZUMĚNÍM žák -vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech -rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace PSANÍ žák -vyplní základní údaje o sobě ve formuláři -napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat reaguje na jednoduché písemné sdělení		

5.4 Konverzace v anglickém jazyce

Charakteristika vyučovacího předmětu
Vyučovací předmět **Konverzace v anglickém jazyce** vychází z obsahu vzdělávacího oboru Cizí jazyk RVP pro ZV. Předmět se může podle zájmu žáků vyučovat v 7. - 9. ročníku (3. období základního vzdělávání).

Týdenní dotace
Jedna vyučovací hodina týdně v každém ročníku. Výuka probíhá v jednohodinových lekcích.

Organizace výuky
Do obsahu vyučovacího předmětu je začleněna především komunikační složka jazyka - receptivní řečové dovednosti, produktivní řečové dovednosti a interaktivní řečové dovednosti. Všechny složky jsou vzájemně propojené. Součástí výuky mohou být besedy, návštěvy kulturních představení, výstav, jež napomáhají k realizaci některých výstupů. Do obsahu předmětu se mohou promítat i průřezová témata, zejména Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, multikulturní výchova a Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie
3. **období** (výstup pro 9. ročník)

Učitel vede žáky k osvojení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení
Žáky naučíme

- chápat obsah a smysl konverzace dvou osob (s dostatkem času pro porozumění)
- odvozovat pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu
- používat dvojjazyčný slovník, vyhledávat informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku
- získávat poznatky o anglicky mluvících zemích
- sestavit sdělení (ústní i písemné) týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy
- vyjádřit svůj názor, zážitky, přání, komunikovat v situacích vyplývajících z života v rodině, škole a z každodenních situací
- znát určitou zásobu básniček, písní, přísloví, vtipů
- reagovat na otázky
- rozumět frázím běžného života kolem nás
- orientovat se v přiměřených textech a pracovat s nimi – najít základní informace, odpovědi na otázky, obměňovat věty, sestavovat text podle pokynů
- rozumět obsahu promluvy a rozlišit základní informace – hlavní smysl
- rozumět monologu či dialogu s malým počtem neznámých slov
- odhadnout význam neznámých slov ze souvislostí

Kompetence k řešení problému
Žáky naučíme

- rozumět obsahu a smyslu autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívat je při své práci
- vyhledávat informace – ve slovníku, literatuře, jízdních řádech, jídelních lístcích, na internetu
- reprodukovat ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a konverzace
- písemně zachytit anglický text na základě poslechu

Kompetence komunikativní
Žáky naučíme

- aktivně se zapojovat do přiměřeně obtížné konverzace, poskytnout či si vyžádat potřebnou informaci
- stručně reprodukovat obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace
- přiměřeně konverzovat o rozličných oblastech
- domluvit se v běžných každodenních situacích
- pohotově využívat jazyk v komunikativních situacích např. při pohybu v zahraničí nebo při komunikaci s rodilým mluvčím

Kompetence sociální a personální
Žáky naučíme

- zapojovat se do práce ve skupině i ve dvojicích
- chovat se ohleduplně ke svým spolužákům
- v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat

Kompetence občanské
Žáky naučíme

- respektovat názor druhých lidí
- respektovat odlišnost kultur, jazykových prostředí, etnik
- poznávat kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledávat nejdůležitější informace o zemích studovaného jazyka
- chápat význam znalosti cizích jazyků pro osobní život, vzájemné porozumění mezi zeměmi, respekt a toleranci k odlišným kulturním hodnotám jiných národů

Kompetence pracovní
Žáky naučíme

- aktivně vyhledat potřebné informace
- orientovat se v možnostech získávání informací z různých zdrojů
- aktivně používat znalosti při komunikaci

K tomu jsou využívány především následující postupy:

- učitel svým chováním a vystupováním rozvíjí pozitivní vztah k anglickému jazyku

- učitel vhodným výběrem učebnic, pracovních sešitů, ukázek z dětských knih a časopisů, internetu, vede k získávání pozitivního vztahu k jazyku a k úctě k anglofonním tradicím a kulturnímu dědictví
- učitel výběrem témat motivuje žáka k zájmu o praktické využití jazyka
- učitel využívá i jednoduchých textů, které vedou žáky k touze rozšiřovat si slovní zásobu a získávat nové informace
- učitel výběrem přiměřených textů vede žáka k tomu, aby začal vnímat shodnosti a odlišnosti zvyků a tradic různých národů a etnik, vážil si jich a zároveň respektoval jejich práva a uvědomoval si jejich přínos ke svému obohacení
- učitel vhodným výběrem témat diskusí a vedením diskusí vede žáka ke zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace, k vhodnému vyjadřování vlastních myšlenek v cizím jazyce, naslouchat promluvám druhých, snažit se jim porozumět a zachovávat společenská pravidla
- učitel oceňuje úspěchy v ústním i písemném projevu, tím vytváří podmínky k tomu, aby žák získával sebedůvěru při využívání jazyka na veřejnosti
- učitel vytváří situace, a využívá formy práce, které motivují žáka ke správnému využívání informačních a komunikačních prostředků, učitel vede žáka ke spolupráci ve skupině, k uvědomování si zodpovědnosti, k dodržování vymezených pravidel
- učitel využívá námětů učiva i samotné formy práce k soustavnému výchovnému působení na žáky

Očekávané výstupy	**Učivo**
- dokáže formulovat další otázky při představování a odpovídat na ně - reaguje v dialogických situacích - je schopen představit svou rodinu a přátele, hovořit o svých zálibách a zvycích - ovládá popis osob, je schopen na základě popisu identifikovat jiného člověka - je schopen pojmenovat základní profese, vysvětlit jejich náplň - hovoří o domácích zvířatech, jejich způsobu života - je schopen komunikovat o svých zálibách, koníčcích, využití volného času - dokáže pojmenovat rozdílné druhy zábavy a hovořit o své oblíbené činnosti - dokáže poznat a pojmenovat běžné rostliny naší přírody, diskutovat o chování v přírodě - dokáže hovořit o svých zvyklostech, denním programu i volném čase - je schopen popsat svůj dům či byt a jeho	**GREETINGS – Pozdravy, seznámení** **VEGS:** Poznávání nových zemí a kamarádů. **FAMILY – Rodina** **OSV: S**seberegulace a sebeorganizace - rodina, záliby. **WHAT DO YOU LOOK LIKE? – Popis osoby.** **JOBS – Zaměstnání.** **PETS – Zvířátka.** **ENV:** Vztah člověka a prostředí. **HOBBIES – Koníčky.** **LETŚ GO FOR A TRIP.IN THE WOODS AND MEADOWS –** **Výlet do přírody.** **ENV:** Vztah člověka a prostředí. **MY DAY – Můj den.** **OSV:** Seberegulace a sebeorganizace - org.volného času.

vybavení - využívá vazby při konkretizaci lokalit - pojmenuje nejvýznamnější stavby a části města - je schopen popsat cestu městem a vyžádat si jednoduchou informaci - umí se dotázat na jednotlivá místa - je schopen vytvořit krátký popis či konverzaci na téma moje město - zná reálie - dokáže používat základní fráze při nakupování, vyžádá si informace v obchodě o ceně, množství apod. - je schopen vyjádřit základní údaje, vyžádat si informace, dohodnout se na dárku či přípravě oslavy - pojmenuje zdravotní problémy, dokáže si vyžádat pomoc či radu nebo ji poskytnout - je schopen konverzovat na dané téma - dokáže pojmenovat rozličné druhy zábavy, pořadů, filmů, hudebních směrů - konverzuje na téma literatura, umění,…. - v restauraci dokáže využít základních frází k objednání jídla a pití - zná nejdůležitější potraviny - zná nejdůležitější svátky anglicky mluvících zemí, dokáže je porovnat s našimi svátky a tradicemi - dokáže komunikovat na téma sport a jeho významu v životě	**WHERE DO YOU LIVE? – Bydlení.** **OSV:** Vztah k prostředí, ve kterém žiji. **IN TOWN – Ve městě.** **OSV:** Vztah k prostředí, ve kterém žiji. Komunikace- předávání a získávání potřebných informací. **SHOPPING – Nakupování.** **MY BIRTHDAY – Narozeniny.** **HEALTH, ILLNESS – Zdraví, nemoc.** **OSV:** Zdravý životní styl. **SEASONS, WEATHER, CLOTHES – Roční období, počasí, oblečení.** **ENV:** Vzájemné ovlivňování člověka a přírody. **ENTERTAINMENT – Zábava.** **MKV:** Kulturní diference, multikulturalita – obohacování. Lidské vztahy, princip sociálního smíru a solidarity. **AT THE RESTAURANT – V restauraci.** **HOLIDAYS AND FESTIVALS – Svátky a prázdniny.** **VEGS:** Poznávání nových zemí. **SPORTS – Sporty.** **OSV:** Seberegulace a sebeorganizace – záliby.

5.5 Další cizí jazyk – Německý jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací obor **Další cizí jazyk** vzdělávací předmět **Německý jazyk** se vyučuje v 6. – 9. ročníku. Na výuku dalšího cizího jazyka může navázat volitelný nebo nepovinný předmět **Konverzace v německém jazyce**. Požadavky na vzdělávání v cizích jazycích formulované v RVP ZV vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje různé úrovně ovládání cizího jazyka. Vzdělávání v Dalším cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A1.

Týdenní dotace

	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
Německý jazyk						2	2	2	2

Obsah vyučovacího předmětu tvoří: receptivní řečové dovednosti, produktivní řečové dovednosti a interaktivní řečové dovednosti. Všechny složky jsou vzájemně propojené. Součástí výuky mohou být besedy, návštěvy kulturních představení, výstav, jež napomáhají k realizaci některých výstupů.

Do vyučovacího předmětu jsou zařazená průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Mediální výchova) a jsou uplatňovány přesahy do předmětu český jazyk, společenskovědních i přírodovědných předmětů, hudební a výtvarné výchovy.

Výchovné a vzdělávací strategie

3.období (výstup pro 9. ročník)

Učitel vede žáky k osvojení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

Žáky naučíme

- rozumět jednoduchým pokynům a větám, reagovat na ně
- rozlišovat grafickou a mluvenou podobu slova
- chápat obsah a smysl konverzace
- foneticky učí správně vyslovovat
- číst s porozuměním jednoduchý text obsahující známou slovní zásobu
- vyhledávat v textu potřebnou informaci, tvořit otázky a odpovědi
- odvozovat pravděpodobný význam nových slov z kontextu
- používat dvojjazyčný slovník
- získávat informace o německy mluvících zemích
- sestavit sdělení (ústní i písemné) týkající se probíraných témat
- rozumět běžným frázím
- uvědoměle chápat gramatické lexikální vztahy a dokázat odvodit některá gramatická pravidla

Kompetence k řešení problému
Žáky naučíme

- rozumět obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (poslech, časopisy)
- vyplnit základní informace do formulářů
- vyhledat informace ve slovníku, v literatuře, v jídelních lístcích, v jízdních řádech
- sestavit osobní dopis, pohlednici, blahopřání
- reprodukovat ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a konverzace
- písemně zachytit přiměřený text na základě poslechu

Kompetence komunikativní
Žáky naučíme

- aktivně se zapojovat do konverzace, vyžádat a poskytnout informaci
- navázat konverzaci s novým kamarádem
- přiměřeně konverzovat v probíraných tématech
- domluvit se v běžných každodenních situacích

Kompetence sociální a personální
Žáky naučíme

- zapojovat se do práce ve skupině
- požádat o pomoc nebo ji poskytnout

Kompetence občanské
Žáky naučíme

- respektovat názor jiných lidí, odlišnost kultur, jazykového prostředí, etnik
- poznávat kulturu německy mluvících zemí
- chápat význam znalosti cizího jazyka pro osobní život, vzájemné porozumění mezi zeměmi, respekt a toleranci k ostatním národům

Kompetence pracovní
Žáky naučíme

- aktivně vyhledávat informace
- orientovat se v možnostech získávání informací z různých zdrojů

Cílové zaměření vzdělávací oblasti ve 3. období a postupy práce učitele:

- aktivně využívat poznatků z předcházejícího období
- vydávat pokyny v němčině, rozumět frázím běžného života
- výběr vhodných učebnic, pracovních sešitů a dalších pomůcek a materiálů, tzn. orientovat se v přiměřených textech, pracovat s nimi,
- najít základní informace, odpovědi na otázky, obměňovat věty, sestavovat text podle pokynů
- vyhledávat informace ve slovníku, v literatuře

- sestavovat osobní dopis, pohlednici, blahopřání, vyplňovat formuláře s osobními daty
- organizovat práce ve dvojici i skupině, vyjadřovat svůj názor, zážitky, přání
- zpracovávat základní témata formou projektu
- využívat mezipředmětových vazeb k ostatním předmětům daného ročníku
- odkazovat na možnosti prohlubování svých dovedností v cizím jazyce

Předmět: **Německý jazyk**
Ročník: **6. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
žák: - zná základní pozdravy, umí se jednoduše představit - umí hláskovat své jméno - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně - umí pojmenovat základní školní pomůcky - je schopen jednoduše popsat, co dělají žáci ve škole - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - reaguje na základní jednoduché pokyny - používá přídavná jména pro popis osob, zvířat, věcí - umí pojmenovat základní domácí zvířata, vypráví o nich - časuje a používá základní jednoduchá slovesa ve větě oznamovací i tázací - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům - rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	KENNENLERNEN Begrüsse – Wohnort - Vorstellung Telefonnummer MEINE KLASSE r Unterricht Schulsachen Schulfächer Mein Freund TIERE – NATUR Tiere und Kontinente Lieblingstiere Haustiere DIE FERIEN Im Sommer - Ausflüge Grammatik: Podstatná jména - určitý, neurčitý člen - množné číslo - koncovky 4. pádu Zájmena - osobní zájmena	OSV: Sociální rozvoj - komunikace OSV: Osobnostní rozvoj - sebepoznání, sebepojetí MKV: Kulturní diferenciace - odlišnost kultur. tradic ENV: - vztah člověka a prostředí - vztah ke zvířatům Přesahy do učiva Přírodopisu OSV: Osobnostní rozvoj - seberegulace a sebeorganizace (organizace vlastního času) -psychohygiena (relaxace) OSV: Sociální rozvoj - poznávání lidí

- rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- zájmena – mein, dein Číslovky 1 - 100 Slovesa – haben , sein, mögen - časování prav. a neprav. sl. Předložky – in, aus Slovosled oznamovacích a tázacích vět Reálie- německy mluvící země Länder – Städte Wir reisen Souhrnné opakování	

Předmět: **Německý jazyk**
Ročník: **7. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
žák - umí se představit a krátce sdělit o sobě základní informace - pojmenuje jednotlivé dny v týdnu - popisuje svůj denní režim - umí pojmenovat školní předměty a sdělit informace o svém školním rozvrhu - umí připravit a vést krátký rozhovor nebo sestavit krátké vyprávění (ústní i písemné) na téma - hodina němčiny - orientuje se v textu, odpovídá na otázky, umí vybrat z nabízených možností - umí mluvit o svých koníčcích - umí pojmenovat a krátce představit členy své rodiny - správně časuje pravidelná slovesa v jednotném i množném čísle (používá je při popisování obrázků, činností dětí, při vypravování o své rodině, kamarádech) - umí se zeptat a říci cenu zboží - je schopen vyjádřit svá přání - umí přeložit krátký text s použitím osvojených slovíček - vyhledává informace v textu	MEIN SCHULTAG Uhrzeiten – Tageszeiten Wochentage Tagesablauf Stundenplan - Fächer HOBBYS Die Freizeit MEINE FAMILIE Famielienfotos Berufe WAS KOSTET DAS ? Geburtstag - Wünsche Einkaufen – im Geschäft DIE FERIEN Ausflüge Grammatik : Zájmena	OSV: Sociální rozvoj - komunikace MKV: Kulturní diferenciace - odlišnost kultur. tradic OSV: Osobnostní rozvoj - sebepoznání, sebepojetí OSV: Osobnostní rozvoj - seberegulace a sebeorganizace (organizace vlastního času) -psychohygiena (relaxace) OSV: Sociální rozvoj - poznávání lidí - komunikace a vztah k rodině MKV: Kulturní diferenciace - shodnost a odlišnost strav. návyků ENV: - vztah člověka a prostředí - vztah ke zvířatům Přesahy do učiva Přírodopisu OSV: Sociální rozvoj - komunikace - mezilidské vztahy

- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	– sein, ihr, unser Slovesa - können - nepravidelná slovesa - ich möchte Předložky - čas – um, am, von-bis – mit Slovosled německých vět Práce se slovníkem Reálie – německy mluvící země Souhrnné opakování	

Předmět: **Německý jazyk**
Ročník: **8. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
Žák - umí jednoduše popsat svůj pokoje, byt, dům, rozmístění nábytku, předmětů v pokoji - hovoří o domácích činnostech - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat - umí říci co jí rád, raději, nejraději - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - porozumí textům o specialitách německy mluvících zemí - rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci - plánuje aktivity pro volný čas - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	**Mein Zuhause** **Mein Zimmer** **Im Haushalt** **Gerichte** **Speisekarte** **Im Restaurant** **Am Imbiss** **Spezialitäten** **Meine Freizeit** **Jahrezeiten - Monate** **Podstatná jména** - látková podstatná jména **Přídavná jména** **Neurčitý podmět – man** **Slovesa** -způsobová slovesa müssen, wollen -větný rámec německých vět -rozkaz sloves -nepravidelné časování sloves -zápor v němčině **Předložky** -se 3. a 4. p. -časové předložky – im –am- um **Zápor v němčině**	**OSV:** Sociální rozvoj - vztah k prostředí, kde žiji - komunikace (různé způsoby dorozumívání) Přesahy do učiva Přírodopisu **MKV:** Kulturní diference - odlišnost kultur **OSV:** Osobnostní rozvoj - seberegulace, sebeorganizace (organizování vlastního volného času Morální rozvoj - hodnoty, postoje **MDV:** - fungování a vliv médií ve společnosti -vyhledávání informací Přesahy do učiva Českého jazyka

.	**Reálie** - školní rok-známky,prázdniny **Souhrnné opakování**	

Předmět: **Německý jazyk**
Ročník: **9. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
Žák - pojmenuje základní části lidského těla - hovoří o tom, co si obléká (roční období, různá prostředí, společenské a sportovní akce) - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení - umí sestavit, napsat blahopřání - naplánuje oslavu, napíše pozvánku - sestaví krátký a jednoduchý dopis - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - umí německy pojmenovat vybrané spolkové a německy mluvící země, pracuje s mapou, - hovoří o plánech na prázdniny -- napíše pohlednici, pozdrav z prázdnin - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	**Kleidung** **Korperteile** **Einladungen** **Glückwünsche** **Geburtstag** **Meine Stadt** **Stadtplan** **Ferien** **Podstatná jména** - množné číslo - látková podstatná jména **Přídavná jména** **Osobní zájmena -4.p.** **Slovesa** préteritum sein a haben perfektum s haben perfektum s haben a sein slovosled v minulém čase zápor v němčině **Předložky** se 3.p. **Reálie** **-Städte** **-Reisen, Ausflüge** **Souhrnné opakován**	**OSV:** Sociální rozvoj - vztah k prostředí, kde žiji - komunikace Přesahy do učiva Přírodopisu **MKV:** Kulturní diference - odlišnost kultur **OSV:** Osobnostní rozvoj - seberegulace, sebeorganizace (organizování vlastního volného času) Morální rozvoj - hodnoty, postoje **MDV:** - fungování a vliv médií ve společnosti -vyhledávání informací Přesahy do učiva Českého jazyka **VEGS:** - objevujeme Evropu (německy mluvící země, města) - Evropa a svět nás zajímá Přesahy do učiva Zeměpisu

5.6 Konverzace v německém jazyce

Charakteristika vyučovacího předmětu
Vyučovací předmět **Konverzace v německém jazyce** vychází z obsahu vzdělávacího oboru Další cizí jazyk RVP pro ZV. Předmět se může podle zájmu žáků vyučovat v 9. ročníku (3. období základního vzdělávání).

Týdenní dotace
Jedna vyučovací hodina týdně v 9. ročníku. Výuka probíhá v jednohodinových lekcích.

Organizace výuky
Do obsahu vyučovacího předmětu je začleněna především komunikační složka jazyka - receptivní řečové dovednosti, produktivní řečové dovednosti a interaktivní řečové dovednosti. Všechny složky jsou vzájemně propojené. Součástí výuky mohou být besedy, návštěvy kulturních představení, výstav, jež napomáhají k realizaci některých výstupů. Do obsahu předmětu se mohou promítat i průřezová témata, zejména Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, multikulturní výchova a Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie
3.období (výstup pro 9. ročník)
Učitel vede žáky k osvojení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení
Žáky naučíme

- rozumět obsahu promluvy a rozlišovat základní informace
- odhadovat význam neznámých slov ze souvislosti
- orientovat se v přiměřených textech a pracovat s nimi – najde základní informace, odpovědi na otázky, obměňuje věty, sestavuje text podle pokynů
- rozumět frázím běžného života kolem nás
- získat určitou zásobu básniček, písní, přísloví, vtipu
- vyjádřit svůj názor, zážitky, přání, komunikovat v situacích vyplývajících ze života v rodině, škole a z každodenních situací
- sestavit sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy
- získávat poznatky o německy mluvících zemích
- používat dvojjazyčný slovník

Kompetence k řešení problému
Žáky naučíme

- rozumět obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (poslech, časopisy)
- vyhledat informace ve slovníku, v literatuře, v jídelních lístcích, v jízdních řádech

- zachytit text na základě poslechu
- reprodukovat obsah přiměřeně obtížného textu a konverzace

Kompetence komunikativní
Žáky naučíme
- aktivně se zapojit do konverzace, vyžádat si i poskytnout informaci
- stručně reprodukovat obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace
- přiměřeně konverzovat v probíraných tématech
- domluvit se v běžných každodenních situacích
- pohotově využívat jazyk v komunikativních situacích

Kompetence sociální a personální
Žáky naučíme
- zapojit se do práce ve skupině i ve dvojicích
- požádat o pomoc nebo ji poskytnout
- chovat se ohleduplně ke svým spolužákům

Kompetence občanské
Žáky naučíme
- respektovat názor jiných lidí, odlišnost kultur, jazyk. prostředí, etnik
- poznávat kulturu německy mluvících zemí
- chápat význam znalosti cizího jazyka pro osobní život, vzájemné porozumění mezi zeměmi, respekt a toleranci k ostatním národům

Kompetence pracovní
Žáky naučíme
- aktivně vyhledat informace
- orientovat se v možnostech získávání informací z různých zdrojů
- aktivně používat znalosti ke komunikaci

Cílové zaměření vzdělávací oblasti ve 3. období a postupy práce učitele:
- aktivně využívat poznatků z výuky jazyka v povinném předmětu
- vydávat pokyny v němčině, rozumět frázím běžného života
- výběr vhodných učebnic, pracovních sešitů a dalších pomůcek a materiálů, tzn. orientovat se v přiměřených textech, pracovat s nimi, podle pokynů i vlastní invence
- vyhledávat informace ve slovníku, v literatuře
- využívat různé způsoby osobní komunikace a korespondence
- organizovat diskuse ve dvojici i skupině, vyjadřovat svůj názor, zážitky, přání
- zpracovávat základní témata formou projektu
- využívat mezipředmětových vazeb k ostatním předmětům daného ročníku
- odkazovat na možnosti prohlubování svých dovedností v cizím jazyce

Očekávané výstupy	Učivo
pojmenuje příslušníky své rodiny, stručně je charakterizuje – popis fotografie - vypráví o své rodině - umí říci, kde bydlí – město, vesnice - pojmenovává části domu, místnosti v bytě, zařízení pokojů - popisuje zařízení svého pokoje, předměty - popíše umístění školy ve městě - popisuje třídu – nábytek, předměty - umí popsat školní pomůcky, rozvrh hodin - zvládá popis hodiny němčiny, činnosti žáků a učitele - vypráví o svých zájmech, jak tráví volný čas - vyjmenuje sporty, kterým se věnuje v zimě a v létě - popisuje činnosti doma a venku - charakterizuje jednotlivá roční období - umí vyjmenovat měsíce - dokáže popsat počasí - komunikuje o práci na zahradě v jednotlivých ročních období - umí pojmenovat oblečení pro různé příležitosti, podle ročních období - řekne, co rád nosí - dokáže používat základní fráze při nakupování - vyžádá si informace v obchodě o ceně, množství apod. - v restauraci dokáže využít základních frází k objednání jídla a k zaplacení - zná nejdůležitější potraviny - sestavuje jídelníček - poskytne informace o svých narozeninách, umí pozvat přátele - vypráví o oslavách důležitých svátků ve své rodině, popisuje zvyky - dokáže hovořit o svých zvyklostech, denním	**Familie.** **OSV:** Osobnostní rozvoj – seberegulece, sebeorganizace (rodina, záliby) **Wohnung, Haus.** **Schule.** **Klasse.** **Deutschstunde.** **Hobbys, Wochenende.** **OSV:** Osobnostní rozvoj - seberegulece, sebeorganizace (organizace volného času, zdravý životní styl) **Jahreszeiten, Wetter.** **ENV:** - vztah člověka k prostředí (využívání a přetváření přírody) **Garten.** **Kleidung.** **Im Geschäft.** **Im Restaurant, Essen.** Přesahy do učiva ***Výchovy ke zdraví*** **Geburtstag, Feste, Bräuche.** **VEGS:** - Evropa a svět nás zajímá – poznávání zvyků v jiných zemích **Tagesprogramm.** **In der Stadt, Prag, Klattau.** Přesahy do učiva ***Zeměpisu*** **OSV:**

programu i volném čase	Sociální rozvoj - komunikace **MDV:** - fungování a vliv médií ve společnosti, kritické posuzování informací **Reisen.** **Deutschland, Österreich, Schweiz.** **VEGS:** Objevujeme Evropu – poznávání nových zemí Přesahy do učiva ***Zeměpisu***

5.7 Další cizí jazyk – Ruský jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací obor **Další cizí jazyk** vyučovací předmět **Ruský jazyk** se vyučuje v 6. – 9. ročníku. Na výuku dalšího cizího jazyka může navázat volitelný nebo nepovinný předmět **Konverzace v ruském jazyce**. Požadavky na vzdělávání v cizích jazycích formulované v RVP ZV vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje různé úrovně ovládání cizího jazyka. Vzdělávání v Dalším cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A1.

Týdenní dotace

	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
Ruský jazyk						2	2	2	2

Obsah vyučovacího předmětu tvoří: receptivní řečové dovednosti, produktivní řečové dovednosti a interaktivní řečové dovednosti. Všechny složky jsou vzájemně propojené. Součástí výuky mohou být besedy, návštěvy kulturních představení, výstav, jež napomáhají k realizaci některých výstupů.

Do vyučovacího předmětu jsou zařazená průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Mediální výchova) a jsou uplatňovány přesahy do předmětu český jazyk, společenskovědních i přírodovědných předmětů, hudební a výtvarné výchovy.

Výchovné a vzdělávací strategie

3.období (výstup pro 9. ročník)

Učitel vede žáky k osvojení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

Žáky naučíme

- chápat důležitost schopnosti komunikovat rusky pro další studium i praktický život
- propojovat probraná témata a jazykové jevy
- samostatně vyhledávat nástroje k odstraňování problémů při komunikaci v ruštině

Kompetence k řešení problémů

Žáky naučíme

- řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- nebát se mluvit rusky s cizím člověkem
- opsat obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba

Kompetence komunikativní

Žáky naučíme

- rozumět jednoduchému sdělení v ruském jazyce
- formulovat jednoduché myšlenky rusky
- porozumět přiměřenému mluvenému i psanému textu v ruském jazyce

Kompetence sociální a personální
Žáky naučíme
- v jednoduchých situacích si vyžádat nebo poskytnout pomoc a radu
- dodržovat v rusky mluvícím prostředí zásady slušného chování
- spolupracovat ve skupině na jednoduchém úkolu

Kompetence občanské
Žáky naučíme
- získávat představu o zvycích v rusky mluvících zemích a porovnávat je se zvyky našimi
- respektovat přesvědčení druhých lidí
- srovnávat ekologické i jiné specifické problémy rusky mluvících zemí a ČR

Kompetence pracovní
Žáky naučíme
- samostatně pracovat s dvojjazyčným slovníkem
- využívat ruského jazyka k získávání informací z různých oblastí

Cílové zaměření vzdělávací oblasti ve 3. období a postupy práce učitele:
- vydávat pokyny v ruštině, rozumět frázím běžného života
- výběr vhodných učebnic, pracovních sešitů a dalších pomůcek a materiálů, tzn. orientovat se v přiměřených textech, pracovat s nimi,
- najít základní informace, odpovědi na otázky, obměňovat věty, sestavovat text podle pokynů
- vyhledávat informace ve slovníku, v literatuře
- sestavovat osobní dopis, pohlednici, blahopřání, vyplňovat formuláře s osobními daty
- organizovat práce ve dvojici i skupině, vyjadřovat svůj názor, zážitky, přání
- zpracovávat základní témata formou projektu
- využívat mezipředmětových vazeb a zkušeností z ostatních předmětů i zkušeností z vlastního života
- odkazovat na možnosti prohlubování svých dovedností v ruském jazyce

Předmět: **Ruský jazyk**
Ročník: **6. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
Poslech s porozuměním Žák - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu Mluvení Žák - se zapojí do jednoduchých rozhovorů - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá Čtení s porozuměním Žák - rozumí slovům a běžným větám, které se vztahují k běžným tématům - rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledává v něm požadovanou informaci Psaní Žák - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	Tematické okruhy - domov, rodina, škola, volný čas, jídlo, obec, zvířata, příroda, reálie Ruska Zvuková a grafická podoba jazyka - fonetické znaky, základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov, odlišná výslovnost českých a ruských hlásek, melodie a rytmus ruského jazyka, základní poučení o přízvuku, ruská azbuka Slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí jí používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět -větné konstrukce: já mám, mám rád, časování vybraných sloves, minulý čas vybraných sloves	**OSV:** Sociální rozvoj - dialog, komunikace v různých situacích Osobnostní rozvoj - seberegulace, sebeorganizace (rodina, domov, organizace volného času, učení, relaxace) Přesahy do učiva VKZ **ENV:** Vztah člověka k prostředí - chráníme zvířata a přírodu Přesahy do učiva přírodopisu **VEGS:** Objevujeme Evropu a svět - život dětí v Rusku **MKV:** Kulturní diference - odlišnost ruské abecedy -rozdílnost tradic a zvyků, - odlišnost ruské kultury Přesahy do učiva hudební výchovy, českého jazyka

Předmět: **Ruský jazyk**
Ročník: **7. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
Poslech s porozuměním Žák - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat Mluvení Žák - se zapojí do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky Čtení s porozuměním Žák - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - rozumí slovům a běžným větám, které se vztahují k běžným tématům - rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledává v něm požadovanou informaci Psaní	Tematické okruhy - škola, volný čas, lidské tělo, obec, kalendářní rok (roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny reálie - základní geografické údaje týkající se Ruska, ruská příroda, symboly, folklor, lidové tradice Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky, základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov, odlišná výslovnost českých a ruských hlásek, intonace a přízvuk, melodie a rytmus ruského jazyka Slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí jí používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět -časování vybraných sloves, minulý čas vybraných sloves, skloňování podstatných jmen, přídavných jmen, zájmen a číslovek Větné konstrukce – líbí se mi, věty se spojkami když, protože,	**OSV:** Sociální rozvoj - dialog, komunikace v různých situacích seberegulace, sebereorganizace (organizace volného času, učení, relaxace) - psychohygiena Přesahy do učiva VKZ **VEGS:** Objevujeme Evropu a svět - život dětí v Rusku, ruská škola, ruská města Přesah do učiva zeměpisu **ENV:** Vztah člověka k prostředí - ochrana přírody Přesahy do učiva přírodopisu Přesah do učiva zeměpisu **MKV:** Kulturní diference-rozdílnost tradic a zvyků, odlišnost ruské kultury, ruský folklor Přesah do učiva hudební výchovy

Žák - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení		

Předmět: **Ruský jazyk**
Ročník: **8. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
Poslech s porozuměním Žák - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat Mluvení Žák - se zapojí do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky Čtení s porozuměním Žák - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - rozumí slovům a běžným větám, které se vztahují k běžným tématům - rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledává v něm požadovanou informaci Psaní	Tematické okruhy -domov, rodina, zaměstnání rodičů -cestování, znalost cizích jazyků -vzhled, oblečení, lidské tělo, zdraví, jídlo, - obec, dopravní prostředky -počasí, oblékání -nákupy - kalendářní rok (roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), počasí reálie - základní geografické údaje týkající se Ruska Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky, základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov, odlišná výslovnost českých a ruských hlásek, melodie a rytmus ruského jazyka Slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí jí používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět Časování vybraných sloves, skloňování podstatných jmen, přídavných jmen, zájmen, použití číslovek, počítaný	**OSV:** Sociální rozvoj - dialog, komunikace v různých situacích seberegulace, sebereorganizace (organizace volného času, učení, relaxace) - psychohygiena Přesahy do učiva VKZ **VEGS:** Objevujeme Evropu a svět - život dětí v Rusku, ruská škola, ruská města Přesah do učiva zeměpisu **ENV**: Vztah člověka k prostředí - ochrana přírody Přesahy do učiva přírodopisu Přesah do učiva zeměpisu **MKV:** Kulturní diference-rozdílnost tradic a zvyků, odlišnost ruské kultury, ruský folklor Přesah do učiva hudební výchovy

Žák - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se osvojovaných témat - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	předmět po číslovkách Větné konstrukce – potřebuji, musím, použití záporu	

Předmět: **Ruský jazyk**
Ročník: 9. ročník

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
Poslech s porozuměním Žák - rozumí pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně - rozumí slovům a větám, které se týkají osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat Mluvení Žák - se zapojí do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na otázky Čtení s porozuměním Žák - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - rozumí slovům a větám, které se vztahují k běžným tématům - rozumí krátkému jednoduchému textu a vyhledává v něm požadovanou informaci Psaní Žák - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	Tematické okruhy -škola -volný čas, zájmové činnosti, dopisování -rodina, režim dne, vyjádření časových údajů - kalendářní rok (roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), počasí reálie - základní geografické údaje týkající se Ruska Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky, základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov, odlišná výslovnost českých a ruských hlásek, intonace a přízvuk, melodie a rytmus ruského jazyka Slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí jí používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět Časování sloves – systém I. a II. časování, časování sloves se změnou kmenové souhlásky vyjadřování českých modálních sloves, skloňování podstatných jmen, přídavných jmen, zájmen, použití číslovek, časové věty	**OSV:** Sociální rozvoj - dialog, komunikace v různých situacích seberegulace, sebeorganizace (organizace volného času, učení, relaxace) - psychohygiena Přesahy do učiva VKZ **VEGS:** Objevujeme Evropu a svět - život dětí v Rusku, ruská škola, ruská města Přesah do učiva zeměpisu **ENV**: Vztah člověka k prostředí - ochrana přírody Přesahy do učiva přírodopisu Přesah do učiva zeměpisu **MKV:** Kulturní diference-rozdílnost tradic a zvyků, odlišnost ruské kultury, ruský folklor Přesah do učiva hudební výchovy

5.8 Konverzace v ruském jazyce

Charakteristika vyučovacího předmětu
Vyučovací předmět **Konverzace v ruském jazyce** vychází z obsahu vzdělávacího oboru Další cizí jazyk RVP pro ZV. Předmět se může podle zájmu žáků vyučovat v 9. ročníku (3. období základního vzdělávání).

Týdenní dotace
Jedna vyučovací hodina týdně v 9. ročníku. Výuka probíhá v jednohodinových lekcích.

Organizace výuky
Do obsahu předmětu je začleněna především komunikační složka jazyka - receptivní řečové dovednosti, produktivní řečové dovednosti a interaktivní řečové dovednosti. Všechny složky jsou vzájemně propojené. Součástí výuky mohou být besedy, návštěvy kulturních představení, výstav, jež napomáhají k realizaci některých výstupů. Do obsahu předmětu se mohou promítat i průřezová témata, zejména Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, multikulturní výchova a Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie

3.období (výstup pro 9. ročník)
Učitel vede žáky k osvojení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení
Žáky naučíme

- rozumět obsahu promluvy a rozlišovat základní informace
- odhadovat význam neznámých slov ze souvislosti
- orientovat se v přiměřených textech a pracovat s nimi – najde základní informace, odpovědi na otázky, obměňuje věty, sestavuje text podle pokynů
- rozumět frázím běžného života kolem nás
- získat určitou zásobu básniček, písní, přísloví, vtipu
- vyjádřit svůj názor, zážitky, přání, komunikovat v situacích vyplývajících ze života v rodině, škole a z každodenních situací
- sestavit sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy
- získávat poznatky o rusky mluvících zemích
- používat dvojjazyčný slovník

Kompetence k řešení problému
Žáky naučíme

- rozumět obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (poslech, časopisy)
- vyhledat informace ve slovníku, v literatuře, v jídelních lístcích, v jízdních řádech
- zachytit text na základě poslechu

- reprodukovat obsah přiměřeně obtížného textu a konverzace

Kompetence komunikativní
Žáky naučíme
- aktivně se zapojit do konverzace, vyžádat si i poskytnout informaci
- stručně reprodukovat obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace
- přiměřeně konverzovat v probíraných tématech
- domluvit se v běžných každodenních situacích
- pohotově využívat jazyk v komunikativních situacích

Kompetence sociální a personální
Žáky naučíme
- zapojit se do práce ve skupině i ve dvojicích
- požádat o pomoc nebo ji poskytnout
- chovat se ohleduplně ke svým spolužákům

Kompetence občanské
Žáky naučíme
- respektovat názor jiných lidí, odlišnost kultur, jazykového prostředí, etnik
- poznávat kulturu rusky mluvících zemí
- chápat význam znalosti cizího jazyka pro osobní život, vzájemné porozumění mezi zeměmi, respekt a toleranci k ostatním národům

Kompetence pracovní
Žáky naučíme
- aktivně vyhledat informace
- orientovat se v možnostech získávání informací z různých zdrojů
- aktivně používat znalosti ke komunikaci

Cílové zaměření vzdělávací oblasti ve 3. období a postupy práce učitele:
- aktivně využívat poznatků z výuky jazyka v povinném předmětu
- vydávat pokyny v němčině, rozumět frázím běžného života
- výběr vhodných učebnic, pracovních sešitů a dalších pomůcek a materiálů, tzn. orientovat se v přiměřených textech, pracovat s nimi, podle pokynů i vlastní invence
- vyhledávat informace ve slovníku, v literatuře
- využívat různé způsoby osobní komunikace a korespondence
- organizovat diskuse ve dvojici i skupině, vyjadřovat svůj názor, zážitky, přání
- zpracovávat základní témata formou projektu
- využívat mezipředmětových vazeb k ostatním předmětům daného ročníku

- odkazovat na možnosti prohlubování svých dovedností v cizím jazyce

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
Žák - komunikuje plynule a gramaticky správně na dané téma - plynule formuluje svůj názor - přednese souvislý projev na dané téma - dokáže formulovat otázky při představování a odpovídat na ně - je schopen představit svou rodinu a hovořit o ní - ovládá popis osob, je schopen na základě popisu identifikovat jiného člověka - je schopen komunikovat o svých zálibách, koníčcích a využití volného času - dokáže poznat a pojmenovat běžné rostliny a zvířata, diskutovat o chování v přírodě - dokáže hovořit o svých zvyklostech, denním programu - je schopen popsat svůj dům či byt a jeho vybavení - pojmenuje nejvýznamnější stavby a části města - je schopen popsat cestu městem a vyžádat si jednoduchou informaci - dokáže používat základní fráze při nakupování, vyžádá si informace v obchodě o ceně, množství apod. - v restauraci dokáže využít základních frází k objednání jídla a pití - zná nejdůležitější potraviny - zná nejdůležitější svátky rusky mluvících zemí, dokáže je porovnat s našimi svátky a tradicemi	Pozdravy, seznámení Osobní charakteristika Popis osoby Rodina, domov, bydlení Město, venkov Vzdělání, koníčky, volný čas Cestování Můj den. Zdravý životní styl Stravování Nakupování, služby, móda Roční období, počasí Příroda Reálie – charakteristika ruské federace, její kultura, život, tradice, lidé	**OSV:** - dialog, komunikace v různých situacích seberegulace, sebeorganizace (organizace volného času, učení, relaxace), psychohygiena, záliby, zdravý životní styl Přesahy do učiva VKZ **VEGS:** Objevujeme Evropu a svět, poznávání nových zemí Přesah do učiva zeměpisu **ENV:** Vztah člověka a prostředí, ochrana přírody Přesahy do učiva přírodopisu Přesah do učiva zeměpisu **MKV:** Kulturní diference-rozdílnost tradic a zvyků, odlišnost ruské kultury, ruský folklor, lidské vztahy, princip sociálního smíru a solidarity Přesah do učiva hudební výchovy

6. Matematika a její aplikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast se vyučuje v 1. – 9. ročníku ve třech obdobích základního vzdělávání v oboru **Matematika a její aplikace**. Ve všech obdobích je zřízen vyučovací předmět **Matematika,** ve 3. období na něj navazuje volitelný nebo nepovinný předmět **Seminář z matematiky** (9. ročník).

Týdenní dotace:

	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
Matematika	4	5	5	5	5	4	5	5	4

Vzdělávací oblast **Matematika a její aplikace** je založena na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro použití matematiky v reálných situacích. Poskytuje matematickou gramotnost, čímž prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady k dalšímu studiu. Důraz je kladen především na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Do obsahu výuky v oboru je začleněny čtyři tematické okruhy

- Číslo a početní operace na 1. stupni, Číslo a proměnná na 2. stupni
- Závislosti, vztahy a práce s daty
- Geometrie v rovině a v prostoru
- Nestandardní aplikační úlohy a problémy

V prvním tematickém okruhu si žáci osvojují aritmetické operace (dovednost provádět operace, její algoritmické a významové porozumění), učí se získávat informace a číselná data měřením, odhadováním, výpočtem, zaokrouhlením. Seznamují se s pojmem proměnná a jejím užitím při matematizaci reálných situací. Na druhém stupni jsou obsaženy v části Aritmetika a Algebra.

Ve druhém okruhu rozpoznávají žáci určité typy změn a závislostí z reálného světa. Poznávají smysl pojmů růst, pokles, nulová změna. Analyzují tabulky, diagramy, grafy, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým přepisem, případně je modelují pomocí vhodného počítačového software či grafického kalkulátoru. Zkoumání závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce. Na druhém stupni jsou obsaženy v části Algebra a Geometrie.

Ve třetím celku žáci poznávají a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, vzájemné polohy objektů v rovině i v prostoru. Učí se měřit, porovnávat, odhadovat velikost délky, úhlu, obvodu, objemu, povrchu. Zdokonaluje svůj grafický projev. Učí se řešit polohové a metrické úlohy a problémy, které vycházejí z reality.

Čtvrtý tematický celek prolíná všemi předchozími a po celou dobu základního vzdělávání. Žáci řeší problémové úlohy ze života, snaží se analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty a řešit úlohy na základě logického myšlení. Učí se využívat

prostředky výpočetní techniky (kalkulátory, počítače s vhodným software, výukové programy a další matematické pomůcky.

Všechny složky jsou vzájemně propojené a jsou doplněné o dílčí úkoly z obsahové náplně průřezových témat:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Environmentální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Mediální výchova

Na povinný předmět lze navázat v 9. ročníku volitelným nebo nepovinným předmětem **Seminář z matematiky** s časovou dotací 1 hodina týdně. Jeho zařazení je však závislé na přihlášení dostatečného počtu žáků.

Podle situace mohou být do výuky aktuálně zařazovány různé tematické projekty – např.: Geometrie součást života (středová a osová souměrnost – architektura v dějinách, vytváření vlastních návrhů), porovnávání vědomostí v nižších ročnících zábavnou formou apod.

Vzdělávání v oblasti směřuje k:

- využití matematických poznatků v praxi – odhady, porovnávání, orientace
- rozvoji jejich logického myšlení, pozornosti, soustředění, tvořivosti, sebekontroly, cvičí paměť
- kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci, stručnosti ve vyjadřování
- rozvoji abstraktního a exaktního myšlení
- vytváření zásoby matematických nástrojů a matematického modelování reálných situací – jejich možná a různá řešení
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků a volbě správného postupu při řešení problému i k vyhodnocování výsledku vzhledem k daným podmínkám
- zdokonalování grafického projevu
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti, k soustavné sebekontrole, systematičnosti, vytrvalosti, přesnosti
- připravuje pro práci v jiných předmětech – např.: zeměpis, fyzika, chemie, informatika.

Vhodným zařazením slovních úloh, vytvářením grafů či diagramů realizuje témata, která se zabývají energií, přírodními zdroji, dopravou a ochranou životního prostředí, a tak se snaží utvářet postoj žáků k němu.

Výchovné a vzdělávací strategie

1. **období (1. – 3. ročník)**

Učitel vede žáky k osvojení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení (na výstupu v 3. ročníku)

Žáky naučíme

- provádět pamětně a písemně početní výkony s přirozenými čísly do 1 000
- číst a užívat jednoduché tabulky a schémata
- řešit nerovnice v oboru přirozených čísel do 1 000 a používat je při řešení úloh
- orientovat se v rovině, poznat základní rovinné obrazce a určit jejich obvod
- dokazovat jednoduchá tvrzení a vyvozovat logické závěry z daných předpokladů

Kompetence k řešení problémů

Žáky naučíme

- řešit úkoly z praxe s využitím základních početních výkonů s přirozenými čísly do 1 000
- vytvářet slovní úlohy vedoucí k využití základních početních výkonů
- provádět odhady výsledků řešení a posuzovat jejich reálnost

Kompetence komunikativní

Žáky naučíme

- formulovat a slovně vyjadřovat postupy řešení matematických úloh
- naslouchat a vhodně reagovat na promluvy druhých lidí
- popisovat jednoduché matematické závislosti z praktického života
- poznávat a popisovat jednoduchá tělesa
- rozumět základním typům matematických zápisů

Kompetence sociální a personální

Žáky naučíme

- zapojovat se do práce ve skupině
- požádat o pomoc učitele při nepochopení úkolu
- chovat se ohleduplně ke svým spolužákům

Kompetence občanské

Žáky naučíme

- respektovat názor druhých lidí
- poskytnout podle svých možností pomoc při řešení úkolu
- získávat základní povědomí o svých právech a povinnostech ve škole

Kompetence pracovní

Žáky naučíme

- manipulaci s různými předměty v daném matematickém souboru

- vytvářet soubory s daným počtem prvků
- modelovat jednoduché geometrické útvary v rovině a jednoduchá tělesa
- bezpečně používat základní rýsovací potřeby

K tomu jsou využívány především následující postupy:

- vhodnou motivací získávat žáky k pozitivnímu vztahu k matematice
- využívání vhodných učebnic, pracovních listů, manipulačních pomůcek
- výběr přiměřených námětů úloh, úloh z praktického života
- vhodné organizace práce v hodině, vydávání přesných a srozumitelných pokynů, vyžadování přesnosti a úplnosti úkolů při zachování individuálního pracovního tempa
- využívat příkladů na srovnávání, třídění, vytváření jednoduchých závěrů,
- provádět odhady, kontroly a posuzování reálnosti výsledků vlastního uvažování
- využívat příklady k rozvoji logického myšlení
- zadávat příklady s využitím základních veličin a jednotek měření, vážení

Předmět: **Matematika**
Ročník: **1. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	Průřezová témata, přesahy (mezipředmětové vazby)
	Číslo a početní operace	
žák - počítá předměty v daném souboru 0 – 20 - vytváří soubory s daným počtem prvků - sestaví číselnou řadu, užívá lineární uspořádání - zná, čte a zapisuje číslice a čísla 0 – 20 - orientuje se na číselné ose, zobrazí zde číslo - zapisuje příklady pomocí znaků +, – , =	*Přirozená čísla 1-5* *Řešení slovních úloh na + a –* *Přirozená čísla 0-6* *Přirozená čísla do 10* Automatizace spojů sčítání a odčítání v oboru do 10.	OSV: Sociální rozvoj - dobré mezilidské vztahy Morální rozvoj - prosociální chování - rozhodovací schopnosti Osobnostní rozvoj - zákl. rysy kreativity, samostatnosti VDO: - smysl pro spravedlnost - rovnoprávnost lidí MKV: - tolerance k odlišnostem jiných národů OSV: - ohleduplnost, ochota pomáhat VDO: - spravedlivé dělení věcí
- provádí zpaměti jednoduché početní operace (sčítání a odčítání do 20 bez přechodu přes desítku) - řeší a tvoří jednoduché slovní úlohy na +,- do 20 (zadané obrázkem, textem)	*Přirozená čísla do 20* Numerace 20, číselná osa. Psaní čísel 11 – 20, rozklad čísla v desítkové soustavě. Sčítání a odčítání v oboru do 20 bez přechodu desítky Slovní úlohy. *Opakování získaných vědomostí*	OSV: - kreativita ve vztazích, obdarování druhých - rozvoj tvořivosti ENV: Vztah člověka k prostředí - základní návyky odpovědnosti k prostředí - lokální ekolog. problémy VEGS: Evropa a svět nás zajímá
žák - popisuje jednoduché závislosti praktického života - porovnává množství i velikost - porovnává čísla s použitím znamének	**Závislosti, vztahy a práce s daty** Porovnávání množství a velikosti. Znaménka: je menší, je větší, rovná se. Porovnávání čísel 0 – 10.	OSV: - právo na vlastní názor a hodnocení - sebekontrola - komunikace v různých situacích, role vítěze a poraženého ENV: Lidské aktivity a problémy ŽP - šetrný přístup k přírodě

nerovnosti: je menší, je větší - doplňuje posloupnosti čísel - řeší a tvoří slovní úlohy na porovnávání čísel - řeší slovní úlohy s využitím vztahů o n-více, o n-méně žák - se orientuje v prostoru - rozezná, pojmenuje, vymodeluje a nachází v realitě základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník) - orientačně se seznámí s tělesy (krychle, kvádr, válec, koule) - má představu o způsobu měření metrem	Posloupnost čísel 0 – 20, porovnávání. Vztahy o n- méně, o n- více, stejný počet, slovní úlohy. **Geometrie v rovině a prostoru** Číselná osa – orientace. Rovinné útvary. Tělesa kolem nás. Metr – jednotka délky, měření na metry, praktické využití. *Opakování geometrického učiva*	VDO: - spravedlnost, tolerance OSV: - zvládání situace v soutěži Sociální rozvoj - kooperace ve skupině - vzájemné chování, rovnoprávnost mužů a žen VEGS: Evropa a svět nás zajímá - peníze české, cizí měna ENV: Vztah člověka a prostředí MDV: Média jako zdroj informací a zábavy OSV:- pomoc osobám se znevýhodněním ENV: - likvidace odpadů - péče o ŽP a ohrožené druhy zvířat

Předmět: **Matematika**
Ročník: **2. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	Průřezová témata, přesahy (mezipředmětové vazby)
žák - provádí zpaměti početní operace - používá přirozená čísla k modelování reálných situací - počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků -čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti - užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose - řeší a tvoří slovní úlohy	**Číslo a početní operace** *Sčítání a odčítání v oboru do 20 s přechodem přes desítku* Řešení slovních úloh na sčítání a odčítání. Řešení slovních úloh s užitím vztahu o n-více, o n-méně. *Přirozená čísla v oboru 0 – 100* Sčítání a odčítání násobků 10, pojmy: součet – rozdíl. Vztah sčítání a odčítání. Záměna sčítanců. Řešení slovních úloh o n-desítek méně – více. Sčítání a odčítání bez přechodu přes desítku. Počítání se závorkami, pojmy: sčítanec, součet, menšenec, menšitel, rozdíl. Zaokrouhlování na desítky.	OSV: - cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění - sebeovládání - komunikace - kooperace a kompetice (dovednost odstoupit od vlastního nápadu, navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky) - pozitivní myšlení Morální rozvoj - zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu - hodnoty, postoje, praktická etika
- provádí zpaměti početní operace (násobení a dělení) - seznamuje se s významem nejjednodušších zlomků a jejich praktickým užitím - správně zapisuje pomocí závorek a řeší složené příklady	**Násobení a dělení v oboru násobilek do 100** Násobení jako opakované sčítání. Násobilka a dělení 2. Pojmy: činitel, součin. Záměna činitelů. Pojmy: dělenec, dělitel, podíl. Násobení a dělení 3 a 4. Polovina, třetina, čtvrtina. Násobení a dělení 0 a 5.	
žák - se orientuje v čase - popisuje jednoduché závislosti z praktického života - doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	**Závislosti, vztahy a práce s daty** Časové jednotky: Čtení časových údajů na jednotlivých typech hodin.	OSV: Osobnostní rozvoj - organizace vlastního času - plánování učení - stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení

žák - rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa - rýsuje nejjednodušší geometrické tvary podle pravítka - kreslí a rýsuje různé druhy čar - porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky - rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	**Geometrie v rovině a prostoru** Bod, spojování bodů, rýsování podle pravítka. Geometrické tvary, tělesa (rozšiřující učivo). Čára křivá, přímá, lomená.	

Předmět: **Matematika**
Ročník: **3. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	Průřezová témata, přesahy (mezipředmětové vazby)
žák - provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly - používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru - řeší a tvoří slovní úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	**Číslo a početní operace** *Početní operace v oboru do 100* Násobení a dělení v oboru násobilek do 100. Řešení a vytváření slovních úloh. Sčítání a odčítání dvojciferných čísel zpaměti. Vztahy mezi sčítáním a odčítáním, násobením a dělením, užívání závorek. Písemné sčítání a odčítání. Zaokrouhlování čísel na desítky. *Přirozená čísla v oboru do 1 000*	OSV: Osobnostní rozvoj - seberegulace a sebeorganizace
- čte zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000 - počítá předměty v daném souboru - vytváří soubory s daným počtem prvků - užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti - užívá lineární uspořádání - zobrazí číslo na číselné ose - provádí zpaměti i písemně početní operace - provádí kontroly a odhady výsledků - řeší a tvoří slovní úlohy	Čtení a zápis čísel, číselná řada, číselná osa. Porovnávání čísel do 1 000. Řešení slovních úloh na porovnávání. Pamětné sčítání a odčítání do 1 000. Zaokrouhlování čísel na 100. Písemné sčítání a odčítání do 1 000. Dělení se zbytkem. Násobení a dělení násobků 10 mimo obor násobilek. Násobení a dělení dvojciferných čísel jednociferným číslem.	
žák - doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel - provádí jednoduché převody	**Závislosti , vztahy a práce s daty** Čtení a sestavování tabulek	

jednotek času - popisuje jednoduché závislosti z praktického života - orientuje se v čase žák - měří a odhaduje délku úsečky - rýsuje podle pravítka a správným náčiním - popíše správně bod, přímku, polopřímku - převádí základní jednotky délky v oboru do 100 - rozezná a pojmenuje rovinné útvary - vymodeluje a popíše rovinné útvary - nachází v realitě reprezentaci rovinných útvarů - převádí základní jednotky délky v oboru do 1000 - rozezná a modeluje jednoduché útvary v rovině - učí se odhadovat krátké vzdálenosti - rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše jednoduchá tělesa	násobků. Měření (délka, hmotnost, objem, čas, teplota). Orientace v čase. **Geometrie v rovině a v prostoru** Bod, úsečka, přímka, polopřímka. Vzájemná poloha dvou přímek. Převody jednotek délky. Rovina, rovinné obrazce. Jednotky délky. Čtyřúhelníky (rozšiřující učivo).	

Výchovné a vzdělávací strategie

2. období (4. – 5. ročník)

Učitel vede žáky k osvojení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení (na výstupu v 5. ročníku)

Žáky naučíme:

- provádět pamětné i písemné početní výkony s přirozenými čísly do 1 000 000 a většími
- číst a sestavovat jednoduché tabulky a diagramy
- porovnávat čísla do 1 000 000 a větší, řešit příslušné nerovnice, poznávat postup řešení slovních úloh vedoucích k porovnávání čísel
- řešit slovní úlohy složené se 2 až 3 počet. výkony
- užívat zlomky se jmenovatelem 10, 100, zapisovat je desetinným číslem
- sčítat a odčítat desetinná čísla řádu desetin a setin, násobit a dělit desetinné číslo deseti
- rýsovat základní geometrické tvary v rovině (obdélník, čtverec, trojúhelník, sestrojuje kružnice s daným středem a poloměrem)
- vypočítávat obvod trojúhelníku, obdélníku, čtverce, obsah čtverce a obdélníku
- převádět jednotky délky, hmotnosti, času

Kompetence k řešení problémů

Žáky naučíme

- řešit úkoly z praxe s využitím základních početních výkonů s přirozenými čísly do 1 000 000 a většími
- tvořit slovní úlohy s několika poč. výkony
- provádět rozbor problému a plánu řešení, odhadovat výsledek, volit správný postup k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- rozvíjet spolupráci při řešení problémových úloh

Kompetence komunikativní

Žáky naučíme

- přesně a stručně se vyjadřovat při užívání matematického jazyka včetně symboliky
- zdůvodňovat matematické postupy vlastními slovy i odbornou terminologií
- ovládat matematický zápis a zdokonalovat se v jeho grafické úpravě

Kompetence sociální a personální

Žáky naučíme

- pracovat ve skupině, spolupracovat, ochotně pomáhat druhým, chovat se ohleduplně
- zdvořile oslovit učitele při nepochopení úkolu a požádat o pomoc

Kompetence občanské

Žáky naučíme

- vnímat složitost reálného světa, utvářet si kritéria k rozeznání dobrých a špatných názorů a k vlastnímu porozumění skutečnosti
- učit se odpovědně rozhodovat a jednat
- rozvíjet důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh
- rozvíjet zkušenosti s matematickým modelováním (matematizaci reálných situací)
- zamýšlet se nad obsahy sdělení, hodnotit svoji práci i práci ostatních, být ohleduplný a taktní

Kompetence pracovní

Žáky naučíme

- využívat v práci různé typy kalkulátorů a pomůcek
- manipulovat bezpečně s kružítkem a dalšími rýsovacími potřebami
- rýsovat přesně a pečlivě
- učit se využívat matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech, vytváří si zásobu matematických nástrojů pro řešení reálných situací

K tomu jsou využívány především následující postupy:

- vhodnou motivací získávat žáky k pozitivnímu vztahu k matematice a k řešení problémů
- využívání vhodných učebnic, pracovních listů, manipulačních pomůcek, modelů, rýsovacích potřeb
- výběr přiměřených námětů úloh, úloh z praktického života
- vhodná organizace práce v hodině, vydávání přesných a srozumitelných pokynů, vyžadování přesnosti a úplnosti úkolů při zachování individuálního pracovního tempa
- využívání příkladů na srovnávání, třídění, vytváření jednoduchých závěrů,
- provádění odhadů, kontrol a posuzování reálnosti výsledků vlastního uvažování
- využívat příklady k rozvoji logického myšlení
- zadávat příklady s využitím základních i odvozených veličin a jednotek měření, vážení, procvičovat orientaci v jejich převodech

Předmět: **Matematik**a
Ročník: **4. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	Průřezová témata, přesahy (mezipředmětové vazby)
žák - čte, zapisuje, porovnává přirozená čísla do 10 000 - má přehled o lineárním uspořádání čísel - zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel - využívá při pamětném i písemném počítání komunikativnost a asociativnost sčítání a násobení - čte, zapisuje, porovnává, zaokrouhluje čísla do 1 000 000 - provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel - umí sčítat, odčítat zpaměti i písemně do 1 000 000 - násobí a dělí zpaměti do 1 000 000 - zvládá násobení, dělení 10, 100, jednociferným číslem - násobí písemně dvojcif. činitelem - řeší a tvoří úlohy ,ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	**Číslo a početní operace** *Přirozená čísla do 10 000* Zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model). Porovnávání čísel. Zaokrouhlování čísel na 1000. Pamětné početní operace a jejich vlastnosti. Písemné algoritmy početních operací. *Přirozená čísla v oboru do 1 000 000* Porovnávání. Zaokrouhlování čísel na 10, 100, 1000, 10 000, 100 000. Pamětné početní operace a jejich vlastnosti. Písemné algoritmy početních operací. Slovní úlohy o n- více, o n- méně, n- krát více, n- krát méně.	OSV: Osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznání (cvičení pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů a dovednost pro učení) - seberegulace (cvičení sebekontroly) - psychohygiena (dobrý vztah k sobě samému) - kreativita (rozvoj kreativity, osobní nápady, realizace) OSV: Sociální rozvoj - vzájemné poznávání ve skupině - respektování, pomoc a podpora druhému - komunikace (naslouchání druhému, řešení konfliktu, vysvětlování) OSV a MDV: Rozvoj osobnosti -rozvíjení schopnosti analytického přístupu k mediálním obsahům

- modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku - používá zlomky při řešení slovních úloh	Zlomky.	OSV: Morální rozvoj - řešení problémů, - rozhodovací dovednosti
- uvědomuje si vztahy přímé úměrnosti	Přímá úměrnost.	OSV: Osobnostní rozvoj - sebeorganizace – organizace vlastního času
žák - provádí základní převody jednotek délky, času, hmotnosti, objemu, teploty - umí číst jednoduché tabulky a diagramy - orientuje se v jízdních řádech - popisuje závislosti z praktického života	**Závislosti, vztahy a práce s daty** Jednotky (délka, čas, hmotnost, objem, teplota). Tabulky a diagramy, jízdní řády.	
žák - sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran - provádí základní převody jednotek délky - narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce - sestrojí rovnoběžky a kolmice - určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	**Geometrie v rovině a prostoru** Vzájemná poloha dvou přímek. Útvary souměrné podle osy. Obvod obdélníku, čtverce, trojúhelníku. Rýsování obdélníku, čtverce, trojúhelníku, kružnice, kruhu. Obsah čtverce, obdélníku. Modelování těles – krychle, kvádr.	

Předmět: **Matematika**
Ročník: **5. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	Průřezová témata, přesahy (mezipředmětové vazby)
žák - čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000 000 - užívá lineární uspřádání - zapisuje vztahy rovnosti a nerovnosti - využívá zaokrouhlování - umí sčítat a odčítat, násobit, dělit písemně i pamětně - provádí odhad výsledku a kontrolu provádí kalkulátorem - zvládá písemné násobení až čtyřciferným činitelem - užívá písemné algoritmy - užívá vlastnosti početních výkonů (komunikativnost, asociativnost, distributivnost) - zvládá písemné dělení jednociferným, dvojciferným dělitelem - řeší jednoduché a složené sl. úlohy - čte, zapisuje, porovnává, zaokrouhluje čísla větší než 1 000 000 - sčítá, odčítá, násobí a dělí zpaměti i písemně - řeší slovní úlohy - modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku -porovnává, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	**Číslo a číselné operace** *Přirozená čísla v oboru do milionu* Porovnávání. Zaokrouhlování. Pamětné početní operace a jejich vlastnosti. Písemné algoritmy početních operací. *Přirozená čísla větší než milion* Přírozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky. Porovnávání. Zaokrouhlování na 100 000, miliony. Pamětné a písemné početní operace. *Zlomky*	OSV: Osobnostní rozvoj - rozvoj schopnosti poznání (cvičení pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů a dovednost pro učení) - seberegulace (cvičení sebekontroly) - psychohygiena (dobrý vztah k sobě samému) - kreativita (rozvoj kreativity, osobní nápady, realizace) OSV: Sociální rozvoj - vzájemné poznávání ve skupině - respektování, pomoc a podpora druhému - komunikace (naslouchání druhému, řešení konfliktu, vysvětlování)

- přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty - porozumí významu znaku“ – „ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí - přepíše číslo na desetinný zlomek a obráceně - používá zlomky při řešení slovních úloh - zaokrouhlí desetinné číslo řádu desetin na celky, desetinné číslo na desetiny - sčítá, odčítá desetinná čísla řádu desetin a setin - násobí, dělí, desetinné číslo 10 a 100 a <10 - kontroluje výpočty kalkulátorem žák - vyhledává, sbírá a třídí data - čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy - čte a zapisuje římské číslice I, V, X, L, C, D, M žák - zná jednotky obsahu - rýsuje čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnici, kruh - popisuje strany - vypočítá obvod a obsah čtverce a obdélníku	*Desetinná čísla* **Závislosti, vztahy a práce s daty** Čtení, sestavování tabulek. Tabulky, diagramy, grafy. Jednotky délky, hmotnosti a času ve zlomcích. **Geometrie v rovině a prostoru** Jednotky obsahu. Rýsování základních rovinných útvarů. Obvod a obsah obdélníku a čtverce.	OSV a MDV: Rozvoj osobnosti -rozvíjení schopnosti analytického přístupu k mediálním obsahům OSV: Morální a sociální rozvoj - řešení problému, - rozhodovací dovednosti Osobnostní rozvoj - sebeorganizace vlastního času

- určí střed a osu úsečky - používá jednoduchou osovou souměrnost pomocí čtvercové sítě	Shodnost úseček. Osově souměrné útvary.	

Výchovné a vzdělávací strategie

3. období (6. – 9. ročník)

Učitel vede žáky k osvojení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení (na výstupu v 9. ročníku)

Žáky naučíme

- osvojovat si matematické pojmy a vztahy postupnou abstrakcí a zobecňováním
- pracovat s obecně užívanými znaky a symbolikou, provádět rozbory a zápisy úloh
- rozvíjet paměť pomocí numerických výpočtů a matematických algoritmů, řešením konstrukčních a slovních úloh rozvíjet logické myšlení
- využívat vhodné metody, získané poznatky a dovednosti uplatňovat v praxi nebo v jiných předmětech (odhady, porovnávání, měření, převádění jednotek) a hledat vzájemné souvislosti
- vyhledávat dostupné informace a pracovat s nimi (matematické tabulky, diagramy, grafy, počítačové programy, ...), vyhodnocovat je, efektivně je užívat k učení
- kriticky hodnotit výsledky svého učení

Kompetence k řešení problémů

Žáky naučíme

- využívat potřebná data z matematických tabulek, grafů, apod. k řešení problémů
- rozpoznávat, chápat a samostatně řešit úkol, způsob řešení naplánovat dle vlastního úsudku a zkušeností
- volit vhodné způsoby řešení problémů, užívat při nich logické matematické postupy
- ověřovat správnost řešení a sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů
- rozvíjet své zkušenosti při řešení úkolů a používat různé způsoby řešení

Kompetence komunikativní

Žáky naučíme

- rozumět různým typům slovních úloh, formulovat výstižně jejich text a postup užívaný při řešení
- zdůvodňovat matematické postupy, vytvářet hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a obhajovat zvolené postupy a výsledky svých řešení
- naslouchat promluvám druhých
- zapojovat se do diskuse o aktuálních problémech, které se týkají řešení úloh a vhodně argumentovat
- využívat efektivně zásoby matematických pojmů, symbolů, vzorců a zpřesňovat své vyjadřování

Kompetence sociální a personální

Žáky naučíme

- spolupracovat ve skupině, spoluvytvářet a respektovat pravidla společné práce a uznávat autoritu vedoucího skupiny

- chápat potřebu aktivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, respektovat jejich názor, čerpat poučení ze znalostí druhých a získávat tak nové pozitivní poznatky
- poskytovat sám pomoc, radu a zároveň o ni umět slušně požádat
- posilovat důvěru ve vlastní schopnosti, rozvíjet systematičnost, vytrvalost, přesnost, tvořivost a představivost

Kompetence občanské
Žáky naučíme
- respektovat přesvědčení druhých
- nesnižovat schopnosti druhých, stavět se proti psychickému i fyzickému násilí
- poskytovat podle svých možností pomoc druhým

Kompetence pracovní
Žáky naučíme
- využívat matematiky k přípravě na další studium
- přistupovat k řešení úloh nejen z hlediska kvality, ale také funkčnosti a možnosti dalšího využití v praktickém životě
- využívat získaných znalostí v zájmu vlastního rozvoje, uplatňovat je v jiných předmětech nebo praxi
- používat matematických symbolů k usnadnění práce, zpřesňovat a zdokonalovat svůj grafický projev
- poznávat možnosti matematiky a uvědomovat si skutečnost, že k výsledku lze dospět různými způsoby řešení

K tomu jsou využívány především následující postupy:
- vhodnou motivací získávat žáky k pozitivnímu vztahu k matematice a k řešení problémů
- využívání vhodných učebnic, pracovních listů, pomůcek, modelů, rýsovacích potřeb, kalkulátorů, tabulek
- výběr přiměřených námětů úloh, úloh z praktického života
- vhodná organizace práce v hodině, vydávání přesných a srozumitelných pokynů, vyžadování přesnosti a úplnosti úkolů při zachování individuálního pracovního tempa
- využívání příkladů na srovnávání, třídění, vytváření jednoduchých závěrů, využívání statistických materiálů a informací
- provádět vlastní sběr dat a využít jej v řešení úloh
- provádění odhadů, kontrol a posuzování reálnosti výsledků vlastního uvažování
- využívat příklady k rozvoji logického myšlení
- využívat mezipředmětových vazeb a propojovat matematické úkoly se znalostmi z technické výchovy, fyziky, zeměpisu a dalších předmětů
- zadávat příklady s využitím základních i odvozených veličin a jednotek měření, vážení, procvičovat orientaci v jejich převodech

Předmět: **Matematika**
Ročník: **6. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
žák - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor - modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku - charakterizuje a třídí základní rovinné útvary - určuje velikost úhlu měřením a výpočtem - odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů - načrtne a sestrojí rovinné útvary - načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar - určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti - odhaduje a vypočítá objem a povrch těles - načrtne a sestrojí sítě základních těles - načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	**Aritmetika** - dělitelnost přirozených čísel- prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnosti - desetinná čísla, desetinné zlomky a početní operace s desetinnými čísly Celá čísla – čísla navzájem opačná, číselná osa **Geometrie** - rovinné útvary – přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, úhel, trojúhelník, pravidelné mnohoúhelníky, vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů) - metrické vlastnosti v rovině – druhy úhlů, vzdálenost bodu od přímky, trojúhelníková nerovnost - prostorové útvary – kvádr, krychle - konstrukční úlohy – osa úsečky a úhlu, osová souměrnost, středová souměrnost	Přesahy do učiva **dějepisu, zeměpisu, fyziky, pracovní výchovy** **OSV:** Sociální rozvoj - komunikace (matematické symboly a vyjadřování) - kooperace ve skupině Osobnostní rozvoj - cvičení v řešení problémů - cvičení dovedností zapamatování - dovednosti pro učení a studium seberegulace, sebeorganizace - kontrola vlastní práce, časové rozvržení - kreativita, představivost **ENV:** Vztah člověka k prostředí - příroda a kulturní památky obce - současný stav a péče o ně

- analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu *Nadstandartní aplikační úlohy a problémy* - řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	- logické a netradiční geometrické úlohy	

Předmět: **Matematika**
Ročník: **7. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
žák - provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel - užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) - řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů - řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých čísel a racionálních čísel	**Aritmetika** Celá čísla – čísla navzájem opačná, číselná osa Desetinná čísla, zlomky – rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě; převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek Poměr – měřítko, úměra, trojčlenka Procenta – procento, promile; základ, procentová část, počet procent	Přesahy do učiva ***fyziky, zeměpisu, přírodopisu, výtvarné výchovy, chemie*** (prvky shodných zobrazení) **OSV:** Morální rozvoj - řešení problémů, rozhodovací dovednosti Osobnostní rozvoj - seberegulace, sebeorganizace - rozvoj schopnosti poznání - dovednosti pro učení i praktický život - kreativita, představivost Sociální rozvoj - komunikace (matematické symboly a vyjadřování)
- vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data - porovnává soubory dat - určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti - vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	závislosti a data – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, diagramy, tabulky	
- zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku - odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných	**Geometrie** Rovinné útvary - čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), pravidelné mnohoúhelníky, metrické prostorové útvary – kolmý hranol	

útvarů - načrtne a sestrojí rovinné útvary - určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti - odhaduje a vypočítá objem a povrch těles - načrtne a sestrojí sítě základních těles - načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu		
Nadstandartní aplikační úlohy a problémy *žák* - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací - řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	- číselné a logické řady - číselné a obrázkové analogie - logické a netradiční geometrické úlohy	

Předmět: **Matematika**
Ročník: **8. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
žák - provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých čísel a racionálních čísel - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku - odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů - využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh - určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	**Aritmetika** mocniny a odmocniny – druhá mocnina a odmocnina **Algebra** výrazy – číselný výraz a jeho hodnota; proměnná, výrazy s proměnnými, mnohočleny rovnice – lineární rovnice, soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými **Geometrie** **rovinné útvary** – kružnice, kruh, vzájemná poloha přímek v rovině, shodnost (věty o shodnosti trojúhelníků) **metrické vlastnosti v rovině** –Pythagorova věta **prostorové útvary** – rotační válec **konstrukční úlohy** – množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu, Thaletova kružníce)	Přesahy do učiva ***fyziky, chemie, práce a společnost*** **OSV:** Osobnostní rozvoj - rozvoj schopnosti poznávání - cvičení dovedností zapamatování - řešení problémů - dovednosti pro učení a studium Kreativita - pružnost, optimální řešení Seberegulace, sebeorganizace - kontroly vlastní práce, časové rozvržení Morální rozvoj - řešení problémů, rozhodovací dovednosti Sociální rozvoj - komunikace (matematické vyjadřování ústní i písemné)

- odhaduje a vypočítá objem a povrch těles - načrtne a sestrojí sítě základních těles - načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu *Nadstandartní aplikační úlohy a problémy* - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací - řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	číselné a logické řady číselné a obrázkové analogie logické a netradiční geometrické úlohy	

Předmět: **Matematika**
Ročník: **9. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
žák - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých čísel a racionálních čísel - vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data - porovnává soubory dat - určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti - vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	**Algebra** výrazy – číselný výraz a jeho hodnota; proměnná, výrazy s proměnnými, mnohočleny **rovnice** – lineární rovnice, soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými procenta – jednoduché úrokován závislosti **a data** – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky; četnost znaku, aritmetický průměr **funkce** – pravoúhlá soustava souřadnic, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost, lineární funkce	Přesahy do učiva ***zeměpisu, výtvarné výchovy*** **OSV:** Osobnostní rozvoj - rozvoj schopnosti poznávání - cvičení dovedností zapamatování - řešení problémů - dovednosti pro učení a studium - rozhodovací dovednosti - řešení problémů, dovednosti pro praktický život Seberegulace, sebeorganizace - pracovní vytížení - sebekontrola Kreativita - pružnost, optimální řešení - vnímavost, realizace nápadů, paralelní řešení,… Sociální rozvoj - komunikace (matematické vyjadřování ústní i písemné)
- užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků - určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti - odhaduje a vypočítá objem a povrch těles - načrtne a sestrojí sítě základních těles - načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	**Geometrie** **rovinné útvary** –podobnost (věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků) **prostorové útvary** –jehlan, rotační kužel, koule	

- analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu *Nadstandartní aplikační úlohy a problémy* - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací - řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	číselné a logické řady číselné a obrázkové analogie logické a netradiční geometrické úlohy	

6.1 Seminář z matematiky

Charakteristika vyučovacího předmětu
Vyučovací předmět **Seminář z matematiky** vychází z obsahu vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace RVP ZV. Vyučuje se podle zájmu žáků v 9. ročníku (3. období základního vzdělávání).

Týdenní dotace
Jedna vyučovací hodiny týdně. Výuka může probíhat při hodinové dotaci ve dvouhodinových lekcích (jednou za dva týdny 2 vyučovací hodiny).

Organizace výuky
Do obsahu předmětu je začleněn předmět Matematika – aritmetika a algebra (zahrnují tematické části Číslo a proměnná, Závislosti, vztahy a práce s daty, Nestandardní aplikační úlohy a problémy), geometrie (zahrnuje tematické části Geometrie v rovině a v prostoru a Nestandardní aplikační úlohy a problémy). Všechny složky jsou vzájemně propojené.
Výuka probíhá ve škole ve skupině s počtem žáků, který umožní individuální přístup a další rozvoj nadaných žáků nebo žáků s orientací na další studia.

Výchovné a vzdělávací strategie
3.období (výstup pro 9. ročník)
Učitel vede žáky k osvojení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení
Žáky naučíme
- osvojení matematických pojmů postupnou abstrakcí, pracovat s obecně užívanými znaky a symbolikou
- rozvíjet paměť a logické myšlení řešením různých typů úloh

Kompetence k řešení problémů
Žáky naučíme
- samostatně řešit úkoly, volit vhodné způsoby řešení
- ověřovat si správnost svého řešení

Kompetence komunikativní
Žáky naučíme
- výstižně formulovat text slovních úloh
- zdůvodňovat své matematické postupy

Kompetence sociální a personální
Žáky naučíme
- aktivně spolupracovat s ostatními při řešení problému, respektovat jejich názor

Kompetence občanské
Žáky naučíme

- mít úctu k práci druhých, neničit jimi vytvořené hodnoty (např. Geometrie v praxi)

Kompetence pracovní
Žáky naučíme

- využívat získané znalosti k přípravě na další studia
- uvědomovat si, že k řešení úloh lze dospět různými způsoby

K tomu jsou využívány především následující postupy:

- vhodnou motivací získávat žáky k pozitivnímu vztahu k matematice a k řešení problémů
- využití poznatků ze základní výuky a jejich aplikace do problémových a zajímavých úloh z praktického života
- využívání vhodných učebnic, pracovních listů, pomůcek, modelů, rýsovacích potřeb, kalkulátorů, tabulek
- využívání příkladů na srovnávání, třídění, vytváření jednoduchých závěrů, využívání statistických materiálů a informací
- provádět vlastní sběr dat a využít jej v řešení úloh ze statistiky a finanční matematiky
- provádění odhadů, kontrol a posuzování reálnosti výsledků vlastního uvažování

Očekávané výstupy	**Učivo**
žák - provádí početní výkony v oboru celých a racionálních čísel - užívá při výpočtech 2. mocninu a odmocninu - řeší úkoly s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel - užívá různé způsoby vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, zlomkem, desetinným číslem, poměrem a procentem) - pracuje s měřítky map a plánů, řeší úlohy vyjádřené poměrem a úlohy na procenta - využívá trojčlenky k řešení různých typů úloh (praxe, procenta, změna v daném poměru,..) - matematizuje situace s využitím proměnných, určuje hodnotu výrazu - provádí početní výkony s výrazy, jejich rozklady na součin pomocí vytýkání a vzorců - seznámí se a pracuje s lomenými výrazy - analyzuje, formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	**Číslo a proměnná** Racionální čísla, celá čísla – početní výkony. Mocniny, odmocniny – úprava výrazů s odmocninami. Dělitelnost přirozených čísel – složitější slovní úlohy na společný násobek a dělitel. Procenta – užití v praxi, slovní úlohy. Poměr – praktické užití (plán, mapa), změny v daném poměru. Výrazy s absolutní hodnotou. Algebraické výrazy – početní výkony a úpravy, jejich hodnota. Rovnice, soustavy rovnic – slovní úlohy (zejména úlohy o směsích, společné práci, o pohybu). Nerovnice, soustava nerovnic s jednou

- seznámí se a pracuje s nerovnicemi a jejich soustavami s jednou neznámou žák - využívá vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh z praxe, odhaduje a vypočítává jejich obvod a obsah - provádí rozbor konstrukčních úloh, zapisuje pomocí matematické symboliky postup konstrukce a využívá vlastností rovinných útvarů k řešení konstrukčních úloh - sestrojí obraz rovinných útvarů v osové, středové souměrnosti a posunutí, určí osově a středově souměrné útvary - seznámí se s novým zobrazením – stejnolehlost - užívá při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků - určuje základní prostorové útvary, analyzuje jejich vlastnosti, počítá objem a povrch těles, sestrojí obraz tělesa ve volném rovnoběžném promítání a jeho síť - řeší úlohy na prostorovou představivost žák - vyhodnocuje a zpracovává data - rozlišuje vztah přímé nebo nepřímé úměrnosti - vyjadřuje funkční vztah tabulkou, rovnicí nebo grafem - matematizuje reálné situace s využitím funkčních vztahů	neznámou – práce s intervaly, grafické vyjádření. **Geometrie v rovině a prostoru** Geometrické úlohy řešené výpočtem. Geometrická zobrazení – shodná i podobná Konstrukční úlohy. **Funkce** Definiční obor, obor hodnot. Práce s grafy a tabulkami, průsečíky grafu s osami **x, y**. Kvadratická funkce, goniometrické funkce. Poznámka: Průběžné zadávání testů, podle potřeby rozšíření některých tematických celků – jednotlivá témata se vzájemně prolínají, není tedy určeno časové plnění.

7. Informační a komunikační technologie

Charakteristika vzdělávacího oblasti

Vzdělávací oblast v 1. období (1. – 3. ročník) se nevyučuje v samostatném předmětu, žáci potřebné kompetence získávají v rámci ostatních vyučovacích předmětů a to zejména při seznamování se s ovládáním a používáním jednoduchých výukových programů pro ostatní předměty. Ve 2. období (4. - 5. ročník) je ve 4. ročníku situace stejná. V 5. ročníku je vzdělávací oblast realizována samostatným oborem, pro který je zřízen předmět **Informatika**. Ve 3. období (6. – 9. ročník) je realizace celé oblasti zajištěna předmětem vzdělávacího oboru **Informatika** v 6. ročníku a využitím získaných dovedností v ostatních předmětech při vyhledávání informací, jejich zpracování v elektronické podobě i při práci s výukovými programy. Na ně navazuje výuka ve volitelném předmětu nebo nepovinném předmětu **Volitelná informatika,** který se zařazuje v 7. – 9. ročníku.

Očekávané výstupy jsou stanoveny pro konec 2. období, ve 3. období diferencovaně pro 6. ročník (konec výuky povinného samostatného předmětu) a po jednotlivých ročnících volitelného a nepovinného předmětu.

Týdenní dotace

- období: Informatika (5. ročník) – 1 hodina týdně
- období: Informatika (6. ročník) – 1 hodina týdně
- Volitelný nebo nepovinný předmět (7 – 9. ročník) - 1 hodina týdně.

Vzdělávací oblast **Informační a komunikační technologie** umožňuje všem žákům získat základní dovednosti v ovládání výpočetní techniky, orientovat se ve světě informací, zpracovat získané informace a využít je v dalším vzdělávání i v praktickém životě. Získané dovednosti jsou nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce, podmínkou k profesnímu růstu a rozvíjení všestranné zájmové činnosti. Zvládnutí výpočetní techniky, vyhledávání informací na internetu a jejich zpracování umožňuje realizovat metodu „učení kdekoliv a kdykoliv“, umožňuje využití mnohonásobně většího počtu dat a informací bez zatížení paměti a vhodně doplňuje běžné učební texty a pomůcky. Dovednosti získané v tomto vzdělávacím oboru umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku ve všech oblastech celého základního vzdělávání a stávají se jejich součástí.

Organizace výuky

V prvním období zasahuje obor do dalších předmětů 1. stupně: Český jazyk a literární výchova, Matematika, Prvouka, a do Pracovní výchovy, případně i do dalších výchov ve formě výukových programů pro podporu vzdělávacího procesu.

Ve druhém období je výuka samostatného předmětu Informatika zajišťována v menších skupinách v odborných učebnách informatiky buď v jedno nebo dvouhodinových lekcích.

Ve třetím období probíhá povinná i volitelná výuka zpravidla v dvouhodinových lekcích v odborných učebnách informatiky.

Vzdělávání v oblasti směřuje k

- poznání úlohy informací
- porozumění práci s informací – vznik, uložení, přenos, zpracování, vyhledávání, praktické využití
- využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- schopnost ověřit věrohodnost získané informace využitím více zdrojů
- schopnost formulovat svůj požadavek
- výpočetní techniku a výukový software využívat ke zvýšení efektivnosti učení
- dokázat prezentovat výsledky své práce s využitím vhodného softwaru
- respektování práv duševního vlastnictví zaujetí odpovědného přístupu k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu nebo jiných mediích
- šetrná práce s výpočetní technikou
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka

Charakteristika předmětu Informatika

V samostatném předmětu, který se vyučuje až ve 2. období v 5. ročníku, jsou zařazena témata

- Základy práce s počítačem
- Vyhledávání informací a komunikace
- Zpracování a využití informací

a jsou plněny dílčí úkoly z průřezových témat

- Osobnostní a sociální výchova
- Mediální výchova

Bude využíváno přesahů do dalších předmětů 1. stupně: Český jazyk, Matematika, Přírodověda, Vlastivěda a výchovné předměty (k obsluze výukových programů i vyhledávání a zpracování informací).

Ve 3. období se předmětu vyučuje v samostatném předmětu jen v 6. ročníku, zařazena jsou témata

- Vyhledávání informací a komunikace
- Zpracování a využití informací

a jsou plněny některé náměty z průřezových témat

- Osobnostní a sociální výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
-

a přesahy do předmětů: Český jazyk a společenská výchova, Dějepis, Zeměpis, Přírodopis, Fyzika a další podle tématiky jednotlivých úkolů.

V 7. – 9. ročníku – viz osnovy volitelného nebo nepovinného předmětu.

Organizace výuky
Výuka na 5. ročníku probíhá zpravidla v jednohodinových lekcích, v 6. ročníku i ve volitelném nebo nepovinném předmětu zpravidla ve dvouhodinových lekcích.
Diferenciace a výběr učiva bude závislý na složení učební skupiny. Konkrétní úkoly a činnosti budou voleny učitelem podle možností a potřeb žáků, s ohledem na možnosti přispět k výuce ostatních předmětů nebo k realizaci projektů, časopisů, příspěvků na webové stránky a podobně.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení
Žáky naučíme získávat informace o využití VT, nástrojích a lidských činnostech, přiměřeně věku je analyzovat a snažit se je prakticky využívat

Kompetence k řešení problémů
Žáky naučíme

- pracovat samostatně na realizaci zadaného úkolu
- ověřovat si prakticky správnost postupu
- obhájit i kriticky zhodnotit své výsledky

Kompetence komunikativní
Žáky naučíme

- vyslechnout praktické rady, návody
- zeptat se a požádat o pomoc
- popsat svůj pracovní postup a výsledek své práce

Kompetence sociální a personální
Žáky naučíme

- spolupracovat na společném úkolu
- přijímat zodpovědnost za svůj podíl na skupinové práci
- přispívat svým jednáním a přístupem k práci k dobré pracovní atmosféře, pomoci i přijmout radu

Kompetence občanské
Žáky naučíme

- respektovat názory, rady a výsledky práce druhých
- brát ohled na ochranu svého zdraví i zdraví ostatních při pracovních i jiných činnostech, chovat se hospodárně a šetrně ke svému okolí

Kompetence pracovní
Žáky naučíme

- používat bezpečně a účinně všechna zařízení v oboru výpočetní techniky

Předmět: **Informatika**
Ročník: **5. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM -využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie -respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady -chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím ***VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE*** - při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty -vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích -komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení	-základní pojmy informační činnosti – informace, informační zdroje, informační instituce -struktura, funkce a popis počítače a přídavných zařízení -operační systémy a jejich základní funkce -seznámení s formáty souborů (doc, gif) -multimediální využití počítače -jednoduchá údržba počítače, postupy při běžných problémech s hardware a software -zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky -společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací) -základní způsoby komunikace (e-mail, chat, telefonování) -metody a nástroje vyhledávání informací -formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy	**MDV:** Fungování a vliv médií ve společnosti - osobní počítače jako zdroje poučení i zábavy, využitelnost ve vyučování i v domácí přípravě Přesahy do učiva Českého jazyka a Pracovní výchovy Kritické vnímání mediálního sdělení - schopnost analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr Fungování a vliv médií ve společnosti - schopnost volby odpovídajícího média jako **OSV:** Osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání - seberegulace, sebeorganizace - psychohygiena Morální rozvoj - řešení problémů a rozhodovací dovednosti Přesahy do učiva Českého jazyka, Matematiky a dalších předmětů, pro něž jsou k dispozici výukové programy. - kreativita Sociální rozvoj - komunikace pomocí běžných komunikačních

ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ -pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru	-základní funkce textového a grafického editoru	zařízení - orientace v nabídce vzdělávacích, pracovních, kulturních příležitostí, navazování kontaktů

Předmět: **Informatika**
Ročník: **6. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE • ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost ***ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ*** • ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací • uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem • pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví • používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji - zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	vývojové trendy informačních technologií hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování internet počítačová grafika, rastrové a vektorové programy tabulkový editor, vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce prezentace informací (webové stránky, prezentační programy, multimédia) ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika	Dovednost ovládat široké možnosti výpočetní techniky žáci využijí při zpracování samostatných prací, referátů, projektů zaměřených na průřezová témata zadaná v ostatních vyučovacích předmětech. **OSV:** Osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání -seberegulace sebeorganizace ,psychohygiena , kreativita Sociální rozvoj - kooperace a kompetice - orientace v nabídce vzdělávacích, pracovních, kulturních příležitostí, Morální rozvoj - řešení problémů a rozhod. dovednosti **VEGS:** - získávání informací o zemích Evropy a světa, o jejich životě a událostech **MKV:** Etnický původ, lidské vztahy - vzájemné vztahy mezi příslušníky různých národů a etnických skupin **ENV:** Vztah člověka k prostředí - zjišťování aktuálních informací o stavu životního prostředí a hledání způsobů řešení ekologických problémů **MDV:** vybavení žáka základní úrovní mediální gramotnosti: Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality a

		schopnost analyzovat a vyhodnotit jejich komunikační záměr - schopnost volby odpovídajícího média jako prostředku pro naplnění nejrůznějších potřeb Tvorba mediálního sdělení - vlastní tvorba textů a jejich prezentace

7.1 Volitelná informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu
Volitelný nebo nepovinný předmět **Volitelná informatika** se vyučuje podle zájmu žáků v 7. – 9. ročníku (3. období). Žák může absolvovat výuku jako cyklus ve všech třech ročnících nebo si vybrat výuku jen v některém ročníku.

Týdenní dotace
Jedna hodina týdně. Výuka může probíhat při hodinové dotaci ve dvouhodinových lekcích (jednou za dva týdny 2 vyučovací hodiny).

Organizace výuky
Výuka bude nabízena především jako volitelný předmět, pro některé žáky, kteří si chtějí z nabídky volitelných předmětů vybrat více možností, může být nepovinným předmětem. Do skupiny mohou být zařazeni žáci různých ročníků. Výuka může probíhat ve dvouhodinových lekcích v učebně výpočetní techniky.

Předmět: **Volitelná informatika**
Ročník: **Zpravidla 7. ročník**

Vyhledávání informací a komunikace
Žáky naučíme:
získané dovednosti využívat v hodinách informatiky i v běžných vyučovacích předmětech při zpracování domácích úkolů, referátů, projektů

Učivo:
Sítě Internet – systémové principy.
Vyhledávače a třídicí programy pro práci s internetem.
Princip přenosu informace, princip práce v síti, hardware.
Důvěryhodnost, ochrana osobních dat.
Získání informace, zpracování, uložení.
Elektronická pošta: adresa, registrace, vytvoření schránky, nová zpráva, odpověď odesílateli, adresář.

Zpracování a využití informací:
Žáky naučíme:
- ovládat práci s textovým, grafickým i tabulkovým editorem
- uplatňovat základní typografická a estetická pravidla při práci s textem a obrázkem
- zpracovat a prezentovat informace v textové, grafické a multimediální formě
- pracovat s informacemi v souladu se zákony o duševním dědictví

Učivo:
Vektorový grafický editor:
Popis prostředí, kreslící nástroje.
Psaní textu.
Výběr a editace objektu, přesné kreslení, ukládání a tisk.
Textový editor Word:
Funkce programu, popis prostředí, formát písma, formát odstavce (tabulátory, odsazení, ohraničení, stínování, odrážky, sloupce).
Formátování textů
Práce se schránkou, vložení obrázku do textu, formát obrázku.
Automatické číslování a tvorba odrážek, vložení symbolu do textu, tabulka.
Ukládání a tisk.
Tabulkový procesor Excel:
Základní pojmy, editace dat v buňce, formát buňky, oblast.
Přesun, kopie, řádek, sloupec – vložit, odstranit, formát.
Graf.
Ukládání a tisk.
Vytváření webových stránek.
Popis vytváření, ladění a přesun na web.

Předmět: **Volitelná informatika**
Ročník: **Zpravidla 8. ročník**

Vyhledávání informací a komunikace
Žáky naučíme:

- získané dovednosti využívat v hodinách informatiky i v běžných vyučovacích předmětech při zpracování domácích úkolů, referátů, projektů

Učivo:
Sítě Internet – systémové principy a zásady – pokračování.
Vyhledávače a třídicí programy pro práci s internetem.
Princip přenosu informace, princip práce v síti, hardware.
Důvěryhodnost, ochrana osobních dat.
Popis prostředí, portály, adresy, vyhledávání – fulltextové, katalogy.
Získání informace, zpracování, uložení.
Elektronická pošta: adresa, registrace, vytvoření schránky, nová zpráva, odpověď odesílateli, adresář.

Zpracování a využití informací:
Žáky naučíme:

- práci s textovým, grafickým i tabulkovým editorem - pokračování
- uplatňovat základní typografická a estetická pravidla při práci s textem a obrázkem
- zpracovat a prezentovat informace v textové, grafické a multimediální formě
- pracovat s informacemi v souladu se zákony o duševním dědictví

Učivo:
Photo- grafický editor:
Popis prostředí, nástroje, výběr a editace objektu.
Úpravy fotografií. Ukládání a tisk.
Textový editor Word:
Čáry a ohraničení.
Formátování textů.
Makra, obrázky.
Tabulkový procesor Excel:
Vzorce, vkládání obrázků.
Filtry.
Formuláře a makra.
Graf.
Ukládání a tisk.
Vytváření webových stránek.
Popis vytváření, ladění a přesun na web.

Předmět: **Volitelná informatika**
Ročník: **Zpravidla 9. ročník**

Vyhledávání informací a komunikace
Žáky naučíme:

- získané dovednosti využívá v hodinách informatiky i v běžných vyučovacích předmětech při zpracování domácích úkolů, referátů, projektů

Učivo:
Sítě Internet – práce se stránkou, stahování z internetu.
Počítačové sítě – hlubší znalosti, topologie a architektura sítí.
Elektronická pošta - MS Outlook.

Zpracování a využití informací
Žáky naučíme:

- kompletní práci s textovým, grafickým, tabulkovým editorem a prezentačním programem
- zachytávat a upravovat videa
- třídit data
- uplatňovat typografická a estetická pravidla při práci
- zpracovat a prezentovat informace v textové, grafické a multimediální formě
- pracovat s informacemi v souladu se zákony o duševním dědictví
- základy programování
- prezentovat vlastní samostatné práce při výuce a na internetu

Učivo:
Textový editor Word:
Vkládání různých atributů textů.
Využití znalostí pro tvorbu DTP, šablony a formuláře, styly.
Záhlaví, pata a číslování stránek.
Vytváření obsahu a rejstříku z dokumentu.
Záložky a hypertextové odkazy.
Internet ve WORDu.
Tabulkový procesor Excel:
Formuláře, dotazníky.
Uspořádání dat a zpracování ve vzorcích.
Propojení listů, makra.
Filtry, řazení a souhrny.
Internet v Excelu, grafická úprava.
PowerPoint:
Šablona, grafika, video a zvuk, externí obrázky, tabulka, spec. objekty, efekty
přechod mezi snímky – pokračování.
Systém Access

Základní práce s tříděním a tiskem dat

Programování:

Ovládání jednoduchého programovacího nástroje.

Algoritmizace, vytváření programů a jejich ladění

Práce s videem:

Zachytávání videa.

Nahrávání videa do PC.

Úpravy, ukládání a prezentace videí.

8. Člověk a jeho svět

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast se vyučuje v 1. – 5. ročníku. V 1. období (1. – 3. ročník) se vyučuje v samostatném vyučovacím předmětu **Prvouka**. Ve 2. období (4. – 5. ročník) je jeho výuka rozdělena do dvou vyučovacích předmětů: **Vlastivěda** a **Přírodověda**.

Týdenní dotace:

	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
Prvouka	2	2	2						
Vlastivěda				2	2				
Přírodověda				2	2				

Vzdělávací obsah oblasti se týká člověka, společnosti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších aktuálních témat praktického života. Navazuje na dosavadní zkušenosti, poznatky a dovednosti z rodiny, z předškolního vzdělávání a dále na učivo předcházejících ročníků.

Žák se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti (včetně situací ohrožení) a utváří si prvotní ucelený obraz světa. Poznává sebe i své nejbližší okolí, postupně se seznamuje s místně i časově vzdálenějšími osobami, jevy a ději. Učí se vnímat vztahy mezi lidmi, mezi lidmi a přírodou, mezi organismy a jevy v přírodě, přemýšlet o nich, hodnotit a chránit je. Své myšlenky se učí srozumitelně formulovat.

Vzdělávání v oblasti vytváří základ pro další specializovanější výuku ve 3. období ve vzdělávacích oblastech Člověk a společnost, Člověk a příroda a Člověk a zdraví.

Vzdělávací obsah je členěn do pěti tematických okruhů:

- **Místo kde žijeme** – zahrnuje organizaci života rodiny, třídy, školy, obce a nejbližšího okolí. Má výrazný výchovný charakter pro utváření svého vztahu k nejbližším, k domovu, rodnému kraji, rozvíjí národní cítění a vlastenectví. Zahrnuje mravní, estetickou, environmentální i dopravní výchovu.
- **Lidé kolem nás** – základem je poznávání a upevňování základů správného chování a jednání mezi lidmi, poznávání základních práv a povinností, seznámení se se světem financí. Žáci si všímají problémů, které provázejí soužití lidí ve společnosti a v současném světě. Jsou kladeny základy pro utváření dovedností budoucího demokratického občana státu.
- **Lidé a čas** – orientace v dějích a v čase, poznávání vývoje a základních historických souvislostí v životě člověka, společnosti, přírody. Zahrnuje poznatky z naší historie, poznávání kulturních i přírodních památek, významných osobností naší historie se zvýrazněním regionálního hlediska.
- **Rozmanitost přírody** – proměnlivost živé i neživé přírody nejbližšího okolí, vlasti, Země i vesmíru. Žáci poznávají život v přírodě, narušování rovnováhy v přírodě lidskou činností. Důraz je kladen zejména na environmentální výchovu, trvale udržitelný rozvoj.

- **Člověk a jeho zdraví** – žáci se seznamují s vlastním tělem, biologickými a fyziologickými funkcemi a potřebami. Poznávají zdraví jako stav bio- psycho- sociální rovnováhy života. Důraz je kladen na zdravý životní styl, životosprávu, hygienu, osvojují si bezpečné chování, vzájemnou pomoc a zodpovědnost každého za své zdraví, důležitou hodnotu v životě člověka. Nedílnou součástí je získání základních dovedností při poskytování první pomoci, chování v krizových situacích a prevence protispolečenských jevů.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určité role, řeší modelové situace atd.

Ve výchovně vzdělávacím procesu je ve všech obdobích prováděna výuka v samostatných hodinách nebo v blocích s jinými vyučovacími předměty, kromě výuky v kmenových třídách je možné využít odborné učebny. Nezbytné pro spojení učiva s praxí je přímé pozorování v přírodě, na vycházkách v místě školy, výletech, exkurzích, návštěvách památek, muzeí, knihovny a vhodných kulturních i jiných představení.
Vzdělávání v oblasti směřuje k:

- orientaci ve světě poznatků, informací a k chápání časových, místních, kulturních i historických a zeměpisných souvislostí
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování na základě respektu pravidel společenského soužití
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, sebepoznání
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možnosti aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému utváření a vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co žáka zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.

8.1 Prvouka

Charakteristika vyučovacího předmětu
Prvouka se vyučuje v 1. - 3. ročníku (1. období).

Týdenní dotace
2 hodiny týdně v každém ročníku.

Výuka zahrnuje pět základních tematických okruhů (viz charakteristika vzdělávací oblasti) a zároveň jsou plněny dílčí úkoly z průřezových témat

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Ve všech ročnících 1. obdobích bude využíváno přesahů do dalších předmětů: Český jazyk, Matematika, Hudební výchova, Výtvarná výchova, Pracovní výchova.
Žák se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jednoduché vztahy a souvislosti mezi nimi. Poznává nové prostředí a nový kolektiv, získává a rozvíjí jednoduché pracovní a společenské návyky nezbytné pro práci ve školním kolektivu i v rodině a společnosti. Poznává přírodu v jejích časových proměnách během roku. Učí se poznávat sám sebe, vnímat vztahy mezi lidmi, mezi lidmi a přírodou, mezi organismy a jevy v přírodě, přemýšlet o nich a hodnotit je. Seznamuje se s regionálními tradicemi. Své myšlenky se učí srozumitelně formulovat. Učí se bezpečně pohybovat v dopravním provozu, chránit své zdraví i zdraví ostatních, šetrně se chovat k přírodě.
Vzdělávání v oblasti vytváří základ pro výuku Vlastivědy a Přírodovědy ve 2. období a pro další rozvoj poznatků v různých vzdělávacích oblastech 3. období.

Organizace výuky
Výuka probíhá zpravidla v jednohodinových lekcích, může být součástí blokové výuky v kombinaci s jinými předměty nebo součástí výuky v rámci realizace některého projektu. K doplnění výuky patří i návštěvy kulturních pořadů, výstav, vycházky do okolí školy, výlety do přírody, návštěvy kulturních památek, muzea, knihovny a další podle aktuálních nabídek různých institucí i vlastní aktivní činnosti žáků užitečné pro vlastní kolektiv třídy, školy, pro rodiče i veřejnost.

Výchovné a vzdělávací strategie
Učitel vede žáky k osvojení klíčových kompetencí

Kompetence k učení (na výstupu v 3. ročníku)
Žáky naučíme

- vyhledávat a třídit informace, operovat s obecně užívanými termíny, znaky a symboly
- poznávat smysl a cíl učení, mít pozitivní vztah k učení, umět posoudit vlastní pokrok

Kompetence k řešení problémů
Žáky naučíme
- samostatně pozorovat a experimentovat, získané výsledky porovnávat, vyvozovat z nich závěry
- poznávat smysl a cíl učení, mít pozitivní vztah k učení, posoudit vlastní pokrok

Kompetence komunikativní
Žáky naučíme
- naslouchat promluvám druhých lidí, porozumět jim, vhodně na ně reagovat
- rozumět různým typům textů a záznamů, obsahu obrazových materiálů
- rozšiřovat si slovní zásobu v osvojovaných tématech, pojmenovávat pozorované skutečnosti, zachycovat je ve vlastních projevech, názorech a výtvorech

Kompetence sociální a personální
Žáky naučíme
- podílet se na utváření příjemné atmosféry ve třídě i ve skupině, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívat k upevňování dobrých mezilidských vztahů
- v případě potřeby poskytnout pomoc spolužákům nebo o ni požádat
- chápat potřebu a význam spolupráce s druhými při řešení daného úkolu
- přispívat k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy

Kompetence občanské
Žáky naučíme
- uvědomovat si svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu, rozhodovat se zodpovědně podle dané situace, poskytnout dle svých možností účinnou pomoc
- oceňovat naše tradice, pěstovat si zdravé vlastenecké cítění příslušnosti k rodině, kraji, národu….

Kompetence pracovní
Žáky naučíme
- používat bezpečně, hospodárně a účinně různé materiály
- dodržovat vymezená pravidla při všech činnostech

K tomu jsou využívány především následující postupy:
- učitel svým chováním rozvíjí pozitivní vztah k přírodě, společnosti, vlasti
- učitel vhodným výběrem učebnic, pracovních sešitů, ukázek z dětských knih a dalších pomůcek, vede k získávání pozitivního vztahu k úctě k našim tradicím a kulturnímu

dědictví k přírodě i k výsledkům lidské práce, pokládá základy pro další celoživotní učení v různých oborech

- učitel vede žáky k pozorování okolí, vnímání změn a motivuje je k diskusi, výměně názorů, sdělování zkušeností, tím je vede k výstižnému a kultivovanému vyjadřování
- učitel využívá vycházek, exkurzí i jednoduchých naučných textů, které vedou žáky k touze získávat nové informace z různých zdrojů
- učitel výběrem přiměřených textů vede žáka k tomu, aby začal vnímat historický a kulturní vývoj národa, vážil si ho a zároveň respektoval práva ostatních národů a etnik
- učitel vhodným výběrem témat diskusí a vedením diskusí vede žáka ke zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace, k vhodnému vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k přiměřenému obhajování svých práv; žák se učí naslouchat promluvám druhých, zachovávat společenská pravidla
- učitel vybírá pro výuku takové odborné termíny, které odpovídají schopnostem žáků
- učitel vytváří situace, které motivují žáka ke správnému využívání informačních a komunikačních prostředků, učitel vede žáka ke
- spolupráci ve skupině, k uvědomování si zodpovědnosti, k dodržování vymezených pravidel
- využívá námětů učiva i samotné formy práce k soustavnému výchovnému působení na žáky

Předmět: **Prvouka**
Ročník: **1. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
žák - si uvědomuje roli školáka, vztahy ke spolužákům -vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí - seznamuje se se základními pravidly silničního provozu, správným přecházením vozovky, chůzí po chodníku, funkcí semaforu - rozlišuje roční období, sleduje změny v přírodě -rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům - uvědomuje si správné a nesprávné chování - využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě orientuje se v čase	**Místo kde žijeme:** -jsem školák, chování ve škole domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště -škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace **Dopravní výchova**: Silniční provoz, pojmy – chodník, silnice, přechod pro chodce Dopravní situace, bezpečnost **Rozmanitost přírody:** **Lidé a čas:** Orientace v prostoru a v čase. **Lidé kolem nás:** **Místo kde žijeme:** -moje rodina: příbuzenské vztahy -rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání -chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, ohleduplnost, etické zásady, rizikové situace; rizikové chování **Rozmanitost přírody:** **Lidé a čas:** - orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace,	**OSV:** utváření mezilidských vztahů, vztahy ve třídě i mimo ni **VDO:** uvědomění si svých práv a povinností **MKV:** tolerance a respektování spolužáků z jiné etnické skupiny Přesahy do učiva ***všech předmětů, komplexní pojetí učiva, bloková výuka*** Přesahy do učiva ***Českého jazyka a výchovných předmětů, komplexní pojetí učiva, bloková výuka*** **ENV:** třídění odpadů, nádoby na tříděný odpad (vycházka) Přesahy do učiva ***Českého jazyka, Pracovní výchovy, Matematiky*** **MDV:** vliv reklamy na prodej výrobků, kritický přístup k reklamě Přesahy do učiva ***všech předmětů, komplexní pojetí učiva, bloková výuka*** **VEGS:** vánoční zvyky a tradice u nás i v jiných zemích, společné znaky a odlišnosti

- zná některé vánoční zvyky a tradice -uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví -chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné**;** ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek -pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích - seznámí se se zaměstnáním svých rodičů - seznámí se s možnostmi trávení volného času - dokáže vyjmenovat některá povolání - pozná, z čeho se vyrábí některé výrobky - vyjmenuje dny v týdnu	denní režim roční období Tradice Vánoc **Člověk a jeho zdraví:** Lidské tělo -péče o zdraví, zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim, osobní bezpečí**,** krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích -přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku **Rozmanitost přírody:** **Lidé a čas:** **Lidé kolem nás:** Práce dospělých Pracovní dny, dny pracovního volna	projevů kultury Přesahy do učiva ***Českého jazyka a výchovných předmětů*** **ENV:** důležitost ochrany vlastního zdraví, nebezpečí vlivu návykových látek Přesahy do učiva ***Českého jazyka a výchovných předmětů, komplexní pojetí učiva, bloková výuka*** **VEGS:** Velikonoce očima různých národnostních a sociálních skupin Přesahy do učiva ***Českého jazyka, Matematiky, Pracovní výchovy*** **VEGS:** dovolená v cizině, důležitost osvojování si dalších jazyků Přesahy do učiva ***všech předmětů, komplexní pojetí učiva, bloková výuka***

-rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	**Rozmanitost přírody:** **Lidé a čas:** -ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy	

Předmět: **Prvouka**
Ročník: **2. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
žák - orientuje se v místě svého bydliště, školy, je seznámen se školním řádem - projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků - uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost - vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí - ví, jakým způsobem je možné adekvátně trávit volný čas současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny - má povědomí o tom, kdo byl Svatý Václav a o souvislosti se státním svátkem 28.9. - orientuje se v pojmech minulost, současnost, budoucnost - zná hodiny - dokáže vyjmenovat měsíce v roce – dokáže stručně charakterizovat	**Místo kde žijeme:** **Lidé kolem nás:** Opakování učiva prvního ročníku **Dopravní výchova:** Přecházení – po přechodu, bez přechodu Člověk mezi lidmi: Seznámení se školním řádem, Základní společenská pravidla, chování mezi lidmi Moje rodina Práce a volný čas: Státní svátky – 28. 9. Den české státnosti, Svatý Václav. **Rozmanitost přírody:** Změny v přírodě *Lidé a čas:* Minulost, současnost, budoucnost -báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj	**OSV:** zdůvodňování nutnosti dodržování určitých pravidel, umění žádat o pomoc, omluvit se, pozdravit, ale i odmítnout **VDO:** dodržování daných pravidel, řádu, motivace k ohleduplnosti a ochotě pomáhat slabším a potřebným Přesahy do ***Matematika*** **MKV:** rodinu mají Indiáni, černoši, Rómové, atd. hledání styčných bodů mezi rodinami různých národn. menšin Přesahy do ***Českého jazyka, Matematiky a výchovných předmětů*** **VEGS:** sv.Václav - naše kulturní a historické dědictví je přínosem ke kultuře světové **ENV:** změny okolní krajiny vlivem činnosti člověka **OSV:** koloběh života, úcta ke starším spoluobčanům **ENV:**

jednotlivá roční období -rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných - dokáže podle obrázku popsat základní části lidského těla - přiřadí ke smyslům správné orgány -zná příznaky běžných onemocnění - je seznámen s tím, jak se zachovat v případě, kdy je svědkem úrazu, dokáže poskytnout první pomoc - je seznámen s možnostmi využití bezplatných linek tísňového volání - odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností -provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů - zná některé vánoční zvyky a tradice, mnohé si sám vyzkouší, stává se pokračovatelem těchto tradic - zná některé zimní sporty,	Orientace v čase podle hodin **Člověk a jeho zdraví:** Naše tělo Základy poskytnutí první pomoci. -osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky) -přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku *Lidé kolem nás:* ***Lidé a technika.*** Zaměstnání rodičů. **Lidé a čas:** Adventní zvyky a obyčeje – Vánoce u nás a ve světě **Člověk a jeho zdraví:** Zimní sporty	porovnat styl oblékání, způsoby dopravy i rozmach průmyslové revoluce. Vymyslet ekologický dopravní prostředek. Přesahy do ***Matematiky, Výtvarné výchovy, Pracovní výchovy, Českého jazyka*** Přesahy do učiva ***Tělesné výchovy, Českého jazyka*** **ENV:** jakým způsobem utvářet zdravý životní styl (žáci navrhnou), odpovědnost ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů **ENV:** „Kam s nimi, když doslouží?“ praktické dovednosti třídit odpad **MKV:** Vánoce u nás a ve světě – multikulturní náhled na oslavu Vánoc Přesahy do učiva ***Českého jazyka, Hudební výchovy, Výtvarné výchovy, Pracovní výchovy***

- uvědomuje si rizika a nebezpečí - na základě vlastní zkušenosti dokáže pojmenovat proměny přírody v zimě - učí se, jak pečovat o některé pokojové rostliny - je seznámen se základními pravidly péče o živočichy v zajetí - umí rozlišit ovoce a zeleninu - ví, co je to zemědělská plodina - zná význam Velikonočních svátků, zná zvyky a tradice - zná hospodářská zvířata, dokáže pojmenovat jejich mláďata - poznává základní druhy listnatých a jehličnatých stromů, dokáže je rozdělit na opadavé a neopadavé - na základě vlastních zkušeností dokáže charakterizovat změny v přírodě	**Rozmanitost přírody:** **Člověk a jeho zdraví:** Zimní měsíce, délka dne a noci. **Rozmanitost přírody:** -rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva -ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy **Místo, kde žijeme:** Příroda – svět okolo nás Ochrana životního prostředí Druhy zeleniny, Stromy, keře, byliny. . **Lidé a čas:** **Rozmanitost přírody:** Hospodářská zvířata, V lese – listnaté a jehličnaté stromy Živočichové ve volné přírodě, U vody a ve vodě – Proměny přírody **Shrnutí učiva:** Domov a příroda v okolí	**OSV:** péče o živočichy v zajetí, vědomí odpovědnosti za jejich život, pokud se rozhodne pro jejich chov **ENV:** pojem ekologické zemědělství, funkce ekosystémů ve vztahu k lidské společnosti Přesahy do učiva ***Pracovní výchovy, Výtvarné výchovy, Českého jazyka*** **ENV:** zásahy člověka do přírody, uvědomování si podmínek života volně žijících živočichů a možností jejich ohrožování, funkce ekosystémů ve vztahu k lidské společnosti **ENV:** význam vody pro lidské aktivity, jak chránit její čistotu Přesahy do učiva ***ostatních předmětů, bloková výuka***

Předmět: **Prvouka**
Ročník: **3. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
žák - popíše okolí bydliště, okolí školy -začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě) - pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije zná hlavní komunikace v obci, městě - zná důležité dopravní značky - zná MHD ve městě - orientuje se v leteckém pohledu a plánu - zná významné podniky v obci - ví, kde pracují rodiče - najde místa pro volný čas, kulturu, služby, sport - orientuje se v jízdních řádech. - využívá informační a komunikační technologie. - posuzuje okolní krajinu, její rozmanitost - popíše polohu Slunce v různé denní době - určí světové strany podle kompasu - orientuje se v nejbližším okolí - porovná kresbu s mapou, zná	**Místo, kde žijeme:** **Lidé a čas:** Naše obec Části obce: -obec (město), místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť -okolní krajina (místní oblast, region) Bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace **Místo, kde žijeme:** ***Krajina kolem nás*** , světové strany, Turistická mapa **Rozmanitost přírody:** Věci kolem nás Měření	Přesahy do učiva ***Českého jazyka, Pracovní vých., Výtvarné vých., Tělesné a dopravní výchovy*** **OSV:** dodržování pravidel chování ve veřejných dopravních prostředcích, v obchodech, na úřadech. Žádost o radu, o pomoc. **ENV:** orientace se v leteckém pohledu a plánu, podíl zeleně v aglomeraci **OSV:** základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací (ztratili jsme se v cizím městě, zjišťování dopravního spojení) *MDV:* regionální a místní tisk, jeho využití k získání informací **VDO:** význam pojmu region a regionální život Přesahy do učiva ***Českého jazyka, Výtvarné vých., Tělesné a dopravní výchovy*** **ENV:** příklady závislosti života na neživé přírodě **OSV:** já a místo, kde žiji, jak se chovám ke svému životnímu

zákl. značky -roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě - rozliší přírodní umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost - uvádí různé typy krajiny, její proměn; - vypráví o různých místech naší vlasti - zná různé látky - popíše různé vlastnosti látek - provádí jednoduché pokusy - zná jednotky délky, hmotnosti, objemu, teploty, času - dovede měřit metrem, vážit na miskových váhách, zjišťovat pokusem objem tělesa, měřit teplotu - měří čas hodinami, stopkami - zná vlastnosti vzduchu a jeho složení - chápe význam vody pro život - zná skupenství vody a její rozložení na Zemi - popíše koloběh vody v přírodě - zná význam vody a aktivně ji chrání - ví, kde jsou zdroje pitné vody pro obec - chápe význam matečné horniny pro vznik půdy - ví, proč chráníme přírodu - reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	**Rozmanitost přírody:** -životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí -ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy Neživá příroda Voda Půda Horniny a nerosty Život v přírodě: Znaky života rostlin **Člověk a jeho zdraví:** Potraviny, výživa Člověk a lidé: Části těla člověka. Zásady zdravého života, -mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém	prostředí Přesahy do učiva ***Českého jazyka, Pracovní výchovy, Výtvarné výchovy*** Přesahy do učiva ***Matematiky*** **OSV:** uvědomování si své jedinečnosti a tím odlišnosti od ostatních (nezáleží na váze, výšce, barvě vlasů atd.) Zbavení se pocitu méněcennosti z toho jak vypadám. **ENV:** škodliviny, zejména působení zplodin hoření a výfukových plynů na kvalitu ovzduší. Nepostradatelnost vody pro život, spotřeba vody v domácnosti Poukázat na to, jak dlouho vzniká úrodná vrstva půdy. Příklady závislosti života na neživé přírodě **ENV:** vlastní pozorováním sledovat poškozování přírody, sledování skládek, odhazování odpadků, směšování separovatelného a recyklovatelného odpadu, znečišťování ovzduší spalováním plastů,… Přesahy do učiva ***Českého jazyka, Výtvarné výchovy, Pracovní výchovy*** **ENV:** souvislosti – výživa rostlin z neživé přírody a potravní

- zná tísňová čísla pro přivolání první pomoci, umí zavolat první pomoc - dovede poskytnout nejjednodušší první pomoc, v praxi si vyzkouší ošetření drobného poranění - uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví	**Lidé kolem nás:** **Lidé a čas:** Moje rodina Dětské domovy, SOS vesničky. **Rozmanitost přírody:** Pozorování přírodních společenstev (vycházky):	řetězec, uhynulá těla a zbytky jako zdroj výživy (vše se vrací do půdy) Přesahy do učiva ***Českého jazyka a všech výchov*** **MDV:** kritičnost při sledování televizních reklam. Ocenění významu médií při zdravotnické osvětě. Přesahy do učiva ***Českého jazyka a Pracovní výchovy*** **MKV:** rovnocennost všech etnických skupin a kultur Přesahy do učiva ***Českého jazyka a Tělesné výchovy***

8.2 Vlastivěda

Charakteristika vyučovacího předmětu
Vlastivěda se vyučuje ve 4. – 5. ročníku (2. období).
Výuka zahrnuje učivo ze 4 základních tematických okruhů vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět:**
Místo, kde žijeme

- obec a místní krajina, naše vlast, regiony ČR, Evropa a svět, práce s obecně zeměpisnou mapou, tematické mapy

Lidé kolem nás

- soužití lidí, právo a spravedlnost, vlastnictví, kultura, základní globální problémy

Lidé a čas

- orientace v čase, současnost a minulost v našem životě, regionální památky, báje, mýty, pověsti

Rozmanitost přírody

- životní podmínky, příroda ČR a sousedních států

Ve vyučovacím předmětu jsou plněny dílčí úkoly z průřezových témat

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Environmentální výchova
- Multikulturní výchova
- Mediální výchova

V obou ročnících bude využíváno přesahů do dalších předmětů: Český jazyk, Matematika, Přírodověda, Hudební výchova, Výtvarná výchova, Pracovní výchova a Tělesná výchova.
Žák si osvojuje učivo o historii i současnosti naší země a Evropy, rozvíjí poznatky a dovednosti získané v předchozím období (zejména v prvouce) a uplatňuje praktické poznatky a dovednosti z vlastních zkušeností a dovedností a individuálně získaných znalostí. Učí se vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět současnému způsobu života, jeho přednostem i problémům, vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko pro budoucnost. Učí se o bezpečném a šetrném chování v přírodě, o orientaci v krajině a získává praktické dovednosti pro cestování, turistiku, poznávání jiných krajin i lidí. Vytváří si kladný vztah k vlasti, rozvíjí národní cítění. Poznává základní organizační strukturu státu, základní práva a povinnosti občana. V učivu historického charakteru je motivován zájem žáků o minulost, kulturní bohatství regionu i celé země. Žák si rozšiřuje obzor pozorování a vnímání okolního světa, snaží se své poznatky výstižně formulovat, hodnotit i obhajovat. Učí se vyhledávat si potřebné informace v různých zdrojích.
Vzdělávání v oboru směřuje k získání prakticky využitelných znalostí, dovedností a návyků a je základem pro jejich rozvíjení ve 3. období zejména v předmětech dějepis a zeměpis, ale i ve výchově k občanství a dalších předmětech.

Výchovné a vzdělávací strategie
Učitel vede žáky k osvojení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení (na výstupu v 5. ročníku)
Žáky naučíme

- vyhledávat a třídit informace úměrné k věku žáka a na základě jejich pochopení a propojení je efektivně využívat v procesu učení, a praktickém životě
- poznávat smysl a cíl učení, získávat si pozitivní vztah k učení, posuzovat vlastní pokrok, plánovat si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, hodnotit výsledky svého učení

Kompetence k řešení problémů
Žáky naučíme

- operovat s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádět věci do souvislostí, propojovat do širších celků poznatky z různých oblastí a na základě toho si vytvářet komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy
- samostatně pozorovat a experimentovat, získané výsledky porovnávat, vyvozovat z nich závěry pro využití v budoucnosti
- hledat analogie v různých oblastech učení, aplikovat je na konkrétních příkladech

Kompetence komunikativní
Žáky naučíme

- naslouchat promluvám druhých lidí, nepřerušovat řeč dospělých, porozumět jim, vhodně na ně reagovat
- účinně se zapojovat do diskuse, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat
- rozumět různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, map, orientovat se v delším textu i v alternativních studijních materiálech
- rozšiřovat si slovní zásobu v osvojovaných tématech, pojmenovávat pozorované skutečnosti, zachycovat je ve vlastních projevech, názorech a výtvorech

Kompetence sociální a personální
Žáky naučíme

- podílet se na utváření příjemné atmosféry ve třídě i ve skupině
- na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívat k upevňování dobrých mezilidských vztahů
- v případě potřeby poskytnout pomoc druhým, umět o ni požádat
- přispívat k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy
- chápat potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňovat zkušenosti druhých lidí, čerpat poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské
Žáky naučíme

- chápat základní principy, na nichž spočívají společenské normy, uvědomovat si svá práva a povinností ve škole i mimo školu
- rozhodovat se zodpovědně podle dané situace, poskytovat dle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- pěstovat si zdravé vlastenecké cítění příslušnosti k rodině, kraji, národu….
- oceňovat naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevovat přiměřeně svému věku pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost
- chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Kompetence pracovní

Žáky naučíme

- používat bezpečně, hospodárně a účinně různé materiály
- dodržovat vymezená pravidla, plnit povinnosti a závazky
- adaptovat se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupovat k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a významu, ale i z hlediska ochrany svého
- zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany majetku

K tomu jsou využívány především následující postupy:

- učitel svým chováním rozvíjí pozitivní vztah k světu, společnosti, vlasti
- učitel vhodným výběrem učebnic, pracovních sešitů, ukázek z dětských knih a dalších pomůcek, vede k získávání pozitivního vztahu k úctě k našim tradicím a kulturnímu dědictví, k přírodě i k výsledkům lidské práce, pokládá základy pro další celoživotní učení v různých oborech (dějepis, zeměpis, přírodopis)
- učitel vede žáky k pozorování okolí, vnímání změn a motivuje je k diskusi, výměně názorů, sdělování zkušeností, tím je vede k výstižnému a kultivovanému vyjadřování
- učitel využívá vycházek, exkurzí i jednoduchých naučných textů, které vedou žáky k touze získávat nové informace z různých zdrojů
- učitel výběrem přiměřených textů, návštěvami výstav, muzeí, kulturních pořadů vede žáka k tomu, aby začal vnímat historický a kulturní vývoj národa, vážil si ho a zároveň respektoval práva ostatních národů a etnik
- učitel vhodným výběrem témat diskusí a vedením diskusí vede žáka ke zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace, k vhodnému vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k přiměřenému obhajování svých práv; žák se učí naslouchat promluvám druhých, zachovávat společenská pravidla
- učitel vybírá pro výuku takové odborné termíny, které odpovídají schopnostem žáků

- učitel vytváří situace, které motivují žáka ke správnému využívání informačních a komunikačních prostředků, učitel vede žáka ke spolupráci ve skupině, k uvědomování si zodpovědnosti, k dodržování vymezených pravidel
- využívá námětů učiva i samotné formy práce k soustavnému výchovnému působení na žáky

Předmět: **Vlastivěda**
Ročník: **4. ročník**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy (mezipředmětové vazby)
Žák -určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu -určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě -vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického -rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí -poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města) -pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	**Místo, kde žijeme:** Naše vlast: Naše obec a okolí. Plán okolí školy. **Česká republika:** Naše vlast, ústava (práva a povinnosti občana) prezident, státní symboly, státní svátky, Základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, armáda ČR **Lidé a čas:** Památná místa. **Místo, kde žijeme:** Práce s mapou, světové strany na mapě, různé druhy map, plány. Mapy obecně zeměpisné a tématické - obsah, grafika, vysvětlivky Globus, poledníky, rovnoběžky. Orientace na mapě podle měřítka. Orientace v polohopisu podle značek. Čtení podle vysvětlivek. Praktické využití map. Poloha České republiky. Sousední státy, státní hranice. Evropa a svět- kontinenty, evropské státy, EU, cestování **Povrch a vodstvo ČR:**	**OSV:** Sociální rozvoj mezilidské vztahy **VDO:** Principy demokracie jako formy vlády, demokratické způsoby řešení konfliktů **ENV:** Základní podmínky života - význam našich řek pro

-využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek -rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik -srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik -objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů umí vysvětlit pojem minulost, současnost vypráví o Slovanech, Velkomoravské říši zná některé nejstarší pověsti dokáže za pomoci podpůrného materiálu vytvořit jednoduchou časovou osu s důležitými letopočty dějinných událostí vypráví příběhy z nejstarších dějin popíše románský sloh, známé stavby	**Lidé a čas:** **Místo, kde žijeme:** **Města:** Vznik, vývoj a současná podoba měst. Historické památky. Regiony ČR- Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod Významná města (Praha, Plzeň, a další podle aktuálnosti dění a zájmu dětí). Ochrana kulturních a technických památek. **Rozmanitost přírody:** **Místo, kde žijeme:** Počasí a podnebí: Teplota vzduchu. Roční období v ČR. Půdy a zemědělství: Druhy půd. Zemědělská výroba. Nerostné bohatství a průmysl. (regionální pojetí) Životní prostředí: ŽP regionu a ČR. Ochrana přírody v ČR, chráněné druhy organismů. **Lidé a čas:** Orientace v čase a časová přímka Obrazy ze starších českých dějin: Dávní Slované. Staré pověsti české. Nejznámější přemyslovská knížata. Kosmova kronika. Období přemyslovských králů.	krajinu - ochrana čistoty toků, povodně

uvede do vzájemného vztahu charakteristické pojmy a významné dějinné osobnosti doby přemyslovských králů -vyjádří vlastními slovy přínos některých významných osobností českých dějin -odhadne přiřazení typické ukázky (zbraň, oděv, stavba,..) k dějinnému období -chápe a porovnává život lidí v daném období a v současnosti -popíše gotický sloh, známé stavby -vypráví o rozvoji vzdělanosti, obchodu a zemědělství v době nástupu Habsburků -popíše hlavní rysy renesance, známé stavby -dokáže za pomoci podpůrného materiálu vytvořit jednoduchou časovou osu s důležitými letopočty dějinných událostí - barokní sloh, významné stavby - uvede do vzájemného vztahu charakteristické pojmy a významné dějinné osobnosti Žák -využívá různých zdrojů k získání informací o památkách a zajímavostech regionálního charakteru	**Karel IV., císař a král** Lucemburkové. **Jan Hus, husitské války.** **Král Jiří z Poděbrad.** **Jagellonci**. **Habsburkové.** Rudolf II.. Bitva na Bílé hoře. Třicetiletá válka. **J. A. Komenský.** Doba po třicetileté válce. **Marie Terezie**. Osvícenský panovník Josef II., reformy. - regionální památky- péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost	VEGS: Karel IV, propojenost české a evropské kultury VEGS: vliv husových myšlenek a jeho kritika církve na dění v ostatních evropských zemích VEGS: propojenost českého a polského národa Multikulturalita: J. A. Komenský – Učitel národů

Předmět: **Vlastivěda**
Ročník: **5. ročník**

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, přesahy (mezipředmětové vazby)
Žák - pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy -rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik -srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik -objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů -uvede do vzájemného vztahu nejdůležitější historické události a osobnosti z období starověku, středověku a novověku do první poloviny 18. století -přiřadí některé prvky způsobu života k danému období -chápe uspořádání společnosti v 2. polovině 19. století -odhadne, ke kterému dějinnému období patří ukázka -dokáže vytvořit jednoduchou časovou osu s důležitými dějinnými událostmi naší země	Elementární přiblížení vybraných významných osobností a událostí českých dějin, hlavní etapy vývoje české společnosti. **České země součástí Rakousko-Uherska.** Národní obrození. Buditelé českého národa. Vynálezy 19. století. **První světová válka.** Vznik první světové války. Vznik samostatného Československého státu (hospodářský, politický, společenský a kulturní život, významné osobnosti) Samostatné Československo. Demokratický stát. T. G. Masaryk. **Druhá světová válka.** Protektorát. Holocaust. Okupace. Boj proti nacistům a porážka Německa. Obnovení republiky. **Československo po 2. světové** válce. Totalitní vláda, cenzura, ztráta lidských svobod. Návrat k demokracii. Sametová revoluce. Vznik ČR. Soužití lidí- mezilidské vztahy,	VEGS: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech. MKV: etnický původ, etnické skupiny a kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazená jiné MDV: kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (různá média jako zdroj informací)

-rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam -rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy -orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích**,** odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy -poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města) -vyjádří vlastními slovy důvod pro zařazení některých státních svátků -používá různých zdrojů i získání informací o událostech této doby i zajímavostech regionálního charakteru -umí vysvětlit změny ve společnosti naší republiky po ukončení 2. SV - popíše změny ve společnosti	komunikace, principy demokracie; obchod, firmy, zájmové spolky, politické strany, církve, pomoc nemocným, sociálně slabým, společný „evropský dům“ Právo a spravedlnost – základní lidská práva, protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci, soukromé vlastnictví, duševních hodnot Vlastnictví- soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek+ rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky **Místo, kde žijeme:** **Lidé kolem nás:** Putování po České republice: Praha (památky, kulturní a společenské vyžití, současná podoba města) Regiony a města ČR. -orientace na mapě - povrch oblasti - vodstvo - podnebí - města, možnosti rekreace - hospodářství - národopisné oblasti (Chodsko, Valašsko, Slovácko)	VDO: výchova demokratického občana VEGS: Jsme Evropané (vnímání Evropy jako širší vlasti) MKV: výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

a hospodářství po roce 1989 - seznámí se s pojmy základních lidských práv demokracie - najde na mapě a označí místo v ČR - používá mapu a jiné zdroje pro získání informací -umí vyhledávat polohu jednotlivých regionů ČR a významnějších měst v ČR -vypráví o návštěvě významných míst a měst a dále pracuje se získanými poznatky -definuje pojem glóbus, ví, co jsou poledníky a rovnoběžky -určí světové strany na mapě -určí na glóbu i na mapě světa polohu Evropy -používá mapu pro vyhledávání polohy evropských států, jejich pohoří, nížin a vodstva -používá mapu pro vyhledávání evropských měst -využívá vlastní zážitky a poznatky z cest po Evropě -zná pojem Evropská unie -zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	**Putování po Evropě:** Glóbus. - model planety Země - polokoule - kontinenty - poledníky, rovnoběžky, rovník Mapa. (zeměpisná, tematická) světové strany pevnina a oceány **Evropa** – poloha na Zemi Evropa: povrch a vodstvo podnebí rostlinstvo a živočišstvo **Evropské státy a jejich hlavní města.** názvy a hlavní města poloha na mapě povrch a vodstvo Základní informace o EU. Základní globální problémy-významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy přírodního prostředí **Shrnutí a opakování učiva, procvičování, práce s mapou ČR, Evropy, světa.**	MKV: EU – instituce, mezinárodní organizace

8.3 Přírodověda

Charakteristika vyučovacího předmětu
Přírodověda se vyučuje ve 4. – 5. ročníku (2. období).
Výuka zahrnuje učivo z 5 základních tematických okruhů vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět:**
Rozmanitost přírody

- vesmír a Země, životní podmínky, rovnováha v přírodě, ohleduplné chování k přírodě

Člověk a jeho zdraví

- lidské tělo, péče o zdraví, zdravá výživa, návykové látky a zdraví, sexuální výchova, osobní bezpečí, situace hromadného ohrožení

Lidé a čas

- současnost a minulost v našem životě (z hlediska běhu života, vývoje člověka, kultury, vědy, techniky)

Lidé kolem nás a místo kde žijeme

- regionální pohled na životní prostředí

Ve vyučovacím předmětu jsou plněny dílčí úkoly z průřezových témat

- Osobnostní a sociální výchova
- Environmentální výchova
- Multikulturní výchova
- Mediální výchova

V obou ročnících bude využíváno přesahů do dalších předmětů: Český jazyk, Matematika, Vlastivěda, Výtvarná výchova, Pracovní výchova.
Žák si osvojuje učivo o vesmíru, naší Zemi a její přírodě. Rozvíjí poznatky a dovednosti získané v předchozím období (zejména v prvouce) a uplatňuje praktické poznatky a dovednosti z vlastních zkušeností a dovedností a individuálně získaných znalostí. Učí se vnímat základní vztahy mezi živou a neživou přírodou, mezi organismy, vnímá člověka jako součást přírody. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu. Učí se o bezpečném a šetrném chování v přírodě, o orientaci v krajině a získává praktické dovednosti potřebné pro další poznávání přírody naší i jiných krajin. Vytváří si kladný vztah k přírodě i k sobě samému, je veden k zodpovědnosti za své zdraví a k účelnému chování při nebezpečných situacích, k hledání možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji. Žák si utváří ucelený obraz světa, rozšiřuje si obzor pozorování a vnímání, snaží se své poznatky výstižně formulovat, hodnotit i obhajovat. Učí se vyhledávat si potřebné informace v různých zdrojích.
Vzdělávání v oboru směřuje k získání prakticky využitelných znalostí, dovedností a návyků a je základem pro jejich rozvíjení ve 3. období zejména v předmětech Přírodopis, Zeměpis, Fyzika, Chemie, ale i ve Výchově ke zdraví a Výchově k občanství.

Výchovné a vzdělávací strategie
Učitel vede žáky k osvojení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení (na výstupu v 5. ročníku)
Žáky naučíme

- vyhledávat a třídit informace úměrné k věku žáka a na základě jejich pochopení a propojení je efektivně využívat v procesu učení a v praktickém životě
- poznávat smysl a cíl učení, získávat si pozitivní vztah k učení, posuzovat vlastní pokrok, plánovat si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, hodnotit výsledky svého učení

Kompetence k řešení problémů
Žáky naučíme

- operovat s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádět věci do souvislostí, propojovat do širších celků poznatky z různých oblastí a na základě toho si vytvářet komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy
- samostatně pozorovat a experimentovat, získané výsledky porovnávat, vyvozovat z nich závěry pro využití v budoucnosti
- hledat analogie v různých oblastech učení, aplikovat je na konkrétních příkladech

Kompetence komunikativní
Žáky naučíme

- naslouchat promluvám druhých lidí, nepřerušovat řeč dospělých, porozumět jim, vhodně na ně reagovat
- účinně se zapojovat do diskuse, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat
- porozumět různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, orientovat se v delším textu i v alternativních studijních materiálech
- rozšiřovat si slovní zásobu v osvojovaných tématech, pojmenovávat pozorované skutečnosti, zachycovat je ve vlastních projevech, názorech a výtvorech

Kompetence sociální a personální
Žáky naučíme

- podílet se na utváření příjemné atmosféry ve třídě i ve skupině
- na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívat k upevňování dobrých mezilidských vztahů
- v případě potřeby poskytovat pomoc druhým, umět o ni požádat
- přispívat k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy
- chápat potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňovat zkušenosti druhých lidí, čerpat poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské

Žáky naučíme

- rozhodovat se zodpovědně podle dané situace, poskytnout dle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Kompetence pracovní

Žáky naučíme

- používat bezpečně, hospodárně a účinně různé materiály
- dodržovat vymezená pravidla, plnit povinnosti a závazky
- adaptovat se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupovat k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany majetku

K tomu jsou využívány především následující postupy:

- učitel svým chováním rozvíjí pozitivní vztah k přírodě, vlasti, světu
- učitel vhodným výběrem učebnic, pracovních sešitů, ukázek z dětských knih, encyklopedií a dalších pomůcek, vede k získávání pozitivního vztahu k úctě k přírodě a jejímu dědictví i k výsledkům lidské práce, pokládá základy pro další celoživotní učení v různých oborech (přírodopis, zeměpis, fyzika, chemie, technické obory)
- učitel vede žáky k pozorování okolí, vnímání změn v přírodě i ve společnosti a motivuje je k diskusi, výměně názorů, sdělování zkušeností, tím je vede k výstižnému a kultivovanému vyjadřování
- učitel využívá vycházek, exkurzí i jednoduchých naučných textů, které vedou žáky k touze získávat nové informace z různých zdrojů
- učitel výběrem přiměřených textů vede žáka k tomu, aby začal vnímat přírodu jako základ pro život člověka, uvědomoval si místo člověka v přírodě, historický vývoj lidstva a jeho soužití s přírodou, vážil si a respektoval práva a zvláštnosti různých národů a etnik
- učitel vhodným výběrem témat diskusí a vedením diskusí vede žáka ke zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace, k vhodnému vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k přiměřenému obhajování svých práv; žák se učí naslouchat promluvám druhých, zachovávat společenská pravidla
- učitel vybírá pro výuku takové odborné termíny, které odpovídají schopnostem žáků
- učitel vytváří situace, které motivují žáka ke správnému využívání informačních a komunikačních prostředků, učitel vede žáka ke spolupráci ve skupině, k uvědomování si zodpovědnosti, k dodržování vymezených pravidel
- využívá námětů učiva i samotné formy práce k soustavnému výchovnému působení na žáky

Předmět: **Přírodověda**

Ročník: **4. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
Žák - uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista -popíše výbavu cyklisty a jízdního kola k bezpečné jízdě -zná způsob a pravidla bezpečné jízdy na jízdním kole -rozeznává vybrané značky v modelových situacích prokáže znalost chování v krizové situaci -objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka -založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu -chápe význam živé přírody pro člověka -vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a	**Dopravní výchova** Výbava jízdního kola a cyklisty, způsob jízdy na jízdním kole, problematika silnice z pohledu cyklisty a značení, značky Zásady správného chování v krizové situaci **Rozmanitost přírody:** Rozmanitost rostlin, živočichů, hub: Druhy rostlin, stavba těla, životní podmínky. Houby (základní stavba, výživa hub), jedlé, nejedlé a jedovaté houby Dřeviny – stromy, keře, jehličnaté, listnaté Příprava rostlin a živočichů na zimu. Nerosty a horniny, půda-některé hospodářsky významné horniny a nerosty,	**ENV:** Základní podmínky života - význam obohacování vzduchu zbytkovým kyslíkem s využitím sluneční energie **ENV:** Vztah člověka a prostředí - nebezpečí kořistnického čerpání zdrojů z neživé i živé přírody **ENV:** Lidské aktivity a problémy ŽP - principy ekologického zemědělství Přesahy do učiva ***Vlastivědy, Českého jazyka, Výtvarné výchovy, Pracovní výchovy*** **ENV:** Základní podmínky života, ekosystémy - vliv stromových a keřových porostů na složení vzduchu, hnízdní příležitosti pro ptactvo **ENV:** Základní podmínky života - vysvětlení významu čistoty vody a vzduchu pro život

střídáním ročních období -zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí -porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy -zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat -zná změny v délce dne a noci v průběhu roku -charakterizuje přírodní jevy a rizika vzniku mimořádných událostí; prokáže schopnost se v těchto situacích účinně chránit -seznámí se s běžnými druhy živočichů -je obeznámen se stavbou jejich těla, způsobem života na příkladech uvádí jejich význam pro člověka -chápe základní vztahy mezi organismy v lese, potoce, rybníce, zahrady	zvětrávání, vznik půdy a její význam Vycházka do zimní přírody, **Rozmanitost přírody:** Stěhovaví ptáci. Živočichové volně žijící **Přírodní společenstva** - jejich význam, vztahy mezi organismy: Rozmanitost přírodních společenstev: Přírodní společenstva na člověku nezávislá. Přírodní společenstva závislá na člověku. **Shrnutí učiva:** Změny v živé i neživé přírodě během kalendářního roku.	**ENV:** Základní podmínky života - obnovitelnost a neobnovitelnost přírodních zdrojů Přesahy do učiva ***Pracovní výchovy, Vlastivědy, Výtvarné výchovy*** Přesahy do učiva ***Českého jazyka, Výtvarné výchovy*** **ENV:** Ekosystémy - chápání lesa jako ekosystému - základní vztahy mezi organismy v lese - potok a rybník- ekosystém - problematika ochrany čistoty vod - umělý ekosystém, funkce a vztahy k okolí Přesahy do učiva ***Českého jazyka, Výtvarné výchovy, Pracovní výchovy*** **ENV:** Ekosystémy - pole, změny okolní krajiny - způsob hospodaření **ENV:** Ekosystémy - porušení přírodní rovnováhy činností člověka v různých společenstvech i ekosystémech - kulturní krajina

Předmět: **Přírodověda**
Ročník: **5. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
Žák - pracuje se siloměrem, vysvětluje, co je síla a jak se využívá při práci jednoduchých strojů (kladka, páka, nakloněná rovina, kolo) - živé a neživé, jejich využívání; - popíše a prakticky předvede využití bezpečných elektrospotřebičů (např. televize, počítače), znát zásady bezpečné práce s elektrickými zařízeními; - popíše na příkladech význam energie pro život, (přírodní zdroje surovin, potrava) a nutnost šetření energií (ekologický princip); -vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit - vysvětlí význam Slunce pro život na Zemi a popíše postavení na Zemi a popíše postavení Země ve vesmíru; - uvede důsledky pohybu Země kolem své osy a kolem Slunce na život a jeho rytmus; - ukáže pohyb Země a jeho	**Člověk a přírodní prostředí:** síla, příklady jednoduchých strojů – páka, nakloněná rovina, kladka, kolo; parní stroj a elektřina, (látky vodivé a nevodivé, ochrana před úrazy); příjem informací a jejich význam pro život lidí; potřeba energie pro život, nutnost šetření energií; příklady různých výrob a jejich význam, nezbytnost spolupráce lidí; vlivy člověka na prostředí, ochrana přírody a prostředí; **Země ve vesmíru** - Slunce a jeho planety, postavení Země; - pohyb Země kolem Slunce a otáčení Země kolem osy; Střídání ročních období a střídání dne a noci; - model Země – globus – práce s ním, znázornění pohybu planet; - Slunce jako zdroj světla a tepla – jedna ze základních podmínek života; **Třídění organismů:** - principy třídění přírodnin a jeho význam pro poznávání přírody; - výtrusné a semenné rostliny (stavba těla, rozmnožování: byliny, dřeviny); Třídění živočichů podle jejich	Přesahy do ***Pracovní výchovy*** Přesahy do ***Českého jazyka*** **ENV:** Základní podmínky života - šetření přírodních zdrojů Přesahy do ***Vlastivědy*** **ENV:** Lidské aktivity a problémy ŽP - příklady, jak činnost člověka ovlivňuje negativně životní prostředí - návrhy na řešení nápravných opatření Přesahy do učiva ***Vlastivědy a Výtvarné výchovy*** Přesahy do ***Českého jazyka, Informatiky*** **ENV:** Základní podmínky života - množství sluneční energie v jednotlivých obdobích, vliv na přírodu **ENV:** Lidské aktivity a problémy ŽP - vliv zemědělství, dopravy, průmyslu, udržitelný rozvoj - hospodaření s odpady - ochrana přírody a kult. památek (právní řešení) - ochrana přírody při masových akcích - vliv prostředí na zdraví lidí

důsledky na globusu; -vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě) -rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení -využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života -rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození -účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob -uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a -vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista -předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	příbuznosti a podobnosti (bezobratlí, obratlovci); **Člověk a jeho zdraví:** - charakteristické znaky člověka; - lidský organismus a jeho vztahy k prostředí; povrch těla, opora těla, pohyb, řízení těla; Příjem látek – soustava trávicí, význam zdravé potravy a čisté vody; soustava dýchací, význam čistého vzduchu; - sledování dýchání ve vztahu k námaze; zjišťování reakcí těla a jeho čidel na podráždění soustava vylučovací a význam čistoty a hygieny prostředí; - zdraví a bezpečnost: nebezpečí úrazů, ošetření drobných poranění. **Lidé a čas:** Přenos informací: Přenos informací tiskem, přenos zvuku a obrazu. Příjem informací a jejich význam pro život lidí. Využití výpočetní techniky, osobní počítače.	- návrhy na změny ke zlepšení **OSV:** Osobnostní rozvoj – sebepoznání, sebepojetí (sounáležitost člověka s přírodou, uvědomění svých jedinečností) **MDV:** Fungování a vliv médií - význam a vliv sdělovacích prostředků ve společnosti **MKV:** Lidské vztahy – tolerance, empatie Princip sociálního smíru, solidarity Etnický původ rovnocennost a společné vlastnosti lidí bez ohledu na barvu pleti a národnost, smýšlení Přesahy do učiva ***Tělesné výchovy*** **ENV:** Základní podmínky života - význam vody v přírodě - ovzduší, význam pro život, ohrožování - klimatické změny, důsledky Ekosystémy - tropický deštný les (ohrožování, globální dopady) - mimoprodukční významy lesa Lidské aktivity a ŽP - příčiny a důsledky ohrožení lesů Ekosystémy - moře (význam pro biosféru, moř. řasy a kyslík, cyklus CO_2) Přesahy do učiva ***Vlastivědy,***

-uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou -rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc -uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku		***Českého jazyka, Výtvarné výchovy***
- užívá třídění organismů na skupiny podle diakritických znaků. Rozlišuje rostliny na výtrusné a semenné (byliny, dřeviny), živočichy na bezobratlé a obratlovce a svá určení zdůvodní; - určí některé zástupce bezobratlých a obratlovců; - popíše základní stavbu a funkce povrchu těla člověka, jeho trávicí soustavu, dýchací soustavu, vylučovací soustavu a řídící soustavu; - uvádí příklady organismů žijících v různých oblastech Evropy a světa; - uvést některé z příčin přizpůsobování organismů vnějším podmínkám	**Rozmanitost podmínek života na Zemi:** - základní oblasti Země (studené, mírné, teplé) a rozdíly v rozvoji života v těchto oblastech; - samostatné vyhledávání organismů žijících v různých částech světa (atlasy, mapy) - podnebí, počasí; - rozmanitost přírody v Evropě a ve světě; - botanické a zoologické zahrady	
- bezpečně ovládá pravidla chodce i cyklisty - rozeznává další dopravní značky - snaží se předcházet nebezpečí s ohledem na sebe i ostatní účastníky silničního provozu	**Dopravní výchova** Shrnutí pravidel bezpečného a ohleduplného chování na chodníku, dopravní značky V silničním provozu nejsi sám.	

8.4 Úvod do křesťanství

Charakteristika vyučovacího předmětu
Vyučovací předmět si klade za cíl přijatelným způsobem přiblížit dětem základní principy křesťanského způsobu vnímání života. Orientuje se především na obecně lidské jevy, jako jsou důvěra, vděčnost, odpouštění, radost, štěstí, ochota pomoci, atd. Předmět se opírá především o životní zkušenosti žáků, z kterých mohou vycházet při hledání odpovědí na různé otázky spojené s křesťanským způsobem života. „Úvod do křesťanství“ nabízí pomoc orientovat se v tomto světě a umožňuje přístup k biblickému poselství a ke křesťanské tradici.

Předmět je nepovinný a je nabízen žákům v 1. – 5. ročníku (1. a 2. období základního vzdělávání). Podle počtu přihlášených žáků se dělí na skupiny. Vyučování má časovou dotaci jednu hodinu týdně, to je 33 hodin během vyučovacího roku. Římsko-katolické náboženství je vyučováno podle platných předpisů římskokatolické církve.

Organizace výuky
Výuka probíhá ve škole (ve třídě, knihovně, ve společenské místnosti, sále pohybové výchovy, herně školní družiny). Důležitou součástí výuky jsou společné akce a návštěvy církevních zařízení, památných míst, kulturních památek v Klatovech i mimo Klatovy.

Výchovné a vzdělávací strategie

1. a 2. období (výstup pro 5. ročník)

- Žák vnímá víru jako součást každodenního života.
- Žák si uvědomuje zodpovědnost za své jednání ve společnosti na základě křesťanských mravních ideálů.
- Žák je uschopněn k porozumění křesťanského obrazu Boha a Ježíše jako Krista.
- Žák prožívá osobní zkušenost s Bohem ve společenství církve.
- Žák je veden k budování pozitivních vztahů k lidem jiných náboženských vyznání a k rozvíjení ekumenických postojů.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu
1. Seznámení ve skupině – Bůh tě zná jménem, Každý z nás je pro něj důležitý, Každý jsme jiný a to je dobře
2. Jsem Božím stvořením – Bůh stvořil svět kolem mě, Bůh stvořil mě a mou rodinu, Bůh mi dal stvořený svět na starosti, mám v něm své místo a úkol
3. Hovořím s Bohem – Bůh zná mé starosti i radosti, Bůh je stále s tebou, Modlitba
4. Svátek všech věrných zemřelých – smrt není konec cesty, Svatí –naši přímluvci
5. Advent – připravujeme se na příchod Krista,
6. Specifické úkoly diferencované podle ročníků

9. Člověk a společnost

Charakteristika vzdělávacího oboru
Vzdělávací obor se vyučuje v 6. – 9. ročníku (3. období základního vzdělávání) v samostatném vyučovacím předmětu **Dějepis** a v integrovaných předmětech **Český jazyk a společenská výchova** (6. – 7. ročník), **Práce a společnost** (8. – 9. ročník).

Týdenní dotace
Vzdělávací oblasti je věnováno 12 hodin týdně ve školním učebním plánu.
Dějepis v 6. - 9. ročníku 2 hodiny týdně.
Čtyři vyučovací hodiny určené pro výchovu k občanství jsou rozděleny do integrovaných předmětů:

- Český jazyk a společenská výchova v 6. - 7 ročníku má dotaci 5 vyučovacích hodin týdně, z toho 4 z dotace pro Český jazyk, 1 z dotace pro Výchovu k občanství (vzdělávací obsah oboru a předmětu je uveden u vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.
- Práce a společnost v 8. a 9. ročníku má dotaci po 2 vyučovacích hodinách týdně, z toho 1 z dotace pro oblast Člověk a svět práce, 1 z dotace pro Výchovu k občanství.

Oblast vybavuje žáky znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jejich aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Poznávají dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti i souvislostech. Učivo oblasti ovlivňuje jejich vztah ke společenskému životu, pokládá základy jejich pozitivních společenských postojů. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích. Utváří se pozitivní občanské postoje, pěstují se hodnoty, na nichž je budovaná současná Evropa, včetně kolektivní obrany. Žáci se seznamují s činností důležitých politických i společenských institucí (včetně činnosti armády). Součástí vzdělávání je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně kulturních hodnot. Tato vzdělávací oblast rozvíjí finanční gramotnost žáků, rozvíjí orientaci ve světě financí, žáci se učí spravovat osobní i rodinný rozpočet. Žáci si osvojují pravidla aktivního přístupu k ochraně zdraví, života i majetku při běžných i rizikových situacích a při mimořádných událostech.

Ve výchovně vzdělávacím procesu jsou ve všech předmětech, kde se oblast promítá, mezi oběma hlavními obory (Dějepis, Výchova k občanství) velmi úzké vazby, učivo se může prolínat, zasahovat do integrovaných předmětů oblasti i do učiva z jiných oblastí a oborů. Vyučuje-li tyto obory tentýž vyučující, může výuku provádět v blocích v kombinaci s dalšími předměty, zejména s Českým jazykem a literární výchovou, Výtvarnou výchovou, Hudební výchovou, Zeměpisem, nebo může být výuka některého tématu prováděna v rámci realizace některého projektu.

9.1 Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu
Dějepis se vyučuje v 6. - 9. ročníku.

Týdenní dotace
2 vyučovací hodiny týdně v každém ročníku.

Výuka vychází z obsahu vzdělávacího oboru Dějepis RVP pro základní vzdělávání a zahrnuje hlavní tematické okruhy

- Člověk v dějinách
- Počátky lidské společnosti
- Nejstarší civilizace. Kořeny Evropské kultury
- Křesťanství a středověká Evropa
- Objevy a dobývání. Počátky nové doby
- Modernizace společnosti
- Moderní doba
- Rozdělený a integrující se svět

Plněny jsou dílčí úkoly z průřezových témat

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

V celém období bude využíváno přesahů do dalších předmětů: Český jazyk a společenská výchova, Český jazyk a literatura, Cizí jazyk, Práce a společnost, Výtvarná výchova, Hudební výchova, Výchova ke zdraví, Zeměpis, Přírodopis.
Žáci získávají základní poznatky o konání člověka v minulosti. Poznávají děje a jevy, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti.

Organizace výuky
Výuka probíhá zpravidla v jednohodinových lekcích, může být součástí blokové výuky v kombinaci s jinými předměty nebo součástí výuky v rámci realizace některého projektu. Výuka probíhá ve škole (ve třídě, knihovně, učebně s výpočetní technikou, v kabinetu dějepisu). Součástí výuky jsou návštěvy muzea, historických a kulturních památek. Exkurze napomáhají k realizaci některých výstupů. K doplnění výuky patří i návštěvy kulturních pořadů podle aktuálních nabídek různých institucí.

Na povinný předmět lze navázat volitelným nebo nepovinným předmětem **Seminář z dějepisu** s časovou dotací 1 hodina týdně. Jeho zařazení je závislé na zájmu dostatečného počtu žáků.

Výchovné a vzdělávací strategie
Učitel vede žáky k osvojení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení (na výstupu v 9. ročníku)
Žáky naučíme

- operovat s obecně užívanými termíny
- vytvářet si komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy
- samostatně pozorovat, kriticky posuzovat a vyvozovat závěry, uvádět věci do souvislostí
- vyhledávat a třídit informace a efektivně je využívat v procesu učení
- vybírat a využívat pro efektivní učení vhodné způsoby a metody, plánovat vlastní učení
- projevovat ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- poznávat smysl a cíl učení, mít pozitivní vztah k učení

Kompetence k řešení problémů
Žáky naučíme

- hledat paralely mezi minulými a současnými událostmi a porovnávat je s obdobnými jevy a procesy
- odhalovat kořeny společenských jevů, promýšlet jejich vzájemnou podmíněnost a souvislosti
- rozlišovat mýty a skutečnost
- kriticky hodnotit fakta a objektivně posuzovat společenské jevy současnosti i minulosti
- vyhledávat informace vhodné k řešení problému
- samostatně řešit problémy; volit vhodné způsoby řešení

Kompetence komunikativní
Žáky naučíme

- využívat jako zdroj informací různé texty společenského a společenskovědního charakteru, rozumět různým typům textů a obrazových materiálů
- využívat i moderní informační prostředky
- rozpoznávat názory a postoje ohrožující lidskou důstojnost, odporující základním principům demokratického soužití
- uvědomovat si nebezpečí myšlenkové manipulace
- uplatňovat vhodné prostředky komunikace k vyjadřování vlastních názorů
- formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu
- vyjadřovat se výstižně v písemném i ústním projevu

- naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagovat, účinně se zapojovat do diskuse

Kompetence sociální a personální

Žáky naučíme

- vážit si vlastního národa i národů jiných, respektovat kulturní odlišnosti různých společenství
- účinně spolupracovat ve skupině, přispívat k diskusi ve skupině, chápat potřebu efektivně spolupracovat s druhými
- oceňovat zkušenosti druhých lidí, respektovat různá hlediska

Kompetence občanské

Žáky naučíme

- zajímat se o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství
- uvědomovat si přináležitost k evropské kultuře
- orientovat se v historických faktech, která souvisejí s každodenním životem
- respektovat přesvědčení druhých lidí, odmítat útlak a hrubé zacházení, uvědomovat si povinnost postavit se proti násilí
- chápat základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- respektovat, chránit a ocenit naše tradice a kulturní i historické dědictví
- chápat základní ekologické souvislosti

Kompetence pracovní

Žáky naučíme

- dodržovat vymezená pravidla, plnit povinnosti
- využívat znalosti v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost

Vzdělávání v oblasti směřuje k

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí přináležitosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečnosti, rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální texty společenského a společenskovědního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů, k poznávání každodenních situací a událostí ve vzájemných souvislostech

- úctě k vlastnímu národu i jiným národům a etnikům, respektu k jejich kultuře i jiným odlišnostem
- získávání orientace v aktuálním dění v České republice, EU a ve světě, rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých, rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých
- utváření pozitivních vztahů uvnitř školy i mimo ni, chování a úcta k opačnému pohlaví, správné posuzování role žen ve společnosti
- rozpoznání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití
- odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a vlastních práv

K tomu povede

- osobní příklad a postoje učitele
- výběr vhodných studijních materiálů a jejich vhodná prezentace
- praktické poznávání historie na základě vycházek, exkurzí, výletů
- efektivní organizace výuky a výběr moderních metod a forem práce, které jsou založeny na činnostním aktivním osvojování poznatků, diskusi a výměně názorů

Předmět: **Dějepis**
Ročník: **6. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
žák - uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků - uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány - orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu - uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	Význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách; historické prameny historický čas a prostor	**ENV**: Základní podmínky života. Lidské aktivity a problémy životního prostředí (ochrana kulturních památek). Vztah člověka k prostředí. **OSV:** Osobnostní rozvoj - dovednosti pro učení a studium. Morální rozvoj - zvládání učebních problémů.
- charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu - objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost - uvede příklady archeologických kultur na našem území	Člověk a lidská společnost v pravěku	**VEGS:** Jsme Evropané - kořeny a zdroje evropské civilizace. **VDO:** Občan, občanská společnost a stát.
- rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací - demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem - porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	Nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz antické Řecko a Řím střední Evropa a její styky s antickým Středomořím	Přesahy do předmětů Český jazyk, Výtvarná výchova, Zeměpis, Přírodopis
	Souhrnné opakování	

Předmět: **Dějepis**
Ročník: **7. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
žák - popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států - porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti - objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech - vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám - ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	Nový etnický obraz Evropy utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj Islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci) Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě Křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev Kultura středověké společnosti – románské a gotické umění a vzdělanost	**OSV:** Morální rozvoj - zvládání učebních problémů. **VDO:** Občan, občanská společnost a stát. **VEGS:** Jsme Evropané - kořeny a zdroje evropské civilizace. **ENV:** Základní podmínky života. Lidské aktivity a problémy životního prostředí - ochrana kulturních památek. **MKV:** Etnický původ -rovnocennost všech etnických skupin a kultur. Přesahy do předmětů Český jazyk, Hudební výchova, Zeměpis, Výtvarná výchova
- vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky - vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život - popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich	Renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou Zámořské objevy a počátky dobývání světa	

příčiny a důsledky - objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie - objasní příčiny vzniku třicetileté války	český stát v 15. – 17. století Souhrnné opakování.	

Předmět: **Dějepis**
Ročník: **8. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
žák - objasní důsledky třicetileté války - objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy - na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus - rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek - vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti - objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé - porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů - charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky	Český stát v habsburské monarchii Velmoci v 15. - 18. století Barokní kultura a osvícenství Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět; vznik USA Industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa Revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů Politické proudy (konzervativismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva Kulturní rozrůzněnost doby konflikty mezi velmocemi, kolonialismus	**OSV:** Osobnostní rozvoj - dovednosti pro učení a studium. Morální rozvoj - zvládání učebních problémů. **VEGS:** Jsme Evropané - klíčové mezníky evropské historie. **ENV:** Lidské aktivity a problémy životního prostředí - průmysl, doprava, zemědělství a jejich vliv na životní prostředí, - ochrana přírody a kulturních památek. **VDO:** Občan, občanská společnost a stát - úloha občana v demokratické společnosti. Přesahy do předmětů: Český jazyk, Výtvarná výchova, Hudební výchova, Zeměpis, Fyzika

formulované ve vybraných evropských revolucích - na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy - vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií - na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světové válce a jeho důsledky	První světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky Čs. politika v době války, vznik čs. státu. Souhrnné opakování.	

Předmět: **Dějepis**
Ročník: **9. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
žák - na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky - rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů - charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu - na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv - zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	Moderní doba První světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky Nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; Československo a jeho hospodářsko- politický vývoj, sociální a národnostní problémy Mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro Československo a svět Druhá světová válka, holocaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky války	**VDO:** Občan, občanská společnost a stát - práva a povinnosti občana - základní principy demokracie. - formy participace občanů v politickém životě - volební systémy **MDV:** Fungování a vliv médií ve společnosti - role médií v politických stranách. - vliv médií na společnost **VEGS:** Jsme Evropané - klíčové mezníky evropské historie - evropská integrace - Evropská unie - mezinárodní organizace **ENV:** Vztah člověka k prostředí - principy udržitelnosti rozvoje **MKV:** Multikulturalita současného světa. Přesahy do předmětů: Český jazyk, Výtvarná výchova, Hudební výchova, Práce a společnost, Fyzika, Zeměpis
- vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků - vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce - posoudí postavení rozvojových zemí - prokáže základní orientaci v problémech současného	Studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření Vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí) Vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, vznik	

světa	České republiky Rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět Problémy současnosti Věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava Závěrečné shrnutí, přínos učiva historie pro život	

9.2 Seminář z dějepisu

Charakteristika vyučovacího předmětu
Vyučovací předmět Seminář z dějepisu vychází z obsahu vzdělávacího oboru RVP ZV. Vyučuje se podle zájmu žáků v 7. – 9. ročníku (3. období základního vzdělávání).

Týdenní dotace
Jedna vyučovací hodiny týdně. Výuka může probíhat také ve dvouhodinových lekcích (jednou za dva týdny 2 vyučovací hodiny).

Organizace výuky
Seminář je určen pro žáky všech tříd jednoho ročníku nebo pro žáky různých ročníků – podle zájmu o tento předmět. Výuka probíhá ve škole (ve třídě, knihovně, učebně s výpočetní technikou, v kabinetu dějepisu). Důležitou součástí výuky jsou návštěvy muzea, historických a kulturních památek v Klatovech i mimo Klatovy.

Výchovné a vzdělávací strategie

3. období (výstup pro 9. ročník):
Učitel vede žáky k osvojení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení
Žáky naučíme

- vytvářet si komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy
- samostatně pozorovat, kriticky posuzovat a vyvozovat závěry, uvádět věci do souvislostí

Kompetence k řešení problémů
Žáky naučíme

- vyhledávat informace vhodné k řešení problému
- samostatně řešit problémy; volit vhodné způsoby řešení

Kompetence komunikativní
Žáky naučíme

- využívat jako zdroj informací texty různého charakteru
- využívat i moderní informační prostředky

Kompetence sociální a personální
Žáky naučíme

- účinně spolupracovat ve skupině

Kompetence občanské
Žáky naučíme

- zajímat se o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství
- chránit a ocenit naše tradice i historické dědictví
- chápat základní ekologické souvislosti

Kompetence pracovní

Žáky naučíme

- dodržovat vymezená pravidla, plnit povinnosti
- využívat znalosti v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost

K tomu jsou využívány především následující postupy

- osobní příklad a postoje učitele
- výběr vhodných studijních materiálů a jejich vhodná prezentace
- praktické poznávání historie na základě besed s odborníky, vycházek, exkurzí, výletů
- efektivní organizace výuky a výběr moderních metod a forem práce, které jsou založeny na činnostním aktivním osvojování poznatků, diskusi a výměně názorů

Výstupy	Učivo
Žák - chápe význam studia historie - zajímá se o informace o historii - chápe význam péče o historické památky - dokáže získávat informace z různých historických pramenů	Práce s různými historickými prameny. Význam studia historie. Význam historických památek. Péče o památky. Poznámka: Učivo konkretizuje vyučující v ročním plánu podle složení skupiny žáků, jejich zájmu a aktuálních možností využití regionálních událostí a institucí.

9.3 Člověk a svět práce

Vyučovací předmět vznikl integrací učiva ze vzdělávacích oborů **Výchova k občanství** a **Člověk a svět práce**, vyučuje se v 8. – 9. ročníku, výstupy jsou stanoveny pro 9. ročník.

Týdenní dotace

- 8. ročník: 2 vyučovací hodiny týdně (1 h z dotace pro Výchovu k občanství, 1 h z dotace pro Pracovní výchovu)
- 9. ročník: 2 vyučovací hodiny týdně (1 h z dotace pro Výchovu k občanství, 1 h z dotace pro Pracovní výchovu)

Do obsahu předmětu jsou zařazena témata z výchovy k občanství
Člověk jako jedinec (sebepoznání, osobní rozvoj).
Stát a hospodářství (výroba, obchod, služby, principy tržního hospodářství).
Finanční gramotnost
Stát a právo (státní správa, samospráva, principy demokracie, právní řád).
Mezinárodní vztahy, globální svět (postavení ČR v EU, probl. globalizace).
Do obsahu předmětu jsou zařazena témata z pracovní výchovy:
Svět práce (volba povolání – sebepoznání, rozhodování, akční plánování, orientace na trhu práce, rovnost příležitosti, adaptace na životní změny).
Provoz a údržba domácnosti (diferencovaně pro hochy a dívky).

Do předmětu jsou promítnuta průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Organizace výuky
Výuka probíhá ve dvouhodinových lekcích, skládá se z teoretické i praktické části. Teoretická výuka probíhá převážně s celým kolektivem třídy, pro praktické činnosti je třída dělena na skupiny.
V rámci teoretické výuky jsou probírána témata Výchovy k občanství doplněná o průřezová témata a příprava na volbu povolání (Svět práce). Výuka je doplněna exkurzemi na pracoviště středních odborných škol a učilišť, na Úřad práce, některých podniků a institucí.
V rámci praktické výuky je zařazeno téma Provoz a údržba domácnosti s diferencovaným obsahem pro žáky podle pohlaví. Výuka probíhá v odborných učebnách, je doplněna podle možnosti exkurzemi na pracoviště některých výrobních a jiných organizací.

Výchovné a vzdělávací strategie

Učitel vede žáky k osvojení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

Žáky naučíme

- poznávat důležitost učení pro svůj budoucí profesní růst
- plánovat svůj čas k efektivnímu učení
- zodpovědnosti při rozhodování o využití času pro učení, zaměřit se na budoucí profesní orientaci
- vyhledávat a třídit informace důležité pro správný výběr střední školy a kriticky je dávat do kontextu se svými schopnostmi a možnostmi
- vyhledávat a hodnotit informace o dění ve světě z oblasti přírody i společnosti
- vybírat vhodné způsoby a organizovat postupy své vlastní práce při praktických činnostech

Kompetence k řešení problémů

Žáky naučíme

- přemýšlet o svém životě, svých zájmech, předpokladech
- pojmenovávat cíle, kterých chce dosáhnout ve svém budoucím životě, a hledat cesty k jejich naplnění
- utvářet si pozitivní hodnotový systém opřený o poznání i sebepoznání, sledovat pokroky, kterých dosáhl
- kriticky přemýšlet o sobě i o společenském životě
- hledat různé cesty plánovitého řešení životních problémů a situací, nést zodpovědnost za svá rozhodnutí, obhajovat své postoje
- shromažďovat informace o aktuálním dění v rodině, obci, ČR, EU, ve světě a dávat si je do souvislostí, zaujímat postoje
- zajímat se o veřejné problémy, které se dotýkají každého člověka, a hledat správné postoje k těmto problémům, správné způsoby chování a jednání v současném světě
- na konkrétních životních situacích a při praktických činnostech hledat cesty k hospodárnosti, šetření penězi, materiálem i svým časem

Kompetence komunikativní

Žáky naučíme

- formulovat srozumitelně své myšlenky a názory na dění ve společnosti, ve světě i na své budoucí zařazení v životě
- vyslechnout názory druhých nejen na svět, ale hlavně na sebe, snažit se jim porozumět a vhodně na ně reagovat
- nebát se požádat o radu a pomoc při svém rozhodování a při pracovních činnostech
- využít různých komunikačních prostředků pro orientaci v jednotlivých povoláních, oborech hospodářství, na trhu práce v místě, v ČR, EU,… a využít jich při výběru povolání
- získané komunikativní dovednosti uplatňovat při společných diskusích, spolupráci ve skupinách i při obhajobě svých názorů, práv a způsobů práce

Kompetence sociální a personální

Žáky naučíme

- odhalovat kořeny společenských jevů, dějů a změn, jejich souvislosti a podmíněnosti v čase, hledat paralely s obdobnými i odlišnými jevy a procesy v evropském i světovém měřítku
- utvářet si pozitivní představu o sobě samém, získávat zdravou sebedůvěru
- ovládat a řídit svoje jednání a chování tak, aby nebylo v rozporu s právním řádem a morálními zvyklostmi a aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- spolupracovat v týmu, převzít roli vedoucího, organizátora, partnera i podřízeného, pomáhat utvářet příznivou atmosféru při práci, přispívat k diskuzi
- učit se asertivnímu jednání a schopnosti hledat kompromis
- respektovat starší, rodiče, učitele, umět přijímat jejich rady vyplývající z životní moudrosti a historické zkušenosti a čerpat z toho poučení pro své postoje a činnosti i pro svou profesionální orientaci
- zapojit se do společné práce na konkrétním výrobku při praktických činnostech, podle svých schopností pomoci méně zručným žákům

Kompetence občanské

Žáky naučíme

- zajímat se o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství a utvářet si vědomí sounáležitosti k evropské kultuře
- respektovat kulturní, sociální i jiné odlišnosti lidí, skupin a různých společenství, utvářet si k nim vlastní postoje
- rozpoznávat názory a postoje ohrožující lidskou důstojnost a odporující principům demokratického soužití, odolnosti vůči myšlenkové i jiné manipulaci
- respektovat základní právní normy ČR a EU, umět se podle nich řídit a uvědomovat si možné sankce, které vyplývají z jejich nedodržování
- základní principy fungování demokratického státu
- poznávat základní principy hospodaření státu, organizace, rodiny, jednotlivce
- chápat základní ekologické souvislosti a nutnost mezinárodní spolupráce při řešení environmentálních problémů, své chování a jednání korigovat tak, aby odpovídalo požadavkům na ochranu zdraví a životního prostředí
- poznávat situace ohrožující zdraví a zachovávat rozvahu při řešení krizových situací

Kompetence pracovní

Žáky naučíme

- využívat hospodárně materiály při praktických činnostech důležitých pro domácnost a při pracích technických a elektrotechnických v dílnách
- bezpečně používat nástroje a přístroje v dílně i v domácnosti
- přistupovat k práci a k jejím výsledkům z hlediska kvality, funkčnosti a uznat přínos práce druhých
- šetřit a chránit společný majetek

- při práci využívat teoretické znalosti a dovednosti získané v jiných oborech vzdělávání a v každodenní praxi
- poradit se, požádat o pomoc při praktických činnostech i při plánování budoucího profesního zaměření
- respektovat a dodržovat důležité pokyny pro pracovní činnosti i pro používání přístrojů
- reagovat na změněné pracovní podmínky
- orientovat se v základních podnikatelských aktivitách a chápat je jako zdroj pro materiální zabezpečení své i své rodiny v budoucnosti
- orientovat se v soustavě škol připravujících žáky na budoucí povolání a v nabídkách trhu práce, získat k tomu potřebné informace, vyhodnotit je a správně se rozhodnout
- vyplnit přihlášku na střední školu a vytvořit si představu o způsobech přijímacího řízení

Jsou využívány následující postupy

- osobní příklad a postoje učitele
- výběr vhodných studijních materiálů a jejich vhodná prezentace
- organizování besed a využívání komponovaných pořadů se zaměřením na právní vědomí, bezpečnost, mezinárodní vztahy, ekonomiku
- vhodné vybavení učeben pro praktické pracovní vyučování (dílna, cvičný byt, atelier a kabinet šití a ručních prací)
- praktické poznávání pracovního prostředí na základě vycházek, exkurzí, výletů
- efektivní organizace výuky a výběr moderních metod a forem práce, které jsou založeny na činnostním aktivním osvojování poznatků, diskusi a výměně názorů
- rozvíjet proces sebepoznání, utváření pozitivního hodnotového systému
- jako zdroj informací využívat různorodé verbální texty společenského charakteru a moderní informační zdroje (internet, mediální prezentace, ...)
- orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů, k poznávání každodenních situací a událostí ve vzájemných souvislostech
- vštěpování úcty k vlastnímu národu i jiným národům a etnikům, respektu k jejich kultuře i jiným odlišnostem
- orientace v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě, rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- na základě praktických cvičení a řešení modelových situací utváření vědomí vlastní identity a identity druhých, rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých

Předmět: **Práce a společnost**
Ročník**: 8. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
Nauková část: žák : - uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu - chápe význam práva v životě společnosti i jedince - přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí - posoudí význam ochrany lidských práv a svobod - objasní význam právní úpravy důležitých vztahů, vlastnictví, pracovní poměr, manželství - provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy - popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů - uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatnění - uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích - objasní, jak může	**Stát a právo:** státní správa a samospráva právo, právní stát, druhy práva lidská práva – práva dítěte právní řád ČR právní norma, soudy **Mezinárodní vztahy, globální svět:** evropská integrace Evropská unie a ČR mezinárodní organizace /OSN, Rada Evropy, NATO, UNESCO../	VDO: Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování - kategorie – spravedlnost, řád, norma, zákon, morálka - význam Ústavy a Listiny základních práv a svobod VEGS: Evropa a svět nás zajímá - partnerská města - Euroregion Šumava Objevujeme Evropu a svět - naše vlast a Evropa - styl života a tradice - jsme Evropané – integrace, instituce EU Přesahy do učivaZeměpisu, Přírodopisu, Dějepisu ENV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí - mezinár. spolupráce na úseku ochrany přírody, kulturních památek a zdraví lidí Přesahy do učivaZeměpisu, Přírodopisu, Dějepisu OSV: Osobnostní rozvoj - sebepoznání a sebepojetí postoje, hodnoty - seberegulace a sebeorganizace (regulace jednání i prožívání) Sociální rozvoj - poznávání lidí - mezilidské vztahy - komunikace v různých

realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života - posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů - objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek - rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání Praktická část : žák- - provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví - ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti - zvládá základní ruční práce - orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů - správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby - provádí drobnou domácí údržbu - dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy - poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem - zná požadavky na elektrickou instalaci v bytě a dovede bezpečně provádět drobné opravy - dovede ovládat elektrické spotřebiče, elektroniku, sdělovací techniku a provádí jednoduchou údržbu i opravy	**Člověk jako jedinec:** podobnost a odlišnost lidí osobní vlastnosti, dovednosti, schopnosti charakter projevy chování vnitřní svět člověka sebehodnocení systém osobních hodnot **Provoz a údržba domácnosti** Dívky ekonomika domácnosti rozpočet úklid domácnosti spotřebiče v domácnosti údržba oděvů a textilií kultura odívání ekologie a bezpečnost domácnosti ruční práce Hoši elektrotechnika v domácnosti elektrické instalace elektrické spotřebiče elektronika	situacích Morální rozvoj - řešení problémů - sociální role OSV: Sebepoznání, sebepojetí temperament, postoje, hodnoty Psychohygiena Seberegulace, sebeorganizace Kooperace a kompetice Přesahy do učivaChemie, Přírodopisu Přesah do učivaVýtvarné výchovy Přesah do učivaFyziky

Předmět: **Práce a společnost**
Ročník: **9. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
Nauková část: žák : - orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí - posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy - využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání - prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce - dovede pracovat s důležitými tiskopisy, sestavit strukturovaný životopis, žádost o zaměstnání	**Svět práce** Trh práce – povolání lidí Volba profesní orientace - informační základna, poradenství - úřad práce Možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, životopis Zaměstnání – pracovní příležitosti, problémy nezaměstnanosti	VDO: Občan, obč. společnost a stát - odpovědnost členů společnosti (Listina základních práv a svobod, Zákoník práce) - základní principy a kategorie demokratického politického systému Přesah do učivaDějepisu MDV: Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality Stavba a tvorba mediálního sdělení Přesah do učivaČeského jazyka
- popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	**Člověk jako jedinec** Osobní rozvoj – životní cíle a plány, adaptace na životní změny, Sebepoznávání – sebehodnocení	MKV: Kulturní diference - zvláštnosti různých etnik Lidské vztahy - vzájemné obohacení kultur - konflikty, tolerance Etnický původ - světová náboženství - projevy rasismu Multikulturalita - vzájemná komunikace - odstranění předsudků a diskriminace - lidská práva.
- rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvádí konkrétní příklady - sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a	**Stát a hospodářství** Majetek, formy vlastnictví Peníze – funkce, podoba Hospodaření - rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing Rozpočet státu - význam daní Banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a	ENV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí - vlivy chodu domácnosti na životní prostředí Přesah do učiva Fyziky

přebytkového rozpočtu - na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení. - vysvětlí význam úroku – placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít - uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu - na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladu, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz - rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané	získávání prostředků Výroba, obchod, služby Tržní hospodářství, tvorba ceny, inflace, právní formy podnikání	Přesah do učivaMatematiky Přesah do učivaPřírodopisu ENV: Ekosystémy Vztah člověka k okolí ochrana přírody a památek - odpadové hospodářství - místní ekol. problémy a návrhy jejich řešení ENV: Vztah člověka k okolí(viz výše) Přesah do učivaMatematiky
	Stát a právo	
- rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovnává jejich znaky - rozlišuje a porovnává úkoly složek státní moci v ČR i jejich orgánů a institucí - objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů - vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat	Právní základy státu – znaky, typy a formy státu, Ústava ČR, složky státní moci, obrana státu Principy demokracie- politický pluralismus, význam voleb Protiprávní jednání, korupce Právo v každodenním životě, základního práva spotřebitele	

každodenní život občanů - rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestních činů - rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestní čin, uvede jejich příklady - diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání		
- uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory - uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva - objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení na lokální úrovni - uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakter	**Mezinárodní vztahy, globální svět** Globalizace – projevy, klady, zápory, globální problémy, terorismus	
Praktická část: žák - správně zachází s domácím nářadím a přístroji, dbá na bezpečnost práce - zná nebezpečí úrazu el. proudem, dovede poskytnout 1. pomoc při zásahu el. proudem, při popáleninách, opařeninách a ost. úrazech - zná základní stavbu el. spotřebičů, dovede ovládat el. spotřebiče, elektroniku, sdělovací techniku podle	**Provoz a údržba domácnosti** Dívky – zaměření na elektrotechniku v domácnosti Elektrické spotřebiče El. instalace a bezpečnost 1. pomoc při úrazech v domácnosti. Rozpočet v domácnosti, platební operace. Péče o pokojové květiny. Domácí zahrádka. Ruční práce	

návodu (dívky) - dovede pečovat o rostliny v bytě i na zahrádce - chová se ekologicky, třídí odpady v dom. - zná základní rodinné výdaje na chod domácnosti a způsob plateb - dovede bezpečně provádět drobné opravy a práce na vylepšení domácího prostředí (hoši)	Hoši – zaměření na domácí údržbu a práce s nástroji pro domácí údržbu, hospodaření: Praktické použití nástrojů na opravy a opracování dřeva, kovů, plastů. Povrchová úprava dřevěných, kovových, plastových materiálů, stěn a podlahových krytin v bytě. Samostatná tvořivá práce žáků – výrobky pro vylepšení domácího prostředí (byt, zahrádka, okolí). Rozpočet v domácnosti, platební operace.	

10. Člověk a příroda

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vzdělávací obor se vyučuje v 6. – 9. ročníku (3. období základního vzdělávání) ve vyučovacích předmětech **Fyzika, Chemie, Přírodopis** a **Zeměpis**.

Týdenní dotace:

	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
Fyzika						1	2	2	2
Chemie								2	2
Přírodopis						2	2	2	2
Zeměpis						2	2	1	2

Oblast vybavuje žáky prostředky a metodami pro hlubší porozumění přírodní realitě a jejím zákonitostem. Poznávají přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny a navzájem se ovlivňují. Učivo oblasti ovlivňuje jejich vztah k přírodě, pokládá základy jejich pozitivních vztahů k přírodě, chápání důležitosti udržení přírodní rovnováhy pro další existenci života na Zemi, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se zkoumat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje.

Žáci se učí rozpoznávat a formulovat zákonitosti přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku a tím si uvědomují užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Při výuce používají metody, které vedou k rozvoji pozorovacích schopností, logického uvažování, přesnosti, schopnosti analýzy a syntézy. Používají specifické formy poznávání: pozorování, experiment, měření, utváření hypotéz a jejich praktické ověřování při laboratorních pracích nebo cvičení v terénu a další.

Ve výchovně vzdělávacím procesu jsou ve všech předmětech, kde se oblast promítá, velmi úzké vazby, učivo se může prolínat a zasahovat i do učiva z jiných oblastí a oborů. Vyučuje – li tyto obory tentýž vyučující, může výuku provádět v blocích v kombinaci s dalšími předměty, zejména s Matematikou, Informatikou, Pracovní výchovou, integrovanými předměty, kde je zařazeno učivo Výchovy k občanství a s dalšími předměty. Výuka některého tématu může být prováděna v rámci realizace některého projektu.

10.1 Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu
Fyzika se vyučuje v 6.- 9. ročníku, výstupy jsou stanoveny pro 9. ročník.

Týdenní dotace:

	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
Fyzika						1	2	2	2

Výuka vychází z obsahu vzdělávacího oboru Fyzika RVP pro základní vzdělávání a zahrnuje hlavní tematické okruhy:

- Látky a tělesa
- Pohyb těles, síly
- Mechanické vlastnosti tekutin
- Energie
- Zvukové děje
- Elektromagnetické a světelné děje
- Vesmír

Předmět svým charakterem navazuje na učivo 1. stupně ZŠ, zejména prvouky a přírodovědy. V 6. ročníku se žáci seznámí se základními pojmy nového oboru vzdělávání – fyziky jako součásti přírodních věd, získají dovednosti pozorovat, či měřit důležité fyzikální vlastnosti, jevy a procesy. V 7. ročníku se učí samostatnému pozorování a popisování okolního prostředí z hlediska fyzikálních procesů jako je pohyb, síla, tlak, vztlaková síla a pochopení, že jednotlivé látky mají různé vlastnosti a učí se tyto vlastnosti měřit nebo vypočítat. Poznávají základní světelné jevy. V 8. ročníku se učí samostatnému pozorování a popisování okolního prostředí z hlediska fyzikálních procesů jako je práce, výkon, energie, teplo a skupenství, a využívání poznatků v praktickém životě. Učí se s porozuměním tyto vlastnosti změřit nebo vypočítat, získává poznatky o šetrném a bezpečném zacházení s tlakovými zařízeními a přístroji. V 9. ročníku se učí samostatnému pozorování a popisování okolního prostředí z hlediska fyzikálních jevů a procesů z oboru elektřiny, magnetismu, zvukových a světelných jevů, jaderné fyziky a astronomie. Získaných poznatků o alternativních zdrojích energie využívá k propagaci těchto zdrojů. Seznamuje se s možností vzniku mimořádných situací a chováním za těchto situací, osvojuje si zásady bezpečné práce s elektrickými zařízeními používanými v domácnosti. Učivo se prolíná i do obsahu jiných předmětů, především matematiky, zeměpisu, chemie a praktických výchovných předmětů.

Do předmětu jsou řazena průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova **(OSV)**
- Environmentální výchova **(ENV)**
- Výchova demokratického občana **(VDO)**

Na předmět navazuje i volitelný nebo nepovinný předmět **Seminář z fyziky**, který se zařazuje 7. - 9. ročníku podle zájmu žáků.

Organizace výuky
Výuka probíhá v jednohodinových lekcích. Povinná výuka je doplněna o laboratorní práce v každém ročníku. Podle aktuálních situací a možností může být operativně doplňována tematicky založenými projekty, některá témata mohou být vyučována v blocích s jiným předmětem. Je možné zařadit tematické exkurze a vycházky do technických provozů závodů v okolí, do muzeí a jiných institucí s fyzikálními a technickými expozicemi, podle možností a zájmu dětí využít tematicky zaměřených školních výletů.

Výchovné a vzdělávací strategie
Učitel vede žáky k osvojení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení
Žáky naučíme

- získávat informace o různých lidských činnostech, technických prostředcích a fyzikálních dějích a jevech
- analyzovat je přiměřeně věku a snažit se je využívat ve vlastní činnosti
- pozorovat a provádět experimenty a vyvozovat z nich závěry, rozvíjet své logické myšlení

Kompetence k řešení problémů
Žáky naučíme

- samostatně pracovat na realizaci zadaného úkolu
- prakticky si ověřit správnost postupu
- obhájit i kriticky zhodnotit výsledky své činnosti

Kompetence komunikativní
Žáky naučíme

- vyslechnout praktické rady, návody, umět se zeptat a požádat o pomoc
- popsat svůj pracovní postup a výsledek své práce

Kompetence sociální a personální
Žáky naučíme

- spolupracovat na společném úkolu, přijímat zodpovědnost za svůj podíl na skupinové práci
- přispívat svým jednáním a přístupem k práci k dobré pracovní atmosféře
- umět pomoci i přijmout radu

Kompetence občanské
Žáky naučíme

- respektovat názory, rady a výsledky práce druhých
- brát ohled na ochranu svého zdraví i zdraví ostatních při pracovních i jiných činnostech

- chovat se hospodárně a šetrně ke svému okolí

Kompetence pracovní

Žáky naučíme

- používat účinně všechna zařízení v oboru mechaniky, elektrotechniky, optiky, výpočetní techniky a další technická zařízení
- dodržovat pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
- získávat povědomí o možnostech uplatnění v jednotlivých technických oborech a o možné profesionální orientaci

Vzdělávání v oblasti směřuje k

- rozvoji poznatků z dosavadní výuky v 1. a 2. období, zejména z učiva z přírodovědy
- rozvoji zájmu žáků o zkoumání přírodních jevů, zákonitostí, přírodnin
- využívání metod pozorování, měření, pokusů, porovnávání, odlišování znaků, vyvozování závěrů, zapojování se do řešení problémových úkolů
- dovednosti zformulovat otázku o průběhu a příčinách různých přírodních jevů, uvažovat nad odpovědí a vyhledávat odpovědi v různých zdrojích informací, aktualizovat informace, posuzovat důležitost a správnost získaných informací z různých zdrojů
- orientovat se v přírodovědných pojmech - přiměřeně věku, naučit se systematické práci, rozvíjet abstraktní i logické myšlení důležité pro ověřování vyslovených myšlenek různými nezávislými způsoby
- zapojování se do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodě, vlastnímu zdraví a zdraví ostatních lidí i k majetku
- rozvíjení schopnosti naučit se předvídat vlivy různých činností člověka na důležité přírodní systémy a později toho využívat v každodenním životě
- aplikovat praktické metody poznávání přírody, dodržovat základní pravidla bezpečné práce a chování při poznávání živé i neživé přírody
- uvědomovat si souvislosti mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- analyzovat příčiny a následky ovlivňování místních i světových ekosystémů, uvědomovat si, jak lze přírodovědného poznání využít ve prospěch člověka, krajiny, životního prostředí, světa
- pochopit surovinovou a energetickou náročnost člověka s ohledem na další generace (udržitelný rozvoj)
- pozorovat ve svém okolí přírodu a chování lidí a vhodnými způsoby ovlivňovat negativní jevy
- být přesvědčený o tom, že i globální problémy začínají u myšlení a chování každého z nás
- výukou přispět, přiměřeně věku žáků a jejich schopnostem, k systematické práci na rozvoji své osobnosti, na rozšiřování vědomostí, dovedností, k uvědomělé disciplíně, k zodpovědnosti, k formování morálních zásad a úctě k životu

- utvářet dovednosti vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

Předmět: **Fyzika**
Ročník: **6. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
• změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa • uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí • předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty • využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	• **měřené veličiny** – délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas • **skupenství látek** – souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou; difúze	**OSV:** Osobnostní rozvoj -cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění -cvičení dovedností zapamatování **ENV:** Základní podmínky života -přírodní látky Vztah člověka a přírody -vliv látek na zdraví člověka Lidské aktivity a problémy životního prostředí -poškozování přírody cizorodými látkami žáků při všech LP a frontálních pracích, dovednost navazovat na druhé) **OSV:** Sociální rozvoj -kooperace a spolupráce -komunikace (podřízení se, vedení a organizování práce skupiny) Přesahy do učiva Zeměpisu, Přírodopisu (přír. látky, teplota a její změny) **VDO:** Občanská společnost a škola -dodržování laborator. řádu -pomoc druhému v případě potřeby a spolupráce Přesahy do učiva matematiky (převody jednotek)

Předmět: **Fyzika**
Ročník: **7. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
POHYB TĚLES ***SÍLY*** • rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu • využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles • změří velikost působící síly • určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici • využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích • aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů ***MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN*** • využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	**pohyby těles** – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý **gravitační pole a gravitační síla** – přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa **tlaková síla a tlak** – vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí **třecí síla** – smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi **výslednice dvou sil stejných a opačných směrů** **Newtonovy zákony** – první, druhý (kvalitativně), třetí **rovnováha na páce a pevné kladce** **Pascalův zákon** – hydraulická zařízení **hydrostatický a atmosférický tlak** – souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou	**OSV:** Sociální rozvoj -kooperace (spolupráce žáků při všech LP a frontálních pracích, dovednost navazovat na druhé) -komunikace (podřízení se, vedení a organizování práce skupiny) **Přesah do učiva** Matematiky (grafy ,geometrie a řešení výrazů) **OSV:** viz 1. LP **ENV:** Vztah člověka k prostředí Přesah do učiva Matematiky (řešení výrazů) Přesahy do učiva Zeměpisu (procesy v atmosféře) **OSV:** viz 1.LP Přesah do učiva Zeměpisu (struktura atmosféry Země, pohyby a procesy v atmosféře) Přesah do učiva Zeměpisu (pohyby vesmírných těles) Přesah do učiva Matematiky (geometrie)

• předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní ***SVĚTELNÉ DĚJE*** • využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh • rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	kapaliny; souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře **Archimédův zákon** – vztlaková síla; potápění, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách **vlastnosti světla** – zdroje světla; rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; stín, zatmění Slunce a Měsíce; zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně); zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně); rozklad bílého světla hranolem	

Předmět: **Fyzika**
Ročník: **8. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
ENERGIE • určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa • využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem • využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh • určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem • zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí ***ELEKTRICKÉ DĚJE*** • sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu • rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí • rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností • využívá Ohmův zákon pro část obvodu při	**formy energie** – pohybová a polohová energie; vnitřní energie; elektrická energie a výkon; výroba a přenos elektrické energie; jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna; ochrana lidí před radioaktivním zářením **přeměny skupenství** – tání a tuhnutí, skupenské teplo tání; vypařování a kapalnění; hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny **obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie** • **elektrický obvod** – zdroj napětí, spotřebič, spínač • **elektrické pole** – elektrická síla; elektrický náboj; tepelné účinky elektrického proudu; elektrický odpor;	Přesah do učiva Matematiky (řešení výrazů) **OSV:** Sociální rozvoj -kooperace (spolupráce žáků při všech LP a frontálních pracích, dovednost navazovat na druhé) -komunikace (podřízení se, vedení a organizování práce skupiny) **ENV:** Vztah člověka a prostřed -ovlivňování teploty prostředí Přesahy do učiva Chemie, Přírodopisu, Zeměpisu, Matematiky(změny látek V přírodě v závislosti n a teplotě, řešení výrazů) **OSV:** viz 1. LP Přesahy do učiva Dějepisu (historie využívání páry) Přesahy do učiva Zeměpisu (elektrárny v ČR) Přesahy do učiva dějepisu (historie spalovacích motorů a historické souvislosti) Přesahy do učiva Přírodopisu, Výchovy ke zdraví (ochrana zdraví a první pomoc) Přesah do učiva Dějepisu –historie využití elektřiny Přesah do předmětu Práce a společnost (zapojení

řešení praktických problémů ***ZVUKOVÉ DĚJE*** • rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku • posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	**vlastnosti zvuku** – látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích; odraz zvuku na překážce, ozvěna; pohlcování zvuku; výška zvukového tónu	elektrických obvodů v bytě) **OSV:** Sociální rozvoj -kooperace (spolupráce žáků při všech LP a frontálních pracích, dovednost navazovat na druhé) -komunikace (podřízení se, vedení a organizování práce skupiny) Přesahy do učiva Hudební výchovy (tóny, melodie) Přesahy do učiva Matematiky (řešení rovnic) **OSV:** viz 1. LP Přesahy do učiva Matematiky (řešení rovnic)

Předmět: **Fyzika**
Ročník: **9. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
MAGNETICKÉ DĚJE • využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní • zapojí správně polovodičovou diodu ***VESMÍR*** • objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet • odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností	• **magnetické pole** – magnetická síla; stejnosměrný elektromotor; transformátor; bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními • **sluneční soustava** – její hlavní složky; měsíční fáze • **hvězdy** – jejich složení	**ENV:** Vztah člověka a prostředí -význam jevu pro život moderního člověka -průmyslová výroba Přesah do předmětu Práce a společnost Přesahy do učiva Chemie (elektrolýza, složení plynů) Přesahy do učiva Zeměpisu (Země a její postavení ve vesmíru, pohyby Země a Měsíce) Přesah do učiva Matematiky (řešení výrazů) **OSV:** Sociální rozvoj -kooperace (spolupráce žáků při všech LP a frontálních pracích, dovednost navazovat na druhé) -komunikace (podřízení se, vedení a organizování práce skupiny)

10.2 Seminář z fyziky

Charakteristika vyučovacího předmětu
Seminář z fyziky se vyučuje podle zájmu žáků 7. - 9. ročníku (3. období).

Týdenní dotace
Jedna hodina týdně. Výuka může probíhat také ve dvouhodinových lekcích (jednou za dva týdny 2 vyučovací hodiny).

Organizace výuky
Výuka bude nabízena v rámci volby volitelného předmětu, žák si ji může zvolit i jako nepovinnou. Výuka může probíhat ve třech úrovních (od 7. do 9. ročníku), pokud je o výuku předmětu dostatečný zájem. Žák může absolvovat všechny nebo jen některou, podle ročníku, v kterém si tento předmět zvolil. Může probíhat ve dvouhodinových lekcích v odborné učebně fyziky ve skupině s menším počtem žáků z důvodu zajištění jejich bezpečnosti, pomůcek a možnosti individuálního přístupu k potřebám a zájmům žáků. V jedné skupině mohou být zařazeni i žáci různých ročníků, kteří mají zájem o prohloubení vědomostí v oblasti fyziky a získání větších praktických dovedností v oboru.
Obsah učiva tvoří vybrané kapitoly z měření a využití veličin, síly, pohybu, praktická cvičení na mechanické vlastnosti kapalin, energie, zvukových jevů i astronomie. Výběr učiva a náročnost výuky respektuje úroveň a věk přihlášených žáků. Podle situace a probíraného učiva může být výuka doplněna o besedy s odborníky z oboru, návštěvy provozů a exkurze v některém subjektu využívající dané fyzikální postupy.

Předmět: **Seminář z fyziky**
Ročník: **7. – 9. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
žák: • rozšiřuje znalosti o fyzikálních veličinách a vlastnostech • procvičuje a rozšiřuje si znalosti v oblasti mechanického pohybu těles a rozeznává druhy pohybu • procvičuje učivo v oblasti silových poměrů na tělesech a jednoduchých mechanismech • určuje jevy v oblasti hydrostatiky	• Měření hmotnosti. • Silová měření. • Měření rychlosti rovnoměrného a nerovnoměrného pohybu • Určování sil, řešení pákových převodů a kladek. • Tlakové poměry v kapalinách, řešení příkladů Pascalova a Archimedova zákona. • Zapojení různých el. obvodů, měření	Přesahy do učiva ***Matematiky***(převody jednotek)**, Chemie** (hmotnost, hustota) Přesahy do učiva ***Zeměpisu*** (doprava a prostředky dopravy), ***Matematiky*** (výrazy, rovnice) Přesahy do předmětu ***Práce a společnost*** (průmyslová výroba) Přesahy do předmětu ***Práce a společnost*** (elektrotechnika, orientace k volbě povolání) Přesahy do předmětu ***Práce a společnost*** (elektrotechnika) ***Zeměpisu*** (výroba el. energie)

• orientuje se v oblasti elektrických obvodů • rozšiřuje znalosti v oblasti magnetismu • procvičuje a rozšiřuje znalosti práce a výkonu • procvičuje a rozšiřuje znalosti v oblasti tepla a tepelných změn • rozšiřuje si znalosti o kmitavém pohybu a vlnění • hlouběji proniká do fyziky mikrosvěta - prohlubuje své znalosti o vesmíru a Zemi	základních parametrů obvodů a určování hodnot použitím Ohmova zákona. • Zapojení různých cívek a zařízení s cívkami (relé, motory a transformátory). • Určování hodnoty mech. práce a poměrů na nakloněné rovině. Určování výkonu jed. zařízení. • Měření a určování tepla. • Měření změn skupenství. • Měření na mech. oscilátorech a určování vlnění. • Detekce jader. Záření. Orientace na obloze	Přesahy do učiva ***Dějepisu*** (stavby historie. Význam pro oblast strojírenství. **ENV:** Vztah člověka a prostředí -spalování odpadů, bioplyn - recyklace - ekonomicky a ekologicky výhodné provozy **ENV:** Vztah člověka a prostředí - druhy vln v přírodě (vzduch a vodní plochy) **ENV:** Vztah člověka a prostředí - zdravotní rizika, škodlivost záření - využití ve zdravotnictví a v jaderné energetice Přesah do učivy ***Přírodopisu*** (léčba nádorových onemocnění) Přesahy do ***Zeměpisu*** (mapy vesmírných těles)

10.3 Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu
Předmět se vyučuje v 8. – 9. ročníku, výstupy jsou stanoveny pro 9. ročník.

Týdenní dotace
- 8. ročník 2 vyučovací hodiny týdně
- 9. ročník 2 vyučovací hodiny týdně

Do předmětu jsou zahrnuta témata z učiva chemie:
- Pozorování pokus a bezpečnost práce
- Směsi
- Částicové složení látek a chemické prvky
- Chemické reakce
- Anorganické sloučeniny
- Organické sloučeniny
- Chemie a společnost

Předmět svým charakterem navazuje na učivo přírodovědy na 1. stupni ZŠ a fyziky v 6. ročníku. Obsahem je učivo o chemických látkách, jejich vlastnostech a přeměnách v jiné látky, využití chemických látek v praxi a jejich působení na okolní prostředí a život člověka. Výuka předmětu připravuje žáky pro pochopení změn v přírodě a pro další rozvoj poznatků poskytovaných zejména v předmětech přírodopis, zeměpis a fyzika.

Do předmětu jsou promítnuta průřezová témata
- Osobnostní a sociální výchova **(OSV)**
- Výchova demokratického občana **(VDO)**
- Environmentální výchova **(ENV)**
- Mediální výchova **(MDV)**

Na předmět navazuje volitelný nebo nepovinný předmět **Seminář z chemie**, který lze zavádět v 9. ročníku podle zájmu žáků.

Organizace výuky
Výuka probíhá v jednohodinových lekcích. Povinná výuka je doplněna o 3 - 4 laboratorní práce v každém ročníku. Podle aktuálních situací a možností může být operativně doplňována tematicky založenými projekty, některá témata mohou být vyučována v blocích s jiným předmětem. Je možné zařadit exkurze do chemických závodů v okolí podle možností a zájmu dětí nebo využít tematicky zaměřených školních výletů.

Výchovné a vzdělávací strategie
Učitel vede žáky k osvojení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

Žáky naučíme

- využívat metody poznávání přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů,
- samostatně pozorovat a experimentovat, získané výsledky porovnávat,
- zpracovávat informace z hlediska důležitosti i objektivity a využívat je k dalšímu učení,
- operovat s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádět věci do souvislostí, propojovat do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytvářet komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy

Kompetence k řešení problémů

Žáky naučíme

- chápat vzájemné souvislosti či zákonitosti přírodních faktů,
- přecházet od smyslového poznávání k poznávání založenému na pojmech, prvcích, teoriích a modelech,
- vyhledávat informace vhodné k řešení problému, nacházet jejich shodné, podobné a odlišné znaky,
- využívat získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení,
- poznatky zobecňovat a aplikovat je v různých oblastech života

Kompetence komunikativní

Žáky naučíme

- formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu,
- sdělovat stručně, přehledně a objektivně postup a výsledky svých pozorování a experimentů,
- používat základy chemického názvosloví, vzorce látek a zápisy dějů chemickými rovnicemi,
- využívat informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

Žáky naučíme

- účinně spolupracovat ve skupině, podílet se společně s pedagogy na vytváření práce v týmu,
- pozitivně ovlivňovat kvalitu společné práce na základě svojí role v pracovní činnosti,
- podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu,
- na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívat k upevňování dobrých mezilidských vztahů,
- chápat potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu,
- v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat

Kompetence občanské

Žáky naučíme

- rozhodovat se zodpovědně podle dané situace, poskytnout dle svých možností účinnou pomoc,
- chovat se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících zdraví a život člověka,
- chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí,
- rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Žáky naučíme

- používat účinně a bezpečně chemické nádobí, pomůcky a chemikálie přidělené učitelem,
- dodržovat vymezená pravidla, plnit povinnosti vyplývající z laboratorního řádu,
- přistupovat k výsledkům pracovní činnosti z hlediska kvality, funkčnosti, ale i z hlediska ochrany svého zdraví,
- využívat znalosti a zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucí profesní zaměření

Vzdělávání v oboru směřuje k

- rozvoji poznatků z dosavadní výuky v 1. a 2. období, zejména z učiva z přírodovědy
- rozvoji zájmu žáků o zkoumání přírodních jevů, zákonitostí, přírodnin
- využívání metod pozorování, měření, pokusů, porovnávání, odlišování znaků, vyvozování závěrů, zapojování se do řešení problémových úkolů
- dovednosti zformulovat otázku o průběhu a příčinách různých přírodních jevů, uvažovat nad odpovědí a vyhledávat odpovědi v různých
- zdrojích informací, aktualizovat informace, posuzovat důležitost a správnost získaných informací z různých zdrojů
- orientovat se v chemickém názvosloví a souvisejících pojmech - přiměřeně věku, naučit se systematické práci, rozvíjet abstraktní i logické myšlení důležité pro ověřování vyslovených myšlenek různými nezávislými způsoby
- zapojování se do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodě, vlastnímu zdraví a zdraví ostatních lidí i k majetku
- rozvíjení schopnosti naučit se předvídat vlivy různých činností člověka na důležité přírodní systémy a později toho využívat v každodenním životě
- aplikovat praktické metody poznávání přírody, dodržovat základní pravidla bezpečné práce a chování při poznávání živé i neživé přírody
- uvědomovat si souvislosti mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- analyzovat příčiny a následky ovlivňování místních i světových ekosystémů, uvědomovat si, jak může být chemických poznatků využito ve prospěch člověka, krajiny, životního prostředí, světa

- pochopit surovinovou a energetickou náročnost člověka s ohledem na další generace (udržitelný rozvoj)
- pozorovat ve svém okolí přírodu a chování lidí a vhodnými způsoby ovlivňovat negativní jevy
- být přesvědčený o tom, že i globální problémy začínají u myšlení a chování každého z nás
- utvářet dovednosti vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

Předmět: **Chemie**
Ročník: **8. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
Žák - určí společné a rozdílné vlastnosti látek - pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí - objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek - uvede zásady bezpečné práce v laboratoři - rozlišuje směsi a chemické látky - navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi - rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití - uvede příklady znečisťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečistění - používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech - rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech - orientuje se v periodické	**Úvod do učiva** Chemická věda a výroba (historie chemie). **Pozorování, pokus a bezpečnost práce** Zásady bezpečné práce, laboratorní řád. Mimořádné události – havárie, úniky nebezpečných látek, H – věty, P – věty, piktogramy a jejich význam. Vlastnosti látek. **Směsi a látky kolem nás** Směsi různorodé a stejnorodé. Oddělování složek směsí – usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace. Laboratorní práce Voda pitná, odpadní, destilovaná, čistota vody, zdroje znečištění. Vzduch, složení, čistota, zdroje znečištění, prevence, ozónová vrstva. **Částicové složení látek, chemické prvky** Atom, jádro, obal, protony, elektrony, molekuly, kationy, aniony. Periodická soustava prvků, protonové číslo.	**ENV:** Základní podmínky života - spotřeba vody a nutnost šetření s vodou, ohrožování kvality vody, znečišťování odpadními látkami - nutnost rovnováhy plynů ve vzduchu, skleníkový efekt, globální oteplování planety, opatření na zmírňování těchto jevů Lidské aktivity a problémy životního prostředí - úniky oxidu siřičitého a oxidů dusíků do vzduchu, kyselé deště a jejich vliv na životní prostředí, způsoby snižování výskytu kyselých dešťů - únik freonů do ovzduší, narušování ozonové vrstvy v atmosféře, vliv UV záření na živé organismy, zákaz používání freonů (chladicí zařízení, spreje) - znečisťování vodních toků odpady, které souvisejí s lidskou činností, zasolování půd, solení silnic, přehnojování půd a negativní účinky na přírodu a zdraví člověka - havárie nebezpečných látek (chlor, amoniak, kyseliny, hydroxidy), jejich předcházení a likvidace **VDO:** dodržování laboratorního řádu a bezpečnostních předpisů při práci s chemikáliemi pomoc druhému v případě

soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	Nejvíce používané kovy. Voda, vzduch Nekovy – vodík, kyslík, halogeny, síra, uhlík. Polokovy. Laboratorní práce Chemické sloučeniny, chemická vazba.	potřeby **OSV:** rozvoj poznávání kooperace, komunikace, spolupráce ve skupině při laboratorních pracích Přesahy do učiva fyziky. přírodopisu, matematiky, zeměpisu
- porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů, oxidů, sulfidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí - vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet - orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	**Anorganické sloučeniny, halogenidy, oxidy, sulfidy** Názvosloví halogenidů, oxidační číslo atomu. Chlorid sodný – významná surovina. Názvosloví oxidů. Oxidy síry, uhlíku, dusíku, vápníku, křemíku, titanu, hliníku Kyseliny a hydroxidy: Kyselina chlorovodíková, sírová, dusičná, fosforečná, uhličitá, vlastnosti, důkazy, použití, indikátory, odvozování vzorců, reakce s kovy a oxidy. Hydroxid sodný, draselný, vápenatý, vlastnosti, důkazy, použití, odvozování vzorců. Neutralizace, soli: Co způsobuje kyselost a zásaditost roztoků – pH indikátor. Neutralizace a její princip. Laboratorní práce. Využití solí – součást potravy, hnojiva. Soli kyslíkaté a bezkyslíkaté.	
- rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	**Organické sloučeniny, uhlovodíky** Výskyt uhlovodíků v přírodě. Vlastnosti uhlíku v uhlovodících. Alkany, alkeny, alkiny. Cykloalkany, areny. Deriváty uhlovodíků: Halogenderiváty, freony. Omamné látky – chloroform. Umělé hmoty – teflon,	

	neopren. Alkoholy – drogy – prevence Karboxylové kyseliny, mravenčí, octová, neutralizace, esterifikace **Závěrečné opakování učiva**	

Předmět: **Chemie**
Ročník: **9. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
žák

látkách a produktech fotosyntézy a v koncových produktech biochemického zpracování, především bílkovin, tuků a sacharidů - určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu - uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů - zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi - aplikuje znalosti o principech hašení požáru na řešení modelových situací v praxi - orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	solární energie. Výfukové plyny – důležitost katalyzátorů. Přírodní látky: Cukry – glukosa, fotosyntéza, exotermické a endotermické reakce, sacharosa. Škroby, tuky, bílkoviny – zdroje, vlastnosti a funkce v organismu. Laboratorní práce Biokatalyzátory – vitaminy, hormony, enzymy. **Chemie a společnost** Chemický průmysl v ČR, výrobky. Koroze – příčiny a opatření ke zmírnění Průmyslová hnojiva. Tepelně zpracovávané materiály -sádra, vápno, cement, -keramika, sklo. Plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace. Laboratorní práce Detergenty, pesticidy, insekticidy. Hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti, hasicí přístroje. Léčiva a návykové látky, barviva a jedy v potravinách. Chemické havárie a jejich likvidace. Zpracování odpadů, likvidace nebezpečných kovů (olova), sběrny, třídění. Znečišťování vodních toků, úprava vody, šetření vodou, biologické čištění, využití bioplynu. **Shrnutí a systemizace učiva**	

10.4 Seminář z chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu
Seminář z chemie se vyučuje podle zájmu žáků v 9. ročníku (3. období).

Týdenní dotace
Jedna hodina týdně. Výuka může probíhat také ve dvouhodinových lekcích (jednou za dva týdny 2 vyučovací hodiny).

Organizace výuky
Výuka bude nabízena v 9. ročníku, kde již mají žáci probrány základy chemického názvosloví a mají základní pracovní návyky potřebné pro praktický charakter předmětu. Může probíhat ve dvouhodinových lekcích v odborné učebně chemie ve skupině s menším počtem žáků z důvodu zajištění bezpečnosti žáků. Součástí výuky mohou být besedy s odborníky z oboru chemické výroby a návštěvy výstav vztahujících se k chemické výrobě a exkurze v některém provozu zaměřeném na chemické technologie.

Předmět: **Seminář z chemie**
Ročník: **9. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
žák: - rozezná různé druhy roztoků - používá přímou úměru při výpočtech hmotnostního zlomku - chápe rozdíl mezi hmotnostní a molární koncentrací roztoků - používá hustoměr	**Příprava roztoků** Hmotnostní zlomek Molární koncentrace roztoků, měření objemu kapalin Hustota –hustoměry	ENV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí - znečišťování vody, vzduch - vodárna, čistička, - výroba líhu, cukru - využívání průmyslových hnojiv v únosné míře
- vizuálně rozlišuje směsi stejnorodé a různorodé - laboratorně odděluje složky směsí	**Směsi stejnorodé a různorodé** Oddělování složek ze směsí	- biologická ochrana rostlin bioplyn, biopotraviny - škodlivost produktů při spalování plastů - třídění domovního odpadu
- chápe srážkovou teorii při chemických reakcích a rozpouštění látek - prakticky zjišťuje roztoky kyselé, zásadité a neutrální	**Rozpustnost látek** Závislost na teplotě, povrchu, koncentraci, druhu rozpouštědla. pH roztoků.	- recyklace, ekonomicky výhodné provozy - šetření surovinami a energií Přesahy do učiva matematiky, fyziky
- připraví základními postupy soli a dovede zapsat průběh reakcí chemickými rovnicemi	**Přípravy solí** zápisy reakcí rovnicemi.	ENV: Základní podmínky života

- rozděluje reakce na endotermické a exotermické - chápe nezbytnost fotosyntézy pro život na Zemi	**Změny energie při chemických reakcích,** vliv katalyzátorů na reakce.	- rovnováha plynů, fotosyntéza, buněčné dýchání Přesahy do učiva přírodopisu, zeměpisu
- dovede použít katalyzátor při výrobě kyslíku - rozlišuje oxidy podle jejich reakce s vodou - chápe princip a škodlivost kyselých dešťů	**Anorganické sloučeniny** Příprava kyslíku Příprava oxidů a jejich reakce s vodou Důkazy, srážecí reakce.	
- rozezná organické a anorganické sloučeniny - aplikuje vědomosti o vlastnostech uhlíku,	**Organické sloučeniny** Důkazy vodíku a kyslíku. Jednoduché a násobné vazby, strukturní vzorce uhlovodíků.	
- chápe použití peroxidu vodíku k ošetření poranění kůže - uvědomuje si důležitost biotechnologií pro udržitelný rozvoj Země	**Rychlost chemických reakcí** Vliv různých katalyzátorů na rozklad peroxidu vodíku. Vliv enzymů, hormonů a vitaminů na děje v organismech a na biotechnologie.	
- porovnává druhy umělých hmot podle jejich vlastností - zhodnotí výhody a nevýhody plastů a jejich využití v praxi	**Umělé hmoty** jejich druhy, vlastnosti plastů.	

10.5 Přírodopis

Charakteristika vyučovacího předmětu
Předmět se vyučuje v 6. – 9. ročníku, výstupy jsou stanoveny pro 9. ročník.

Týdenní dotace:

	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
Přírodopis						2	2	2	2

Do předmětu jsou zahrnuta témata z učiva přírodopisu

- Obecná biologie a genetika
- Biologie hub
- Biologie rostlin
- Biologie živočichů
- Biologie člověka
- Neživá příroda
- Základy ekologie
- Praktické poznávání přírody

Předmět svým charakterem navazuje na učivo 1. stupně ZŠ, zejména prvouky a přírodovědy. V předmětu žáci dostávají příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav, včetně člověka. Učivo se prolíná i do obsahu jiných předmětů, především výchovy ke zdraví, zeměpisu, chemie a výchovných předmětů.

Do předmětu jsou řazena průřezová témata

- Environmentální výchova **(ENV) –** podstatná část obsahu celého průřezového tématu
- Osobnostní a sociální výchova **(OSV)**
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech **(VEGS)**
- Multikulturní výchova **(MKV)**
- Mediální výchova **(MDV)**

Na předmět navazuje i volitelný nebo nepovinný předmět **Seminář z přírodopisu**, který lze zavádět v 7. – 9. ročníku podle zájmu žáků.

Organizace výuky
Výuka probíhá v jednohodinových lekcích. Povinná výuka je doplněna o 3 - 4 laboratorní práce v každém ročníku. Podle aktuálních situací a možností může být operativně doplňována tematicky založenými projekty, některá témata mohou být vyučována v blocích s jiným předmětem. Je možné zařadit přírodovědné exkurze a vycházky do závodů v okolí, do muzeí

a jiných institucí s přírodovědnými expozicemi, podle možností a zájmu dětí využít tematicky zaměřených školních výletů.

Výchovné a vzdělávací strategie
Učitel vede žáky k osvojení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení
Žáky naučíme

- vybrat a osvojit si vhodný efektivní způsob učení - rozsah informací základního vzdělání přináší orientaci v oboru a může sloužit k rozvoji poznání na vyšších stupních škol, dalšímu studiu i v rámci zájmové činnosti
- vyhledat potřebné informace, využít jich při učení i v praktickém životě
- používat odborné výrazy
- poznávat a srovnávat vybrané přírodniny podle znaků, uvádět přírodniny a jevy do souvislostí, vytvářet si komplexní pohled na přírodu za pomoci ostatních vzdělávacích oborů
- pozorovat, porovnávat a vyvozovat závěry - samostatné pozorování podle popisu práce, experimentování, posuzování a vyvozování závěrů (žáci talentovaní se zájmem o obor)
- naplánovat si a zorganizovat volný čas tak, aby mu nic nebránilo v plnění povinností na daný předmět
- uvědomovat si smysl poznání, umět posoudit vlastní pokrok a výsledky svého učení
- poznávat přírodní i kulturní hodnoty místa a regionu, vytvářet si přehled o stavu a problémech životního prostředí místa, regionu, ČR.

Kompetence k řešení problémů
Žáky naučíme

- pozorovat a definovat problémovou situaci, přemýšlet o příčinách a řešení podle vlastního úsudku a zkušeností nebo podle vyhledaných pomocných návodů; trpělivě hledat řešení, ochotně a aktivně se účastnit týmové práce při řešení problému
- pokud se uvážlivě rozhodne pro konkrétní řešení, umět jej obhájit a za rozhodnutí nést zodpovědnost
- talentované žáky řešit samostatně více úkolů logických, vyhledávat více možností řešení, vyhledávat analogické problémy a jejich řešení
- chápat význam spolupráce, komunikace a důvěry pro řešení problémů
- volit odpovídající strategii a tvořivě přistupovat k řešení problémů

Kompetence komunikativní
Žáky naučíme

- naslouchat s cílenou pozorností, reagovat i na neverbální sdělení
- diskutovat o problému podle dohodnutých pravidel, chápat odlišné postoje ostatních a obhájit svůj názor

- rozvíjet si běžnou českou slovní zásobu rozšířenou o odborné výrazy, pokud se setká s neznámým výrazem, hledat jej ve slovníku cizích slov nebo v odborné literatuře, na internetu
- připravit krátkou zprávu, referát
- výstižně a kultivovaně se dorozumívat a srozumitelně vyjadřovat i zapisovat své myšlenky
- orientovat se ve schematických nákresech, mapách, grafech, symbolech a tabulkách, sám vytvářet názorný schematický nákres s popisem, graf nebo tabulku a při komunikaci se rozhodnout, kdy je vhodné těchto možností využít
- žáky devátých ročníků si samostatně, stručně, úhledně a výstižně vést zápisky o probíraném učivu, rozlišovat i graficky pojmy nadřazené, strukturovat přehledně informace
- přiměřeně věku a schopnostem prezentovat výsledky své nebo týmové práce
- být schopen telefonem (i mobilním) přivolat pomoc při poranění nebo jiném ohrožení života nebo majetku

Kompetence sociální a personální

Žáky naučíme

- podílet se na utváření příjemné atmosféry, přispívat k upevňování dobrých mezilidských vztahů
- aktivně spolupracovat ve skupině, ovlivňovat kvalitu její práce; uvědomovat si, jakou měrou se podílí na výsledcích práce skupiny a vytvářet si kriticky představu o sobě samém; ocenit zkušenosti druhých a čerpat od nich zkušenosti; ovládat a řídit svoje jednání

Kompetence občanské

Žáky naučíme

- vážit si svého života, života ostatních lidí, života obecně, výsledků práce našich předků
- odmítat útlak a hrubé zacházení
- poskytnout účinnou pomoc v krizových situacích a v situacích ohrožujících zdraví a život člověka
- respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhodovat se v zájmu zdraví
- cítit povinnost chovat se v životě tak, aby svým odpovědným chováním neohrozil kvalitní život budoucích generací
- vytvářet si ekologicky šetrné spotřebitelské návyky

Kompetence pracovní

Žáky naučíme

- získávat dovednosti a návyky při pozorování přírody, dbát na bezpečnost při práci a na pořádek na svém místě, hygienické návyky, bezpečné chování při práci v terénu, laboratorních pracích a při styku se zvířaty, chránit zdraví své i ostatních a chránit majetek

- plnit úkoly podle popisu práce - provádět jednoduché pokusy a pozorování, umět zacházet s lupou a mikroskopem, zvládat pěstování vybrané rostliny, popř. chov dalších organismů
- zásady poskytování předlékařské první pomoci, umět ji poskytnout a přivolat lékaře; v případě jiného ohrožení života nebo majetku vědět, jak přivolat pomoc
- aplikovat osvojené poznatky a dovednosti při praktických činnostech ve škole i mimo školu (např.: při pěstování rostlin)
- žáky s hlubším zájmem o předmět povedeme k přípravám obrazové, fotografické či jiné dokumentace k danému tématu, přípravě výstavky přírodnin (vzorky dřev, semen, plodů, koření, herbář)

Vzdělávání v oblasti směřuje k

- rozvoji poznatků z dosavadní výuky v 1. a 2. období, zejména z učiva z přírodovědy
- rozvoji zájmu žáků o zkoumání přírodních jevů, zákonitostí, přírodnin
- využívání metod pozorování, měření, pokusů, porovnávání, odlišování znaků, vyvozování závěrů, zapojování se do řešení problémových úkolů
- dovednosti zformulovat otázku o průběhu a příčinách různých přírodních jevů, uvažovat nad odpovědí a vyhledávat odpovědi v různých zdrojích informací, aktualizovat informace, posuzovat důležitost a správnost získaných informací z různých zdrojů
- orientovat se v přírodovědných pojmech - přiměřeně věku, naučit se systematické práci, rozvíjet abstraktní i logické myšlení důležité pro ověřování vyslovených myšlenek různými nezávislými způsoby
- zapojování se do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodě, vlastnímu zdraví a zdraví ostatních lidí i k majetku
- rozvíjení schopnosti naučit se předvídat vlivy různých činností člověka na důležité přírodní systémy a později toho využívat v každodenním životě
- aplikovat praktické metody poznávání přírody, dodržovat základní pravidla bezpečné práce a chování při poznávání živé i neživé přírody
- uvědomovat si souvislosti mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- analyzovat příčiny a následky ovlivňování místních i světových ekosystémů, uvědomovat si, jak lze přírodovědného poznání využít ve prospěch člověka, krajiny, životního prostředí, světa
- pochopit surovinovou a energetickou náročnost člověka s ohledem na další generace (udržitelný rozvoj)
- pozorovat ve svém okolí přírodu a chování lidí a vhodnými způsoby ovlivňovat negativní jevy
- být přesvědčený o tom, že i globální problémy začínají u myšlení a chování každého z nás
- výukou přispět, přiměřeně věku žáků a jejich schopnostem, k systematické práci na rozvoji své osobnosti, na rozšiřování vědomostí, dovedností, k uvědomělé disciplíně, k zodpovědnosti, k formování morálních zásad a úctě k životu

- utvářet dovednosti vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

Učitel využije vlastních odborných znalostí a získává žáky vlastním zapálením pro předmět a přírodu. Využito bude odborné učebny a jejího vybavení, které bude průběžně doplňováno a obnovováno. Budou využívány kvalitní učebnice a alternativní texty, jako informační zdroje poslouží i moderní didaktická technika, výpočetní technika, připojení učebny na internet. Za základní metodu výuky bude považováno pozorování, srovnávání, třídění, vyvozování závěrů, využívání vlastních zkušeností a diskuse o nich. Výuka bude doplňována o vycházky, exkurze, besedy, výlety.

Předmět: **Přírodopis**
Ročník: **6. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
Žák - aplikuje praktické metody poznávání přírody, - dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody, - porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů, - rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, - určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin, - zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy, - rozliší základní projevy a podmínky života - vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	**Praktické metody poznávání přírody** Pozorování lupou a mikroskopem. Poučení o bezpečnosti, řád učebny přírodopisu. **Biologie živočichů** Vývoj, vývin a systém živočichů - významní zástupci jednotlivých skupin živočichů: - strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci). Rozšíření, význam a ochrana živočichů - chov domestikovaných živočichů, - hospodářsky významné druhy, - péče o vybrané domácí živočichy. Projevy chování živočichů – etologie. **Biologie hub, biologie rostlin, obecná biologie** Lesní společenstva: Řasy. - laboratorní práce Projevy života a jeho význam. Fyziologie rostlin -	**OSV:** Osobnostní rozvoj - rozvoj poznávacích schopností a pracovních návyků, - seberegulace (učit žáky uvědomovat si dopady svých projevů a nést odpovědnost za své jednání). Morální rozvoj - uplatňování principů slušného chování. Sociální rozvoj - spolupráce ve skupině, - tvořivé řešení problémů. **ENV:** Ekosystémy - les v našem prostředí, význam, - na příkladech ukázat jednotu ekosystému a vliv člověka v umělých ekosystémech, - rozmanitost ekosystémů. Základní podmínky života - jejich ochrana, - biodiverzita, - hospodaření s přírodními zdroji. Lidské aktivity a vliv na ŽP - změny v krajině (vliv lidských aktivit), - vliv hospodaření na ŽP (zařadit program zaměřený k růstu ekologického vědomí), Vztah člověka k prostředí - ekologické myšlení v souvislostech, domýšlení důsledků své činnosti – odpovědnost, - vnímání přírodního dědictví.

- vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích - rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků - objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků - rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů - odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí - odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí - uvede příklady výskytu organismů v lesním prostředí a vztahy mezi nimi, - vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v lesním ekosystému a zhodnotí jejich význam - uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	fotosyntéza a dýchání. Houby s plodnicemi. Lišejníky(symbióza). Mechy. - laboratorní práce Kapradiny. Nahosemenné rostliny. - laboratorní práce Krytosemenné rostliny - byliny stromy a keře. Různé druhy rostlin a jejich význam. Ochrana rostlin. **Biologie živočichů** Živočichové v lesích: Měkkýši. Členovci. Obratlovci. Vztahy živočichů a rostlin v lese. Potravní řetězce, pyramida. Les jako celek. **Souhrnné opakování.**	**VEGS/ENV:** Objevujeme Evropu a svět. Ekosystémy - získání správného pohledu na zachování fungujících ekosystémů v širším měřítku. Lidské aktivity a probl. ŽP - úvahy o zásazích člověka do přírody, vlivu úrovně chování člověka na život náš i budoucích generací (udržitelný rozvoj). **MDV:** Mediální sdělení a jeho vnímání - rozvoj komunikačních schopností, - orientace v textu, vyhledávání informací z různých médií, - využívání výukových programů. **VDO:** Občanská společnost - vede žáky k pochopení nutnosti řádu a dodržování pravidel v přírodě i ve společnosti, - učí uvažovat o problémech v širších souvislostech. **Přesahy** do učiva předmětů dějepis, zeměpis.

Předmět: **Přírodopis**
Ročník: **7. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
Žák - popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel, - rozliší základní projevy a podmínky života, - třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek, - se orientuje se v daném přehledu vývoje organismů, - uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka, - rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů,	**Obecná biologie a genetika** Základní struktura života. Buňka - rostlinná, živočišná, - laboratorní práce. Pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné. Vznik, vývoj rozmanitost, projevy života a jeho význam. **Praktické poznávání přírody** Významný biolog J. E. Purkyně. Význam a zásady třídění organismů. **Obecná biologie a genetika** Viry. Jednobuněčné organismy: - prokaryota (bakterie, sinice), - eukaryota (řasy, kvasinky, prvoci), - laboratorní práce. Biologické zbraně a ochrana proti jejich účinkům. **Praktické poznávání přírody** Významný biolog L. Pasteur. **Obecná biologie a genetika, biologie živočichů** Mnohobuněčné organismy. Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla mnohobuněčných živočichů.	**OSV:** Sociální rozvoj - spolupráce při laboratorní práci i při řešení úkolů - žák respektuje názory ostatních. Morální rozvoj - utváří si hodnoty a postoje. Osobnostní rozvoj - rozvoj schopností, studijních návyků, - žák si uvědomí hodnoty svého života a vlastní odpovědnost za život, současný i příští stav přírody. **ENV:** Základní podmínky života-propojenost složek prostředí. Ekosystémy- rozmanitost ekosystémů. Lidské aktivity a ŽP, vztah člověka k prostředí - vnímavý přístup k přírodě, - vliv člověka na život na Zemi, - možnosti a způsoby ochrany zdraví. **VEGS:** Objevujeme Evropu a svět - pohled na celkovou rozmanitost přírody, - pochopení jednoty přírody - vnímání souvislostí, Jsme Evropané - světový význam biolog. objevů, podíl českých a světových přírodovědců. **MDV:** Mediální sdělení - orientovat se v textu, - vyžívat odborné literatury,

- rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, - porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů, - určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin, - zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy, - vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích - rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů, - odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům, - porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku, - vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin,	Organismus jako součást ekosystému. Systematické třídění živočichů (společné znaky, zástupci, význam v ekosystému): Žahavci. Ploštěnci. Hlísti. Měkkýši. Kroužkovci. Členovci – pavoukovci, - korýši, - hmyz, - laboratorní práce. Rozšíření, význam a ochrana živočichů - hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, - živočišná společenstva. Projevy chování živočichů. **Biologie hub** Houby bez plodnic a s plodnicemi. **Biologie rostlin** Systém rostlin – poznávání a zařazování daných zástupců mnohobuněčných rostlin. Řasy. Mechorosty, kapraďorosty. Anatomie, morfologie a fyziologie rostlin (stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin) - kořen, - stonek, - list, - růst a vývin rostlin, - vegetativní rozmnožování, - květ, květenství (laboratorní práce), - opylení, oplození, - plody a semena.	časopisů, filmu, internetu. - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, - interpretace vztahu mediálního sdělení a reality, - vnímat hodnotu mediálního sdělení, vidět rozdíl mezi bulvární a odbornou zprávou. **MKV:** Vnímání přírody, krajiny jako celku - uvědomit si i duchovní hodnotu přírody, která je výsledkem činnosti (např.: v oblasti vědy a techniky), - uvědomit si nutnost ochrany ŽP a zásadu předběžné opatrnosti (udržitelný rozvoj). **VDO:** Uvažovat o problémech v širších souvislostech - rozvíjet kritické myšlení, - nést vlastní odpovědnost za svá rozhodnutí, - vytvářet si aktivní postoj v obhajování a dodržování práv, svobod a povinností.

- rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů,	Nahosemenné rostliny. Krytosemenné rostliny - dvouděložné a jednoděložné (znaky a zástupci vybraných čeledí) - vývoj a využití hospodářsky významných zástupců.	
- aplikuje praktické metody poznávání přírody	**Praktické poznávání přírody** Práce s klíči a atlasy. Založení herbáře a sbírek. Význam rostlin a jejich ochrana. Významný biolog C. Linné. **Souhrnné opakování.**	**Přesahy** do učiva předmětu zeměpis.

Předmět: **Přírodopis**
Ročník**: 8. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
Žák - rozliší základní projevy a podmínky života, - orientuje se v daném přehledu vývoje organismů, - vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti, - uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů, - určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy, - rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života, - aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla,	**Obecná biologie a genetika** Vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam - výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty, - názory na vznik života. Význam a zásady třídění organismů. Dědičnost - podstata a přenos dědičných informací, gen, křížení (Mendel). Původ a vývoj člověka, vývoj lidstva, srovnání s ostatními živočichy. **Biologie člověka** Anatomie a fyziologie (stavba a funkce jednotlivých orgánů a org. soustav lidského těla). Nemoci, úrazy, prevence - příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí, - závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie. Zásady první pomoci, chování člověka v krizových situacích. Životní styl, pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví	**OSV:** Morální rozvoj - posilovat úctu k veškerému životu, - nutnost sociálního cítění a rozvoje morálky**,** - upevňovat vědomí hodnoty lidského života, - podílet se na prevenci škodlivých způsobů chování. Sociální rozvoj - komunikace, kooperace, - získávat základní dovednosti pro spolupráci, řešení problémů a pomoc těm, kteří ji potřebují. **ENV:** Základní podmínky života - jejich kvalita, vliv na zdraví. Vztah člověka k prostředí - životní styl, - působení prostředí na zdraví, - způsoby ochrany zdraví, - utvářet návyky zdravého životního stylu, - uvědomit si sounáležitost s přírodou. **VEGS:** Objevujeme Evropu a svět - vývoj člověka, jeho rozšíření na Zemi, problém rasismu, - nebezpečí pandemií, - nerovnoměrný rozvoj na světě (přelidnění, problém odpadu, ekologické havárie) - uvědomit si úroveň zásahů člověka do přírody a úroveň chování člověka na Zemi.

- objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří, - orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka.	člověka. Orgánové soustavy: - opěrná (laboratorní práce), - pohybová, - oběhová (laboratorní práce), - dýchací (laboratorní práce), - trávicí, využívání potravy, složky potravy, zásady správné výživy (laboratorní práce), - vylučovací (močová, kožní), - řídící: - nervová, smyslové orgány (laboratorní práce), vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti, - soustava žláz s vnitřním vyměšováním, - pohlavní (rozmnožování člověka). Fylogeneze a ontogeneze člověka (průběh lidského života). **Závěrečné opakování**	Jsme Evropané - přírodovědci, jejichž objevy ovlivnily život na Zemi, kvalitu lidského života, - podíl našich vědců, kteří se ve světě proslavili. **MDV:** Kritické čtení a vnímání sdělení, interpretace vztahu sdělení a reality - využívat a kriticky zhodnotit informace a reklamy v médiích, - pochopit cíl mediálních obsahů, - rozvíjet komunikační schopnosti, - osvojit si používání odborné literatury, výukových programů. **VDO:** Občanská společnost a stát - pochopit řád a nutnost pravidel v přírodě i společnosti, práv a povinností, - být odpovědný za svá rozhodnutí a chování. **MKV:** Etnický původ - pochopit rasové a etnické problémy, - společný původ s ostatními savci. Kulturní diference - duchovní hodnoty a kulturní způsob života. **Přesahy** do učiva předmětů výchova ke zdraví, práce a společnost a zeměpis.

Předmět: **Přírodopis**
Ročník: **9. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
Žák - rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému, - uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi, - vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam, - uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému, - objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života, - uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi, - rozpozná podle	**Základy ekologie** Ekologie jako věda. Jedinec, populace, společenstva, ekosystémy. Organismy a prostředí - podmínky života, - vzájemné vztahy mezi organismy, - vztahy mezi organismy a prostředím. Ekosystémy - přirozené a umělé, - potravní řetězce, - rovnováha v ekosystému. Ochrana přírody a životního prostředí - globální problémy a jejich řešení, - chráněná území, - laboratorní práce. **Neživá příroda** Země - vznik a stavba Země. - sféry zemského tělesa: hydrosféra a atmosféra ve vztahu k životu (podnebí, počasí), význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka Nerosty - vznik, fyzikální a chemické vlastnosti, - principy krystalografie,	**OSV:** Osobnostní rozvoj - rozvíjí studijní návyky, schopnosti. Morální rozvoj - žák si uvědomí hodnotu života, - řeší přiměřené problémy. Sociální rozvoj - aktivně pracuje ve skupině, - je schopen obhájit své názory, zaujmout postoj k názorům ostatních a produktivně o nich diskutovat. **ENV:** Ekosystémy - rozmanitost. Základní podmínky života - propojenost složek prostředí, jejich význam a vlastnosti, - ohrožení složek a hospodaření s nimi. Lidské aktivity a problémy životního prostředí - vliv zemědělství, průmyslu, těžby, - problematika těžby, rekultivace, - zdroje z hlediska obnovy a vyčerpatelnosti, - úbytky půd a jejich zamořování při lidské činnosti a v důsledku živelných katastrof**,** - aktivní ochrana životního prostředí, - ochrana a šetření přírodních zdrojů a energie. Vztah člověka k prostředí - vliv civilizace na přírodu.

charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek, - rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody, - porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě, - rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků.	- užitkové nerosty - význam, využití, určování vzorků , - laboratorní práce. Horniny - vyvřelé, usazené, přeměněné; horninový cyklus, - vznik, vlastnosti, praktický význam, určování vzorků, - laboratorní práce. Vnější a vnitřní geologické procesy - příčiny a důsledky geologických dějů, - poruchy zemské kůry a přetváření zemského povrchu. Mimořádné události způsobené přírodními vlivy - příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi. Půdy - vznik, složení, vlastnosti, význam, - devastace a rekultivace, - laboratorní práce. Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi - geologické změny, - vznik a vývoj života na Zemi v geologických érách. Geologický vývoj a stavba území ČR - Českého masivu, Karpaty - regionální geologie. **Souhrnné opakování učiva** Praktické poznatky z přírodopisu a jejich využitelnost v běžném životě. Motivace k dalšímu vzdělávání a získávání užitečných poznatků v oboru.	**VEGS:** Objevujeme Evropu a svět - uvědomí si vyváženost (nevyváženost) ekosystémů světa, - úroveň chování a zásahů člověka (udržitelný rozvoj) Exkurze – chráněné území. **MDV:** Mediální sdělení, jeho chápání a vliv ve společnosti - využívat médií a výukových programů jako zdroje informací, - kriticky posoudit seriózност informace, - umět se orientovat v textu, pracovat s odbornou literaturou. **VDO:** Občanská společnost a stát - odpovědnost každého občana za místo, kde žije a které může svým chováním a rozhodováním ovlivnit, - pochopit nutnost řádu a dodržování pravidel jako podmínku trvale udržitelného rozvoje, - uplatňovat dodržování práv a povinností. **MKV:** Kulturní diference - pochopení problémů životního prostředí v souvislosti se způsobem života člověka, - vést k toleranci a solidaritě. **Přesahy** do učiva předmětů dějepis, chemie, zeměpis, fyzika, práce a společnost, výchova ke zdraví.

10.6 Seminář z přírodopisu

Charakteristika vyučovacího předmětu
Seminář z přírodopisu se vyučuje podle zájmu žáků v 7. - 9. ročníku (3. období).

Týdenní dotace
Jedna hodina týdně. Výuka může probíhat také ve dvouhodinových lekcích (jednou za dva týdny 2 vyučovací hodiny).

Organizace výuky
Výuka bude nabízena v rámci volby volitelného předmětu, žák si ji může zvolit i jako nepovinnou. Výuka bude probíhat ve třech úrovních, žák může absolvovat všechny nebo jen některou, podle ročníku, v kterém si tento předmět zvolil. Může probíhat ve dvouhodinových lekcích v odborné učebně přírodopisu ve skupině s menším počtem žáků z důvodu zajištění jejich bezpečnosti a možnosti individuálního přístupu k potřebám a zájmům žáků. V jedné skupině mohou být zařazeni i žáci různých ročníků, kteří mají zájem o prohloubení vědomostí v oblasti přírodopisu a získání větších praktických dovedností v oblasti laboratorní techniky a práce s přírodním materiálem.

Obsah učiva tvoří vybrané kapitoly z obecné biologie, biologie hub, biologie rostlin, biologie živočichů, biologie člověka, neživé přírody, ekologie. Náročnost výuky respektuje úroveň a věk přihlášených žáků. Podle situace a probíraného učiva může probíhat výuka v terénu. Součástí výuky mohou být besedy s odborníky z oboru přírodních věd, ochrany přírody, zdravotnictví, návštěvy muzeí s přírodovědnými expozicemi a výstav vztahujících se k přírodní tématice a k životnímu stylu a exkurze v některém provozu zaměřeném na biotechnologie nebo v zařízeních zaměřených na vědu a výzkum přírody a životního stylu.

Výchovné a vzdělávací strategie
Učitel vede žáky k osvojení klíčových kompetencí.

Žáky naučíme
- rozvíjet poznatky a praktické dovednosti získané v povinné výuce vzdělávací oblasti „ Člověk a příroda“
- získávat další dovednosti při práci s přírodním materiálem, zdokonalovat se v běžné laboratorní technice
- utvářet si základy ekologické gramotnosti
- vnímat krajinu, okolí i jednotlivé přírodniny a pozorovat a analyzovat život v ekosystémech, uvědomovat si nutnost úcty a pokory k řádu přírody a ke všem formám života
- postupně si osvojovat spoluzodpovědnost za přírodu a posilovat pocit sounáležitosti s přírodou

- během různých aktivit vedoucích k formování žádoucích postojů k životnímu prostředí vyjadřovat své názory, vnímat názory druhých, kultivovaně diskutovat a spolupracovat ve skupině
- osobně se angažovat při řešení konkrétní problematiky životního prostředí

3. období – první úroveň:

Učivo:

- Ekosystémy - např. les, pole, louka, zahrada, park - jejich charakteristika, vztahy v ekosystémech.
- Hospodářství - chov hospodářských zvířat, pěstování plodin, práce na statku.
- Význam zeleně pro život, význam všech organismů.
- Chování v přírodě.
- Poznávání druhů organismů podle charakteristických znaků, poznávání společenstev.
- Zakládání herbáře.
- Životní projevy rostlin a živočichů.
- Práce s mikroskopem a lupou.
- Pozorování stavby organismů, např.: cibule, různých plodů, pupenů, hlíz, vejce, hmyzu, …
- Poznávání přírody našeho města a okolí.
- Propagace - významné dny roku (téma příroda, člověk), příprava výstavek.

3. období – druhá úroveň:

- Mikroskopické pozorování - např.: srst savců, peří, tkáně, …
- Vliv životního prostředí na člověka, pohoda prostředí.
- Životní režim, životní styl.
- Péče o dítě, jeho vývoj a potřeby.
- Výživa člověka - vliv na zdraví - desatero zdraví - prevence a ochrana vlastního zdraví.
- Poskytování první pomoci, péče o nemocného.
- Léčivé rostliny a jejich využití v běžném životě.
- Alternativní způsoby léčení.
- Vývoj civilizace, vliv globalizace na život.
- Propagace - zdravý životní styl.

3. období – třetí úroveň:

- Poznávání organismů podle charakteristických znaků, pozorování ekosystémů a působení podmínek prostředí na jejich vývoj.
- Chráněná území a jejich režim, chování v přírodě.
- Mikroskopické pozorování.
- Podmínky života - biotické, abiotické - jak člověk mění přírodu, podmínky života.
- Koloběh látek a tok energie v přírodě.
- Přizpůsobivost organismů různým podmínkám, jejich vliv na život organismů.

- Přírodní materiály, suroviny a jejich využití - obnovitelnost, těžba, vliv těžby na životní prostředí, hospodaření se zdroji.
- Ekologie domácnosti - voda, energie, doprava, strava, odpady ...
- Znaky konzumní společnosti, ekologický dopad.
- Indikátory trvale udržitelného rozvoje, ekologická stopa.
- Krajinné prvky - charakter krajiny, lidská sídla, urbanizace, vliv člověka na krajinu.
- Cestovní ruch, technika a životní prostředí.
- Příroda našeho města a okolí.
- Propagace - významné dny roku (příroda).

10.7 Zeměpis

Charakteristika vyučovacího předmětu
Předmět se vyučuje v 6. – 9. ročníku, výstupy jsou stanoveny pro 9. ročník.

Týdenní dotace:

	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
Zeměpis						2	2	1	2

Do předmětu jsou zahrnuta témata z učiva zeměpisu

- Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie
- Přírodní obraz Země
- Regiony světa
- Společenské a hospodářské prostředí
- Životní prostředí
- Česká republika
- Terénní geografická výuka, praxe a aplikace

Předmět svým charakterem navazuje na učivo vlastivědy a přírodovědy na 1. stupni ZŠ, připravuje žáky pro práci s mapami i v ostatních předmětech dějepis, přírodopis, literatura, cizí jazyk,…) a připravuje základ pro další rozvoj poznatků o přírodě v předmětech přírodopis a fyzika.

Do předmětu jsou promítnuta průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova **(OSV)**
- Výchova demokratického občana **(VDO)**
- Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech **(VEGS)**
- Multikulturní výchova **(MKV)**
- Environmentální výchova **(ENV)**
- Mediální výchova **(MDV)**

Na předmět navazuje volitelný nebo nepovinný předmět **Seminář ze zeměpisu**, který lze zavádět v 7. – 9. ročníku podle zájmu žáků.

Organizace výuky
Výuka probíhá v jednohodinových lekcích. Podle aktuálních situací a možností může být operativně doplňován tematicky založenými projekty na rozvoj mezinárodní spolupráce (např. adopce na dálku, Dny Evropy, kulturní a společenské akce ve městě a v regionu apod.), vycházkami, výlety a exkurzemi.

Výchovné a vzdělávací strategie
Učitel vede žáky k osvojení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

Žáky naučíme

- vyhledat a přiměřeně zhodnotit geografické informace z dostupných materiálů
- používat s porozuměním zeměpisnou terminologii
- získané informace kriticky posuzovat, pokusit se hledat příčiny, dávat je do širších souvislostí a vyvozovat z nich možné závěry pro budoucí vývoj přírodních i společenských jevů, pro utváření svých společenských postojů
- vytvářet si myšlenková schémata pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a posuzování míst a jevů

Kompetence k řešení problémů

Žáky naučíme

- porovnávat a přiměřeně hodnotit důsledky postavení a pohybu Země ve vesmíru na život přírody a společnosti
- porovnávat působení vnitřních a vnějších procesů ve fyzickogeografické sféře a jejich vliv na lidskou společnost, vyhodnotit rizika
- ohrožující zdraví a chovat se s rozmyslem při živelních pohromách a v krizových situacích
- porovnávat a přiměřeně hodnotit polohu, rozlohu, přírodní, společenské, kulturní, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, vyvozovat odpovídající hodnotící závěry pro jednotlivé regiony a jejich potenciální rozvoj

Kompetence komunikativní

Žáky naučíme

- popsat základní údaje, které lze vyčíst z různých druhů map, statistik, jízdních řádů, katalogů cestovních kanceláří a materiálů získaných v různých médiích
- diskutovat o aktuálních problémech (regionálních i světových), které se týkají vztahu člověka k přírodě a ke společnosti jako celku
- získat si potřebné a aktuální informace k objasnění těchto vztahů (práce s encyklopediemi, denním tiskem, časopisy, internetem)

Kompetence sociální a personální

Žáky naučíme

- spolupracovat ve skupině při získávání informací a jejich zpracovávání formou samostatné práce nebo práce na společném projektu
- pochopit problémy spojené s ochranou přírody a zásady chování v terénu a řídit podle toho své chování
- při společných vzdělávacích akcích ve škole i mimo školu respektovat autoritu vedoucího skupiny, napomáhat podle svých sil ke
- splnění úkolu, přispívat k příznivé pracovní atmosféře, umět se zeptat na nejasnosti, převzít si pro sebe nové pozitivní poznatky a
- dovednosti

Kompetence občanské

Žáky naučíme

- posuzovat prostorové rozložení, sociální a kulturní úroveň světové populace, upevňovat si přesvědčení o rovnosti lidí, úctě k hodnotám jiných kultur, náboženství
- na vybraných příkladech a regionech uvádět příklady pestré mozaiky multikulturní společnosti a její přínos pro rozvoj společnosti
- konkrétní příklady porušování lidských práv a zaujímat k nim odmítavý postoj
- respektovat, chránit a oceňovat kulturní dědictví minulosti, historické i přírodní památky vnímat jako důležitou součást cestovního ruchu,
- chápat jejich společenský, kulturní i ekonomický přínos
- pojmenovat základní ekologické problémy, na konkrétních příkladech odhalovat jejich příčiny v hospodářské činnosti člověka a zaujímat postoje, které jsou v zájmu trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Žáky naučíme

- pracovat s pomůckami potřebnými pro praktické uplatnění geografických dovedností (s mapami, atlasy, kompasem,…), využívat značek užívaných pro značení informací v terénu
- připravit si jednoduchý náčrtek a plánek a využít jej pro cestování, pohyb v terénu, plánování jednoduchých staveb a pro další situace praktického života
- vytvářet si představu o vztahu času, vzdálenosti, náročnosti terénu a použitého způsobu dopravy a podle toho organizovat své cestovatelské a poznávací aktivity
- poznatkům z hospodářské činnosti člověka a konkrétní situaci v regionu, aby je dovedl využít pro svou profesní orientaci

K tomu jsou využívány především následující postupy

- učitel svým chováním a přesvědčením vytváří pozitivní postoj ke geografii, k přírodě, touze po poznání domova i cizích krajů
- využívá vhodných učebnic, atlasů, map, statistik, tabulek a dalších materiálů k vyhledávání, třídění a kritickému hodnocení geografických informací
- používá zeměpisnou terminologii přiměřeně k věku žáků
- na modelových situacích vývoje přírodních i společenských jevů pěstuje smysl pro utváření zdravých společenských postojů, vytváření myšlenkových schémat pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a posuzování míst a jevů
- diskuse o aktuálních problémech (regionálních i světových), které se týkají vztahu člověka k přírodě a ke společnosti jako celku, využívat k tomu moderní informační zdroje (internet, denní tisk, časopisy, dokumentární televizní pořady, cestopisy, ...)
- vede žáky k tvůrčím činnostem, např. přípravy vycházek, cvičení v krajině, cvičení s mapou, plánování výletů, hledání dopravních spojení
- využívá zkušeností žáků z cestovního ruchu, z kultury jiných národů (architektura, hudba, výtvarné a jiné umění), které získali v rodině, mimo školu i v ostatních školních předmětech

Předmět: **Zeměpis**
Ročník: **6. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
žák -organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů -používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii -přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině -vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu - ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu - aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	Geografický a kartografický jazyk – vybrané obecně používané pojmy; základní topografické útvary – důležité body, čáry, plošné útvary a jejich kombinace Mapa, plán – symboly, smluvené značky, obsah, vysvětlivky a jejich grafické vyjádření; základní zdroje dat; orientace (světové strany), praktická cvičení Glóbus – měřítko, poledníky, rovnoběžky (zeměpisná síť, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy). Praktická cvičení s dostupnými kartografickými produkty	Přesah do učiva ***dějepisu, přírodopisu*** **OSV:** Osobnostní rozvoj - rozvoj poznávacích schopností (soustředěnost, pozorování, cvičení k zapamatování, studijní návyky) Sociální rozvoj - komunikace a spolupráce ve skupině Morální rozvoj - zvládání učebních problémů **MDV:** Vnímání mediálních sdělení - zdroj informací (orientace v textu, práce s různými materiály a zprávami z různých médií) - srovnávání s realitou **ENV:** Základní podmínky života, ekosystémy - význam vody, vzduchu, půdy a živých organismů pro život člověka - jejich ohrožení Lidské aktivity a problémy ŽP - odpady a znečištění přírody hospodářskou činností Vztah člověka k prostředí - příroda a kulturní památky obce - současný stav a péče o ně **MKV:** Etnický původ - rovnocennost, postavení menšinových etnik - rasismus Multikulturalita - odlišnosti jazykové,

- zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy - prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organizmů - rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu - porovnává působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	Přírodní obraz Země: Země jako vesmírné těleso (tvar, pohyby a jejich důsledky)	kulturní, gramotnost Princip sociálního smíru - otázky lidských práv na příkladech z Afriky a Austrálie **VEGS:** Globální vlivy na vývoj prostředí v blízkém i vzdáleném regionu.
- porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin - uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) - uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	Krajinná sféra – přírodní sféra a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry Systém přírodní sféry – geografická (šířková) pásma, výškové stupně Systém přírodní sféry na regionální úrovni – přírodní oblasti Krajina- přírodní a společenské prostředí, typy krajin. Příroda a společnost- trvale udržitelný život a rozvoj, zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území, globální ekologické a environmentální problémy lidstva Přírodní katastrofy (příčiny, chování v krizových situacích)	
- rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa - lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kriterií, srovnává	Světadíly, oceány- charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní poměry, sídelní a jazykové oblasti, náboženské a kulturní oblasti)	

jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny - porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariery jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	Modelové regiony světa- přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy a trendy vývoje.	

Předmět: **Zeměpis**
Ročník: **7. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
žák - dokáže vymezit popsat a porovnat vybrané oblasti světa pomocí mapy, ukázat a rozlišit ohraničení a lokalizovat probírané učivo regionů světa - popíše a obecně definuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií - na odpovídající úrovni porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry regionů - pracuje s mapovými atlasy, orientuje se v jejich obsahu a rejstřících - dokáže shromažďovat a na odpovídající úrovni vyhodnocovat data získaná z map, diagramů, grafů a dalších zdrojů	Regiony světa: **Evropa** **Amerika** **Asie** -určující a porovnávající kritéria -charakteristika světadílů z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní, podnebné , jazykové, náboženské, kulturní oblasti) -modelové regiony světa-vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení **Souhrnné opakování**	**VEGS:** Evropa a svět nás zajímá - využití vlastních zážitků z cestování Objevujeme Evropu a svět - reálie o životě v evrop. a jiných zemích Jsme Evropané - význam evr. integrace **ENV:** Vztah člověka k prostředí - pochopení vzájemných vztahů člověka a životního prostředí - vedení k aktivní ochraně našeho životního prostředí, k utváření zdravého životního stylu - ochrana a šetření základních přírodních zdrojů jako je voda, ovzduší, půda - seznámení s problémy, které vznikají působením člověka (zemědělství, doprava, průmysl, odpady..) Přesahy do ***Přírodopisu*** **MKV**: Lidské vztahy - vzájemná tolerance, odstraňování nepřátelství a předsudků Etnický původ - poznávání a respektování zvláštností různých etnik Multikulturalita - uplatňování práva všech lidí žít společně - spolupráce a udržování tolerantních vztahů - vzájemné obohacování o

		různé kultury Přesahy do výuky ***jazyků a výchov*** **MDV:** Využití mediálních sdělení - kritické užívání média jako zdroje informací Využívání vlastních schopností v týmové práci

Předmět: **Zeměpis**
Ročník: **8. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
Žák - zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů -posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa - posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel - zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje - porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských	Země jako vesmírné těleso Pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas Společenské a hospodářské prostředí Obyvatelstvo světa - základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky. Globalizační společenské, politické a hospodářské procesy – aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace Světové hospodářství - sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce,ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úrovně	**OSV:** Osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání Sociální rozvoj - kooperace při řešení problémů - poznávání lidí, pozornost vůči odlišnostem Morální rozvoj - řešení problémů v mezilid. vztazích - utváření hodnot, postojů, praktická etika **MKV:** Etnický původ - rovnocennost, projevy rasové nesnášenlivosti - světové jazyky Multikulturalita - prostředek vzájemného obohacování - světová náboženství **VDO:** Občan, občanská společ. a stát - základní principy a hodnoty demokratického politického systému Přesahy do předmětu ***Práce a společnost*** Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování - demokracie jako protiváha

aktivit - porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků - lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech - porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin - uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) - uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	Regionální společenské, politické a hospodářské útvary – porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje města, aglomerace; hlavní a periferní hospodářské oblasti světa; politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států; geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska Životní prostředí Krajina – přírodní a společenské prostředí, typy krajin Vztah příroda a společnost – trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva Souhrnné opakování	diktatury a anarchie - demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů ve společnosti **VEGS:** Jsme Evropané - evropská integrace - co Evropu spojuje a co ji rozděluje - mezinárodní organizace Přesahy do učiva ***Dějepisu*** **MDV:** Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - fungování a vliv médií ve společnosti - role médií v politických změnách **ENV:** Lidské aktivity a problémy životního prostředí - změny v krajině - nerovnoměrnost způsobu života na Zemi - ekol. zátěž zemědělství, dopravy, průmyslu - udržitelný rozvoj - rizika demografického vývoje - odpady a hospodaření s odpady - ochrana přírody a kulturních památek Přesahy do učiva ***Přírodopisu, Dějepisu, Výchovy ke zdraví a předm. Práce a společnost***

Předmět: **Zeměpis**
Ročník: **9. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
žák - si připomene základní údaje a fakta o přírodním a společenském prostředí střední Evropy - hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál ČR v evropském a světovém kontextu - uvádí na příkladech důsledky přírodních i společenských vlivů na životní prostředí - posuzuje zapojení ČR do mezinárodního obchodu - uvádí příklady účasti ČR ve světových mezinárodních organizacích a seskupeních - hodnotí hospodářské a politické postavení republiky v Evropě i ve světě - lokalizuje na mapách jednotlivé oblasti ČR - hodnotí a porovnává přírodní, hospodářské a kulturní poměry oblastí	**Opakování učiva stř. Evropy** **Česká republika na mapě Evropy** -zeměpisná poloha, rozloha. **Přírodní poměry a zdroje** **Obyvatelstvo** -základní geografické,demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry **Hospodářství** -rozmístění hospodářských aktivit,sektorová a odvětvová struktura -transformační, společenské, politické a hospodářské procesy, jejich územní projevy a dopady. -zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu **Regiony ČR** -územní jednotky státní správy a samosprávy -krajské členění, kraj místního regionu -přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech	**OSV:** Osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání Sociální rozvoj - rozvíjení dovednosti spolupráce a komunikace **ENV:** Vztah člověka a prostředí - pochopení vzájemných vazeb a vlivů na ŽP - aktivní ochrana našeho ŽP Lidské aktivity a problémy ŽP - uvědomování si příznivých a nepříznivých vlivů a dopadů lidské činnosti - podněcování k ochraně a šetření zákl. přírodních zdrojů - seznamování se s problémy, které vznikají působením člověka (např. vliv zemědělství, dopravy, průmyslu a odpadů na ŽP člověka) Přesahy do ***Přírodopisu*** **MKV:** Kulturní diference - poznávání a respektování zvláštností různých etnik a cizinců žijících v ČR Lidské vztahy - uplatňování práva všech lidí žít společně, spolupracovat a udržovat tolerantní vztahy Multikulturalita - vzájemné obohacování o

-vymezí a lokalizuje místní oblast - hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje -analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům	**Klatovsko – zeměpis místní krajiny** -zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k ostatním regionům -základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem	různé kultury - vedení k solidaritě Etnický původ - rozvíjení poznání projevů rasové diskriminace a nesnášenlivosti Princip sociálního smíru - uvědomění si vlastní odpovědnosti a přispění každého jedince k odstranění předsudků a diskriminace Přesahy do učiva př. ***Práce a společnost*** **MDV:** Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - využívání práce s grafy, časopisy, televizí, internetem, **VEGS:** Jsme Evropané - rozšiřování a prohlubování dovedností potřebných pro orientace v evropském prostředí

10.8 Seminář ze zeměpisu

Charakteristika vyučovacího předmětu
Seminář ze zeměpisu se vyučuje podle zájmu žáků v 7. - 9. ročníku (3. období).

Týdenní dotace
Jedna hodina týdně. Výuka může probíhat také ve dvouhodinových lekcích (jednou za dva týdny 2 vyučovací hodiny).

Organizace výuky
Výuka bude nabízena v rámci volby volitelného předmětu, žák si ji může zvolit i jako nepovinnou. Do skupiny mohou být zařazeni žáci různých ročníků, kteří mají zájem o prohloubení vědomostí a získání dalších praktických dovedností v oblasti zeměpisu. Může probíhat ve dvouhodinových lekcích ve skupině s menším počtem žáků z důvodu zajištění jejich bezpečnosti a možnosti individuálního přístupu k potřebám a zájmům žáků.

Obsah učiva tvoří praktický zeměpis, postavení místní oblasti v ČR, lidé a jejich činnost na Zemi, zeměpis cestovního ruchu. Učivo semináře staví také na nápadech a aktivitě žáků, všechny připravené kapitoly jsou pojaty jako náměty, z nichž si vyučující vybírá učivo a jeho náročnost je vždy přizpůsobena věku a úrovni přihlášených žáků. S jednotlivými celky probíraného učiva se pracuje podle potřeby, nejsou časově ohraničeny. Součástí výuky mohou být besedy s odborníky, případně rodiči žáků, kteří navštívili zeměpisně zajímavá místa, návštěvy přednášek se zeměpisnou tématikou, exkurze se zaměřením na poznávání místní či okolní krajiny a na orientaci v přírodě. Za tímto účelem se uskutečňují (vždy po dohodě se žáky) i celodenní výlety o víkendech – turistika, cykloturistika, výlety na běžkách, apod.

Výchovné a vzdělávací strategie
Žáky naučíme

- rozvíjet a prohlubovat poznatky získané v povinné výuce vzdělávací oblasti „ Člověk a příroda“
- vyhledávat geografické informace z dostupných materiálů, zaujímat k nim stanovisko a v případě problému navrhnout jednoduché řešení situace (problém zeleně, skládky apod.) v místní oblasti
- pracovat s tabulkami, statistickými údaji, zpracovávat informace v podobě různých typů grafů
- orientovat se v přírodě podle mapy i pomocí přírodních úkazů, užívat turistických i pochodových značek
- dodržovat zásady chování v přírodě, chránit přírodní památky a vnímat je jako důležitou součást cestovního ruchu
- sestavit jednoduchý plánek, který je možné využít pro cestování
- vyjádřit své názory při společných aktivitách a stejně tak vnímat a respektovat názory druhých, diskutovat a ve skupině spolupracovat

- znát globální problémy lidstva, diskutovat o jejich příčinách a zaujímat konkrétní postoje

Učivo:

Praktické činnosti:

- Práce s mapou, buzolou, orientace v přírodě pomocí buzoly, lišejníků, letokruhů,…
- Činnost s mapou při turistice, odhady vzdáleností, pochodové a turistické značky, dodržování hlavních zásad při pohybu v přírodě, případná fotodokumentace z turistických výletů a následné vyhotovení nástěnky.
- Praktické činnosti s autobusovými a vlakovými jízdními řády.
- Užití literatury s geografickou tematikou, práce s grafy, tabulkami, statistickými údaji.
- Druhy tematických map, měření na topografických a geografických mapách.

Místní oblast:

- Postavení v ČR – geografická poloha, přírodní charakteristika, funkce, stav a úroveň životního prostředí.
- Kulturní význam krajiny – chráněná území, přírodní i kulturní památky.

Cestovní ruch:

- Podmínky – přírodní i společenské.
- Světový cestovní ruch, cestovní ruch v ČR a místní oblasti.
- Atraktivní místa regionu.

Lidé a jejich činnost na Zemi:

- Počet, růst a rozmístění obyvatel.
- Využívání přírodních zdrojů – vývoj spotřeby energie, paliv, potřeba zemědělské půdy,…
- Světové hospodářství – prvovýroba, druhovýroba, služby, cestovní ruch.
- Životní prostředí – čistota ovzduší, vod, půd, ukládání odpadů, působení hluku, civilizační choroby.
- Globální problémy lidstva (práce s tiskem, odbornými časopisy,….).
- Chování při povodních, atmosférických poruchách, přežití stavu ohrožení ve volné přírodě.

Hlavní změny na mapě světa:

- Světové velmoci, nezávislé státy a závislá území.
- Současné státy světa a odlišnosti mezi nimi (práce s encyklopediemi).
- Mezinárodní politické a hospodářské organizace.

11. Umění a kultura

Charakteristika vzdělávacího oboru
Vzdělávací obor se vyučuje v 1. – 9. ročníku. V 1. období (1. – 3. ročník) a ve 2. období (4. – 5. ročník) se vyučuje v samostatných vyučovacích předmětech **Hudební výchova** a **Výtvarná výchova.** Ve 3. období (6. – 9. ročník) je jeho výuka rozdělena rovněž do dvou vyučovacích předmětů: **Hudební výchova** a **Výtvarná výchova**.

Týdenní dotace:

	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
Hudební výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	2	2	1	1

Oblast umožňuje žákům jiné než racionální poznávání světa, vnímání kultury a umění. Vzdělávání v oblasti přináší umělecké osvojování světa, to je osvojování s estetickým účinkem, při němž dochází k rozvíjení specifického cítění, tvořivosti, vnímavosti každého jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Umožňuje žákům vnímat a nalézat vazby mezi druhy umění, mezi uměním různých kultur a civilizací a vytvářet si vlastní postoje k minulému i současnému světu a společnosti, ke kulturním tradicím a uměleckému odkazu. V tvořivých činnostech si rozvíjí schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu, zvuku, gesta, mimiky, linie, tvaru, barvy, a podobně.

Ve výchovně vzdělávacím procesu jsou ve všech obdobích, zejména na 1. stupni, mezi oběma vyučovacími předměty úzké vazby, jejich výuku lze provádět v blocích v kombinaci s dalšími předměty, zejména s českým jazykem, literární výchovou a dramatickou výchovou.

Vzdělávání v oblasti směřuje k

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života

- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

11.1 Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu
Hudební výchova se vyučuje v 1. - 9. ročníku.

Týdenní dotace
1 hodina týdně v každém ročníku.

Výuka zahrnuje:

- vokální činnosti
- instrumentální činnosti
- hudebně pohybové činnosti
- poslechové činnosti

a jsou plněny dílčí úkoly z průřezových témat

- multikulturní výchova v 1. a 2. období,
- osobnostní a sociální výchova
- výchova demokratického občana
- výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- environmentální výchova
- mediální výchova ve třetím období.

V obou obdobích 1. stupně bude využíváno přesahů do dalších předmětů: český jazyk, dramatická výchova, prvouka, vlastivěda, výtvarná výchova. Ve 3. období jsou přesahy zejména do předmětů: český jazyk a společenská výchova, dějepis, výtvarná výchova, přírodopis a další.
Žák se učí pracovat se svým hlasem, osvojuje si písně různých žánrů, rozvíjí hudební sluch, rytmické, tonální, harmonické cítění i hudební představivost. Podle svých schopností hraje na hudební nástroje, ztvárňuje hudbu pohybem, poznává ji v jejích stylových, žánrových i funkčních podobách. Vytváří si vlastní názory a postoje k hudebnímu umění minulosti i současnosti. Uplatňuje své indiv. hudební schopnosti a dovednosti.

Organizace výuky
Výuka probíhá zpravidla v jednohodinových lekcích, může být součástí blokové výuky v kombinaci s jinými předměty nebo součástí výuky v rámci realizace některého projektu. K doplnění výuky patří i návštěvy kulturních pořadů podle aktuálních nabídek různých institucí i připravená vlastní vystoupení žáků pro vlastní kolektiv třídy, školy, pro rodiče i veřejnost.
Na povinný předmět lze navázat nepovinným předmětem Přípravný zpěv pro 1. ročník a Sborový zpěv ve 2. - 9. ročníku s časovou dotací 1 - 2 hodiny týdně. Jeho zařazení je závislé na zájmu dostatečného počtu žáků.

Výchovné a vzdělávací strategie
Učitel vede žáky k osvojení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení (na výstupu v 9. ročníku)
Žáky naučíme

- operovat s obecně užívanými termíny a symboly k zaznamenávání hudby a na základě jejich pochopení se orientovat v notovém záznamu melodie a prakticky je využívat při zpěvu jednoduchých melodií
- při zpěvu písní procvičovat hudební paměť

Kompetence k řešení problémů
Žáky naučíme

- vyhledávat odlišné a shodné znaky různých hudebních žánrů a témat, jejich vyjadřovací prostředky, posuzovat jejich vhodnost při vlastní aktivní hudební činnosti (zpěv, hra na jednoduché hudební nástroje, pohybový doprovod hudby)
- vytvářet si vlastní postoj a názor na hudební umění, umět jej zdůvodnit a obhajovat

Kompetence komunikativní
Žáky naučíme

- kultivovaně se vyjadřovat slovem i melodií, naslouchat druhým, respektovat jejich odlišný názor a individuální vnímání hudebního projevu
- orientovat se v hudebních záznamech a využívat různé mediální a technické prostředky (pro aktivní činnosti i poslech)

Kompetence sociální a personální
Žáky naučíme

- podílet se na utváření příjemné atmosféry potřebné pro estetické vnímání hudby, ovládat a řídit své jednání tak, aby nenarušovalo pravidla soužití
- uznávat a respektovat schopnosti a výkon druhých, uplatňovat své schopnosti a talent ve prospěch svůj i ostatních

Kompetence občanské
Žáky naučíme

- uznávat vnitřní hodnoty každého člověka, respektovat, chránit a oceňovat naše tradice, kulturní a historické dědictví, projevovat pozitivní postoj k umělecké hudební tvorbě, podle vlastních možností se aktivně zapojit do kulturního dění

Kompetence pracovní
Žáky naučíme

- uznávat hudbu a umění jako jeden z důležitých oborů lidské činnosti
- uvědomit si své možnosti, případně nutnosti vynaložit úsilí a námahu pro rozvoj svého talentu

K tomu jsou využívány především následující postupy

- učitel svým vlastním přístupem a chováním rozvíjí pozitivní vztah k hudební kultuře a kultuře jako celku
- vhodným výběrem hudebních skladeb a písní k nácviku a interpretaci vede žáky k pochopení umění jako specifického způsobu poznání a svébytného prostředku komunikace
- aktivním zapojením v hodinách i v mimoškolní činnosti vede k chápání hudby jako prostředku pro rozvoj subjektivního a jedinečného vnímání, cítění, prožívání a představ, k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování potřeb a utváření hierarchie hodnot
- seznamováním s tvorbou jiných národů a kultur vede k pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- prostřednictvím hudby povedeme k uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince, k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života

Očekávané výstupy – 1 období (1. – 3. ročník):

Žák

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase
- rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších forem
- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazové tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Předmět: **Hudební výchova**
Ročník: **1. ročník**

Učivo	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
Vokální činnosti: - pěvecké dovednosti (postoj, dýchání, výslovnost, hlavový tón) - sjednocování a rozšiřování hlasového rozsahu - diatonické postupy v durových tóninách - seznámení s ukolébavkou a pochodem - dynamicky odlišený zpěv: slabě x silně - hudební hra: ozvěna - melodizace slov a krátkých textů ***Instrumentální činnosti:*** - reprodukce jednoduchých motivů pomocí nástrojů Orffova instrumentáře - hra nejjednodušších doprovodů na nástroje Orffova instrumentáře (rytmem písně, metrem) - hra na rytmickou ozvěnu - rytmizace slov a krátkých textů ***Hudebně pohybové činnosti:*** - taneční hry se zpěvem - pohyb podle hudby (chůze, pochod) - hra na tělo - pohybové vyjádření hudby ***Poslechové činnosti:*** - poslech české státní hymny - rozpoznání mužských, ženských a dětských hlasů při poslechu vokální hudby - poznávání zvuku hudebních nástrojů (např. flétna, klavír, housle) - rozlišení kvality tónu: délka, síla, barva, výška - rozlišení: melodie veselá – smutná, pomalá - rychlá - slovní vyjádření o hudbě	**MKV:** kulturní diference: -poznávání vlastního kulturního zakotvení (seznamování s písněmi oblasti jihozápadních Čech, u poslechových skladeb využití vztahu skladatele k regionu) - lidské vztahy: vztahy mezi kulturami (poslech skladeb autorů jiných národností) ***Český jazyk:*** správná výslovnost a deklamace ***Prvouka:*** vztah písní a lidových tradic ***Výtvarná výchova:*** výtvarné vyjádření emocionálního zážitku z hudby

Předmět: **Hudební výchova**
Ročník: **2. ročník**

Učivo	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
Vokální činnosti: - rozvoj pěveckých dovedností (nasazení a tvorba tónu, výslovnost), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu - volný nástup 1.a 5.stupně - dynamicky odlišený zpěv - sledování obrysu melodie v notovém zápisu (melodie stoupá – klesá) - hudební hry: ozvěna, otázka a odpověď - melodizace textů ***Instrumentální činnosti:*** - hra rytmických doprovodů jednoduchým ostinatem - rytmický kánon - hra doprovodů s využitím hudební prodlevy - rytmizace textů - instrumentální realizace jednoduché melodie ***Hudebně pohybové činnosti:*** - taneční hry se zpěvem - jednoduché lidové tance - pohybové vyjádření hudby - taktování ve 2/4 a 3/4 taktu ***Poslechové činnosti:*** - rozpoznání dětského sboru a capella a s doprovodem - poznávání zvuku hudebních nástrojů (např. trubka, klarinet, pozoun, kontrabas, buben) - rozlišení: melodie – doprovod, píseň lidová - umělá - interpretace hudby – slovní vyjádření ***Hudební nauka:*** - seznámení: notová osnova, nota celá, půlová, čtvrťová	**MKV:** - kulturní diference: poznávání vlastního kulturního zakotvení (seznamování s písněmi oblasti jihozápadních Čech, u poslechových skladeb využití vztahu skladatele k regionu) - lidské vztahy: vztahy mezi kulturami (poslech skladeb autorů jiných národností) ***Český jazyk:*** správná výslovnost a deklamace ***Prvouka:*** vztah písní a lidových tradic ***Výtvarná výchova:*** výtvarné vyjádření emocionálního zážitku z hudby

Předmět: **Hudební výchova**
Ročník: **3 ročník**

Učivo	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
Vokální činnosti: - rozvoj pěveckých dovedností, hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu - volný nástup 3.stupně v dur - počátky jednoduchého dvojhlasu (prodleva, kánon) - melodizace textu ***Instrumentální činnosti:*** - hra melodických doprovodů s využitím souzvuku dvou tónů - rytmizace textů - hra meziher při zpěvu spolužáků ***Hudebně pohybové činnosti:*** - taneční hry se zpěvem - jednoduché lidové tance - pohybové vyjádření melodie - taktování ve 4/4 taktu ***Poslechové činnosti:*** - poznávání zvuku hudebních nástrojů (např. violoncello, akordeon, lesní roh, tuba) - odlišení různých hudebních žánrů (např. hudba taneční, pochodová, ukolébavka, …) - rozlišení: orchestr – sólo - motiv, předvětí – závětí - slovně se vyjádřit k hudebnímu žánru ***Hudební nauka:*** -psaní not celých, půlový, čtvrťových - houslový klíč, taktová čára - čtení a zápis not c1 – a1	**MKV:** - kulturní diference: poznávání vlastního kulturního zakotvení (seznamování s písněmi oblasti jihozápadních Čech, u poslechových skladeb využití vztahu skladatele k regionu) - lidské vztahy: vztahy mezi kulturami (poslech skladeb autorů jiných národností) - etnický původ: rovnocennost všech etnických skupin a kultur (poslech lidové hudby různých světových etnik) ***Český jazyk:*** správná výslovnost a deklamace ***Prvouka:*** vztah písní a lidových tradic ***Výtvarná výchova:*** výtvarné vyjádření emocionálního zážitku z hudby

Očekávané výstupy – 2 období (4. – 5. ročník):

Žák:

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase (popř. dvojhlase) v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti
- realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not
- využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popř. složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní
- rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby
- vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace
- rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metrorytmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny
- ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

Předmět: **Hudební výchova**
Ročník: **4. ročník**

Učivo	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
Vokální činnosti: - zdokonalování pěveckých dovedností, hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu - průprava dvojhlasu - volný nástup 8. a spodního 5. stupně - melodizace textu - diatonické postupy v durových i mollových tóninách - podle stupně hudebního rozvoje graficky (linkou, notami) zaznamenat vlastní hudební nápady (motiv, jednoduchý popěvek, melodie) a reprodukovat ho ***Instrumentální činnosti:*** - podle stupně hudebního rozvoje hra lidových písní na Orffovy hudební nástroje - doprovod dvěma tóny na melodické nástroje - hra předehry, meziher a dohry - podle stupně hudebního rozvoje graficky zaznamenat vlastní hudební doprovod na rytmické nástroje a reprodukovat ho ***Hudebně pohybové činnosti:*** -taneční hry se zpěvem - jednoduché tance (např. valčík) -předvětí a závětí hrou na tělo -vyjádření charakteru poslouchané hudby pohybem ***Poslechové činnosti:*** - poslech skladeb B.Smetany a A.Dvořáka - poznávání zvuku hudebních nástrojů (např. pikola, hoboj, fagot, saxofon) - rozlišování hudebně výrazových prostředků v hudebním proudu - hudební formy: malá forma písňová, rondo - vztahy mezi tóny: souzvuk, akord - slovní vyjádření charakteru poslouchané hudby ***Hudební nauka:*** -čtení a zápis not h1 – d2 -čtení a zápis pomlky celé, půlové, čtvrťové, osminové, noty osminové - seznámení: předznamenání (křížek, bé) -durová stupnice - repetice	**MKV:** -lidské vztahy: vztahy mezi kulturami (seznamování s písněmi jiných národů) - kulturní diference: poznávání vlastního kulturního zakotvení (seznamování s písněmi oblasti jihozápadních Čech, u poslechových skladeb využití vztahu skladatele k regionu) - lidské vztahy: vztahy mezi kulturami (poslech skladeb autorů jiných národností) ***Výtvarná výchova:*** výtvarné vyjádření emocionálního zážitku z hudby ***Český jazyk:*** -hlasová hygiena -četba uměleckých textů s hudebním námětem a naukových textů o hudebních skladatelích ***Vlastivěda:*** -hudební místopis

Předmět: **Hudební výchova**
Ročník: **5 ročník**

Učivo	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
Vokální činnosti: - zdokonalování pěveckých dovedností, hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu - zpěv české hymny - lidový dvojhlas - vokální improvizace - podle stupně hudebního rozvoje zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky) ***Instrumentální činnosti:*** - podle stupně hudebního rozvoje hra jednoduchých skladeb na Orffovy nebo jiné nástroje - podle stupně hudebního rozvoje záznam instrumentální melodie (např. schéma) - improvizace jednodílné písňové formy (a-b) - podle stupně hudebního rozvoje hra, obměna a tvorba předeher, meziher a doher ***Hudebně pohybové činnosti:*** - pantomima a pohybová improvizace - pohybové improvizace s využitím tanečních kroků - orientace v prostoru, rozvoj pohybové paměti - taktování ***Poslechové činnosti:*** - poslech skladeb J.S.Bacha, W.A.Mozarta, L.Janáčka - hudební formy: velká písňová forma, variace - rozpoznávání hudebně výrazových prostředků v proudu hudby - poslech různých hudebních stylů a žánrů - poznávání zvuku hudebních nástrojů - slovní vyjádření svých pocitů a poznatků o poslouchané skladbě ***Hudební nauka:*** -čtení a zápis not h, e2, f2 - seznámení s molovou stupnicí, synkopou, korunou, skupinou not osminových a notou šestnáctinovou	**MKV:** - lidské vztahy: vztahy mezi kulturami (seznamování s písněmi jiných národů) - kulturní diference: poznávání vlastního kulturního zakotvení (seznamování s písněmi oblasti jihozápadních Čech, u poslechových skladeb využití vztahu skladatele k regionu) - lidské vztahy: vztahy mezi kulturami (poslech skladeb autorů jiných národností) ***Český jazyk:*** -hlasová hygiena -četba uměleckých textů s hudebním námětem a naukových textů o hudebních skladatelích ***Výtvarná výchova:*** výtvarné vyjádření emocionálního zážitku z hudby ***Vlastivěda:*** hudební místopis

Poznámka: Každý vyučující pracuje podle vlastního plánu učiva hudební výchovy pro daný ročník.

Očekávané výstupy: 3.období (6. – 9. ročník)

Žák:

- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách
- uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého
- reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace
- realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů
- rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu
- orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku
- zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami
- vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění

Předmět: **Hudební výchova**
Ročník: **6. ročník**

Učivo	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
Vokální činnosti: - aktivní osvojení nejméně 10 písní v dur i moll - upevnění znalostí české státní hymny - nasazení tónu, správné dýchání, vokalizace - pěvecké dělení slov, frázování - intonace v durovém i mollovém tónorodu (s oporou o tóny kvitakordu) - rozšiřování hlasového rozsahu (podle složení třídy) - jednoduchý dvojhlas - akord, terciová stavba - orientace v notovém záznamu - předznamenání, intervaly ***Instrumentální činnosti:*** - improvizace doprovodů v dur i moll (podle stupně hudebního rozvoje žáka) - hra jednoduchých doprovodů na Orffovy nástroje rytmické i melodické - hra jednoduchých skladbiček s předtaktím - hra předeher, meziher, doprovodů a dohry s využitím T, D, S (s oporou o notový zápis) ***Hudebně pohybové činnosti:*** - aktivní využití 4 hudebně pohybových her - pohybové vyjádření kontrastu v hudbě - pohybové projevy se změnami taktu 2/4 a 3/4 (mateník) - polkový a valčíkový krok, taktování - vyjádření charakteru poslouchané hudby a emocionálního zážitku z ní pohybem ***Poslechové činnosti:*** - aktivní práce nejméně s 8 poslechovými skladbami - písňová tvorba, opera, opereta, balet, muzikál, melodram, scénická hudba - variace jako skladební útvar - nástroje symfonického orchestru (hudba komorní, orchestrální, kvartet, kvintet, partitura) - lidová hudba – nástroje, kapely - Národní divadlo, epizody ze života	**OSV a *český jazyk:*** Komunikace, kreativita – vytvoření hudebních pásem spojených s recitací a dramatizací, rozhovory, hodnocení práce ve skupině **MKV*, český jazyk a společenská vých.:*** Kulturní diferenciace, multikulturalita – poznávání naší kultury, kultura regionu (skladatelé, interpreti, písně, stálé kulturní pořady, koncerty, …), respekt k odlišnosti kultur **ENV *a přírodopis:*** Vztah člověka k přírodě – estetické cítění a vnímání prostředí, písně s přírodní tématikou **VDO:** Výchova k občanskému soužití – nezesměšňovat práci a snahu ostatních, snažit se je pochopit a správně vnímat, umět ocenit umění ostatních spolužáků, ochota pomoci, ohleduplnost, respekt k názorům druhých **OSV:** Schopnost poznávání uměleckého díla, kreativita myšlení, hodnotící postoje, praktická etika **MDV:** Fungování a vliv médií ve společnosti – vliv médií na kulturu a hudební cítění **OSV:** praktická etika, sebepojetí, seberegulace

skladatelů Bedřicha Smetany, Antonína Dvořáka, Leoše Janáčka - návštěva koncertů, hudebních představení, besedy	

Předmět: **Hudební výchova**
Ročník: **7. ročník**

Učivo	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
Vokální činnosti: - aktivní práce nejméně s 10 písněmi v dur i moll - upevňování již osvojených pěveckých dovedností hlasových, rytmických a intonačních - hlasová hygiena, mutace - jednohlasý a vícehlasý zpěv (kánon) - české lidové písně (důraz na regionální hledisko) - orientace v notovém záznamu melodie (stupnice, tempo, dynamika) ***Instrumentální činnosti:*** - hra na hudební nástroje Orffova instrumentáře, popřípadě flétny (melodie, jednoduché doprovody s využitím osminových, čtvrťových, půlových hodnot, tečkovaného rytmu, legata a staccata, synkop, dynamiky) - doprovod písní T, D, S - hra na tělo jako rytmický doprovod ***Hudebně pohybové činnosti:*** - aktivní využití 4 hudebně pohybových her - pohybový doprovod znějící hudby (taktování, taneční kroky) - pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby – tempové, dynamické - dramatizace písní ***Poslechové činnosti:*** - aktivní práce nejméně s 8 poslechovými skladbami - fuga, koncert, sonáta, symfonie, kantáta, oratorium, muzikál - druhy tanců - nadání, genialita - návštěva koncertů, hudebních představení, besedy	**OSV a *český jazyk:*** Komunikace, kreativita – vytvoření hudebních pásem spojených s recitací a dramatizací, rozhovory, hodnocení práce ve skupině **MKV*, český jazyk a společenská vých.:*** Kulturní diferenciace, multikulturalita – poznávání naší kultury, kultura regionu (skladatelé, interpreti, písně, stálé kulturní pořady, koncerty, …), respekt k odlišnosti kultur **ENV *a přírodopis:*** Vztah člověka k přírodě – estetické cítění a vnímání prostředí, písně s přírodní tématikou **VDO:** Výchova k občanskému soužití – nezesměšňovat práci a snahu ostatních, snažit se je pochopit a správně vnímat, umět ocenit umění ostatních spolužáků, ochota pomoci, ohleduplnost, respekt k názorům druhých **OSV:** Schopnost poznávání uměleckého díla, kreativita myšlení, hodnotící postoje, praktická etika **OSV:** praktická etika, sebepojetí, seberegulace **MDV:** Fungování a vliv médií ve společnosti – vliv médií na kulturu a hudební cítění

Předmět: **Hudební výchova**
Ročník: **8. ročník**

Učivo	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
Vokální činnosti: - aktivní práce nejméně s 10 písněmi v dur i moll - zpěv lidových písní českých i jiných národů (podle složení třídy prohlubování a zdokonalování sólového zpěvu, dvojhlasu, jednohlasu, …) - zpěv písní a vokálních skladbiček vytvořených skladateli v oblasti hudby vážné i populární charakteristické pro jednotlivá slohová období - melodizace a rytmizace krátkých textů - čtení not a orientace v notovém záznamu melodie - stupnice, tónina a códa	**OSV a *český jazyk:*** Komunikace, kreativita – vytvoření hudebních pásem spojených s recitací a dramatizací, rozhovory, hodnocení práce ve skupině **MKV*, český jazyk a společenská vých., společnost a práce:*** Kulturní diferenciace, multikulturalita – poznávání naší kultury, kultura regionu (skladatelé, interpreti, písně, stálé kulturní pořady, koncerty, …), respekt k odlišnosti kultur **ENV *a přírodopis:*** Vztah člověka k přírodě – estetické cítění a vnímání prostředí, písně s přírodní tématikou **VEGS a *dějepis:*** Evropa a svět nás zajímá – orientace ve vývoji umění (hledání podobností, odlišností), folklór, lidové zvyky, tradice, regionální umění, lidové písně a nástroje různých oblastí)
Instrumentální činnosti: - hra a improvizování jednoduchých doprovodů - hra na hudební nástroje Orffova instrumentáře - hra na tělo jako hudební doprovod - pomocí hudebních nástrojů vyjadřování svých pocitů, hudebních a nehudebních představ - uplatňování individuálních instrumentálních dovedností (využití žáků ZUŠ)	**ENV *a přírodopis:*** Vztah k přírodě, zvuk a hudba jako součást estetického prostředí **VDO:** Výchova k občanskému soužití – nezesměšňovat práci a snahu ostatních, snažit se je pochopit a správně vnímat, umět ocenit umění ostatních spolužáků, ochota pomoci, ohleduplnost, respekt k názorům druhých
Hudebně pohybové činnosti: - spojení pohybu s hudbou, taktování, taneční kroky - ztvárnění hudby pomocí pohybu, gest, mimiky …	**OSV:** Schopnost poznávání uměleckého díla, kreativita myšlení, hodnotící postoje, praktická etika **MDV:** Fungování a vliv médií ve společnosti – vliv médií na kulturu a hudební cítění
Poslechové činnosti: - aktivní práce nejméně s 8 poslechovými skladbami - vývoj světové hudby od nejstarších	**OSV:** praktická etika, sebepojetí, seberegulace

hudebních dějin až po hudební styly současnosti (poslechové skladby zaměřené k výuce světových hudebních dějin) - vzájemné podněty a vztahy k hudbě (mezi hudbou vážnou a populární…) - moderní hudební nástroje - zařazování referátů žáků podle jejich zájmu - návštěva koncertů, hudebních představení, besedy	

Předmět: **Hudební výchova**
Ročník: **9. ročník**

Učivo	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
Vokální činnosti: - aktivní práce nejméně s 10 písněmi v dur i moll - zpěv jednotlivce, dvojhlasu, počátky trojhlasu (podle stupně vyspělosti třídy) - výběr písní z oblasti vážné a populární hudby charakteristické pro jednotlivá slohová období - trampské písně - transpozice melodií - diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem - orientace v notovém záznamu (noty, stupnice,…) ***Instrumentální činnosti:*** - hra a improvizování melodií doprovodů a jednoduchých skladeb - doprovod písní a jednoduchých skladeb na hudební nástroje (využití žáků ZUŠ) - tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy ***Hudebně pohybové činnosti:*** - spojení pohybu s hudbou, taneční styly - vlastní pohybové ztvárnění ***Poslechové činnosti:*** - aktivní práce nejméně s 8 poslechovými skladbami - vývoj české hudby od nejstarších hudebních dějin až po hudební styly současnosti (poslechové skladby zaměřené k výuce českých hudebních dějin) - hudba a technika - opakování a prohlubování znalostí z hudební nauky (rytmus, metrum, tempo, takt, harmonie …) - návštěva koncertů, hudebních představení, besedy	**OSV a *český jazyk:*:** Komunikace, kreativita – vytvoření hudebních pásem spojených s recitací a dramatizací, rozhovory, hodnocení práce ve skupině **MKV*, český jazyk a společenská vých., společnost a práce:*** Kulturní diferenciace, multikulturalita – poznávání naší kultury, kultura regionu (skladatelé, interpreti, písně, stálé kulturní pořady, koncerty, …), respekt k odlišnosti kultur **ENV *a přírodopis:*** Vztah člověka k přírodě – estetické cítění a vnímání prostředí, písně s přírodní tématikou **VEGS a *dějepis:*** Evropa a svět nás zajímá – orientace ve vývoji umění (hledání podobností, odlišností), folklór, lidové zvyky, tradice, regionální umění, lidové písně a nástroje různých oblastí) **VDO:** Výchova k občanskému soužití – nezesměšňovat práci a snahu ostatních, snažit se je pochopit a správně vnímat, umět ocenit umění ostatních spolužáků, ochota pomoci, ohleduplnost, respekt k názorům druhých **OSV:** Schopnost poznávání uměleckého díla, kreativita myšlení, hodnotící postoje, praktická etika **ENV *a přírodopis:*** Vztah k přírodě, zvuk a hudba jako součást estetického prostředí **OSV:** praktická etika, sebepojetí, seberegulace **MDV:** Fungování a vliv médií ve společnosti – vliv médií na kulturu, vývoj médií a jejich přínos v oblasti hudební kultury

11.2 Sborový zpěv

Charakteristika předmětu
Sborový zpěv se vyučuje v 1. - 9. ročníku.

Týdenní dotace
- 1 hodina týdně v 1. – 5. ročníku
- 2 hodiny týdně v 6. – 9. Ročníku

Organizace výuky:
V 1. ročníku jsou žáci soustředěni do sboru **přípravného zpěvu.** Ve 2. – 5. ročníku a v 6. – 9. ročníku jsou žáci soustředěni do pěveckých sborů podle stupně ZŠ. Zapojeni mohou být žáci i studenti, případně dospělí zpěváci i hudební doprovod.

Výchovné a vzdělávací strategie

1. a 2. období (1. – 5. ročník)
Žák
- vnímá radostné zážitky ze zpěvu
- prohlubuje si estetické cítění poslechem hudby
- rozvíjí své hudební schopnosti
- spolupracuje ve skupině
- spoluzodpovídá za výsledky hudebních činností
- podílí se na reprezentaci školy při vystoupeních sboru na veřejnosti a při hudebních

Obsahové zaměření
- hlasový výcvik v rozsahu daném jednotlivými ročníky
- kultivace pěveckého hlasu
- hra na nástroje Orffova instrumentáře podle stupně hudebního rozvoje
- jednoduché taneční prvky
- jednoduchá dramatizace písní
- příprava hudebně dramatických pásem pro vystoupení sboru na veřejnosti

3. období (6. – 9. ročník)
Žák
- prohlubuje a zdokonaluje zvláště pěvecké dovednosti, návyky
- rozšiřuje poslechové, rytmické, intonační, instrumentální, hudebně pohybové a tvořivé
- opírá se o znalosti, které získává v hodinách hudební výchovy
- snaží se zpívat, intonovat čistě bez doprovodu (a cappella)
- rozvíjí vícehlasý zpěv
- spolupracuje s ostatními zpěváky a usiluje o co nejlepší kolektivní výsledek
- vnímá radost z dobrého pěveckého výkonu

- podílí se na veřejné reprezentaci školy (koncerty, přehlídky, oslavy, hudební soutěže)

Obsahové zaměření

- zdokonalování pěveckého výcviku
- rozšiřování hlasového rozsahu
- spojení pohybu s hudbou – jednoduché taneční kroky
- hra na Orffovy nástroje, na tělo, popřípadě na housle, flétnu, trubku,…. podle složení a schopností členů sboru
- tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy
- dramatizace písní
- příprava koncertů a hudebně dramatických pásem pro veřejná vystoupení
- návštěva koncertů, hudebních představení, besed o hudbě (podle aktuálních možností)

11.3 Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu
Výtvarná výchova se vyučuje v 1. - 9. ročníku.

Týdenní dotace:

	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.
Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	2	2	1	1

Výuka zahrnuje tematické okruhy

- Rozvíjení smyslové citlivosti
- Uplatňování subjektivity
- Ověřování komunikačních účinků

a jsou plněny dílčí úkoly z průřezových témat

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

V obou obdobích 1. stupně bude využíváno přesahů do dalších předmětů: český jazyk, dramatická výchova, prvouka, vlastivěda, přírodověda, matematika, hudební výchova. Ve 3. období jsou přesahy zejména do předmětů: český jazyk a společenská výchova, dějepis, přírodopis, výchova ke zdraví, matematika, hudební výchova a další.
Žák se učí tvořivě pracovat s vizuálně obraznými znakovými systémy. Při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména ze svého pozorování, dosavadní a aktuální zkušenosti, které mu umožní osobité pocity a prožitky. Výuka je založena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Žák si rozvíjí vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. Osvojuje si různé techniky výtvarného vyjadřování i výtvarné zpracování různých materiálů. Podle svých schopností přispívá k tvorbě estetického prostředí třídy, školy, domova a podobně a účastní se výtvarných soutěží. Vytváří si vlastní názory a postoje k výtvarnému umění minulosti i současnosti.

Organizace výuky
Výuka probíhá v prvním období zpravidla v jednohodinových lekcích, ve 2. a 3. období ve dvouhodinových lekcích. Může být součástí blokové výuky v kombinaci s jinými předměty nebo součástí výuky v rámci realizace některého projektu. K doplnění výuky patří i návštěvy výstav a kulturních pořadů podle aktuálních nabídek různých institucí i připravené vlastní výstavy prací žáků ve škole i na veřejnosti.

Na povinný předmět lze navázat volitelným nebo nepovinným předmětem **Výtvarné činnosti** ve 7. - 9. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně ve 3. období. Jeho zařazení je závislé na zájmu dostatečného počtu žáků. Ve skupině mohou být sdruženi žáci různých ročníků.

Výchovné a vzdělávací strategie
Učitel vede žáky k osvojení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení (na výstupu v 9. ročníku)
Žáky naučíme

- samostatně pozorovat a experimentovat, získané výsledky využívat při další vlastní tvorbě
- vhodné způsoby a metody pozorování a vnímání přírody a světa, jejich výtvarné vnímání a interpretace rozšiřují jeho zájem o další poznání

Kompetence k řešení problémů
Žáky naučíme

- vyhledávat odlišné a shodné znaky různých výtvarných stylů a témat, jejich vyjadřovací prostředky, posuzovat jejich vhodnost při vlastní aktivní výtvarné činnosti
- vytvářet si vlastní postoj a názor na výtvarné umění, kriticky posuzovat své práce, umět je zdůvodnit a obhajovat

Kompetence komunikativní
Žáky naučíme

- kultivovaně se vyjadřovat slovem i obrazem nebo jinou uměleckou činností, vnímat výtvarné vyjádření a estetické cítění druhých, naslouchat jejich názorům, respektovat odlišnosti a individuální vnímání estetického projevu
- diskutovat o různých typech výtvarných a uměleckých děl, orientovat se v hlavních historických obdobích výtvarného umění i v uplatnění výtvarné kultury v současném světě (ilustrace, design, bytová kultura, architektura, dramatická a filmová tvorba….)

Kompetence sociální a personální
Žáky naučíme

- podílet se na utváření příjemné atmosféry potřebné pro vlastní tvůrčí činnost, ovládat a řídit své jednání tak, aby nenarušoval pravidla soužití
- uznávat a respektovat schopnosti a výkon druhých, uplatňovat své schopnosti a talent ve prospěch svůj i ostatních

Kompetence občanské
Žáky naučíme

- uznávat vnitřní hodnoty každého člověka, respektovat, chránit a oceňovat naše tradice, kulturní a historické dědictví
- vytvořit si pozitivní postoj k umělecké tvorbě, podle vlastních možností se aktivně zapojit do soutěží a podílet se na zlepšování estetického prostředí

Kompetence pracovní

Žáky naučíme

- uznávat výtvarné činnosti a užité umění jako jeden z důležitých oborů lidské činnosti
- uvědomit si své možnosti, případně nutnosti vynaložit úsilí a námahu pro rozvoj a uplatnění svého vkusu a svého talentu

K tomu jsou využívány především následující postupy

- učitel svým vlastním přístupem a chováním rozvíjí pozitivní vztah k výtvarné kultuře a kultuře jako celku
- vhodným výběrem námětů, výtvarných technik a ukázek výtvarných děl vede žáky k pochopení umění jako specifického způsobu poznání a svébytného prostředku komunikace
- aktivním zapojením v hodinách i v mimoškolní činnosti vede k chápání výtvarných činností jako prostředku pro rozvoj subjektivního a jedinečného vnímání, cítění, prožívání a představ, k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování potřeb a utváření hierarchie hodnot
- seznamováním s tvorbou jiných národů a kultur (besedy, ukázky, výstavy) vede k pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- pěstováním estetického cítění povedeme k uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince, k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- vhodnými organizačními metodami a formami získávat žáky ke spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, k pochopení a uznání práce druhých, k tolerantnímu přístupu vůči ostatním i vůči jejich dílům
- vhodnou motivací zapojovat žáky do procesu tvorby a vést k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

Předmět: **Výtvarná výchova**
Ročník: **1. – 3. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
Žák žák -rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ -v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace -vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky -interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností -na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	***Rozvíjení smyslové citlivosti:*** -kresba linie k vystižení tvaru, hře, cvicích na uvolnění paže a jemné motoriky, -vystižení tvarů a objemů reálných prvků, -hra s barvou k poznání světlostní a barevné kvality, využití barvy ve vlastní tvorbě, - uspořádání objektů do celků rozlišování velikosti, výraznosti a vzájemného uspořádání ve statickém i dynamickém uspořádání, - zobrazování přírodních struktur, - zobrazování jednoduchých věcí a technických prvků, -dekorativní práce a činnosti, - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - zapojení prožitků a pocitů z vnímání hmatového, sluchového, čichového a pokus o jejich výtvarné vyjádření - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření: - besedy o umělecká výtvarné tvorbě: ilustrace dětských knih a časopisů, animovaný	**OSV:** Žák se prostřednictvím výtvarné výchovy snaží porozumět sám sobě i spolužákům rozvíjením tvořivosti a estetického cítění. Je veden k chápání umění jako prostředku komunikace. ***Přesahy do učiva*** matematiky, českého jazyka, prvouky, hudební a pracovní výchovy **VDO:** Žák je veden k samostatnosti, sebekritice, ohleduplnosti. Chápe význam řádu a pravidel při organizaci vlastní výtvarné práce, společné práce a projektů ve výtvarné výchově. **ENV:** Vede žáka k uvědomění si podmínek života na Zemi a možnostem jejich ohrožení – výtvarné práce s tématikou člověka za mimořádných situací, výtvarný svět v dětské představě a svět skutečný. Péče o životní prostředí na místní a regionální úrovni, výtvarné soutěže ke Dni

Tématické práce Výtvarné vyjádření pocitů, vztahů Besedy o výtvarném umění	film, televizní pořad pro děti, -vlastní tvorba, např. ilustrace, plošné loutky, … ***Ověřování komunikačních účinků:*** - osobní postoj v komunikaci, jeho utváření a zdůvodňování: -hodnocení prací individuálních i skupinových, jejich porovnávání s vlastní interpretací - komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření (v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje ve škole i mimo školu): -vysvětlování výsledků své tvorby podle vlastních schopností a zaměření, - proměny komunikačního obsahu: -vysvětlování záměrů tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i některých děl výtvarného umění přiměřeně k věku žáků.	Země. **VDO:** Žák je veden k samostatnosti, sebekritice, ohleduplnosti. Chápe význam řádu a pravidel při organizaci vlastní výtvarné práce, společné práce a projektů ve výtvarné výchově. Přesahy do učiva ***český jazyk*** **VEGS:** Evropa a svět nás zajímá – poznávání evropských kultur. **MKV:** Poskytuje žákům základní informace o etnických kulturních skupinách žijících okolo nás.

Předmět: **Výtvarná výchova**
Ročník: **4. – 5. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
Žák žák -při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) -užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model -při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy -nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	***Rozvíjení smyslové citlivosti:*** - prvky vizuálně obrazného vyjádření: kresba linie k vystižení tvaru vystižení tvarů a objemů reálných prvků, hra s barvou k poznání světlostní a barevné kvality, využití barvy ve vlastní tvorbě, - uspořádání objektů do celků: rozlišování velikosti, výraznosti a vzájemného uspořádání ve statickém i dynamickém uspořádání, zobrazování přírodních struktur, ***Uplatňování subjektivity:*** - prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností: výtvarné zpracování jednoduchých námětů s vyjádřením objektů a pohybu těla, s využitím malby a kresby,	**OSV:** Prostřednictvím výtvarné výchovy utvářet a rozvíjet základní dovednosti spolupráce – výtvarné skupinové práce, pomoc a rada spolužáků a učitele, hledání nejlepšího řešení, vzájemná tolerance. Péče o dobré vztahy v kolektivu třídy, vytváření příznivého a klidného prostředí zbaveného strachu ze známek, výsměchu druhých. **VDO:** Žáci jsou při výtvarných činnostech vedeni k přemýšlení a hledání vhodných variant, k vlastnímu výtvarného experimentování, objevování. Prostřednictvím vhodných tématických námětů, her a modelových situací poznává žák sám sebe, zároveň je zdrojem informací pro ostatní, spolužáci se snaží chápat jeho vidění světa, jeho jednání, jeho prožitky. Přesahy do učiva ***českého jazyka, pracovní a hudební výchovy***

-osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění) -porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	- typy vizuálně obrazných vyjádření: poznávání různých druhů hraček, ilustrací textů, animovaných filmů, comicsů, rozlišení, jednoduché hodnocení a uplatnění při vlastní tvůrčí činnosti, - přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením **Ověřování komunikačních účinků:** - osobní postoj v komunikaci, jeho utváření a zdůvodňování: hodnocení prací individuálních i skupinových, jejich porovnávání s vlastní interpretací - komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření (v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje ve škole i mimo školu): vysvětlování výsledků své tvorby podle vlastních schopností a zaměření, - proměny komunikačního obsahu: vysvětlování záměrů tvorby	**MDV:** Využívat médií jako zdroj informací, kvalitní zábavy a náplně volného času. **ENV:** Vést žáky k uvědomění si podmínek života na Zemi a možnostmi jejich ohrožení – tématické výtvarné práce, výtvarný svět v dětské představě a svět skutečný. Podněcovat aktivitu, tvořivost a ohleduplnost ve vztahu k přírodě, vhodné a nevhodné výtvarné materiály a techniky. Přesahy do učiva ***českého jazyka*** Přesahy do učiva ***prvouky*** Přesahy do učiva ***českého jazyka*** Přesahy do učiva ***pracovní výchovy*** **MDV:** Rozvoj komunikačních schopností, tvorba mediálního sdělení – školní časopis, výstavky. **MKV:** Poskytovat žákům informace o etnických kulturních skupinách žijících okolo nás. Rozvíjení tolerance a vstřícnosti při zapojování žáků s odlišného sociálního a

	a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i některých děl výtvarného umění přiměřeně k věku žáků.	kulturního prostředí do kolektivu třídy.

Předmět: **Výtvarná výchova**
Ročník: **6. – 9. ročník**

Očekávané výstupy

Žák
- vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků
- užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie
. užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace
- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření
- rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků
- porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů
- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci

Učivo	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
Rozvíjení smyslové citlivosti: - prvky vizuálně obrazného vyjádření: kresba linie k vystižení tvaru i objemu reálných prvků, využití barev, světlo a stín, text a písmo jako součást výtvarného vyjadřování, - vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu: dynamické proměny uvnitř i mezi objekty vyjádřené lineárními, světlostními, barevnými, plastickými a prostorovými prostředky a prostředky vyjadřujícími časový průběh ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření v ploše i prostoru tématické práce ze života společnosti, přírody, zobrazování přírodních struktur, zobrazování jednoduchých věcí a technických prvků, dekorativní práce a činnosti - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly (vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě): zapojení prožitků a pocitů z ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických), barevné, liniové nebo prostorové vyjádření pocitů, nálad, vlastností,… - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření: besedy o umělecké výtvarné tvorbě, fotografii, filmu, televizi, tiskovinách, elektronických médiích, reklamách,… vlastní tvorba, např. ilustrace, fotografie, loutky, počítačová grafika … Náměty: Kresba, malba na základě pozorování skutečnosti(ovoce, zelenina, květy, keře) Podzimní příroda Linie – kruhy, smyčky, gáza, horizontální, vertikální a diagonální rovina Kresba, malba oblých a hranatých předmětů,	**ENV:** Vede k porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka k prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí. Vede k uvědomování si podmínek života a možnostem jejich ohrožování. Ukazuje příklady jednání, která jsou žádoucí a nežádoucí z hlediska životního prostředí. Učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat a obhajovat své názory. Podněcuje aktivitu, tvořivost a toleranci. Vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě, k přírodnímu a kulturnímu dědictví. Přesahy do učiva ***českého jazyka a sociální výchovy, hudební výchovy*** **MDV:** Učí využívat média jako zdroj informací, vytváří představu o roli médií v každodenním životě, rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům společnosti. **VEGS:** Rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy. Napomáhá k porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů a jejich vzájemných souvislostí. Rozvíjí schopnost poznávat projevy různých kultur, nacházet společné znaky a odlišnosti. Přesahy do učiva ***přírodopisu, zeměpisu*** Přesahy do učiva ***matematiky*** Přesahy do učiva ***dějepisu, českého jazyka*** Přesahy do učiva ***pracovní výchovy, informatiky*** **OSV:**

předmětů z domácnosti – zátiší Písmo - vznik, historie, vývoj od prvobytně pospolné společnosti po antiku - románský a gotický sloh, renesance - baroko, rokoko, secese (1. světová válka) - nové směry Návrh na obal, tapetu, plakát – válečková technika Počítačová grafika, portrét Besedy o umění ***Uplatňování subjektivity:*** - prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností: náměty s manipulací objektů a pohybu těla, jejich umístění v prostoru s využitím akční malby a kresby nebo jiných technik pro plošné i prostorové zobrazování, vyjádření proměn, perspektiva, vlastní výběr, uplatnění svých názorů, zkušeností, obhájení své interpretace - typy vizuálně obrazných vyjádření: poznávání různých objektů, hraček, ilustrací textů, volné malby, plastiky a skulptur, animovaných filmů, comicsů, fotografií, elektronických obrazů, reklam, vizualizovaných dramatických akcí, komunikační grafiky; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí činnosti - přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením: rozvoj jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní) pro vlastní vědomé uplatnění nových vjemů a poznatků při vlastních tvůrčích činnostech Náměty: Výtvarné vyjádření emocí, pocitů a nálad Loutky a koláže z přírodnin Výtvarné využití odpadového materiálu – výzdoba školní budovy, vánoční, velikonoční dekorace Počítačová výšivka – práce v materiálu	Pomáhá hledat každému žákovi jeho vlastní cestu k životní spokojenosti. Vede k chápání k umění jako prostředku komunikace estetiky mezilidských vztahů. Vede k objevování sebe a okolního světa, k cítění prostoru, rytmu a pohybu. Vede k sebepoznání, k uvědomování si vlastních postojů a hodnot, k seberegulaci, sebeovládání, k dobré organizaci času. Umožňuje získávání základních sociálních dovedností při řešení složitých situací. Učí toleranci a pohledu na svět očima druhých, učí pravidlům vzájemné komunikace. Napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů. Přesahy do učiva ***hudební výchovy, českého jazyka a sociální výchovy, výchovy ke zdraví*** Přesahy do učiva ***přírodopisu*** Přesahy do učiva ***pracovní výchovy, přírodopisu, předm. práce a společnost*** Přesahy do učiva ***informatiky*** Přesahy do učiva ***českého jazyka a sociální výchovy*** **VDO:** Učí angažovanému přístupu k druhým, k okolnímu prostředí. Rozvíjí schopnost komunikovat na základě dovedností kritického myšlení, naslouchat názoru druhého. Rozvíjí komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační dovednosti. Vede k prohlubování empatie, schopnosti aktivního naslouchání a posuzování. Vede k sebeúctě, sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti, k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu. Vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností. **MKV:** Učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých. Uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné. Napomáhá žákům uvědomovat si vlastní

Comics Práce s textilním materiálem – tkaní (KAKEMONO) ***Ověřování komunikačních účinků:*** - osobní postoj v komunikaci - jeho utváření a zdůvodňování: důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování - komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření: způsoby utváření a uplatnění komunikačního obsahu, vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora, prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace, - proměny komunikačního obsahu: záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění historické, sociální a kulturní souvislosti Náměty: Tématické práce ze života dětí a dospělých Soutěžní práce Besedy o umění. Hodnocení prací vlastních (individuální skupinové, porovnávání, respektování názorů a prací druhých)	identitu, být sám sebou. Rozvíjí schopnost tolerovat odlišnosti jiných národností, etnických, náboženských a sociálních skupin. Rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie, učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání. Přesahy do učiva ***českého jazyka a společenské výchovy, předm. práce a společnost, výchovy ke zdraví, dějepisu, zeměpisu, přírodopisu,...*** **MDV:** Přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci, ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu.

11.4 Výtvarné činnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu
Výtvarné činnosti se mohou vyučovat v 7. - 9. ročníku.

Týdenní dotace
Jedna hodina týdně. Výuka může probíhat také ve dvouhodinových lekcích (jednou za dva týdny 2 vyučovací hodiny).

Organizace výuky
Do výuky předmětu mohou být zapojeni žáci různých ročníků daného stupně. Ve výuce se uplatňují práce frontální i individuální činnosti podle zájmů žáků a materiálních i personálních podmínek školy. Výuka probíhá v ateliéru nebo kmenové učebně, v terénu, podle možností bude využíváno interaktivní výuky ve spolupráci s jinými institucemi (knihovna, muzeum a galerie, …). Podle aktuálních příležitostí budou navštěvovány výstavy umění a kultury.

Výchovné a vzdělávací strategie

3. období (7. – 9. ročník)
Žák
- prohlubuje si estetické cítění vnímáním uměleckých děl a vlastní uměleckou činností
- rozvíjí své výtvarné schopnosti a vkus
- spolupracuje ve skupině
- podílí se na reprezentaci školy, zapojuje se do výtvarných soutěží

Obsahové zaměření
- Rozvíjení výtvarných technik (kresba, malba, grafika).
- Keramika; sádra.
- Textilní techniky (gobelín, KAKEMONO, počítačová výšivka, TENERIF).
- Batika – různé druhy: šití, skládání, vosková, savování, kresba na hedvábí.
- Ubrousková technika.
- Využití odpadového materiálů (karton, plast, zátky).

Učivo (pro 7. – 9. r.)
Každý vyučující pracuje podle vlastního plánu učiva Výtvarné výchovy, vychází z hlavních témat:

Rozvíjení smyslové citlivosti:
- **prvky vizuálně obrazného vyjádření** - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury a jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu, prostoru a materiálu,

- **uspořádání objektů do celků** - uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření
- **reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly** - vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly
- **smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření** - umělecká výtvarná tvorba (keramika, módní oděvní a kožedělná tvorba, design), fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama

Uplatňování subjektivity:

- **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností**, - manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvary plošné i prostorové
- **typy vizuálně obrazných vyjádření** - jejich rozlišení, výběr a uplatnění - hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, módní návrhy, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama
- **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)

Ověřování komunikačních účinků:

- **osobní postoj v komunikaci** - jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací
- **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření** - v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby, obhajování a zdůvodňování vlastních výtvorů podle jejich zaměření
- **proměny komunikačního obsahu** - záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění.

12. Člověk a zdraví

Charakteristika vzdělávací oblasti
Vzdělávací oblast se vyučuje v 1. – 9. ročníku. V 1. a 2. období (1. – 5. ročník) se vyučuje ve vyučovacím předmětu **Tělesná výchova**. Ve 3. období (6. – 9. ročník) je jeho výuka rozdělena do dvou vyučovacích předmětů: **Výchova ke zdraví** a **Tělesná výchova**.

Týdenní dotace

- Tělesná výchova v 1. - 9. ročníku 2 hodiny týdně
- Výchova ke zdraví v 8. – 9. ročníku 1 hodina týdně

Vzdělávací obsah oblasti přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat v praxi ve svém životě. Žáci jsou vedeni k pochopení hodnoty zdraví, způsob jeho ochrany a jsou motivováni k aktivitám podporujícím zdraví. Při praktické činnosti poznají své pohybové možnosti a zájmy, poznají účinky konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu.
Vzdělávání v oblasti navazuje na dosavadní zkušenosti, poznatky a dovednosti z rodiny, z předškolního vzdělávání a v pohybových činnostech postupuje od spontánní pohybové činnosti k činnosti řízené k individuálnímu a rozvíjení tělesné zdatnosti v rámci možností (zejména s ohledem na zdravotní a tělesnou vyspělost) každého žáka. V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků. Předmět výchova ke zdraví navazuje na učivo předcházejících ročníků, zejména na poznatky z předmětů prvouka a přírodověda a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Vzdělávací oblast Výchova ke zdraví vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný, obsahuje výchovu k mezilidským vztahům. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních i rizikových situacích i při mimořádných událostech, rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.
Vzdělávání v oblasti vytváří důležitý předpoklad pro další rozvoj osobnosti žáka, k jeho samostatnosti a odpovědnosti v jednání, rozhodování a činnostech souvisejících s aktivním přístupem k podpoře a ochraně svého zdraví i zdraví členů své rodiny a ostatních.

Ve výchovně vzdělávacím procesu je ve všech obdobích prováděna výuka v samostatných hodinách, výjimečně ve 3. období ve dvouhodinových lekcích. Ve všech obdobích lze podle aktuálních potřeb a možností vyučovat v blocích s jinými vyučovacími předměty, nebo výuku provádět v rámci realizace projektů. Pro předmět výchova ke zdraví lze využívat kmenových učeben i odborných učeben (knihovna, sál pohybové výchovy, cvičný byt, tělocvična, učebna informatiky, a další), pro praktické pohybové činnosti pak sportovní zařízení (vnitřní i

venkovní prostory) vlastní i vypůjčené či pronajaté. V každém případě musí odpovídat požadavkům na bezpečnost a ochranu zdraví žáků i pedagogů. Obsah oblasti se prolíná do každodenní činnosti školy a výchovně vzdělávací práce ve všech předmětech a ve všech ročnících. Kromě úzké vazby na předměty naukové (prvouka, přírodověda, přírodopis) je nezbytné zařazovat do vyučovacích hodin pohybové a relaxační chvilky k vyrovnání psychické zátěže žáků a zároveň umožnit během přestávek mezi výukou pohybové aktivity k nabytí fyzické i duševní rovnováhy organismu každého žáka.
Nezbytné pro spojení učiva s praxí je propojení obsahu oblasti s pozorováním reálných činností lidí v oblasti péče o zdraví (na vycházkách v místě školy, výletech, exkurzích, návštěvách památek, muzeí, knihovny a vhodných kulturních i jiných představení), s návštěvami sportovních soutěží i aktivní účastí na sportovních i jiných akcích a soutěžích.

Vzdělávání v oblasti směřuje k

- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje (způsob ochrany zdraví a různá rizika, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích)
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volním úsilím
- chápání tělesné zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i mimo ni.

12.1 Výchova ke zdraví

Charakteristika vyučovacího předmětu
Výchova ke zdraví se vyučuje v 8. - 9. ročníku (3. období).

Týdenní dotace
1 hodina týdně v 8. – 9. ročníku.

Výuka zahrnuje šest základních tematických okruhů

- Vztahy mezi lidmi a formy soužití
- Změny v životě člověka a jejich reflexe
- Zdravý způsob života a péče o zdraví
- Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
- Hodnota a podpora zdraví
- Osobnostní a sociální rozvoj

a zároveň jsou plněny dílčí úkoly z průřezových témat

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Ve všech ročnících 3. obdobích bude využíváno přesahů do dalších předmětů: Český jazyk a společenská výchova, Dějepis, Zeměpis, Přírodopis, Práce a společnost, Tělesná výchova, Výtvarná výchova, Pracovní výchova a další.

Výuka žákům přináší základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Vede je k odpovědnosti za své zdraví fyzické, psychické i sociální. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na oblast Člověk a jeho svět (1. a 2. období). Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích. Učí se poznávat sami sebe, vnímat vztahy mezi lidmi, mezi lidmi a prostředím, přemýšlet o nich a hodnotit je.

Organizace výuky
Výuka probíhá zpravidla v jednohodinových lekcích, může být součástí blokové výuky v kombinaci s jinými předměty nebo součástí výuky v rámci realizace některého projektu. K doplnění výuky patří i návštěvy naučných pořadů, tematicky zaměřených výstav a další akce podle aktuálních nabídek různých institucí, vycházky a exkurze do zařízení sloužících k propagaci nebo podpoře a ochraně zdraví.

Výchovné a vzdělávací strategie
Učitel vede žáky k osvojení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení (na výstupu v 8. ročníku)
Žáky naučíme

- vyhledávat, třídit a zpracovávat informace související s podporou a ochranou zdraví a na základě jejich pochopení a ztotožnění se s nimi je využívat v praktickém životě
- projevovat potřebu celoživotně pečovat o své zdraví a soustavně ho chránit
- uplatňovat dovednosti pro předcházení stresům a dovednosti pro zvládání stresových situací

Kompetence k řešení problémů
Žáky naučíme

- vnímat nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpoznávat a chápat problém, přemýšlet o nesrovnalostech a jejich příčinách, promýšlet a plánovat způsob řešení problémů a využívat k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- analyzovat problémy v oblasti ochrany zdraví a vyvozovat z nich závěry pro svoje chování, rozhodování a jednání
- vytrvale hledat konečné řešení problému, nenechat se odradit případným nezdarem
- ověřovat si správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikovat při řešení obdobných problémových situací
- sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů v různých životních situacích
- obhajovat svá rozhodnutí a výsledky svých činů

Kompetence komunikativní
Žáky naučíme

- formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřovat je výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- uplatňovat osvojené modely specifických komunikativních dovedností při kooperaci s vrstevníky, při řešení problémových a krizových situací a k vytváření dobrých mezilidských vztahů
- využívat dovednosti komunikační ochrany proti agresi a manipulaci
- naslouchat promluvám druhých lidí, snažit se jim porozumět, vhodně na ně reagovat, účinně se zapojovat do diskuse, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat
- využívat informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívat získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální
Žáky naučíme

- podílet se na utváření příjemné atmosféry, kvalitních mezilidských vztahů na základě ohleduplnosti a úcty k člověku

- v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- chápat potřebu efektivně spolupracovat s druhými na řešení daného úkolu, ocenit zkušenosti druhých lidí, respektovat různá hlediska a čerpat poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytvářet si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje vlastní sebedůvěru a samostatný rozvoj
- ovládat a řídit svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Žáky naučíme

- respektovat přesvědčení druhých lidí, vážit si jejich vnitřních hodnot, umět se vcítit do situací ostatních lidí, odmítat útlak a hrubé zacházení, uvědomovat si povinnost postavit se proti fyzickému a psychickému násilí
- chápat základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, znát svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu
- rozhodovat se zodpovědně podle dané situace, poskytovat dle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka

Kompetence pracovní

Žáky naučíme

- používat bezpečně a účinně materiály, dodržovat vymezená pravidla při ochraně svého zdraví i zdraví druhých
- využívat znalostí a zkušeností získaných v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu ochrany zdraví

K tomu jsou využívány především následující postupy

- propagace zdravého způsobu života (zdraví jako nejdůležitější životní hodnota, zdraví jako vyvážený stavu tělesné, duševní i sociální pohody)
- vhodný výběr námětů k besedám, využití odborníků z praxe
- využití poznatků z jiných předmětů i vlastních zážitků k systemizaci poznávání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- využitím vhodných studijních materiálů a prezentací získávat základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- vytvářet modelové situace a procvičovat využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci
- využívat všech příležitostí a aktuálně zařazovat podle potřeby prvky sexuální výchovy a sociální prevence
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volním úsilím

- aktivní zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i mimo ni

Předmět: **Výchova ke zdraví**
Ročník: **8. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
Žák - usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví, - vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí, - projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu, - dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce,	**Zdravý způsob života a péče o zdraví** Tělesná a duševní hygiena, denní režim - zásady osobní, intimní a duševní hygieny. Otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit. Význam pohybu pro zdraví, pohybový režim.	**OSV:** Osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznání, - sebepoznání a sebepojetí, hodnota vlastního života. Sociální rozvoj - mezilidské vztahy, - zodpovědné chování. Morální rozvoj - hodnoty, postoje a jejich vlastní analýza. **VDO:** Občan, obč. společnost - dodržování práv a svobod, - odpovědnost za svá rozhodnutí a chování, - chápání problémů v širších souvislostech, - zodpovědnost, solidarita.
- vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví, - dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky,	Výživa a zdraví - zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví. Poruchy příjmu potravy. Vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví.	**ENV:** Základní podmínky života, ochrana jejich kvality. Ekosystémy, lidská sídla a zdraví, vliv prostředí na zdraví. Vztah člověka k prostředí, rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich působení , možnosti a způsoby ochrany zdraví, utváření zdravého životního stylu.
- uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami,	Ochrana před přenosnými chorobami - základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence.	

- svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc, - v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc, - projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí,

- respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví, - respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli, - chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování, - vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím, - posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví.	**Změny v životě člověka a jejich reflexe** - dětství, puberta, dospívání - tělesné, duševní změny, - sexuální dospívání a reprodukční zdraví, - problémy těhotenství a rodičovství mladistvých, - poruchy pohlavní identity. **Hodnota a podpora zdraví** - celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci, - základní lidské potřeby, - podpora zdraví a její formy, - podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví, - odpovědnost jedince za zdraví. **Souhrnné opakování** - připomenutí etických zásad a pravidel sociálního a kulturního chování, - poučení o bezpečnosti o prázdninách, - připravenost na možná rizika nového prostředí i lidí na dovolené.	**Přesahy** do učiva předmětů přírodopis, český jazyk, práce a společnost, tělesná výchova.

Předmět: **Výchova ke zdraví**
Ročník: **9. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
Žák - projevuje zodpovědný vztah k sobě samému, - respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě,	**Osobnostní a sociální rozvoj** Sebepoznání a sebepojetí -vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem, - utváření vědomí vlastní identity, zdravé a vyrovnané sebepojetí, - seberegulace a sebeorganizace činností a chování, - stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení, - zaujímání hodnotových postojů, - pomáhající a prosociální chování. Mezilidské vztahy, efektivní a asertivní komunikace a kooperace, empatie. Chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, dopad vlastního jednání a chování. Psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu. Hledání pomoci při problémech. **Vztahy mezi lidmi a formy soužití** vztahy ve dvojici - kamarádství, přátelství, láska, - partnerské vztahy, manželství, rodičovství,	**OSV:** Osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání (prakt. cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů), Morální rozvoj - etické hodnoty, - zvládání své sociální role, - zvládání vlastních problémů, - zvládání problémů soužití ve skupině. Sociální rozvoj - poznávání se ve skupině – ve třídě, - sebepoznání - uvědomění si vlastní role a pozice, postoje k ostatním, - komunikace a různé způsoby vyjádření svých myšlenek, pocitů, nálad, - asertivní komunikace, - komunikace v různých situacích, - sociální dovednosti pro spolupráci, dobré mezilidské vztahy, etické zvládání situací, soutěže, konkurence, - empatie, respektování, podpora, solidarita a vzájemná pomoc, - chování podporující dobré vztahy. **VDO:** Občan, obč. společnost - pochopení řádu a pravidel ve společnosti, - odpovědnost za svá rozhodnutí a chování, - vnímání širších souvislostí.

- vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví, - vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi, - uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí.	- vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity - škola, rodina, vrstevnická skupina, obec. **Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence** Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání - šikana a jiné projevy násilí, - formy sexuálního zneužívání dětí, sexuální kriminalita, - kriminalita mládeže, - bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, - nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, - manipulativní reklama a informace, reklamní vlivy, - působení sekt, - komunikace se službami odborné pomoci. Ochrana člověka za mimořádných událostí, klasifikace mimořádných situací, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí. **Souhrnné opakování** - připomenutí etických zásad, pravidel sociálního a kulturního chování, - poučení o bezpečnosti o prázdninách, - připravenost na nové partnerské vztahy.	**ENV:** Vědomí hodnoty života. **MKV:** Kulturní diference, etnický původ: - znalost různých etnických a kulturních skupin, - komunikace a život ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin (národnostních, etnických, náboženských, sociálních), - uplatňování práv a respektování práv druhých, chápání odlišností zájmů, názorů, - znalost terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, . . , - lidské vztahy: tolerance, rozvoj spolupráce, solidarita, - integrace jedince ve vztazích, - princip sociálního smíru a solidarity - odpovědnost každého jedince. **MDV:** Fungování a vliv médií ve společnosti - role médií na každodenní život, - vliv médií na uspořádání dne, na postoje a chování, - vztah sdělení a reality. **VEGS:** Rizika terorismu, živelných katastrof. **Přesahy** do učiva předmětu český jazyk, zeměpis, přírodopis, výchova ke zdraví a ostatních výchovných předmětů.

12.2 Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu
Tělesná výchova se vyučuje v 1. - 9. ročníku.

Týdenní dotace
2 hodiny týdně v každém ročníku

Výuka zahrnuje:

- atletiku
- hry sportovní a drobné
- gymnastiku
- plavání
- bruslení
- lyžování
- pořadová cvičení
- kondiční kulturistika
- úpolová cvičení
- strečingová a relaxační cvičení
- hudebně pohybové činnosti
- poučení o chování a bezpečnosti při Tv, plaveckém výcviku, při sportovních soutěžích,
- poučení o správné životosprávě a chování sportovce
- lyžařský výcvik – týdenní kurz
- účast na sportovních soutěžích mezi školami zvláště v rámci AŠSK

a jsou při ní plněny dílčí úkoly z průřezových témat

- osobnostní a sociální výchova (OSV)
- výchova demokratického občana (VDO)
- multikulturní výchova (MKV)
- environmentální výchova (ENV)
- mediální výchova (MDV)

V obou obdobích 1. stupně bude využíváno přesahů do dalších předmětů: Český jazyk, Matematika, Dramatická výchova, Prvouka, Vlastivěda, Výtvarná výchova. Ve 3. období jsou přesahy zejména do předmětů: Český jazyk a společenská výchova, Výchova ke zdraví, Dějepis, Zeměpis, Matematika, Přírodopis a další.
Žák se učí ovládat své tělo, osvojuje si pohyby různých sportů, rozvíjí hudební sluch, rytmické, harmonické cítění pro pohyb. Podle svých schopností cvičí různé pohybové dovednosti a snaží se o správné návyky. Vytváří si vlastní názory a postoje nejen ke svým pohybovým aktivitám minulosti i současnosti, ale i okolí. Uplatňuje své individuální pohybové schopnosti a dovednosti.

Organizace výuky
Výuka probíhá zpravidla v jednohodinových lekcích, může být součástí blokové výuky v kombinaci s jinými předměty nebo součástí výuky v rámci realizace některého projektu. Výuka probíhá buď ve vlastní sportovní hale, nebo v jiném sportovním zařízení a na hřišti nebo v terénu, které odpovídají požadavkům na bezpečnost žáků a mají odpovídající vybavení. K úpravám hodinové dotace ve prospěch tělesné výchovy dochází při organizování lyžařského nebo jiného výcviku. K doplnění výuky patří i návštěvy sportovních akcí podle aktuálních nabídek různých institucí.
.
Ve 3. období je v 7. až 9. ročníku možnost výběru volitelného nebo nepovinného předmětu **Volitelná tělesná výchova** s časovou dotací 1 hodina týdně. Rozvíjí pohybové schopnosti a rozšiřuje pohybové dovednosti získané v hodinách Tv.

Výchovné a vzdělávací strategie
Učitel vede žáky k osvojení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení (na výstupu v 9. ročníku)
Žáky vedeme k

- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- jednání (uvažování) v souladu se zdravím
- chápání zdraví jako stavu tělesné, duševní a sociální pohody a úsilí o vyrovnanost těchto složek v každodenním životě
- získávání orientace v základních názorech na zdraví a v činnostech preventivně podporujících zdraví i k jejich postupnému aktivnímu
- uplatňování v každodenním životě/ přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla /
- rozpoznávání základní situace ohrožující tělesné a duševní zdraví (nemoc, úraz, osobní ohrožení, návykové látky atd.) a vědět, jak jim předcházet nebo je řešit
- upevňování způsobů jednání, které neohrožují zdraví vlastní, ani zdraví jiných lidí
- poznávání zdrojů informací o zdraví i sportu a osvojení si způsobů, jak informace získávat, hodnotit a využívat
- poznávání dostupnosti míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví (sportoviště, zdravotní poradny, zdravotní zařízení atd.) a jejich
- využívání
- rozvoji činností podporujících pohybové učení
- respektování pokynů vyučujícího
- znalosti tělovýchovných pojmů, povelů, signálů
- bezpečnému pohybu a orientaci v prostoru a ovládání činností souvisejících s pohybovými aktivitami
- správné volbě sportovní výzbroje a výstroje
- ovládnutí pravidel osvojovaných her, závodů, soutěží
- dovednosti posuzovat, měřit a hodnotit pohybové činnosti

- činnostem ovlivňujícím zdraví: pravidelná zátěž, správná životospráva, ...
- pochopení významu pohybových aktivit pro zdraví
- dodržování kázně a fair play přístupu k ostatním účastníkům sportovních činností
- rozpoznávání poctivého sebepoznání a sebehodnocení
- zvládání vytyčených reálných cílů, nepřeceňování se
- chápání bezpečnosti a hygieny pohybových činností, prostředí, vlastní osoby
- rozvoji činností ovlivňujících úroveň pohybových dovedností
- využívání vhodného prostorového a materiálního vybavení, které škola nebo veřejná sportoviště poskytují
- vytrvalosti a trpělivosti, věnování dostatku času pro postupné získávání pohybových dovedností a návyků
- ovládat a chápat základy
    - atletiky
    - sportovních her
    - gymnastiky
    - úpolových cvičení

Kompetence k řešení problémů

Žáky vedeme k

- analyzování i slučování praktických i teoretických znalostí a dovedností získané v různých sportovních odvětvích a navzájem, v případě potřeby je uplatnit.
- vytváření si vlastního postoje a názoru na pohybové aktivity důležité pro zdraví, umět je zdůvodnit a obhajovat

Kompetence komunikativní

Žáky vedeme k

- kultivovanému vyjadřování volným slovním projevem i sportovní terminologií
- naslouchání druhým, respektování jejich odlišného názoru a individuálnímu vnímání pohybového nebo jiného projevu

Kompetence sociální a personální

Žáky vedeme k

- podílu na utváření příjemné atmosféry potřebné pro pohybové vyžití
- ovládání a řízení svého jednání tak, aby nenarušovalo pravidla soužití
- uznávání a respektu ke schopnostem a výkonu druhých
- uplatnění svých schopností a talentu ve prospěch svůj i ostatních

Kompetence občanské

Žáky vedeme k

- uznávání vnitřní hodnoty každého člověka
- respektování, ochraně a oceňování našich tradic, tělovýchovného, sportovního, kulturního a historického dědictví

- pozitivnímu postoji k pohybovým aktivitám, podle vlastních možností se aktivně zapojovat do sportovního dění

Kompetence pracovní

Žáky vedeme k

- uznávání tělovýchovy a sportu jako jednoho z důležitých oborů lidské činnosti
- uvědomění si svých možností, případně nutnosti vynaložit úsilí a námahu pro rozvoj svého talentu.

Předmět: **Tělesná výchova**
Ročník: **1. – 3. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
Žák: - spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti -zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení -spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích -uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy -reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	Nacvičování, procvičování a upevňování dovedností a znalostí *ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ* význam pohybu pro zdraví příprava organismu zdravotně zaměřené využití rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu hygiena při TV bezpečnost při pohybových činnostech, první pomoc ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ pohybové hry – s různým zaměřením základy gymnastiky – rytmické a kondiční formy cvičení průpravné úpoly základy atletiky základy sportovních her turistika a pobyt v přírodě plavání, lyžování, bruslení *(podle podmínek školy)* hry na sněhu a na ledě další pohybové činnosti *(podle podmínek školy a zájmu žáků)* *ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ* komunikace v TV organizace při TV zásady jednání a chování – fair	**OSV:** Osobnostní rozvoj - rozhodování v běžných i vypjatých situacích Rozvoj schopností poznávání - smyslového vnímání, - sebepoznávání - vztah ke svému okolí - sebekontrola, Psychohygiena - efektivní komunikace - hledání pomoci při potížích Sociální rozvoj: - vzájemné poznávání se ve skupině /třídě Mezilidské vztahy - komunikace v různých situacích - podřízení se, vedení - rozvoj individuálních a sociálních dovedností - vytváření povědomí o kvalitách typu spravedlivost, respektování atd. **VDO:** - význam řádu, pravidel a zákonů **VEGS:** - souvislosti evropských kořenů olympijských idejí a významu sportu pro mezilidské vztahy **MKV:** - zmenšování hrází mezi různými etniky, rasami a národnostmi pomocí pohybových aktivit **ENV:** - vliv prostředí na zdraví -

	play pravidla her, závodů, soutěží	souvislost s problémy současného světa - důležitost péče o přírodu **MDV:** - správně pochopený vztah k médiím - využití volného času

Předmět: **Tělesná výchova**
Ročník: **4. - 5. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
Žák: -podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti -zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením -zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her -uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka -jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti -jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví -užívá při pohybové činnosti	Zdokonalování a upevňování dovedností a rozvíjení znalostí z nižšího období a procvičování na vyšší úrovni: -význam pohybu pro zdraví – -příprava organismu –před pohybovou činností -zdravotně zaměřené činnosti -hygiena při TV zpečnost při pohybových činnostech -pohybové hry -základy gymnastiky – kondiční cvičení s hudbou -průpravné úpoly -základy atletiky -základy sportovních her -turistika a pobyt v přírodě ování- prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu -lyžování, bruslení *(podle podmínek školy* -další pohybové činnosti *(podle podmínek školy a zájmu žáků)* -komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví -zásady jednání a chování – fair play -pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností -měření a posuzování pohybových dovedností –zdroje informací o pohybových činnostech	**OSV:** - rozhodování v běžných i vypjatých situacích. - vztah ke svému okolí - sebekontrola, - efektivní komunikace - hledání pomoci při potížích svých i okolí - rozvoj základních rysů kreativity - tvořivost v mezilidských vztazích - vzájemné poznávání se ve skupině /třídě - dobré vztahy chování - podpora, pomoc - komunikace v různých situacích - řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí **VDO:** - význam řádu, pravidel a zákonů pro fungování družstva **VEGS:** -význam sportu pro mezilidské vztahy **MKV:** - zmenšování hrází mezi různými etniky, rasami a národnostmi pomocí pohybových aktivit **ENV:** - vliv prostředí na zdraví **MDV:** - správně pochopený vztah

základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení -zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy -změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace		k médiím, využití volného času

Předmět: **Tělesná výchova**
Ročník: **6. – 9. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
Žák: ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je	- význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, - zdravotně orientovaná zdatnost – kondiční cvičení - strečingová a relaxační cvičení - hudebně pohybové činnosti - hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech - první pomoc při TV a sportu - pohybové hry - pořadová cvičení - gymnastika, akrobacie - estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem	**OSV:** Rozhodování v běžných i vypjatých situacích. Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání - smyslového vnímání, pozornosti a soustředění - sebepoznávání - vztah ke svému okolí (lidé,materiál,..) Seberegulace a sebeorg. - sebekontrola, sebeovládání, regulace vlastního jednání i prožívání, vůle Psychohygiena - pozitivní naladění mysli a dobrý vztah i k sobě samému - efektivní komunikace - hledání pomoci při potížích svých i okolí Kreativita - rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality – i při mimořádných událostech), tvořivost v mezilidských vztazích Sociální rozvoj: Poznávání lidí - vzájemné poznávání se ve skupině /třídě - chyby při poznávání lidí Mezilidské vztahy - dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy - empatie a pohled na svět očima druhého - respektování, podpora, pomoc Komunikace

aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ - užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlavní, ochranu přírody při sportu - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí - zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže - zpracuje naměřená data a	- úpolová cvičení - atletika - sportovní hry - plavání - zimní aktivity / lyžařský výcvik v 7. roč. / - komunikace v TV – tělocvičné názvosloví - sportovní výstroj a výzbroj - pravidla osvojovaných pohybových činností - zásady jednání a chování - měření výkonů a posuzování pohybových dovedností	- komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání) - pravda, lež a předstírání v komunikaci Kooperace a kompetice - podřízení se, vedení a organizování práce skupiny - rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací

informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci		

12.3 Volitelná tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu
Volitelná tělesná výchova se vyučuje v 7. – 9. ročníku.

Týdenní dotace
Jedna hodina týdně. Výuka může probíhat také ve dvouhodinových lekcích (jednou za dva týdny 2 vyučovací hodiny).

Organizace výuky
Výuka může být součástí blokové výuky v kombinaci s jinými předměty nebo součástí výuky v rámci realizace některého projektu za spolupráce žáků různých ročníků. K doplnění výuky patří i návštěvy sportovních akcí podle aktuálních nabídek různých institucí.
Ve 3. období je v 7.a - 9. ročníku možnost výběru volitelného nebo nepovinného předmětu Volitelná tělesná výchova s časovou dotací 1 hodina týdně. Rozvíjí pohybové schopnosti a rozšiřuje pohybové dovednosti získané v hodinách Tv.

Výchovné a vzdělávací strategie
Učitel vede žáky k naplňování klíčových kompetencí.

3. období
Žáky učíme

- vnímat radost z pohybu
- prohlubovat estetické cítění
- rozvíjet pohybové schopnosti a dovednosti
- spolupracovat ve skupině
- podílet se na reprezentaci školy, zapojovat se do sportovních soutěží
- spoluzodpovídat za výsledky činností

Obsahové zaměření
Procvičování a upevňování dovedností a znalostí získaných v nižších ročnících a rozvoj na odpovídající úrovni žáků

- gymnastika
- akrobacie
- hrazda
- přeskok
- kladina
- kruhy
- šplh
- trampolína
- strečingová a relaxační cvičení
- atletika

    - sprint
    - vytrvalost
    - skoky
    - hody / vrhy
- sportovní hry
    - vybíjená
    - přehazovaná
    - kopaná
    - košíková
    - odbíjená
    - florbal
    - hokej

Zařazení obsahu učiva odpovídá ročnímu období a kalendáři AŠSK a Komise sportů a her.

13. Člověk a svět práce

Charakteristika vzdělávacího oboru
Vzdělávací obor se vyučuje v 1. – 9. ročníku. V 1. období (1. – 3. ročník) a ve 2. období (4. – 5. ročník) se vyučuje v samostatném vyučovacím předmětu **Pracovní výchova.** Ve 3. období (6. – 9. ročník) je jeho výuka rozdělena do dvou předmětů: pro 6. – 7. ročník je zaveden předmět pracovní výchova, učivo 8. – 9. ročníku je zařazeno do integrovaného vyučovacího předmětu **Práce a společnost.**
Výstupy jsou stanoveny pro poslední ročníky jednotlivých období: pro 3., 5., 9. ročník.

Týdenní dotace
1. a 2. období – v každém ročníku 1. stupně 1 hodina týdně.
3. období – v 6. a 7. ročníku 1 hodina týdně,
– v 8. a 9. ročníku je jednohodinová dotace pro oblast **Člověk a svět práce** přesunuta do integrovaného předmětu **Práce s společnost** a má spolu s jednohodinovou dotací pro **Výchovu k občanství** týdenní dotaci 2 hodiny týdně v každém ročníku.

Oblast postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k životní a profesionální orientaci žáků. Koncepce vychází z konkrétních životních situací a aktuálních možností vzhledem k materiálnímu vybavení školy i věkovému složení žáků. Je založena na tvůrčím a myšlenkovém zapojení žáků.

Vzdělávání v oblasti směřuje k

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

13.1 Pracovní výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

V 1. a 2. období jsou v předmětu pracovní výchova zařazena témata

- práce s drobným materiálem
- konstrukční činnosti
- pěstitelské práce
- příprava pokrmů

a jsou plněny dílčí úkoly z průřezových témat

- osobnostní a sociální výchova
- výchova demokratického občana
- výchova v evropských a globálních souvislostech
- multikulturní výchova
- environmentální výchova

V obou obdobích bude využíváno přesahů do dalších předmětů 1. stupně: Prvouka, přírodověda, vlastivěda, výtvarná výchova, český jazyk a literární výchova, matematika.

Ve 3. období jsou v předmětu pracovní výchova zařazena témata

- Práce s technickými materiály (6. ročník)
- Příprava pokrmů (7. ročník)

v integrovaném předmětu společnost a práce další témata

- Svět práce
- Provoz a údržba domácnosti (viz osnovy integrovaného předmětu)

Do výuky v 6. – 7. ročníku se promítnou částečně i některé náměty z průřezových témat:
osobnostní a sociální výchova
environmentální výchova
mediální výchova

a přesahy do předmětů: Výchova ke zdraví, český jazyk a společenská výchova, společnost a práce, přírodopis, matematika, výtvarná výchova.

V 8. – 9. ročníku – viz osnovy integrovaného předmětu.

Organizace výuky

Výuka na 1. stupni probíhá zpravidla v jednohodinových lekcích ve třídě nebo v odborných učebnách (školní dílna, cvičný byt, ateliér) nebo v blocích s jinými předměty (výtvarnou výchovou, tělesnou výchovou, prvoukou, vlastivědou, přírodovědou, slohem, literární výchovou), podle potřeb a povahy zařazeného tématu a to buď v učebnách nebo v terénu na vycházkách, exkurzích, výletech i při realizaci a zapojení jednotlivých tříd do aktuálních projektů v rámci vyučování.

Výuka na 2. stupni probíhá zpravidla v dvouhodinových lekcích v odborných učebnách (školní dílna, cvičný byt, kabinet pracovních činností a ateliér). Výuka je doplňována podle aktuálních možností o exkurze a besedy ve škole, v různých organizacích, na výletech i při realizaci a zapojení jednotlivých tříd do aktuálních projektů v rámci vyučování.
Diferenciace a výběr učiva bude závislý na složení pracovní skupiny (hoši, dívky, zdravotně postižení žáci). Konkrétní výrobky a činnosti budou voleny učitelem podle možností a zájmu žáků.

Výchovné a vzdělávací strategie
Učitel vede žáky k osvojení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení (na výstupu v 7. ročníku)
Žáky naučíme

- získávat informace o různých materiálech, nástrojích a lidských činnostech, přiměřeně věku je analyzovat a snažit se je využívat ve vlastní činnosti. K tomu využijeme dostatečné kvalifikace a příkladného přístupu pedagogů i vybavením pracoviště.

Kompetence k řešení problémů
Žáky naučíme

- samostatně pracovat na realizaci zadaného úkolu, prakticky si ověřovat správnost postupu, obhájit i kriticky zhodnotit výsledky své činnosti.

K tomu využijeme výběr vhodných námětů, materiálů i forem práce.

Kompetence komunikativní
Žáky naučíme

- vyslechnout praktické rady, návody, umět se zeptat a požádat o pomoc, popsat svůj pracovní postup a výsledek své práce.

Kompetence sociální a personální
Žáky naučíme

- spolupracovat na společném úkolu, přijímat zodpovědnost za svůj podíl na skupinové práci, přispívat svým jednáním a přístupem k práci k dobré pracovní atmosféře, povedeme je ke snaze pomoci i přijmout radu. K tomu budou voleny formy individuální i skupinové práce.

Kompetence občanské
Žáky naučíme

- respektovat názory, rady a výsledky práce druhých, brát ohled na ochranu svého zdraví i zdraví ostatních při pracovních i jiných činnostech, chovat se hospodárně a šetrné ke svému okolí. K tomu využijeme zejména diskuse o úkolech a činnostech, jejich aplikace v životní praxi.

Kompetence pracovní

Žáky naučíme

- používat bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržovat vymezená pravidla, plnit povinnosti a závazky, adaptovat se na různé pracovní podmínky
- přistupovat k výsledkům své práce z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti, společenského významu, bezpečnosti a ochrany zdraví, majetku i životního prostředí

K tomu využijeme vhodné organizační práce v hodině, organizace prostoru, výběru vhodných materiálů a nástrojů.

Předmět: **Pracovní výchova**
Ročník: **1.- 3. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
Práce s drobným materiálem Žák - vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních a netradičních materiálů - pracuje podle slovního návodu a předlohy	- vlastnosti materiálu - pracovní pomůcky a nástroje - jednoduché pracovní operace a postupy - lidové zvyky a tradice návštěvy výstavy a muzea - práce s papírem (praktické činnosti) - práce s přírodním materiálem - práce s kovovou fólií - práce s modelovací hmotou (plastelina či keramická hlína) - práce s textilem Výrobky: alespoň 10 za školní rok.	**OSV:** - utváření a rozvoj zákl. dovedností pro spolupráci - podpora dovedností a získávání vědomostí týkajících se duševní hygieny - uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci **VEGS:** - lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
Konstrukční činnosti Žák - zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	- stavebnice (plošné a prostorové) práce podle předvádění učitele a předlohy, vlastní fantazie, podle vzorového výrobku, podle nákresu, návodu, náčrtu Výrobky: sestavování alespoň 5 modelů podle návodu i vlastní fantazie.	**VDO:** - rozvoj disciplinovanosti a sebekritiky - motivace k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším
Pěstitelské práce Žák - provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování - pečuje o nenáročné rostliny	- základní podmínky pro pěstování rostlin - ošetřování pokojových rostlin - půda a její zpracování - výživa rostlin, osivo - pěstování rostlin ze semen - přesazování a rozmnožování rostlin - řez a jednoduchá vazba	**ENV:** - základy utváření zdravého životního stylu a vnímání estetických hodnot k prostředí - vedení k citlivému přístupu k přírodě a k přírodnímu dědictví

	okrasných květin Poznávání alespoň 5 běžných druhů pokojových rostlin a způsoby péče o ně. Alespoň 2 pokusy na poznávání podmínek pro pěstování některých druhů rostlin a rozmnožování rostlin.	
Příprava pokrmů Žák - připraví tabuli pro jednoduché stolování - chová se vhodně při stolování	- udržování pořádku a čistoty - jednoduchá úprava stolu - pravidla správného stolování - jednoduché prostírání a slavnostní prostírání - obsluha a chování u stolu Poznávání prostředí a vybavení školní kuchyně a cvičného bytu. Alespoň 2 praktická cvičení na úpravu stolu pro každodenní stolování a praktické cvičení k obsluze, sebeobsluze a na chování při jídle.	**MKV:** -lidské vztahy (právo všech podílet se na spolupráci s jinými lidmi) - uplatňování principu slušného chování (základní morální normy) ***Přesahy do učiva:*** českého jazyka, matematiky, prvouky

Předmět: **Pracovní výchova**
Ročník: **4. - 5. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
Práce s drobným materiálem Žák - vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu - využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic - volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu - udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; - poskytuje první pomoc při úrazu	- pracovní nástroje a pomůcky (funkce a využití) - jednoduché pracovní operace a postupy - organizace práce lidové zvyky, tradice a řemesla (návštěvy výstavy a muzea) - práce s papírem a kartonem - práce s přírodním materiálem - práce s kovovou fólií - práce s modelovací hmotou - práce s textilem Výrobky: alespoň 10 za školní rok.	**OSV:** - uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů - kreativita (pružnost nápadů, originalita, schopnost vidět věci jinak) - komunikace (dialog, přesvědčování, vysvětlování) **VDO:** - respektování kulturních a etnických odlišností - schopnost kompromisu **VEGS:** - lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy - osvojování vzorů chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost
Konstrukční činnosti Žák - provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž - pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, - poskytne první pomoc při úrazu	- stavebnice konstrukční (montáž a demontáž stavebních prvků, pohyblivé modely, modely s převody) - údržba jízdního kola - výrobky s odpadového materiálu Výrobky: sestavování alespoň 5 modelů a výrobků podle návodu i vlastní fantazie.	**MKV:** - základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti - rozvoj schopností spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin **ENV:** - propojení tématu prostřednictvím konkrétních pracovních aktivit ve prospěch životního prostředí - rozvoj porozumění vztahu člověk a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí ***Přesahy do učiva:*** českého
Pěstitelské práce Žák - provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování - ošetřuje a pěstuje podle	- pěstování pokojových rostlin, - přesazování a rozmnožování - rostliny jedovaté - druhy léčivých rostlin a jejich	

daných zásad pokojové a jiné rostliny - volí podle druhu pěstitelských činností správně pomůcky, nástroje a náčiní - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, - poskytne první pomoc při úrazu **Příprava pokrmů** Žák - orientuje se v základním vybavení kuchyně - připraví samostatně jednoduchý pokrm - dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování - udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, - dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, - poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	využití - druhy pokojových rostlin - klíčivost semen a vhodné podmínky pro růst - poznávání plevelů Alespoň 2 pokusy na poznávání podmínek pro pěstování některých druhů rostlina rozmnožování rostlin. Exkurze do zahradnictví, sadu, na pole (dle možností). - základní vybavení kuchyně - výběr, nákup a skladování potravin - technika v kuchyni - poskytnutí první pomoci při úrazu v kuchyni - příprava jednoduchých pokrmů a nápojů - výrobky studené kuchyně - čistící prostředky v kuchyni Alespoň 2 praktická cvičení na přípravu pokrmů a na správné stolování, praktické cvičení k obsluze a sebeobsluze i k poskytnutí 1. pomoci při drobných úrazech. .	jazyka, matematiky, přírodovědy, výtvarné výchovy, dopravní výchovy

Předmět: **Pracovní výchova**
Ročník: **6. - 7. ročník**

Očekávané výstupy	**Učivo**	**Průřezová témata, přesahy** (mezipředmětové vazby)
Práce s technickými materiály (6. ročník) Žák: - provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň - řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí - organizuje a plánuje svoji pracovní činnost - užívá technologickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku - dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím, poskytne první pomoc při úrazu	Seznámení se školní dílnou, řád dílny, pravidla bezpečnosti Základy technického zobrazování - druhy čar a jejich použití, základní pravidla kótování, měřítko výkresu - kreslení a čtení technického výkresu a náčrtu - pravoúhlé promítání na tři průmětny Práce se dřevem - ukázky dřev, vlastnosti dřeva, dřevařská výroba - základní technologické postupy opracování dřeva a jeho povrchová úprava - alespoň 1 konkrétní výrobek Práce s kovem - druhy kovů, vlastnosti, použití - základní technologické postupy opracování kovu a jeho povrchová úprava - alespoň 1 konkrétní výrobek z drátu nebo plechu Práce s plasty - druhy plastů, vlastnosti, použití - zpracování plastů - alespoň 1 konkrétní výrobek z plastů Výrobek podle vlastního námětu. Ekologické zpracování odpadového materiálu - názorná ekologická výchova v praxi - sběr, shromažďování a třídění odpadového materiálu - přetváření a nové využití odpadového materiálu - použití známých technik při přetváření odpadového materiálu na konkrétní výrobky - zpracování odpadového	**OSV:** - seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebeovládání, trpělivosti, organizace času při práci - psychohygiena: rozumové zpracování problému organizace času, předcházení stresu, relaxace - kreativita: vlastní nápady, originalita při pracovním postupu i při návrhu výrobků - komunikace a kooperace ve skupině, umět požádat o pomoc a sám pomoc poskytnout - nést svůj podíl na skupinové práci, umět ji organizovat - morální rozvoj: vážit si práce druhých, odpovědnost, spolehlivost **Matematika:** Geometrické učivo, převody jednotek **Výtvarná výchova:** Dekorativní práce, písmo, linie **ENV:** Lidské aktivity a problémy životního prostředí: - průmysl a udržitelný rozvoj společnosti - odpady a hospodaření s odpady, druhotné suroviny Přírodopis, zeměpis: - životní prostředí Země, globální i místní problémy **MDV:** Vliv médií ve společnosti: - role médií v ovlivňování společnosti k ekologickému chování

	materiálu: papír (krabice, lepenka, časopisy, balicí papír), plasty (kelímky, PET lahve, polystyrenové obaly, víčka, syntetické textilie), dřevěný odpad (piliny, dřevitá vlna, lísky na ovoce,...)	
Příprava pokrmů (7. ročník) Žák: - používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče . připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy . dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti . dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	Seznámení se cvičnou kuchyní a bytem, řád cvičného bytu, pravidla bezpečnosti Stolování: - prostření k běžnému stolování (rozmístění talířů vzhledem k okraji stolu, příborů, sklenek, misek vzhledem k talíři), skládání ubrousků - správný způsob sezení u stolu, konverzace při stolování Vybavení kuchyně: - ovládání el. sporáku, robotu a ostatních el. spotřebičů a ručních přístrojů - ukládání nádobí, příborů a ostatních pomůcek v kuchyni Základní úkony při vaření: - receptury (vyhledávání v publikacích a tisku, orientace a porozumění) z hlediska zdravé výživy, vhodnosti pro různé kategorie lidí - čištění, škrábání, loupání, krájení a restování zeleniny na oleji (rozpouštění vitaminu A v tucích) - příprava polévky zahuštěné jíškou, různé zavářky - zadělávání jednoduchého těsta (např. palačinky, omelety, bramborák) - smažení a obracení těsta na pánvi - zapékání a pečení v troubě (např. bramborový pokrm, těstoviny, masové jídlo, moučník) - zadělání kynutého těsta (např. na pizzu, vdolky) - příprava třeného těsta	**OSV:** - seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebeovládání, trpělivosti, organizace času při práci - psychohygiena: rozumové zpracování problému organizace času, předcházení stresu, relaxace - kreativita: vlastní nápady, originalita při pracovním postupu i při návrhu receptur jednotlivých pokrmů - komunikace a kooperace ve skupině, umět požádat o pomoc a sám pomoc poskytnout - nést svůj podíl odpovědnosti na skupinové práci, umět ji organizovat - morální rozvoj: vážit si práce druhých, odpovědnost, spolehlivost **Výchova ke zdraví:** - zdravý způsob života, stravovací zásady, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví - vztahy mezi lidmi, úslužnost, ochota **Společnost a práce:** - opravy a údržba v domácnosti, - bezpečné zacházení s elektrospotřebiči, návody k použití **Chemie:** - bílkoviny, minerální látky, cukry, tuky, vitamíny,…

	(např. na bábovku) - krájení masa přes vlákno a jeho opracování při přípravě konkrétního jídla - příprava jednoduchého hlavního jídla včetně příloh (alespoň 5 jídelníčků za rok) - běžné nápoje a jejich příprava, vhodnost výběru z hlediska zdraví a věku Nákup a skladování potravin: - orientace v reklamních letácích, hlediska při výběru - originální balení a doba použitelnosti - způsoby uchování potravin v domácnosti (chlazení, mražení různé způsoby konzervování) - potraviny trvanlivé a jejich ukládání, běžné domácí zásoby Úklid a hygiena: - stav a úklid pracovní plochy během vaření, oddělování práce (včetně pracovních nástrojů a pomůcek) se syrovými surovinami, polotovary a již tepelně zpracovanými hotovými jídly - průběžné mytí nádobí pod tekoucí vodou - čištění sporáku, obkladů stěn i podlahy - osobní hygiena při práci (čistota rukou, úprava vlasů, pracovní oděv) - umístění a vybavení lékárničky, 1. pomoc při úrazech v kuchyni, důležitá telefonní čísla pro případ úrazů i poruchy a požáry	**Přírodopis:** Trávicí soustava, oběhová soustava **MDV:** Vliv médií ve společnosti: - role médií v ovlivňování nabídky a konzumace různých potravin, vedení společnosti k ekologickému chování - kritické vnímání mediálních sdělení (reklama) **ENV:** Lidské aktivity a problémy životního prostředí: - potravinářský průmysl a udržitelný rozvoj společnosti - odpady z domácností, třídění, druhotné suroviny - nebezpečné chemikálie využívané při úklidu - zdravá výživa – základní podmínka života

13.2 Ekoklub

Charakteristika vyučovacího předmětu
Ekoklub se vyučuje podle zájmu žáků v některém z ročníků 3. období (7. – 9. ročník).

Týdenní dotace
Jedna hodina týdně. Výuka může probíhat také ve dvouhodinových lekcích (jednou za dva týdny 2 vyučovací hodiny).

Organizace výuky
Výuka bude nabízena především v ročnících, kde není stejné obsahové zaměření součástí povinného předmětu pracovní výchova, to je především v 7., 8. a 9. ročníku. Do skupiny mohou být zařazeni žáci různých ročníků. Může probíhat ve dvouhodinových lekcích v učebně kmenové třídy nebo podle povahy práce a charakteru zpracovávaného materiálu ve školní dílně nebo v ateliéru, případně v kabinetu pro šití. Součástí výuky mohou být besedy s odborníky, návštěvy výstav vztahujících se k rukodělné výrobě nebo ekologii. Výuka může být doplněna i exkurzí v některém provozu zaměřeném na třídění a recyklace odpadů nebo ve výrobních provozech a dílnách.

Výchovné a vzdělávací strategie

3. období
Žáky naučíme

- sbírat a třídit přírodní a odpadový materiál
- poznávat možnosti jeho dalšího využití jako druhotné suroviny i jako polotovaru pro přetvoření na užitkový a dekorativní předmět
- poznávat tradiční lidové techniky rukodělné výroby i netradiční postupy při zpracování přírodních materiálů i tříděného odpadu
- ekologickému myšlení i estetickému cítění

Učivo

- ukázky různých výrobků a nabídka možností vlastní práce v hodinách – sestavení plánu společně s dětmi
- informace o různých přírodních a umělých materiálech, jejich sběr a třídění
- zpracování lepenky (alespoň 1 - 2 konkrétní výrobky),
- dekorativní výrobky vycházející z lidových tradic k jednotlivým svátkům a obdobím např. vánoční a velikonoční dekorace, … (alespoň 2 konkrétní výrobky)
- zpracování plastových odpadů (alespoň 1 – 2 výrobky)
- zpracování přírodního a odpadového materiálu při opracování dřeva (např. suché přírodniny, seno, kukuřičné šustí, kůra, hobliny, odřezky), (alespoň 2 výrobky)
- využití dalších tradičních i netradičních technik, např. pletení z proutí, drátkování, ubrousková technika, různé techniky a možnosti zpracování a zdobení textilních materiálů

Poznámka:
Výběr výrobků a technik bude proveden s ohledem na věk a zručnost žáků ve skupině i s ohledem na jejich přání, diferencovat lze i podle pohlaví přihlášených žáků.

13.3 Vaření

Charakteristika vyučovacího předmětu
Vaření se vyučuje podle zájmu žáků v některém z ročníků 3. období (7. – 9. ročník).

Týdenní dotace
Jedna hodina týdně. Výuka může probíhat také ve dvouhodinových lekcích (jednou za dva týdny 2 vyučovací hodiny).

Organizace výuky
Výuka bude nabízena především v ročnících, kde není stejné obsahové zaměření součástí povinného předmětu pracovní výchova, to je především v 8. - 9. ročníku. Do skupiny mohou být zařazeni žáci různých ročníků. Může probíhat ve dvouhodinových lekcích ve cvičném bytu, pokud je výjimečně lekce pouze teoretické povahy nebo se zabývá přípravou jídelníčků lze výuku realizovat v učebně kmenové třídy nebo v jiné vhodné učebně. Součástí výuky mohou být besedy s odborníky z oboru potravinářství a služeb, návštěvy výstav vztahujících se k vedení domácnosti, vybavení bytu a rukodělné výrobě. Výuka může být doplněna i exkurzí ve školní jídelně nebo v některém provozu zaměřeném na výrobu a zpracování potravin, nebo na výrobu bytového zařízení.

Výchovné a vzdělávací strategie

3. období
Žáky naučíme

- orientovat se v základním vybavení kuchyně a cvičného bytu, vlastní domácnosti a umět je využívat
- orientovat se v nabídce potravin z hlediska zdravé výživy, sledovat dobu použitelnosti, možnosti skladování a konzervování
- orientovat se v různých nabídkách receptů, podle nich připravit samostatně jednoduchý pokrm
- dodržovat pravidla správného stolování a společenského chování
- udržovat pořádek a čistotu pracovních ploch, dbát na hygienu při zpracování potravin a na bezpečnost práce v kuchyni,
- pracovat opatrně, znát rizika při práci v kuchyni, poskytnout 1. pomoc

Učivo

- bezpečné ovládání přístrojů a zacházení s nádobím v kuchyni, hygiena práce
- ekonomika provozu domácnosti, výdaje na potraviny, výběr a skladování potravin
- výrobky studené kuchyně
- polévky

- tepelné zpracování potravin, příprava hlavního chodu (bezmasá jídla, jídla z různých druhů masa, příprava jídel z polotovarů) včetně různých příloh
- saláty, dezerty, moučníky, nápoje
- úprava slavnostní tabule i stolu pro běžné stolování, chování u stolu doma i ve společnosti
- zásady racionální výživy, zdravotní aspekty a rizika
- první pomoc při spálení, opaření, pořezání, úrazu elektrickým proudem

Poznámka:
Výběr výrobků bude proveden s ohledem na věk a zručnost žáků ve skupině i s ohledem na jejich přání a pohlaví přihlášených žáků.

13.4 Ruční práce

Charakteristika vyučovacího předmětu
Ruční práce se vyučují podle zájmu žáků v některém z ročníků 3. období (7. – 9. ročník).

Týdenní dotace
Jedna hodina týdně. Výuka může probíhat také ve dvouhodinových lekcích (jednou za dva týdny 2 vyučovací hodiny).

Organizace výuky
Výuka bude nabízena především v ročnících, kde není stejné obsahové zaměření součástí povinného předmětu pracovní výchova, to je především v 7. - 9. ročníku. Do skupiny mohou být zařazeni žáci různých ročníků. Může probíhat ve dvouhodinových lekcích v kmenové třídě, cvičném bytu, ateliéru nebo v kabinetu pracovních činností, podle povahy učiva a s ohledem na bezpečnost žáků. Součástí výuky mohou být besedy s odborníky z oboru výroby a zpracování textilií, papíru a jiných materiálů používaných v domácnostech, návštěvy výstav vztahujících se k rukodělné výrobě a vedení domácnosti, vybavení bytu a podobně. Výuka může být doplněna i exkurzí v některém provozu zaměřeném na výrobu pro domácnost, oblečení, dekorativní předměty nebo na výrobu bytového zařízení.

Výchovné a vzdělávací strategie

3. období
Žáky naučíme

- rozvíjet poznatky a praktické dovednosti získané v povinné výuce pracovního charakteru i v každodenní praxi
- získávat další dovednosti pro praktické vedení domácnosti, údržbu bytových doplňků, údržbu oděvů a prádla
- poznávat a využívat tradiční techniky ručních prací, např. šití, vyšívání, háčkování, pletení, ….
- užívat šicí stroj ke zhotovení konkrétního výrobku nebo k opravě oděvu
- rozvíjet si vkus v odívání a používání módních doplňků
- vnímat funkčnost a estetičnost bytových doplňků a kulturnost bydlení
- pracovat bezpečně s ručními pracovními pomůckami

Učivo

- kultura bydlení: historie a vývoj, bytové doplňky a dekorativní předměty v bytě, specifika a funkce obytných prostor, jejich výzdoba a údržba, využití textilních technik pro výrobu dekorativních předmětů (např. vyšívání, háčkování, drhání, …) a

dalších tradičních i netradičních postupů a technik (např. výroba svíček, batika, ubrousková technika, keramika, suchá vazba….)

- kultura odívání: historie a vývoj, dobová móda, vhodnost volby oděvu (podle věku, příležitosti, funkčnosti), oděvní módní doplňky, udržování a ošetřování oděvu a prádla, drobné opravy, oděvní materiály, druhy a vlastnosti textilií a vhodnost jejich využití pro výrobu oděvů a prádla, ruční šití, vyšívání a zdobení oděvů, pletení a háčkování, jednoduché vzory a výrobky práce se střihem, zhotovení jednoduchého výrobku (oděvu), příprava pro strojové šití, strojové šití
- pravidla bezpečnosti při domácích pracích souvisejících s údržbou oděvů a prádla a s úklidem bytu

Poznámka:
Výběr výrobků bude proveden s ohledem na věk a zručnost žáků ve skupině i s ohledem na jejich přání. Předmět je určen zejména dívkám, je možné však vhodnou diferenciací zapojit do výuky předmětu i hochy se zájmem o obory týkající se domácnosti, šití apod.

13.5 Technická praktika

Charakteristika vyučovacího předmětu
Technická praktika se vyučují podle zájmu žáků v některém z ročníků 3. období (7. – 9. ročník).

Týdenní dotace
Jedna hodina týdně. Výuka může probíhat také ve dvouhodinových lekcích (jednou za dva týdny 2 vyučovací hodiny).

Organizace výuky
Výuka bude nabízena především v ročnících, kde není stejné obsahové zaměření součástí povinného předmětu pracovní výchova, to je především v 7. - 9. ročníku. Do skupiny mohou být zařazeni žáci různých ročníků. Může probíhat ve dvouhodinových lekcích ve školní dílně, výjimečně v kmenové třídě, pokud to povaha učiva a ohled na bezpečnost žáků dovolí. Součástí výuky mohou být besedy s odborníky z oboru průmyslové výroby nebo výrobních služeb, návštěvy výstav vztahujících se k rukodělné nebo průmyslové výrobě. Výuka může být doplněna i exkurzí v některém výrobním provozu.

Výchovné a vzdělávací strategie

3. období
Žáky naučíme

- rozvíjet již získané manuální a praktické dovednosti, uplatňovat své vlastní zkušenosti, vědomosti a poznatky v samostatné tvořivé práci
- rozvíjet svou představivost a technické myšlení
- řešit jednoduché technické úkoly
- zhotovovat funkční výrobky nebo modely
- seznamovat se s novými materiály, nástroji, nářadím a pomůckami
- organizovat svou práci, plánovat vhodné postupy i s ohledem na hospodárnost a bezpečnost práce a ochranu zdraví
- uvědomit si možnosti své profesionální orientace

Učivo

- zásady bezpečnosti, rizika při práci v dílně a při domácí údržbě, první pomoc
- zpracování dřeva, kovů, plastů – nástroje, opracování materiálů, povrchová úprava (alespoň 2 výrobky předmětů denní potřeby, bytových doplňků nebo pomůcek podle technické dokumentace)
- drobná údržba (např. opravy pomůcek)
- modelářství – materiál, pomůcky, pracovní postupy (alespoň 1 model)

- elektrotechnické práce a jednoduchá údržba el. přístrojů v domácnosti (alespoň 1 pomůcku nebo funkční výrobek)

Poznámka:
Výběr výrobků bude proveden s ohledem na věk a zručnost žáků ve skupině i s ohledem na jejich přání. Předmět je určen zejména hochům, je možné však vhodnou diferenciací zapojit do výuky předmětu i dívky se zájmem o technické obory a manuální činnosti v dílně

15. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

1. Pravidla hodnocení a klasifikace žáka základní školy

1.1 Hodnocení výsledků vzdělávání žáků vychází z posouzení míry dosažení výstupů pro jednotlivé předměty školního vzdělávacího programu. Hodnocení je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné a respektuje individuální vzdělávací potřeby žáků a doporučení školského poradenského zařízení. Učitelé uplatňují a podporují sebehodnocení výsledků vzdělávání a chování žáků.

1.2 Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a volitelných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem jsou hodnoceny:

a) průběžně (během pololetí ve vyučovacích hodinách)
b) pololetně na vysvědčení

1.3 Průběžné hodnocení výsledků vzdělávání může být:

a) slovní (ústní nebo písemné ohodnocení jednotlivých úkolů a písemností, grafických prací nebo výsledků pracovních činností, apod.) – výsledky vzdělávání žáka jsou popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávanému výstupu formulovanému ve školním vzdělávacím programu jednotlivých předmětů. Učitel přihlíží rovněž k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Posuzuje výsledky vzdělávání žáka v jeho vývoji, ohodnotí píli a přístup ke vzdělávání v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon. Jeho součástí je i zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonat.
b) vyjádřeno klasifikačním stupněm z pětistupňové řady:
   1 - výborný
   2 - chvalitebný
   3 - dobrý
   4 - dostatečný
   5 - nedostatečný

Pro odlišení míry úspěšnosti i k ocenění snahy a úsilí žáka může vyučující při průběžném hodnocení použít u klasifikačních stupňů znaménko + nebo –.

Při použití výše uvedených klasifikačních stupňů jsou výsledky vzdělávání žáka hodnoceny tak, aby byla zřejmá dosažená úroveň vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v souladu se školním vzdělávacím programem. Přihlédne při tom k vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Hodnocení zahrnuje přístup žáka ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon. Klasifikaci výsledků vzdělávání žáka lze doplnit slovním hodnocením, které obsahuje i hodnocení klíčových kompetencí vymezených školním vzdělávacím programem.

1.4 Hodnocení výsledků na vysvědčení:

a) Žák je hodnocen klasifikačním stupněm
   1 - výborný
   2 - chvalitebný

3 - dobrý
4 - dostatečný
5 - nedostatečný

b) Na žádost rodičů může rozhodnout ředitel školy o použití širšího slovního hodnocení žáka na vysvědčení ze všech předmětů nebo o kombinaci slovního hodnocení v některých předmětech a hodnocení klasifikačním stupněm v ostatních předmětech.

c) Při přestupu žáka na jinou základní školu nebo pro potřeby přijímacího řízení škola převede slovní hodnocení do klasifikačního stupně.

1.5 Pokud je užíváno klasifikačních stupňů vyjádřených známkou, pak se na vysvědčení na 1. stupni užívá číslice, na druhém stupni slovo odpovídající číslici v bodě 1.4 a).

1.6 Chování žáka je hodnoceno pololetně těmito stupni:
1 - velmi dobré
2 - uspokojivé
3 - neuspokojivé.

1.7 Jestliže je žák z výuky některého předmětu v 1. nebo 2. pololetí uvolněn, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo „uvolněn(a)“.

1.8 Jestliže nelze žáka z některého nebo ze všech předmětů v 1. nebo 2. pololetí hodnotit ani v náhradním termínu, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo „nehodnocen(a)“.

1.9 Celkový prospěch žáka je hodnocen vždy pololetně těmito stupni:
a) prospěl s vyznamenáním
b) prospěl
c) neprospěl
d) nehodnocen

Žák je hodnocen stupněm "prospěl s vyznamenáním", není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm horším než "2 - chvalitebný", průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré; v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace je podkladem pro určení celkového prospěchu oznámení vyučujícího jednotlivých předmětů, který sdělí třídnímu učiteli formou písemného a podepsaného dokladu převedení slovního hodnocení na klasifikační stupeň.

Žák je hodnocen stupněm "prospěl", není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm "5 - nedostatečný" nebo tomu odpovídajícím slovním hodnocením.

Žák je hodnocen stupněm "neprospěl", je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm "5 - nedostatečný" nebo tomu odpovídajícím slovním hodnocením.

Žák je hodnocen stupněm „nehodnocen“, pokud není možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci 1. pololetí.

1.10 U žáka se speciálními vzdělávacími potřebami se při jeho hodnocení a klasifikaci přihlédne k přiznaným podpůrným opatřením.
Při hodnocení žáka, který není státním občanem ČR a plní povinnou školní docházku se při hodnocení dosažené úrovně znalostí v předmětu český jazyk ve třech po sobě jdoucích pololetních klasifikačních obdobích ode dne nástupu do základní školy přihlíží k jazykovému handicapu jako k závažné souvislosti, která ovlivňuje výkon žáka. Na vysvědčení se vyjádří prospěch slovně nebo bude v příslušném řádku uvedeno „nehodnocen“ a důvod se uvede v katalogovém listu žáka. O konkrétním způsobu hodnocení rozhodne individuálně po projednání se zákonnými zástupci žáka a vyučujícím ředitel školy.

1.11 Postup do vyššího ročníku:
Do vyššího ročníku postupuje žák, který při celkové klasifikaci na konci druhého pololetí nebo po opravných zkouškách prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření a předmětů, z nichž byl uvolněn (podle § 50 odst. 2, 3 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů).
Do vyššího ročníku postoupí i žák 1. stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák 2. stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

1.12 Nelze-li žáka pro závažné objektivní příčiny hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho klasifikaci náhradní termín, a to tak, aby klasifikace žáka mohla být provedena nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné klasifikovat ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí. Na vysvědčení se v příslušném řádku uvede „nehodnocen“ a důvod se uvede v katalogovém listu žáka.

1.13 Nelze-li žáka pro závažné objektivní příčiny hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení žáka mohlo být provedeno nejpozději do 30. 9. následujícího školního roku. Do doby hodnocení žák navštěvuje podmíněně nejbližší vyšší ročník, případně znova 9. ročník.

1.14 Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení v jednotlivých předmětech na konci prvního nebo druhého pololetí, může do tří pracovních dnů ode dne, kdy bylo žákovi vydáno vysvědčení, požádat ředitele školy o jeho komisionální přezkoušení; je-li vyučujícím daného předmětu ředitel školy, může zákonný zástupce žáka požádat o komisionální přezkoušení příslušný krajský úřad. Ředitel školy nebo krajský úřad oprávněnost žádosti posoudí a neprodleně zákonnému zástupci žáka sdělí, kdy bude žák přezkoušen.

1.15 Komisi pro přezkoušení žáka jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím ředitel, jmenuje komisi krajský úřad. Komise je tříčlenná; tvoří ji předseda, kterým je zpravidla ředitel školy nebo jím pověřený učitel, zkoušející učitel, jímž je zpravidla vyučující daného předmětu a přísedící, který má aprobaci pro týž nebo příbuzný předmět. Výsledný stupeň

hodnocení určí komise hlasováním. O komisionální zkoušce se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.

1.16 Komise žáka přezkouší neprodleně, nejpozději do 14 dnů. Výsledek přezkoušení, který je konečný, sdělí ředitel školy prokazatelným způsobem zákonnému zástupci žáka, další přezkoušení žáka je nepřípustné.

2. Opravné zkoušky

2.1 Žák devátého ročníku a žák, který na daném stupni základní školy dosud neopakoval ročník, který na konci druhého pololetí neprospěl nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, koná opravné zkoušky.

2.2 Opravné zkoušky se konají nejpozději v posledním týdnu hlavních prázdnin. Termín stanoví ředitel školy. Nemůže-li se žák z vážných důvodů dostavit k opravným zkouškám, umožní mu ředitel školy vykonání opravných zkoušek nejpozději do 15. září; do té doby navštěvuje podmíněně nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu 9. ročník. Žák může v jednom dnu skládat pouze jednu opravnou zkoušku.

2.3 Nedostaví-li se žák k opravným zkouškám ve stanoveném termínu bez odůvodněné omluvy, hodnotí se v předmětu, z něhož měl vykonat opravnou zkoušku, stupněm nedostatečný.

2.4 Opravné zkoušky jsou zkoušky komisionální a platí pro ně stejná pravidla jako v bodě 1.15, 1.16.

3. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

3.1 Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovědní, přírodovědné předměty a matematika.

3.2 Při průběžné klasifikaci praktických činností, které jsou součástí předmětů uvedených v odst. 1, postupuje učitel podle bodu 4, popř. podle bodu 5.

3.3 Při klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech uvedených v bodu 3.1. se v souladu s požadavky výstupů školního vzdělávacího programu hodnotí:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů, kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti,
-schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí,
- naplnění klíčových kompetencí vymezených školním vzdělávacím programem
- kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost,
- aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim,
- přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu.
- kvalita výsledků činností,

- osvojení účinných metod samostatného studia.

3.4 Průběžné výchovně vzdělávací výsledky se hodnotí klasifikačním stupněm (známkou) nebo odpovídajícím slovním hodnocením, pololetní výsledné hodnocení na vysvědčení známkou, (pokud ředitel nepovolil výjimku – slovní hodnocení) podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky,

grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)
Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

4. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření.
4.1 Převahu praktické činnosti má na základní škole pracovní výchova, laboratorní práce z přírodopisu, fyziky a chemie, volitelné semináře s technickým zaměřením a praktická cvičení ve všech předmětech.

4.2 Při průběžné klasifikaci teoretických poznatků, které jsou součástí předmětů uvedených v bodu 4.1 postupuje učitel podle bodu 3, příp. podle bodu 4.

4.3 Při klasifikaci v předmětech uvedených v odst. 1 v souladu s požadavky výstupů školního vzdělávacího programu se hodnotí:
- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem,
- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce,
- naplnění klíčových kompetencí vymezených školním vzdělávacím programem,
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech,
- aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech,
- kvalita výsledků činností,
- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti,
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí,
- hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci,
- obsluha a údržba laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, nářadí a měřidel.

4.4 Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:
Stupeň 1 (výborný)
Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně

obsluhuje a udržuje laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 (chvalitebný)
Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle udržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

Stupeň 3 (dobrý)
Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomocí učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě laboratorních zařízení, přístrojů, nářadí a měřidel musí být částečně podněcován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)
Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životní prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů, nářadí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)
Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie. V

obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů a nářadí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků.

5. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

5.1 Převahu výchovného zaměření mají: výtvarná výchova, hudební výchova, tělesná výchova a tomu odpovídající činnosti v ostatních předmětech.

5.2 Při průběžné klasifikaci předmětů uvedených v bodu 5.1 se klasifikuje teoretická část podle bodu 3 a praktická podle bodu 5.

5.3 Žák se na doporučení lékaře při částečném uvolnění nebo úlevách doporučených lékařem nebo školským poradenským zařízením hodnotí s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu.

5.4 Při klasifikaci v předmětech uvedených v bodu 5.1 se v souladu s požadavky výstupů školního vzdělávacího programu hodnotí:
- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu,
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace,
- naplnění klíčových kompetencí vymezených školním vzdělávacím programem,
- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti,
- kvalita projevu,
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně,
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti,
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka a tělesné vyspělosti, všeobecné tělesné zdatnosti, výkonnosti a jeho péči o vlastní zdraví.

5.5 Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus i tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuální a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadovaných výstupů školního vzdělávacího programu. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuální a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)
Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)
Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšině chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

6. Zásady hodnocení
6.1 Při celkovém hodnocení na konci pololetí přihlíží učitel k míře dosažení očekávaných výstupů formulovaných ve školním vzdělávacím programu pro daný předmět a ročník, k individuálním závažným okolnostem, které mohou negativně ovlivnit výkon žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.

6.2 Při určování stupně hodnocení (průběžného i výsledného pololetního) posuzuje učitel výsledky práce objektivně.

6.3 V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný stupeň za pololetní hodnotící období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.

6.4 Přechází-li žák do jiné školy, zašle ředitel dosavadní základní školy škole, na niž žák přechází, dokumentaci o žákovi a záznam o jeho chování a prospěchu za neukončené pololetí školního roku.

6.5 Hodnocení výsledků práce (průběžné i výsledné pololetní) musí být:
a) jednoznačné,
b) srozumitelné,
c) věcné, všestranné a srovnatelné s kritérii uvedenými v bodech 3, 4, 5, 8
d) pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné (viz bod 7.15).

7. Získávání podkladů pro pololetní hodnocení (na vysvědčení)
7.1 Podklady pro závěrečné hodnocení na konci pololetí získávají vyučující zejména: soustavným diagnostickým pozorováním žáků, sledováním jeho výkonů a připravenosti na

vyučování, různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové,...), kontrolními písemnými pracemi, analýzou výsledků různých činností žáků, konzultacemi s ostatními vyučujícími a podle potřeby i s pracovníky školských poradenských zařízení a zdravotnickými pracovníky.

7.2 Žák musí mít z každého předmětu alespoň dvě známky nebo odpovídající slovní hodnocení za každé pololetí, z toho nejméně jednu za ústní zkoušení. Známky nebo odpovídající slovní hodnocení získávají vyučující průběžně během celého pololetí. Není přípustné ústně přezkušovat žáky koncem hodnoceného období z látky celého tohoto období. Výjimku tvoří vědomosti nutné k zvládnutí zkoušené látky. Zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy, nepřípustné je individuální přezkušování po vyučování v kabinetech. Výjimka je možná jen při diagnostikované vývojové poruše, kdy je tento způsob doporučen ve zprávě školského poradenského zařízení. Zkoušení proběhne za přítomnosti dalšího pedagogického pracovníka.

7.3 Učitel oznamuje žákovi výsledek každého zkoušení, zdůvodňuje jej a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 14 dnů. Učitel sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkovém hodnocení, zákonným zástupcům žáka a to zejména prostřednictvím zápisů do žákovské knížky - současně se sdělováním známek žákům.

7.4 Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.

7.5 O termínu písemné zkoušky, která má trvat více než 25 minut, informuje vyučující žáky dostatečně dlouhou dobu předem. Ostatní vyučující o tom informuje formou zápisu do třídní knihy. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.

7.6 Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každém důležitém dílčím hodnocení žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkového hodnocení žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné,...). V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu pololetí předá tuto evidenci zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.

7.7 Vyučující zajistí zapsání výsledného hodnocení z jednotlivých předmětů (známek na vysvědčení) také do katalogových listů a školní matriky. Třídní učitel zapisuje do katalogových listů rovněž udělená výchovná opatření a další údaje o chování žáka, jeho pracovní aktivitě a činnosti ve škole.

7.8 Stupeň výsledného pololetního hodnocení určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. Při dlouhodobějším pobytu žáka mimo školu (lázeňské léčení, léčebné pobyty, dočasné umístění v ústavech, apod.) vyučující respektuje známky žáka, které škole sdělí škola při instituci, kde byl žák umístěn; žák se znovu nepřezkušuje.

7.9 Při určování stupně hodnocení v jednotlivých předmětech na konci každého pololetí se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé hodnocené období. Stupeň hodnocení se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období. Výsledná známka za hodnocené pololetí musí odpovídat známkám, které žák získal a které byly sděleny rodičům.

7.10 Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se během hodnoceného období projednají v pedagogické radě, a to zpravidla k 15. listopadu a 15. dubnu.

7.11 Na konci hodnoceného období, v termínu, který určí ředitel školy, zapíší učitelé příslušných předmětů číslicí výsledky celkového hodnocení do katalogového listu a školní matriky a na pedagogické radě jsou projednány spolu s hodnocením chování žáků.

7.12 Zákonné zástupce žáka informuje o prospěchu a chování žáka: třídní učitel a učitelé jednotlivých předmětů v polovině prvního a druhého pololetí školního roku; třídní učitel nebo učitel průběžně prostřednictvím žákovských knížek nebo notýsků a kdykoli, jestliže o to zákonní zástupci žáka požádají.

7.13 Informace jsou zákonným zástupcům žáka předávány převážně při osobním jednání na třídních schůzkách nebo při konzultacích, na které jsou písemně zváni. Zákonným zástupcům žáka, kteří se nemohli dostavit ve školou určeném termínu, poskytnou vyučující možnost individuální konzultace. Údaje o hodnocení prospěchu a chování žáka jsou sdělovány pouze zákonným zástupcům, nikoli veřejně.

7.14 V případě mimořádného zhoršení prospěchu žáka informuje zákonné zástupce žáka vyučující předmětu bezprostředně a prokazatelným způsobem.

7.15 Pokud je výsledné pololetní hodnocení žáka stanoveno na základě písemných nebo grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které se k ní mohou zákonní zástupci žáka odvolat - tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě žáků s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami až do 15.10. dalšího školního roku. Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání ve škole také zákonným zástupcům žáka.

7.16 Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu, zejména:
Nezkouší a nehodnotí známkou žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden,
žáci nemusí dopisovat do sešitů látku za dobu nepřítomnosti, pokud to není jediný zdroj informací,
účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit to, co umí,
učitel hodnotí jen probrané učivo,
před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva.

7.17 Třídní učitelé (případně výchovný poradce) jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučeními školských poradenských zařízení, která mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zpráv učitelů (nebo výchovného poradce) na pedagogické radě.

8. Klasifikace chování

8.1 Stupeň výsledného hodnocení chování žáků na konci každého pololetí školního roku navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ni ředitel po projednání v pedagogické radě. Pokud třídní učitel tento postup nedodrží, mají možnost podat návrh na pedagogické radě i další vyučující. Kritériem pro hodnocení chování je dodržování pravidel chování uvedených ve školním řádu a vnitřních řádech učeben během celého hodnoceného období.

8.2 Při výsledném hodnocení chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka. Kritéria pro jednotlivé stupně hodnocení chování jsou následující:

Stupeň 1 (velmi dobré)
Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení školního řádu a vnitřních řádů. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé)
Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními školního řádu a vnitřních řádů. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo ustanovením školního řádu; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé)
Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy.

9. Výchovná opatření

9.1 Výchovná opatření jsou pochvaly a jiná ocenění a napomenutí nebo důtky.

9.2 Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, za záslužný nebo statečný čin, za mimořádně úspěšnou práci.

9.3 Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo mimořádně úspěšnou práci.

9.4 Ústní nebo písemnou pochvalu uděluje žákovi před kolektivem třídy nebo školy třídní učitel nebo ředitel školy. Písemná pochvala se uděluje zpravidla formou zápisu do žákovské knížky, pochvala ředitele v doložce na vysvědčení. Pochvaly a jiná ocenění se zaznamenávají do katalogových listů.

9.5 Napomenutí nebo důtka se ukládá za závažné nebo opakované porušení školního nebo vnitřního řádu. Podle závažnosti porušení se ukládá:

- napomenutí třídního učitele,
- důtka třídního učitele,
- důtka ředitele školy.

9.6 Třídní učitel může žákovi podle závažnosti provinění udělit napomenutí nebo důtku; udělení důtky neprodleně oznámí řediteli školy.

9.7 Ředitel školy uděluje důtku po projednání v pedagogické radě.

9.8 Třídní učitel nebo ředitel školy oznámí neprodleně důvody udělení napomenutí nebo důtky žákovi a v písemné podobě (prokazatelným způsobem) zákonnému zástupci žáka. Opatření se zaznamenává do katalogového listu žáka, nezaznamenává se na vysvědčení.

9.9 Za jeden přestupek se uděluje žákovi pouze jedno napomenutí nebo důtka.

10. Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

10.1 U žáka se speciálními vzdělávacími potřebami se při jeho hodnocení (průběžném během pololetí i souhrnném na konci pololetí) přihlédne k charakteru speciálních vzdělávacích potřeb. Vyučující respektují doporučení školského poradenského zařízení a uplatňují je při hodnocení prospěchu a chování žáků, věnují žákům individuální péči a volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů pro dílčí i celkové pololetní hodnocení.

10.2 Pro zjišťování úrovně žákových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemají speciální vzdělávací potřeby negativní vliv. Kontrolní práce a diktáty píší tito žáci buď po předchozí přípravě, nebo upravené na doplňování, nebo ve zkrácené verzi a podobně. Některé práce, podle uvážení vyučujícího, budou psát v plném rozsahu, aby měli vyučující i zákonní zástupci žáka možnost srovnání s ostatními žáky. Pokud to bude možné, nebude žák se speciálními vzdělávacími potřebami vystavován úkolům, v nichž nemůže přiměřeně pracovat a podávat výkony odpovídající jeho předpokladům.

10.3 Vyučující klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony. Při dílčím hodnocení se nevychází z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládl.

10.4 Upřednostňováno bude dílčí hodnocení vyjadřující pozitivní stránky výkonu, objasňující podstatu neúspěchu, obsahující návod, jak mezery a nedostatky překonávat.

10.5 Žáci, u kterých je diagnostikována dyslexie, dysgrafie nebo dysortografie, mohou být se souhlasem jejich zákonných zástupců během celého vzdělávání (při dílčím i pololetním hodnocení) hodnoceny z mateřského jazyka a z jiných předmětů, kde se tyto poruchy nejvíce projevují, slovně. U dětí s diagnostikovanou dyskalkulií bude totéž platit pro matematiku a další předměty, kde výsledky mohou být touto poruchou ovlivněny. Při standardním hodnocení dílčích úkolů známkou se specifická porucha dítěte vezme v úvahu a odrazí se v mírnější známce. Při uplatňování všech těchto možností vyučující postupují velmi individuálně, s využitím všech dostupných informací, zejména informací z odborných vyšetření.

10.6 Na základě žádosti zákonného zástupce může ředitel školy povolit, aby pro žáka se speciálními vzdělávacími potřebami vypracován individuální vzdělávací plán, který předkládá po dohodě s vyučujícími ve své třídě a výchovným poradcem školy třídní učitel. Vychází ze školního vzdělávacího programu, doporučení školského poradenského zařízení a je konzultován se zákonnými zástupci žáka. Vypracovává se v písemné formě a obsahuje údaje podle § 3 vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

10.7 Všechna navrhovaná pedagogická opatření se zásadně projednávají se zákonnými zástupci žáka a jejich souhlasný či nesouhlasný názor je respektován.

11. Hodnocení mimořádně nadaných žáků

11.1 Zjišťování mimořádného nadání žáka provádí školské poradenské zařízení.

11.2 Ředitel školy může na základě žádosti zákonného zástupce nadaného žáka rozšířit obsah vzdělávání nad rámec stanovený školním vzdělávacím programem nebo umožnit účast ve výuce ve vyšším ročníku, případně pracovat integrovaně se třídou, ale podle zvláštních učebních materiálů pod individuálním dohledem vyučujícího.

11.3 Na základě žádosti zákonného zástupce může ředitel školy povolit, aby byl pro mimořádně nadaného žáka vypracován individuální vzdělávací plán, který předkládá po dohodě s příslušnými vyučujícími a výchovným poradcem školy třídní učitel. Vychází ze školního vzdělávacího programu, doporučení školského poradenského zařízení a je konzultován se zákonnými zástupci žáka. Vypracovává se v písemné formě a obsahuje údaje podle § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných

11.4 Ředitel školy může přeřadit mimořádně nadaného žáka do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku na základě zkoušky před komisí (viz pravidla pro komisionální zkoušky). Zkouška obsahuje ověření znalostí a dovedností v jednotlivých naukových předmětech vynechaného ročníku. V jednom dnu se koná zkouška pouze z jednoho předmětu v termínu stanoveném ředitelem.

11.5 Za neabsolvovaný ročník se žákovi nevydává vysvědčení, na následujících vysvědčeních se uvádí na zadní straně, které ročníky žák vynechal.

11.6 Průběžné i výsledné pololetní hodnocení výchovně vzdělávacích výsledků mimořádně nadaných žáků probíhá podle příslušných ustanovení předchozích bodů klasifikačního řádu.

12. Hodnocení žáků cizinců

12.1 Při hodnocení žáků cizinců, kteří plní v ČR povinnou školní docházku, se úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost ovlivňující jejich výkon.

13. Hodnocení žáků plnících povinnou školní docházku mimo území ČR nebo v zahraniční škole na území ČR

13.1 Žák, který plní povinnou školní docházku ve škole mimo území ČR podle § 18 a § 18c vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů, může na základě žádosti zákonného zástupce konat zkoušky z vybraných předmětů ve spádové nebo kmenové škole v ČR nebo ve škole při diplomatické misi. Zkouška se koná ve všech ročnících z předmětu český jazyk, ve 4. a 5. ročníku z učiva vlastivědy, které se vztahuje k ČR, na II. stupni z učiva dějepisu a zeměpisu, které se vztahuje k ČR. Zkouška se koná za období jednoho pololetí až dva školní roky. Po vykonání zkoušky vydá ředitel zkoušející školy žákovi vysvědčení. Nekoná-li žák tyto zkoušky, doloží zákonný zástupce plnění povinné školní docházky žáka spádové nebo kmenové škole předložením vysvědčení za období nejvýše 2 školních roků včetně překladu do češtiny. Ředitel školy vydá žákovi vysvědčení, jestliže je žák hodnocen z obsahu stanoveného pro žáky vzdělávající se ve školách mimo území ČR (mezinárodní smlouva, dohoda MŠMT), nebo je žák hodnocen z obsahu stanoveného pro žáky vzdělávající se ve školách mimo území ČR poskytovatelem vzdělávání v zahraničí (dohoda MŠMT). Pokračuje-li žák, kterému ředitel kmenové školy vydal vysvědčení, v plnění povinné školní docházky v kmenové škole, zařadí jej ředitel kmenové školy do příslušného ročníku na základě tohoto vysvědčení.

13.2 Žák, který plní povinnou školní docházku formou individuální výuky v zahraničí podle § 18a vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů, může na základě žádosti zákonného zástupce konat zkoušky ze všech povinných předmětů daného ročníku za období jednoho pololetí až dvou školních roků. Po vykonání zkoušky vydá ředitel zkoušející školy žákovi vysvědčení. Nekoná-li žák tyto zkoušky, zákonný zástupce předloží řediteli kmenové školy čestné prohlášení o vzdělávání žáka za období nejvýše dvou školních roků. V tomto případě

ředitel školy vysvědčení nevydává. Pokračuje-li žák, kterému ředitel kmenové školy vydal vysvědčení, v plnění povinné školní docházky v kmenové škole, zařadí jej ředitel kmenové školy do příslušného ročníku na základě tohoto vysvědčení. Pokud žák zkoušky nekonal, zařadí ho ředitel kmenové školy do příslušného ročníku po zjištění úrovně jeho dosavadního vzdělání a znalosti vyučovacího jazyka.

13.3 Žák, který plní povinnou školní docházku v zahraniční škole na území ČR podle § 18b, 18c vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů, do jejíž vzdělávacího programu není zařazen na základě mezinárodní smlouvy obsah podle §18 odst.1, tj. ve všech ročnících český jazyk, ve 4. a 5. ročníku obsah vlastivědné povahy vztahující se k ČR a v 6. až 9. ročníku obsah dějepisného a zeměpisného učiva vztahujícího se k ČR, a žák nebyl z tohoto obsahu zahraniční školou hodnocen na vysvědčení, může na základě žádosti zákonného zástupce vykonat v kmenové škole z těchto předmětů zkoušky. Zkouška se koná za období jednoho pololetí až dva školní roky. Po vykonání zkoušky vydá ředitel zkoušející školy žákovi vysvědčení. Pokud bylo výše uvedené učivo do vzdělávacího programu zahraniční školy na území ČR zařazeno na základě mezinárodní smlouvy podle § 18 odst. 1, žák byl z tohoto obsahu zahraniční školou hodnocen na vysvědčení. Ředitel kmenové školy vydá žákovi vysvědčení bez vykonání zkoušky na základě předložení vysvědčení ze zahraniční školy na území ČR za období nejvýše 2 školních roků včetně překladu do češtiny. Pokračuje-li žák v plnění povinné školní docházky v kmenové škole, zařadí jej ředitel kmenové školy do příslušného ročníku na základě vysvědčení.

13.4 Zkouška je komisionální. Komisi jmenuje ředitel zkoušející školy. Termín konání zkoušky dohodne ředitel zkoušející školy se zákonným zástupcem žáka tak, aby se zkouška uskutečnila nejpozději do dvou měsíců po skončení období, za které se zkouška koná. Není-li možné žáka ze závažných důvodů v dohodnutém termínu přezkoušet, stanoví ředitel zkoušející školy náhradní termín zkoušky tak, aby se zkouška uskutečnila nejpozději do čtyř měsíců po skončení období, za které se zkouška koná. Konkrétní rozsah a obsah zkoušky stanoví ředitel zkoušející školy v souladu se školním vzdělávacím programem a seznámí s ním zákonného zástupce žáka nejpozději při stanovení termínu zkoušky.

13.5 Výsledek zkoušky stanoví komise hlasováním. O zkoušce se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.

13.6 Na vysvědčení žák není hodnocen z chování. Na vysvědčení se uvede text: „Žák (žákyně) plní povinnou školní docházku podle § 38 školského zákona“. Pro stanovení stupně celkového hodnocení je rozhodný výsledek zkoušky nebo hodnocení na osvědčení vydaném zahraničním poskytovatelem vzdělávacího obsahu.